

POM

maakt werk van West-Vlaanderen

West-Vlaanderen Ontcijferd

Sociaaleconomisch profiel van de provincie - editie 2015

deel 1

WOORD VOORAF

West-Vlaanderen 2015 ontcijferd.

De POM West-Vlaanderen bouwt aan een kennis- en informatiecentrum met sociaal-, bedrijfs- en ruimtelijk economische informatie over de provincie West-Vlaanderen.

Hiermee biedt zij maatwerk en (beleids)advies aan de Provincie, de RESOC's en SERR's, gemeenten, bedrijven, sectoren, middenveldorganisaties, particulieren, enz.

Het West-Vlaamse socio-economische landschap ontleed in duidelijk cijfermateriaal, is een exclusieve publicatie die de POM West-Vlaanderen jaarlijks opmaakt.

Specifieke informatie wordt in de publicatie ook op gemeentelijk niveau in kaart gebracht. Dit maakt dat elk lokaal bestuur in West-Vlaanderen beschikt over een overzichtelijke sociaaleconomische balans en zich kan benchmarken in West-Vlaanderen.

Voor de RESOC's in West-Vlaanderen wordt het cijfermateriaal op arrondissementeel niveau ontsloten.

Daarnaast belicht de publicatie de socio-economische evolutie van West-Vlaanderen binnen Vlaanderen. Verder blijft het cijfermateriaal de basis vormen om West Deal, het strategische economische beleidsplan van de Provincie, te onderbouwen en de effecten ervan af te toetsen.

Nieuw in deze editie is dat we de ruimteproductiviteit becijferen, de vacatures in kaart brengen en het aantal studenten hoger onderwijs naar nationaliteit belichten.

Soms zijn statistische gegevens snel achterhaald. Om die reden, en omwille van duurzaamheidsoverwegingen, kiezen we bewust voor een digitale versie van West-Vlaanderen Ontcijferd in plaats van een gedrukt naslagwerk. Cijfercombinaties zijn ook eindeloos: elk voorstel om nieuwe analyses te maken zullen we graag bekijken (sabine.traen@pomwvl.be).

We zijn ervan overtuigd dat deze editie verhelderend is en een handig instrument vormt voor de verschillende beleidsorganen en de vele economische spelers in onze provincie.

Jean de Bethune
Gedeputeerde voor Economie
Voorzitter POM West-Vlaanderen

INHOUDSTAFEL

DEEL 1

Woord vooraf	1
1. Demografie	5
1. Totale bevolking	5
2. Beroepsbevolking	20
2. Huisvesting en ruimtelijke ordening	31
1. Woningen	31
2. Ruimte voor bedrijven	34
3. Welvaart	41
4. Arbeidsmarkt en opleiding	49
1. Tewerkstelling	49
A. Bezoldigde tewerkstelling	49
B. Grensarbeid	61
C. Zelfstandigen	63
2. Werkloosheid	73
A. Algemeen	73
B. Kansengroepen	83
3. Vacatures	87
4. Opleiding	91
A. Algemeen	91
B. Secundair onderwijs	93
C. Hoger onderwijs	98
D. Levenslang leren	106
5. Indicatoren van economische activiteit	111
1. Conjunctuur	111
2. Bruto toegevoegde waarde	114
3. Verloop van de ondernemingen	120
A. Actieve, opgerichte en verdwenen ondernemingen	120
B. Overlevingspercentage starters	125
C. Faillissementen	128
D. Collectieve ontslagen	131
4. Onderzoek en ontwikkeling	132

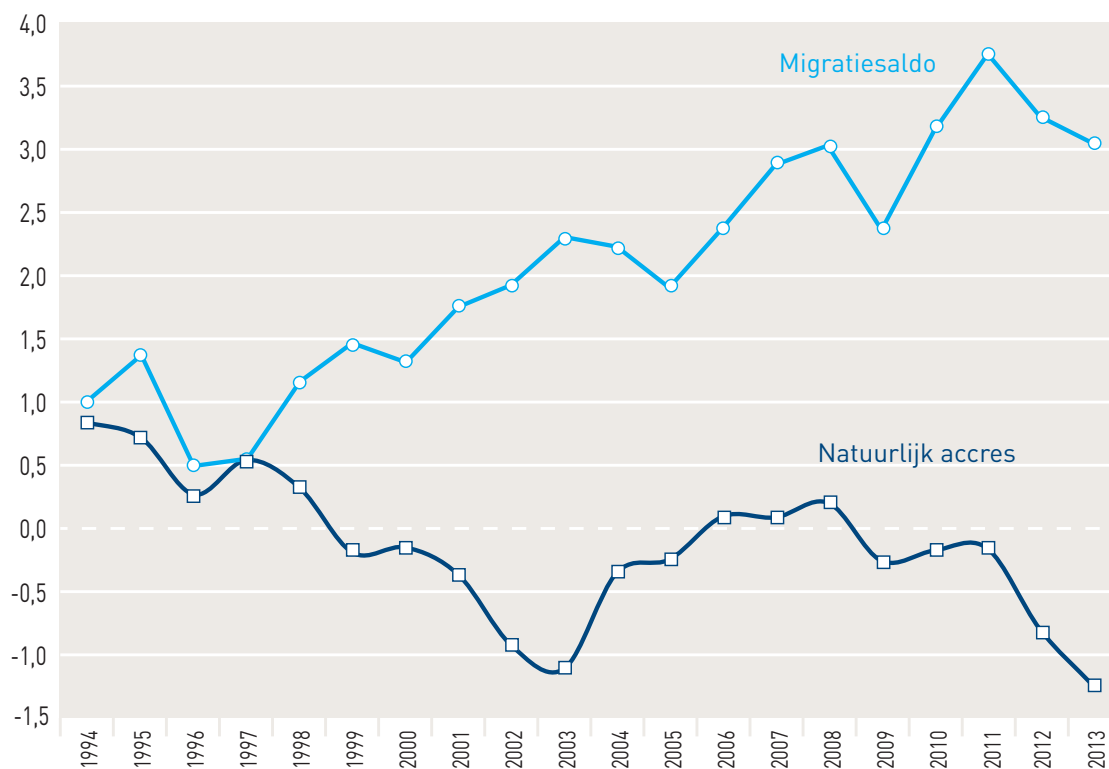
6. Blik op sectoren	145
0. Inleiding	145
1. Land- en tuinbouw	147
2. Zeevisserij	153
3. Metaalsector	155
4. Textielsector	156
5. Voedingssector	157
6. Bouwsector	158
7. Groothandel	159
8. Kleinhandel	160
9. Horeca	163
10. Transport, logistiek en post	164
11. Zakelijke dienstverlening	165
12. Openbaar bestuur	166
13. Onderwijs	167
14. Gezondheidszorg	168
Afkortingen	171
Andere publicaties	172
DEEL 2 (apart boekdeel)	

1 DEMOGRAFIE

1. TOTALE BEVOLKING

In West-Vlaanderen groeide de bevolking de afgelopen 20 jaar met 5%. Het migratiesaldo was de belangrijkste component van deze bevolkingsgroei. West-Vlaanderen telt een steeds kleiner wordend aandeel jongeren: begin 2004 was 22,1% van de West-Vlamingen jonger dan 20 jaar, op 1 januari 2014 is dit aandeel gedaald tot 20,4%. Het aandeel ouderen in de West-Vlaamse bevolking wordt daarentegen steeds groter: begin 2004 was 37,5% van alle West-Vlamingen ouder dan 50 jaar, tien jaar later is het aandeel 50-plussers toegenomen tot 42,6%. De 43.685 inwoners met een niet-Belgische nationaliteit die West-Vlaanderen telde op 1 januari 2014 vertegenwoordigden 3,7% van de totale bevolking. Op 1 januari 2014 telde West-Vlaanderen 509.488 private huishoudens, wat een toename is met 8% in vergelijking met begin 2004.

Figuur 1.1.1: Evolutie van het natuurlijk accres en het migratiesaldo per 1.000 inwoners (in ‰) in West-Vlaanderen, 1994-2013.

Bron: FOD Economie (ADSEI), Rijksregister, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

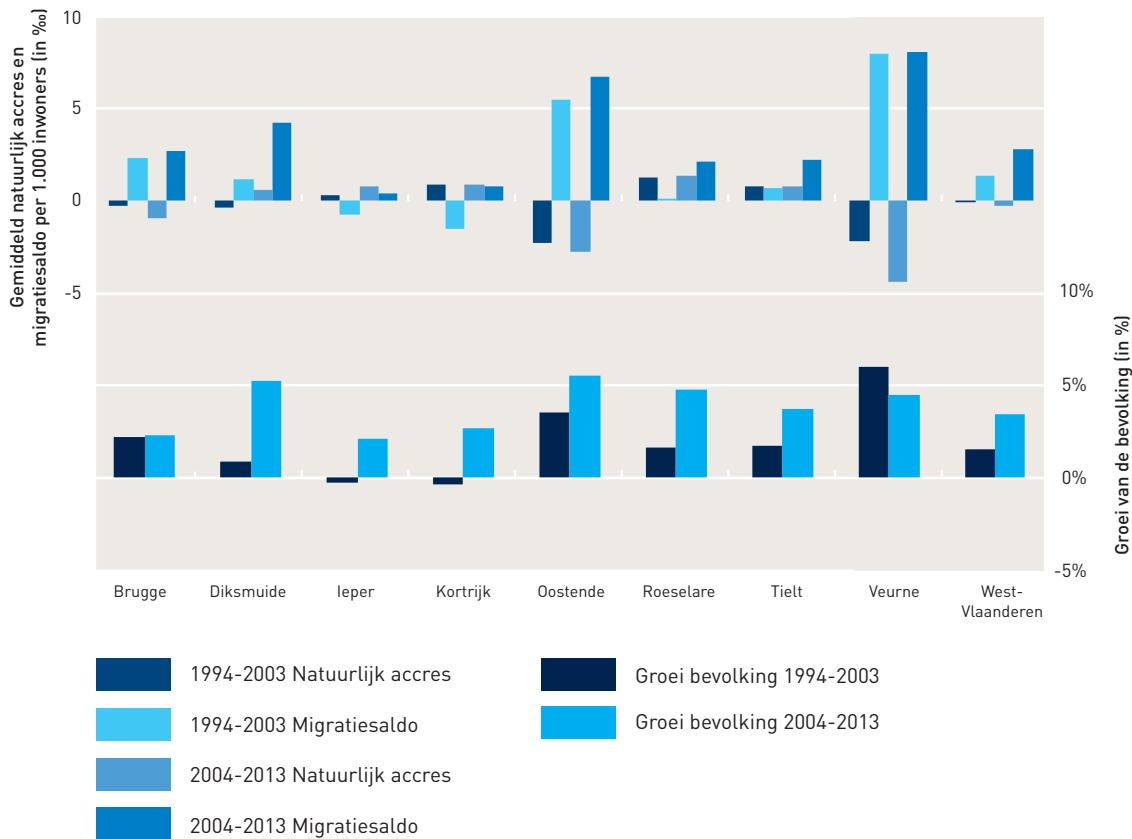
VASTSTELLINGEN

- Sinds 1994 is het migratiesaldo de belangrijkste component van de bevolkingsgroei in West-Vlaanderen; voordien was het natuurlijk accres belangrijker.
- Tussen 1994 en 1997 kenden het migratiesaldo en het natuurlijk accres in West-Vlaanderen een gelijkaardig verloop. De divergentie tussen beide bevolkingscomponenten werd nadien snel groter als gevolg van een bijna continu stijgend migratiesaldo en een steeds verder dalend en uiteindelijk zelfs negatief natuurlijk accres. In 2003 bereikte het natuurlijk accres een dieptepunt van -1,1‰, waarna het natuurlijk accres in

West-Vlaanderen een eerder stabiel verloop kende. Toch bleef de divergentie tussen het natuurlijk accres en het migratiesaldo groot, vooral als gevolg van een verdere toename van het migratiesaldo.

- Het migratiesaldo piekte in 2011 in West-Vlaanderen met een waarde van +3,8‰. Nadien was het inwijkingsoverschot in zowel 2012 (+3,3‰) als 2013 (+3,1‰) iets kleiner.
- Na sterfteoverschotten tussen 1999 en 2005 kende West-Vlaanderen in de periode 2006-2008 opnieuw een licht positief geboorteoverschot. Sinds 2009 is het natuurlijk accres opnieuw negatief. Tot en met 2011 bleef het sterfteoverschot vrij beperkt, maar in 2012 en 2013 werd het groter (respectievelijk -0,8‰ en -1,3‰).

Figuur 1.1.2: Evolutie van de bevolking en de bevolkingscomponenten, arrondissementen van West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, periodes 1994-2003 en 2004-2013.

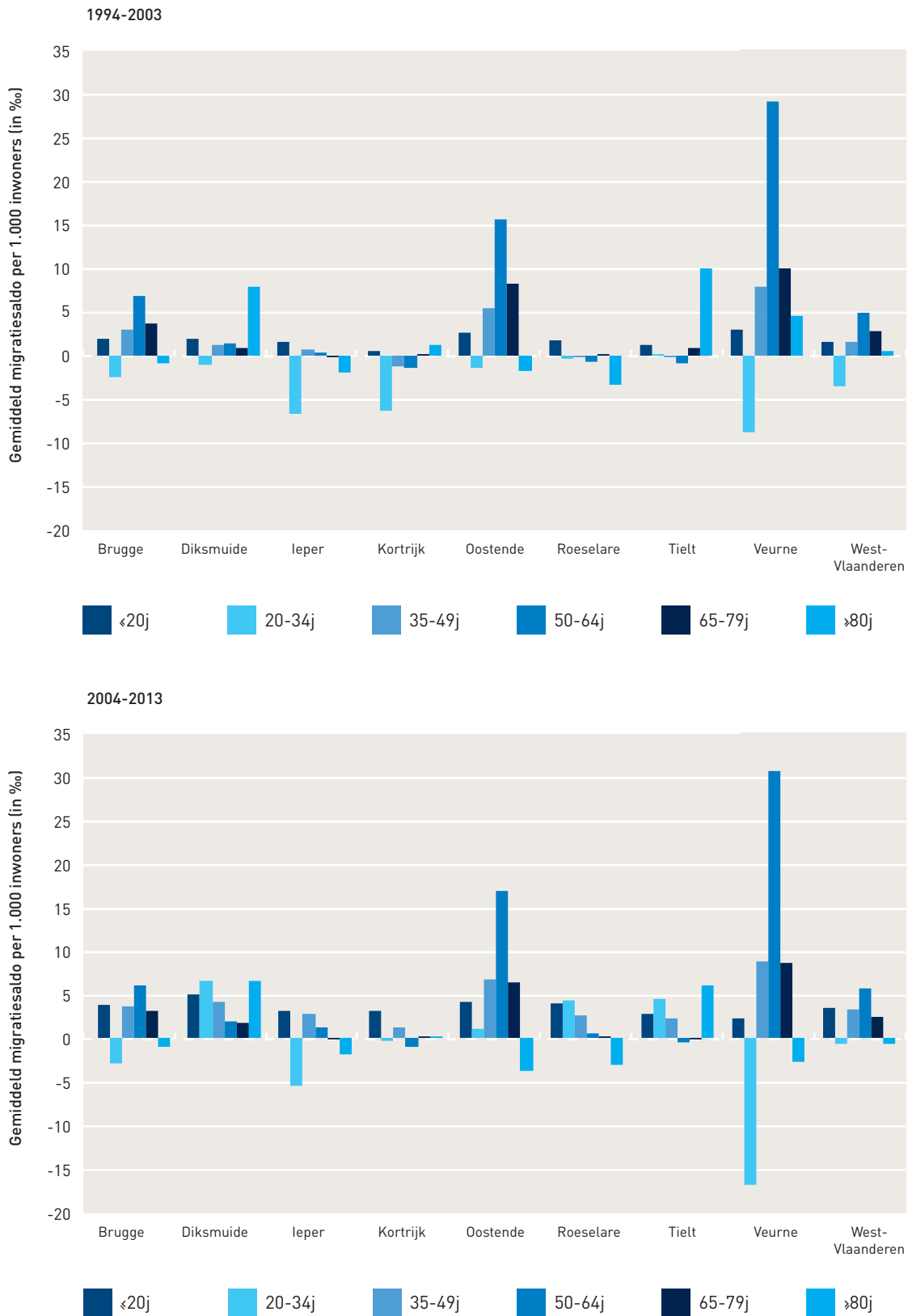
Bron: FOD Economie (ADSEI), Rijksregister, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In West-Vlaanderen groeide de bevolking de afgelopen 20 jaar met 5%. In het Vlaamse Gewest (+9,6%) en België (+10,4%) groeide de bevolking tussen 1994 en 2013 een stuk sterker. Binnen West-Vlaanderen kenden de arrondissementen Veurne en Oostende in dezelfde periode de sterkste bevolkingstoename (respectievelijk +10,9% en +9,4%). In Ieper (+1,8%) en Kortrijk (+2,2%) groeide de bevolking de afgelopen 20 jaar het traagst.
- De bevolking in West-Vlaanderen groeide in de periode 2004-2013 sterker dan in de periode 1994-2003. Dit was ook het geval voor alle West-Vlaamse arrondissementen, met uitzondering van Veurne. Daar groeide de bevolking de laatste tien jaar minder sterk dan in de periode 1994-2003.
- In West-Vlaanderen hielden het aantal geboorten en het aantal sterfgevallen elkaar in evenwicht in de periode 1994-2003, maar in de periode 2004-2013 was er een licht sterfteoverschot. Binnen West-Vlaanderen zijn er vier arrondissementen - Brugge, Diksmuide, Oostende en Veurne - die in de periode 1994-2003 een negatief natuurlijk accres hadden. Met uitzondering van Diksmuide, waar er in de laatste tien jaar een klein geboorteoerschot was, werd het sterfteoverschot in deze arrondissementen nog groter in de periode 2004-2013. In de andere arrondissementen werd het geboorteoerschot in de periode 2004-2013 nog groter (Ieper en Roeselare) of bleef het geboorteoerschot op hetzelfde niveau (Kortrijk en Tielt).
- Het inwijkingsoverschot in West-Vlaanderen in de periode 1994-2003 werd in de periode 2004-2013 nog groter. Ook in alle West-Vlaamse arrondissementen is het inwijkingsoverschot groter geworden of niet langer negatief (Ieper en Kortrijk).

- De sterke bevolkingsgroei van de afgelopen 20 jaar in Veurne (+10,9%) en Oostende (+9,4%) is volledig te danken aan een opvallend groot inwijkingsoverschot in zowel de periode 1994-2003 als de periode 2004-2013. De grote sterfteoverschotten in beide arrondissementen konden hierdoor ruimschoots worden gecompenseerd.
- In Roeselare (+6,5%), Diksmuide (+6,3%) en Tielt (+5,5%) steeg de bevolking in de voorbije 20 jaar sterker dan gemiddeld in West-Vlaanderen. In Roeselare zijn zowel een positief natuurlijk accres als een positief migratiesaldo hiervoor verantwoordelijk. In Diksmuide en Tielt was een positief migratiesaldo duidelijk de belangrijkste component.
- De bevolkingsgroei in de arrondissementen Brugge (+4,6%), Kortrijk (+2,2%) en Ieper (+1,8%) bleef in de periode 1994-2013 onder het West-Vlaamse gemiddelde. In Brugge kon de bevolkingsgroei volledig worden toegeschreven aan een inwijkingsoverschot dat ruim voldoende was om het sterfteoverschot te compenseren. In Kortrijk en Ieper was de bevolkingsgroei de resultante van een positief natuurlijk accres in zowel de eerste als de laatste tien jaar en een uitwijkingsoverschot dat in de periode 2004-2013 werd omgebogen in een inwijkingsoverschot.

Figuur 1.1.3: Evolutie van het migratiesaldo per 1.000 inwoners (in %) naar leeftijd, arrondissementen van West-Vlaanderen, periodes 1994-2003 en 2004-2013.

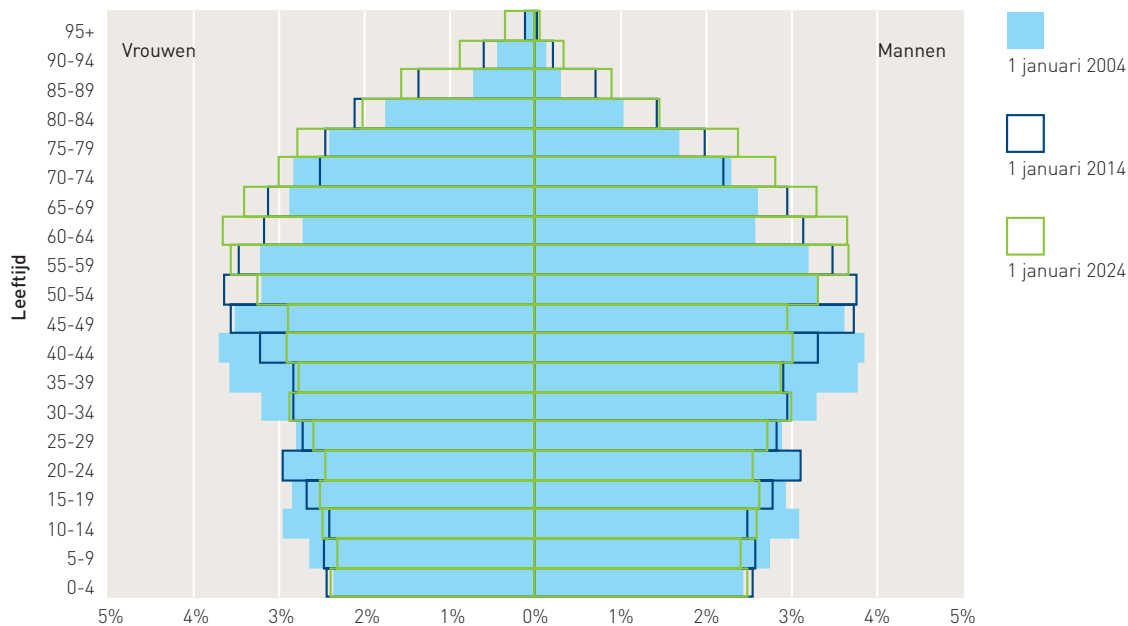

Bron: FOD Economie (ADSEI), Rijksregister, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In de periode 1994-2003 was er in West-Vlaanderen enkel bij de 20 tot 34-jarigen een aanzienlijk uitwijkingsoverschot (-3,4‰). Bij de 50 tot 64-jarigen was het inwijkingsoverschot (+5‰) duidelijk groter dan bij de overige leeftijdsklassen. In de daaropvolgende tien jaar kende West-Vlaanderen een licht uitwijkingsoverschot bij de 20 tot 34-jarigen (-0,6‰) en de 80-plussers (-0,7‰). Bij de 50 tot 64-jarigen was het verschil tussen in- en uitwijking opnieuw het grootst (+5,8‰).
- Op arrondissementeel niveau zijn er enkele opvallende vaststellingen. Zo was het inwijkingsoverschot bij de 50 tot 64-jarigen in de periode 1994-2003 opvallend groot in de kustarrondissementen Veurne (+28,9‰), Oostende (+15,5‰) en in mindere mate Brugge (+6,9‰). In de daaropvolgende tien jaar was het inwijkingsoverschot bij de 50 tot 64-jarigen in Veurne (+31,1‰) en Oostende (+17,1‰) zelfs nog groter.
- In de kustarrondissementen Veurne, Oostende en Brugge was er ook bij de 65 tot 79-jarigen duidelijk sprake van een inwijkingsoverschot in de periode 1994-2003 (respectievelijk +10‰, +8,2‰ en +3,6‰). Ook in de periode 2004-2013 was dit het geval, al was het verschil tussen in- en uitwijking wel iets kleiner dan in de periode 1994-2003.
- Bij de bevolking van 80 jaar en ouder was er in de periode 1994-2003 een aanzienlijk inwijkingsoverschot in de arrondissementen Tielt (+10‰) en Diksmuide (+7,9‰). In tegenstelling tot bij de 50 tot 64-jarigen en de 65 tot 79-jarigen was bij de 80-plussers de uitwijking in de kustarrondissementen groter dan de inwijking. Alleen Veurne vormde hierop een uitzondering met een positief migratiesaldo van 4,6‰. In de periode 2004-2013 was er ook in Veurne een uitwijkingsoverschot bij de 80-plussers.
- In alle West-Vlaamse arrondissementen was de uitwijking bij 20 tot 34-jarigen in de periode 1994-2003 groter dan de inwijking. Tielt vormde hierop de enige uitzondering met een licht inwijkingsoverschot. In Veurne en Ieper was het uitwijkingsoverschot het grootst (respectievelijk -8,6‰ en -6,6‰). In de periode 2004-2013 was er in vier West-Vlaamse arrondissementen – Veurne, Ieper, Brugge en Kortrijk – een uitwijkingsoverschot bij 20 tot 34-jarigen. In Veurne was het verschil tussen in- en uitwijking bij 20 tot 34-jarigen in de laatste tien jaar (-17,1‰) aanzienlijk groter dan in de periode 1994-2003.

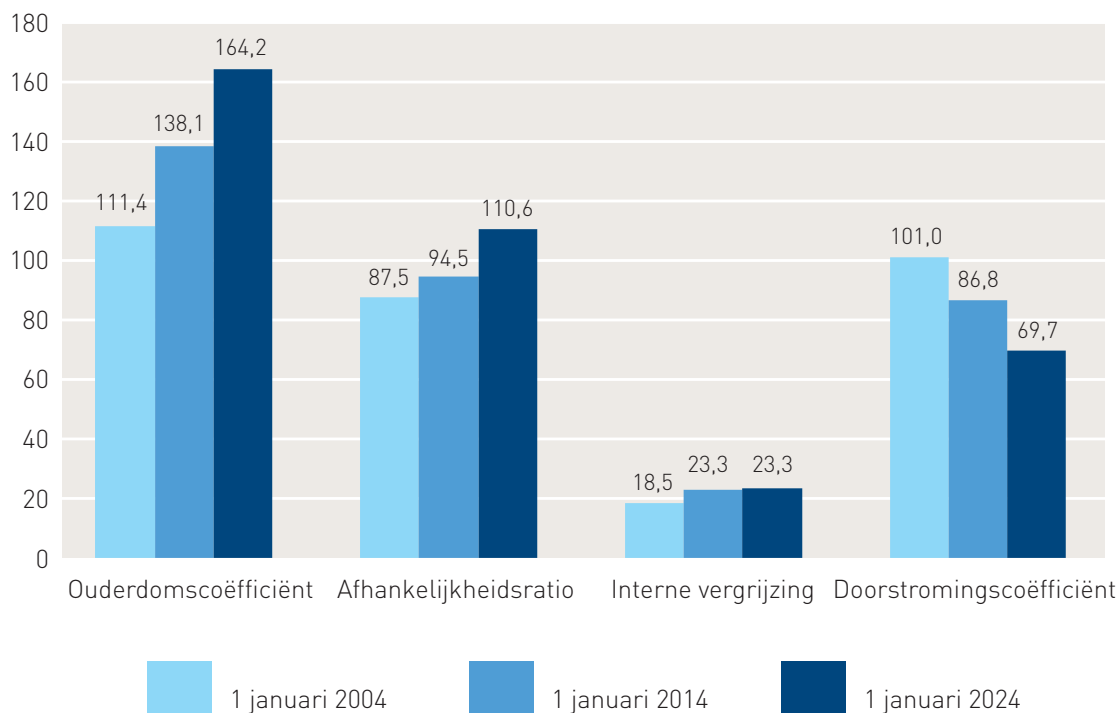
Figuur 1.1.4: Bevolking naar leeftijd en geslacht in West-Vlaanderen, 1 januari 2004, 1 januari 2014 en 1 januari 2024.

Bron: FOD Economie (ADSEI), Rijksregister (1 januari 2004 en 1 januari 2014), Bevolkingsprognoses SVR (1 januari 2024), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- De West-Vlaamse bevolkingspiramide wordt gekenmerkt door een steeds smaller wordende basis. Op 1 januari 2004 was 22,1% van de inwoners in West-Vlaanderen jonger dan 20 jaar. Begin 2014 was het percentage jongeren gedaald tot 20,4% en volgens prognoses zal hun aandeel nog verder dalen tot 19,9% op 1 januari 2024.
- De top van de West-Vlaamse bevolkingspiramide wordt daarentegen steeds breder. Zo was 37,5% van alle inwoners in West-Vlaanderen op 1 januari 2004 ouder dan 50 jaar. Op 1 januari 2014 was het aandeel 50-plussers in de West-Vlaamse bevolking toegenomen tot 42,6% en verwacht wordt dat dit aandeel verder zal stijgen tot 46,5% begin 2024. Ook het aandeel 80-plussers steeg in West-Vlaanderen de afgelopen tien jaar sterk van 4,5% op 1 januari 2004 tot 6,6% op 1 januari 2014. Volgens prognoses zal het aandeel 80-plussers nog verder toenemen tot 7,6% begin 2024.
- De bevolking in West-Vlaanderen telde op 1 januari 2014 iets meer vrouwen dan mannen (50,6% vrouwen ten opzichte van 49,4% mannen). In alle leeftijdscategorieën tot 60 jaar telt West-Vlaanderen meer mannen dan vrouwen; vanaf 60 jaar - en nog meer uitgesproken vanaf 70 jaar - zijn de vrouwen sterker vertegenwoordigd.
- De evolutie naar een steeds smaller wordende basis en een steeds breder wordende top is ook zichtbaar in de bevolkingspiramides van alle West-Vlaamse regio's. Er zijn hierbij enkele opvallende verschillen. Zo is het aandeel jongeren in de totale bevolking op 1 januari 2014 in Oostende (18,2%) beduidend lager dan gemiddeld in West-Vlaanderen (20,4%). Volgens prognoses zal het aandeel jongeren in de Oostendse bevolking nog verder dalen tot 17,4% begin 2024. In Oostende valt ook op dat het aandeel 50-plussers op 1 januari 2014 (47,2%) al uitsteekt boven de prognose voor West-Vlaanderen op 1 januari 2024 (46,5%). Verwacht wordt dat begin 2024 ruim de helft (51%) van de Oostendse bevolking ouder zal zijn dan 50 jaar. Volgens de prognoses zal het aandeel 80-plussers begin 2024 het hoogst zijn in Oostende (8,4%) en Brugge (8,2%). Zuid- en Midden-West-Vlaanderen zijn de enige regio's waar het aandeel jongeren op 1 januari 2024 nog hoger zal zijn dan 20% (respectievelijk 21,6% en 21,3%).

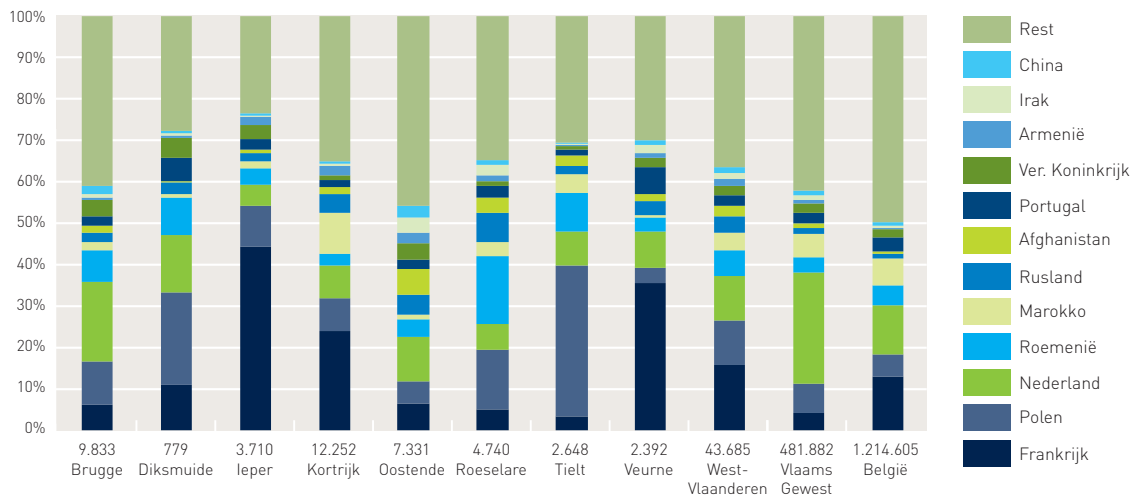
Figuur 1.1.5: Bevolkingsmaatstaven (in %) voor West-Vlaanderen, 1 januari 2004, 1 januari 2014 en 1 januari 2024.

Bron: FOD Economie (ADSEI), Rijksregister (1 januari 2004 en 1 januari 2014), Bevolkingsprognoses SVR (1 januari 2024), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Op 1 januari 2004 telde West-Vlaanderen 111,4 ouderen per 100 jongeren. Begin 2014 is de **ouderdomscoëfficiënt** sterk toegenomen tot 138,1%. Volgens prognoses zal het onevenwicht tussen 60-plussers en -20-jarigen nog groter worden en zal de ouderdomscoëfficiënt oplopen tot 164,2% op 1 januari 2024. Deze evolutie zal ongetwijfeld een belangrijke impact hebben op het sociaaleconomisch beleid (wonen, werken...).
- Begin 2004 lag de verhouding niet-actieven/actieven in West-Vlaanderen op 87,5%. Op 1 januari 2014 is de **afhankelijkheidsratio** toegenomen tot 94,5%. Verwacht wordt dat er in West-Vlaanderen begin 2024 meer niet-actieven dan actieven zullen zijn en dat de verhouding tussen beiden zal oplopen tot 110,6%.
- Op 1 januari 2004 was 18,5% van de 60-plussers in West-Vlaanderen ouder dan 80 jaar. Tien jaar later is de **interne vergrijzing** toegenomen tot 23,3%. Volgens prognoses zal het aandeel 80-plussers in de West-Vlaamse bevolking van 60 jaar of ouder begin 2024 op hetzelfde niveau blijven als begin 2014.
- Begin 2004 telde West-Vlaanderen net iets meer potentiële instromers op de arbeidsmarkt dan potentiële uitstromers; de verhouding tussen beiden bedroeg 101%. Op 1 januari 2014 is de **doorstromingscoëfficiënt** gedaald tot 86,8% waardoor de vervanging van uittreeders op de arbeidsmarkt vanuit een puur demografisch oogpunt niet meer is gegarandeerd in West-Vlaanderen. Verwacht wordt dat de doorstromingscoëfficiënt verder zal dalen tot 69,7% begin 2024.

Figuur 1.1.6: Niet-Belgen naar voornaamste nationaliteiten, arrondissementen van West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 1 januari 2014.

Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

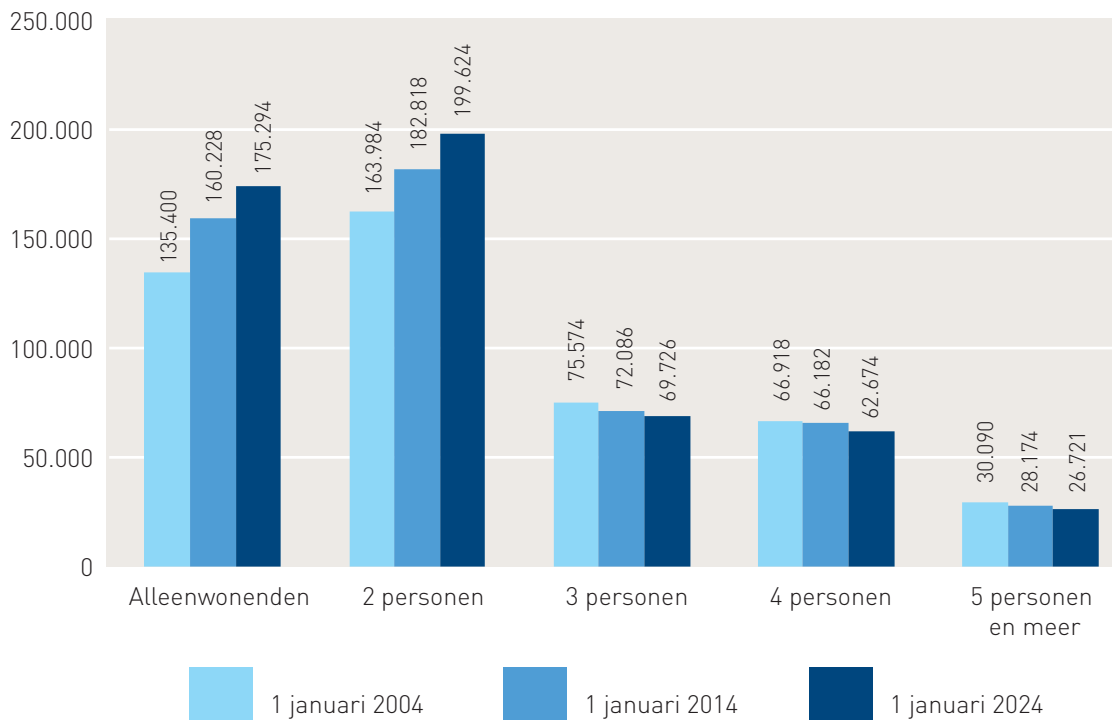
VASTSTELLINGEN

- Op 1 januari 2014 telde West-Vlaanderen 43.685 inwoners met een niet-Belgische nationaliteit. Dit is 9,1% van het totale aantal inwoners in Vlaanderen met een niet-Belgische nationaliteit. De inwoners met een niet-Belgische nationaliteit vertegenwoordigden in West-Vlaanderen 3,7% van de totale bevolking. In Vlaanderen en België lag het aandeel inwoners met een niet-Belgische nationaliteit een stuk hoger (respectievelijk 7,5% en 10,9%).
- Van alle inwoners in West-Vlaanderen met een niet-Belgische nationaliteit woont 28% in Kortrijk en 22,5% in Brugge. Het arrondissement Oostende vervolledigt op geruime afstand de top drie met 16,8% van alle West-Vlamingen met een niet-Belgische nationaliteit. Diksmuide heeft het kleinste aandeel West-Vlamingen met een niet-Belgische nationaliteit (1,8%).
- In West-Vlaanderen heeft 15,9% van alle niet-Belgen de Franse nationaliteit. De grootste groep Fransen vinden we - zoals kon worden vermoed - in de grensarrondissementen Ieper (44,3%), Veurne (35,5%) en Kortrijk (24%).
- De niet-Belgen met een Poolse nationaliteit vertegenwoordigen in West-Vlaanderen de op één na grootste groep van niet-Belgen (10,7%). Binnen West-Vlaanderen springt het arrondissement Tielt in het oog met 36,5% van de niet-Belgen die de Poolse nationaliteit heeft. Ook in Diksmuide ligt het aandeel niet-Belgen van Poolse nationaliteit (22,3%) een eind boven het West-Vlaamse gemiddelde. In absolute termen is het aantal Poolse niet-Belgen het grootst in Brugge (1.033 personen of 10,5% van alle niet-Belgen).
- In West-Vlaanderen heeft 10,6% van de niet-Belgen de Nederlandse nationaliteit. In het grensarrondissement Brugge is het aandeel niet-Belgen met een Nederlandse nationaliteit (19,2%) beduidend hoger dan gemiddeld in West-Vlaanderen.
- Op arrondissementeel niveau zijn er binnen West-Vlaanderen nog enkele opvallende verschillen. Zo ligt het aandeel niet-Belgen met een Roemeense nationaliteit in Roeselare (16,6%) een eind boven het West-Vlaamse gemiddelde (6,3%). Hoewel het aantal Roemeense niet-Belgen in Brugge nagenoeg even groot is als in Roeselare (769 personen ten opzichte van 785 personen), vertegenwoordigen ze in Brugge

slechts 7,8% van alle niet-Belgen. In Roeselare ligt ook het percentage niet-Belgen met een Russische nationaliteit (7% of 334 personen) ver boven het gemiddelde voor West-Vlaanderen (3,9%). In absolute termen is het aantal Russische niet-Belgen groter in Kortrijk (561 personen of 4,6% van alle niet-Belgen) en Oostende (342 personen of 4,7% van alle niet-Belgen). Kortrijk telt 9,9% niet-Belgen met een Marokkaanse nationaliteit, wat beduidend meer is dan gemiddeld in West-Vlaanderen (4,3%). Van alle niet-Belgen met een Afghaanse nationaliteit in West-Vlaanderen, wonen er 460 of 40,9% in Oostende. De Afghaanse niet-Belgen vertegenwoordigen in Oostende 6,3% van alle niet-Belgen, wat meer is dan gemiddeld in West-Vlaanderen (2,6%).

- Ook tussen het Vlaamse Gewest en West-Vlaanderen zijn er enkele opvallende verschillen. Zo is het aandeel niet-Belgen met een Franse nationaliteit (4,2%) veel lager en het aandeel niet-Belgen met een Nederlandse nationaliteit (27%) veel hoger in vergelijking met het West-Vlaamse cijfer. In België zijn de verschillen met West-Vlaanderen niet zo groot, enkel het aandeel niet-Belgen met een Poolse nationaliteit (5,4%) ligt ver onder het West-Vlaamse gemiddelde.

Figuur 1.1.7: Evolutie van het aantal private huishoudens naar grootte in West-Vlaanderen, 1 januari 2004, 1 januari 2014 en 1 januari 2024.

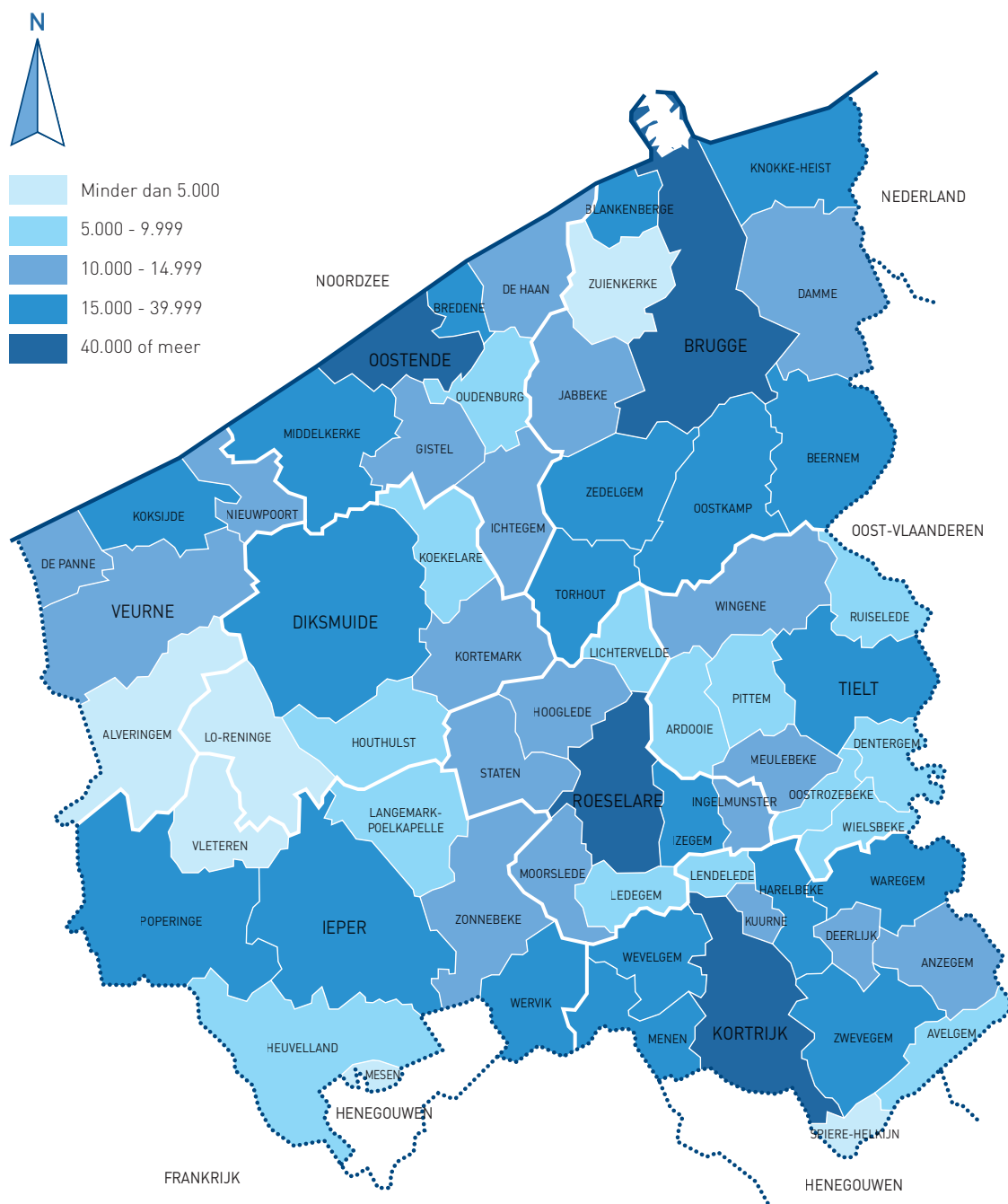

Bron: FOD Economie (ADSEI), Rijksregister (1 januari 2004), Bevolkingskubussen Provincie West-Vlaanderen o.b.v. Rijksregister (1 januari 2014), Bevolkingsprognoses SVR (1 januari 2024), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Op 1 januari 2014 telde West-Vlaanderen 509.488 private huishoudens. In vergelijking met begin 2004 is dit een toename met 8% en verwacht wordt dat het aantal private huishoudens de komende tien jaar verder zal toenemen met 4,8% tot 534.041.
- In de periode 2004-2014 kende het aantal alleenwonenden in West-Vlaanderen een sterke toename met 18,3%. Ook het aantal tweepersoonshuishoudens kende in deze periode een toename (+11,5%), maar deze was minder sterk dan bij de alleenwonenden. Het aantal huishoudens met drie of meer personen daalde tussen begin 2004 en begin 2014 met 3,6%. Voor de periode 2014-2024 worden gelijkaardige evoluties verwacht. Zo zal het aantal alleenwonenden volgens prognoses de komende tien jaar toenemen met 9,4%. Bij de tweepersoonshuishoudens wordt een nagenoeg even grote relatieve toename verwacht van 9,2%. Het aantal huishoudens met drie of meer personen zal volgens prognoses ook de komende tien jaar dalen (-4,4%).
- Door de sterke toename van het aantal alleenwonenden tussen begin 2004 en begin 2014 is hun aandeel in het totale aantal private huishoudens toegenomen van 28,7% tot 31,4%. Ook het aandeel tweepersoonshuishoudens steeg, zij het minder sterk, van 34,7% op 1 januari 2004 tot 35,9% op 1 januari 2014. Bij de huishoudens met drie of meer personen was er in dezelfde periode een sterke daling van hun aandeel in het totale aantal huishoudens (van 36,6% naar 32,7%). Voor de periode 2014-2024 wordt voor alleenwonenden en tweepersoonshuishoudens een nagenoeg even grote toename verwacht, waardoor ook hun aandeel in het totale aantal huishoudens een nagenoeg even grote stijging zal kennen (van 31,4% naar 32,8% voor alleenwonenden en van 35,9% naar 37,4% voor tweepersoonshuishoudens). De verdere afname van het aantal huishoudens met drie of meer personen die voor de komende tien jaar wordt verwacht zal ook voor een verdere daling zorgen van hun aandeel in het totale aantal huishoudens (van 32,7% in 2014 naar 29,8% in 2024).

Kaart 1.1.1: Totale bevolking, gemeenten van West-Vlaanderen, 1 januari 2014.

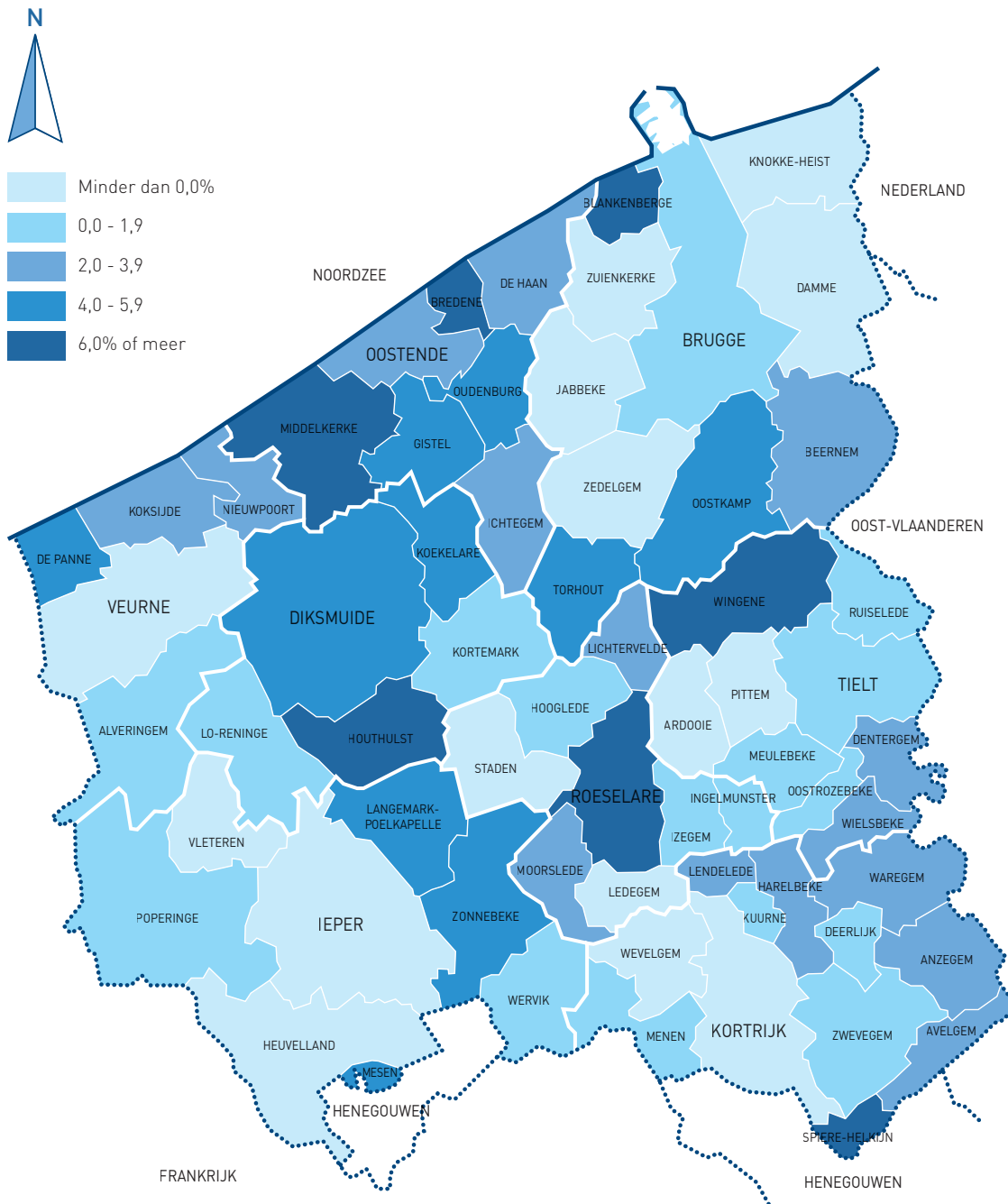
Minimum: Mesen 1.040
 Maximum: Brugge 117.377

West-Vlaanderen: 1.175.508
 Vlaams Gewest: 6.410.705
 België: 11.150.516

Bron: FOD Economie (ADSEI), Rijksregister, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Kaart 1.1.2: Verwachte bevolkingsgroei, gemeenten van West-Vlaanderen, 1 januari 2014 – 1 januari 2024.

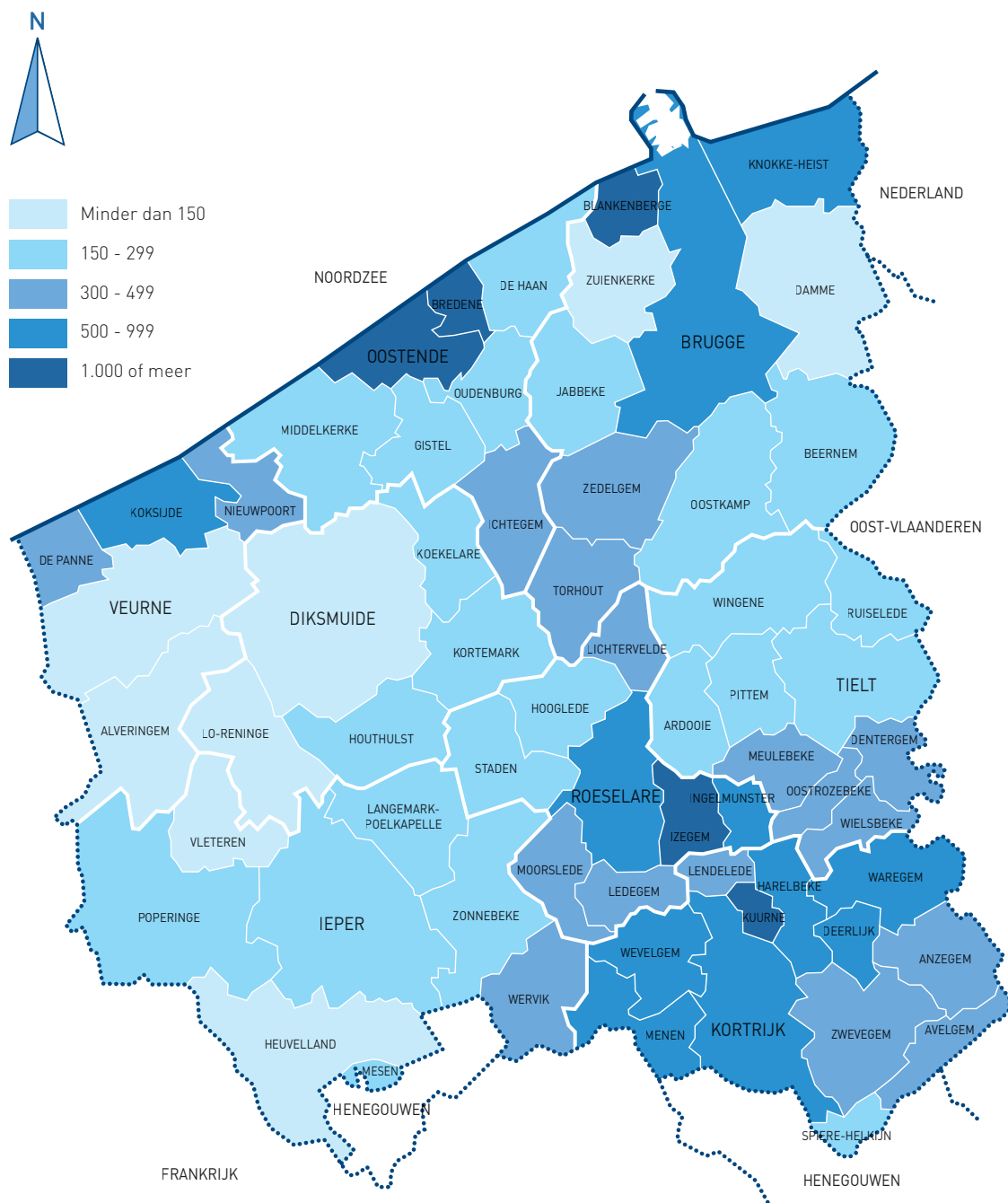

Minimum: Heuvelland -5,3%
 Maximum: Spiere-Helkijn +11,2%

West-Vlaanderen: +1,9%
 Vlaams Gewest: +4,2%

Bron: FOD Economie (ADSEI), Rijksregister (1 januari 2014), Bevolkingsprognoses SVR (1 januari 2024), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Kaart 1.1.3: Bevolkingsdichtheid, gemeenten van West-Vlaanderen, 1 januari 2014.

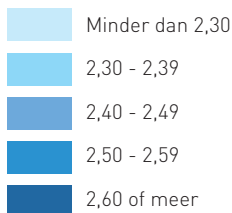
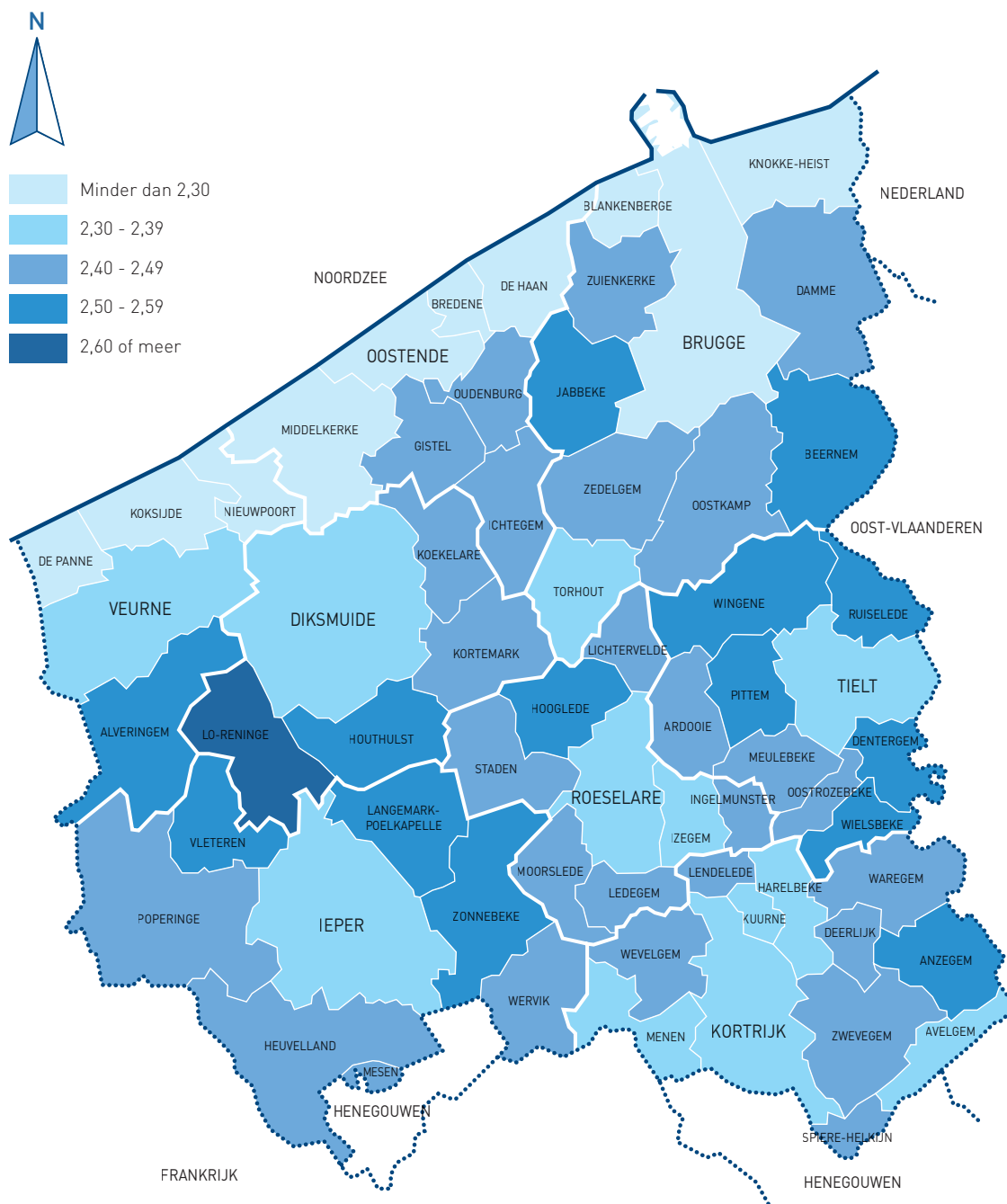
Minimum: Lo-Reninge 53
 Maximum: Oostende 1.863

West-Vlaanderen: 374
 Vlaams Gewest: 474
 België: 365

0 5 10 15 km

Bron: FOD Economie (ADSEI), Rijksregister, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Kaart 1.1.4: Gemiddelde grootte van een privaat huishouden, gemeenten van West-Vlaanderen, 1 januari 2014.

Minimum: Oostende	1,96
Maximum: Lo-Reninge	2,70
West-Vlaanderen:	2,31

Bron: FOD Economie (ADSEI), Rijksregister, Bevolkingskubussen Provincie West-Vlaanderen o.b.v. Rijksregister, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

2. BEROEPSBEVOLKING

In 2013 telde de West-Vlaamse beroepsbevolking 536.528 personen. Dit is een toename met 1,7% in vergelijking met 2008. In West-Vlaanderen lagen zowel de werkzaamheidsgraad als de activiteitsgraad bij 18 tot 64-jarigen in 2013 hoger dan in Vlaanderen en België. Bij de 50-plussers lag de werkzaamheidsgraad in 2013 in West-Vlaanderen boven het Vlaamse en Belgische gemiddelde. De activiteitsgraad bij 50-plussers lag in West-Vlaanderen net onder het Vlaamse cijfer, maar boven het Belgische cijfer. In de periode 2008-2013 daalden zowel de werkzaamheidsgraad als de activiteitsgraad bij de mannen en was er een toename bij de vrouwen, waardoor de kloof tussen mannen en vrouwen kleiner werd.

Tabel 1.2.1: Evolutie van de bevolking 18-64 jaar naar socio-economische positie, West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 2008-2013.

		Werkenden 18-64j (1)	Niet- werkende werk- zoekenden 18-64j (2)	Beroeps- bevolking 18-64j (1) + (2) = (3)	Niet- beroeps- actieven 18-64j (4)	Totale bevolking 18-64j (3) + (4)
West- Vlaanderen	2008	502.214	25.559	527.773	174.187	701.960
	2013	504.387	32.140	536.528	169.313	705.841
	evolutie	+0,4%	+25,7%	+1,7%	-2,8%	+0,6%
Vlaams Gewest	2008	2.696.335	166.237	2.862.572	993.424	3.855.996
	2013	2.733.162	219.266	2.952.428	987.002	3.939.430
	evolutie	+1,4%	+31,9%	+3,1%	-0,6%	+2,2%
België	2008	4.342.627	501.901	4.844.528	1.834.862	6.679.389
	2013	4.418.401	581.291	4.999.692	1.885.131	6.884.823
	evolutie	+1,7%	+15,8%	+3,2%	+2,7%	+3,1%

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In de periode 2008-2013 groeide de bevolking op beroepsactieve leeftijd met 0,6% in West-Vlaanderen. In Vlaanderen en België was de toename van de totale bevolking tussen 18 en 64 jaar beduidend groter (respectievelijk +2,2% en +3,1%). Hierdoor daalde het aandeel van West-Vlaanderen in de Vlaamse bevolking op beroepsactieve leeftijd van 18,2% in 2008 tot 17,9% in 2013. In West-Vlaanderen en Vlaanderen is de stijging van de bevolking tussen 18 en 64 jaar de resultante van een toename van de beroepsbevolking en een afname van de inactieven. In België was de toename van de bevolking op beroepsactieve leeftijd het gevolg van toenames bij zowel de beroepsbevolking als de niet-beroepsactieven.
- In 2013 telde de West-Vlaamse beroepsbevolking 536.528 personen, wat een toename is met 1,7% in vergelijking met 2008. In het Vlaamse Gewest en België steeg de beroepsbevolking in dezelfde periode sterker met respectievelijk 3,1% en 3,2%. Het aandeel van West-Vlaanderen in de Vlaamse beroepsbevolking liep hierdoor terug van 18,4% in 2008 tot 18,2% in 2013.
- In de periode 2008-2013 was de toename van het aantal werkenden in West-Vlaanderen (+0,4%) kleiner dan in Vlaanderen (+1,4%) en België (+1,7%). Hierdoor daalde het West-Vlaamse aandeel in het Vlaamse totaal lichtjes van 18,6% in 2008 tot 18,5% in 2013.

- West-Vlaanderen telde in 2013 een kwart meer niet-werkende werkzoekenden dan in 2008. In het Vlaamse Gewest was de toename van het aantal niet-werkende werkzoekenden in dezelfde periode nog groter (+31,9%). Hierdoor daalde het aandeel van West-Vlaanderen in het Vlaamse aantal niet-werkende werkzoekenden van 15,4% in 2008 tot 14,7% in 2013. In België was de toename een stuk kleiner (+15,8%) dan in West-Vlaanderen en Vlaanderen.
- In het Vlaamse Gewest en België steeg het aantal werkenden minder sterk dan de bevolking op beroepsactieve leeftijd waardoor de verhouding tussen beiden, de werkzaamheidsgraad, daalde tussen 2008 en 2013. In West-Vlaanderen groeiden het aantal werkenden en de totale bevolking tussen 18 en 64 jaar nagenoeg even sterk, waardoor de werkzaamheidsgraad status quo bleef.
- In zowel West-Vlaanderen, Vlaanderen als België steeg de beroepsbevolking in de periode 2008-2013 sterker dan de totale bevolking op beroepsactieve leeftijd. Hierdoor steeg ook de verhouding tussen beiden, de activiteitsgraad.

Tabel 1.2.2: Evolutie van de bevolking 50-64 jaar naar socio-economische positie, West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 2008-2013.

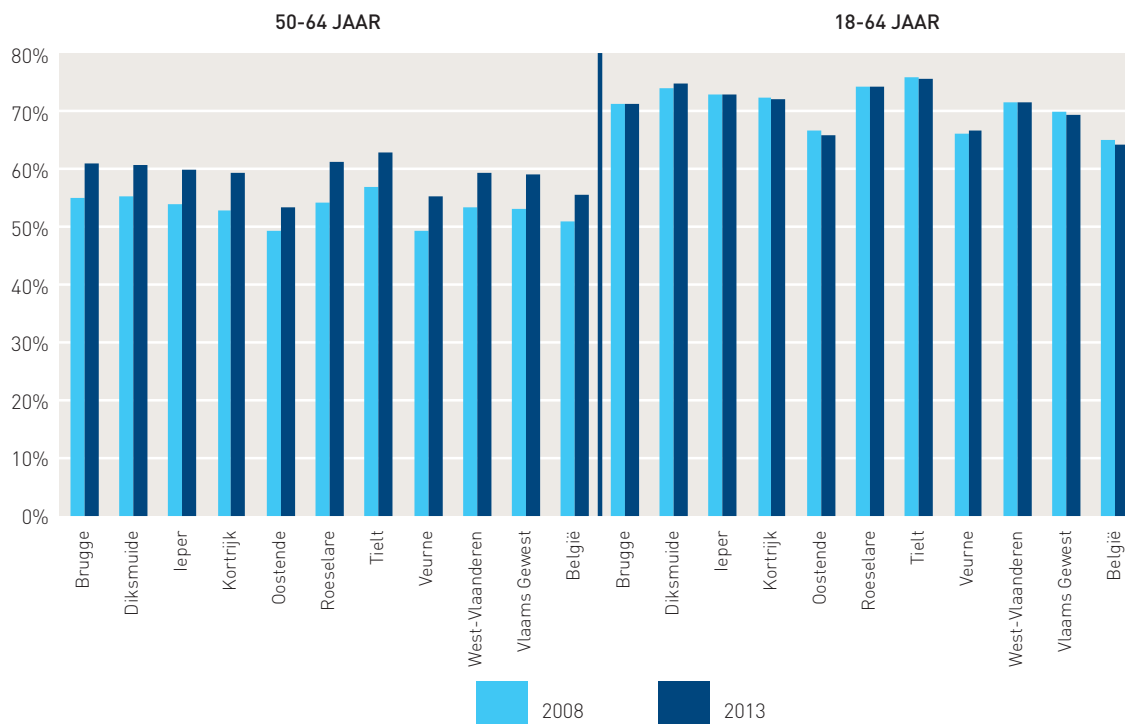
		Werkenden 50-64j (1)	Niet- werkende werk- zoekenden 50-64j (2)	Beroeps- bevolking 50-64j (1) + (2) = (3)	Niet- beroeps- actieven 50-64j (4)	Totale bevolking 50-64j (3) + (4)
West- Vlaanderen	2008	121.299	7.692	128.990	98.746	227.737
	2013	143.269	8.541	151.809	90.403	242.213
	evolutie	+18,1%	+11,0%	+17,7%	-8,4%	+6,4%
Vlaams Gewest	2008	633.869	45.293	679.162	518.287	1.197.450
	2013	764.011	52.853	816.864	480.320	1.297.184
	evolutie	+20,5%	+16,7%	+20,3%	-7,3%	+8,3%
België	2008	1.032.376	106.775	1.139.151	887.230	2.026.381
	2013	1.217.109	131.846	1.348.955	839.900	2.188.855
	evolutie	+17,9%	+23,5%	+18,4%	-5,3%	+8,0%

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In de periode 2008-2013 was de groei van de bevolking tussen 50 en 64 jaar in West-Vlaanderen (+6,4%) kleiner dan gemiddeld in België (+8%) en Vlaanderen (+8,3%). Het aandeel van West-Vlaanderen in de Vlaamse bevolking tussen 50 en 64 jaar daalde hierdoor van 19% in 2008 naar 18,7% in 2013. De totale toename van de bevolking tussen 50 en 64 jaar bestond zowel in West-Vlaanderen, Vlaanderen als België uit een sterke toename van de beroepsbevolking en een afname van de niet-beroepsactieve bevolking.
- In 2013 telde de West-Vlaamse beroepsbevolking tussen 50 en 64 jaar 151.809 personen, wat een toename is met 17,7% ten opzichte van 2008. In België (+18,4%) en Vlaanderen (+20,3%) steeg de beroepsbevolking tussen 50 en 64 jaar in dezelfde periode nog iets sterker. Hierdoor daalde het West-Vlaamse aandeel in Vlaanderen van 19% in 2008 tot 18,6% in 2013.
- In absolute termen kan de toename van de beroepsbevolking tussen 50 en 64 jaar in de periode 2008-2013 zowel in West-Vlaanderen, Vlaanderen als België voornamelijk worden toegeschreven aan de sterke toename van het aantal werkenden. In West-Vlaanderen en Vlaanderen was de toename van het aantal werkenden ook in relatieve termen groter dan bij de niet-werkende werkzoekenden; in België steeg het aantal niet-werkende werkzoekenden relatief sterker dan het aantal werkenden. Eerder zagen we bij de beroepsbevolking tussen 18 en 64 jaar dat de toename van het aantal niet-werkende werkzoekenden zowel in absolute als relatieve termen groter was dan de toename van het aantal werkenden, en dit in zowel West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest als België (cfr. tabel 1.2.1).
- De invloed van het activeringsbeleid voor oudere werknemers en niet-werkende werkzoekenden blijkt duidelijk uit deze cijfers. Aan de ene kant blijven werkende 50-plussers langer aan het werk, wat zich vertaalt in een sterke toename van het aantal werkenden. Aan de andere kant worden werkloze 50-plussers minder snel uitgeschreven als niet-werkende werkzoekende, wat zich vertaalt in een toename van het aantal niet-werkende werkzoekenden en een afname van het aantal niet-beroepsactieve 50 tot 64-jarigen.

Figuur 1.2.1: Evolutie van de werkzaamheidsgraad naar leeftijd, arrondissementen van West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 2008-2013.

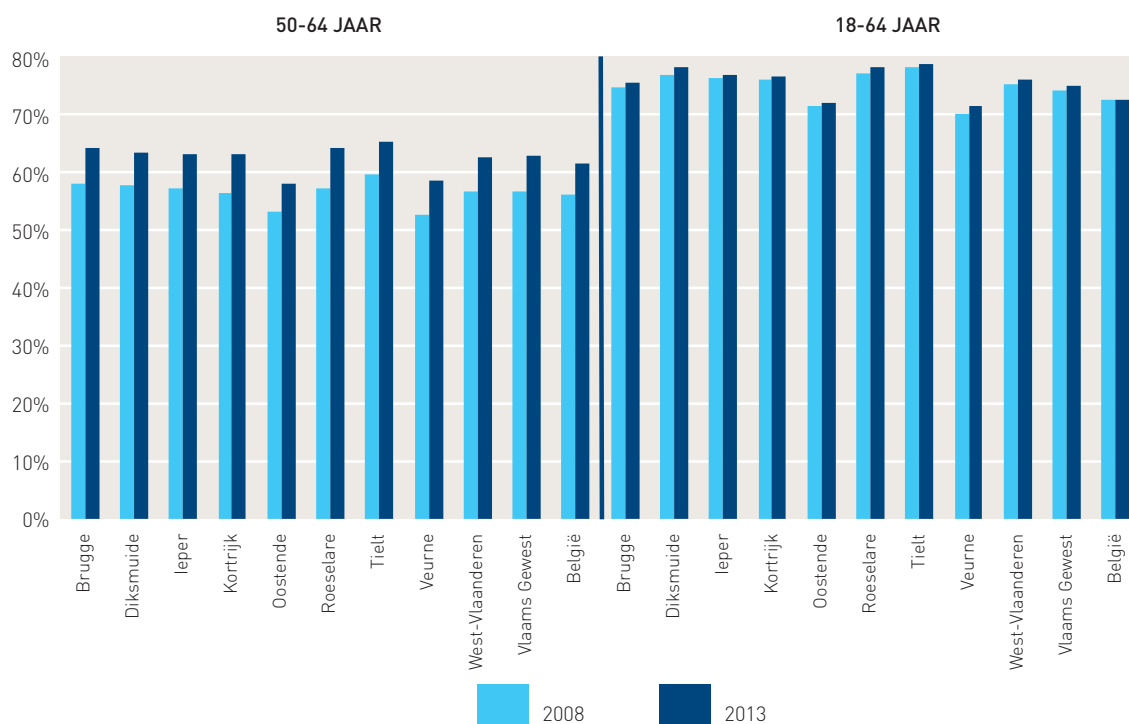

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In West-Vlaanderen lag de werkzaamheidsgraad bij de **18 tot 64-jarigen** (71,5%) in 2013 hoger dan in het Vlaamse Gewest (69,4%) en beduidend hoger dan in België (64,2%). In de periode 2008-2013 bleef de werkzaamheidsgraad in West-Vlaanderen op hetzelfde niveau terwijl er in Vlaanderen en België lichte afnames waren (respectievelijk -0,5%punt en -0,8%punt).
- Binnen West-Vlaanderen was de werkzaamheidsgraad bij 18 tot 64-jarigen het grootst in de arrondissementen Tielt (75,6%), Diksmuide (74,7%) en Roeselare (74,2%). Onderaan de rangschikking vinden we Oostende (65,7%) en Veurne (66,5%). In 2013 waren er vier West-Vlaamse arrondissementen waarvan de werkzaamheidsgraad bij 18 tot 64-jarigen hoger lag dan in 2008, namelijk Diksmuide (+0,8%punt), Veurne (+0,6%punt), Ieper en Roeselare (beiden +0,1%punt).
- De werkzaamheidsgraad bij de **50 tot 64-jarigen** is aanzienlijk kleiner dan bij de 18 tot 64-jarigen. De werkzaamheidsgraad bij 50 tot 64-jarigen was in 2013 in West-Vlaanderen (59,2%) nagenoeg even groot als in Vlaanderen (58,9%), maar een stuk groter dan in België (55,6%). Tussen 2008 en 2013 steeg de werkzaamheidsgraad bij 50 tot 64-jarigen in zowel West-Vlaanderen (+5,9%punt), Vlaanderen (+6%punt) als België (+4,7%punt).
- De arrondissementen Tielt (62,7%), Roeselare (61,1%) en Brugge (60,9%) vormden in 2013 de top drie binnen West-Vlaanderen wat betreft de werkzaamheidsgraad bij 50 tot 64-jarigen. In de arrondissementen Oostende (53,5%) en Veurne (55,1%) was de werkzaamheidsgraad bij 50-plussers het laagst. In de periode 2008-2013 kenden alle West-Vlaamse arrondissementen een sterke toename van de werkzaamheidsgraad bij 50-plussers. Deze toenames waren ook telkens beduidend sterker dan bij de 18 tot 64-jarigen.

Figuur 1.2.2: Evolutie van de activiteitsgraad naar leeftijd, arrondissementen van West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 2008-2013.

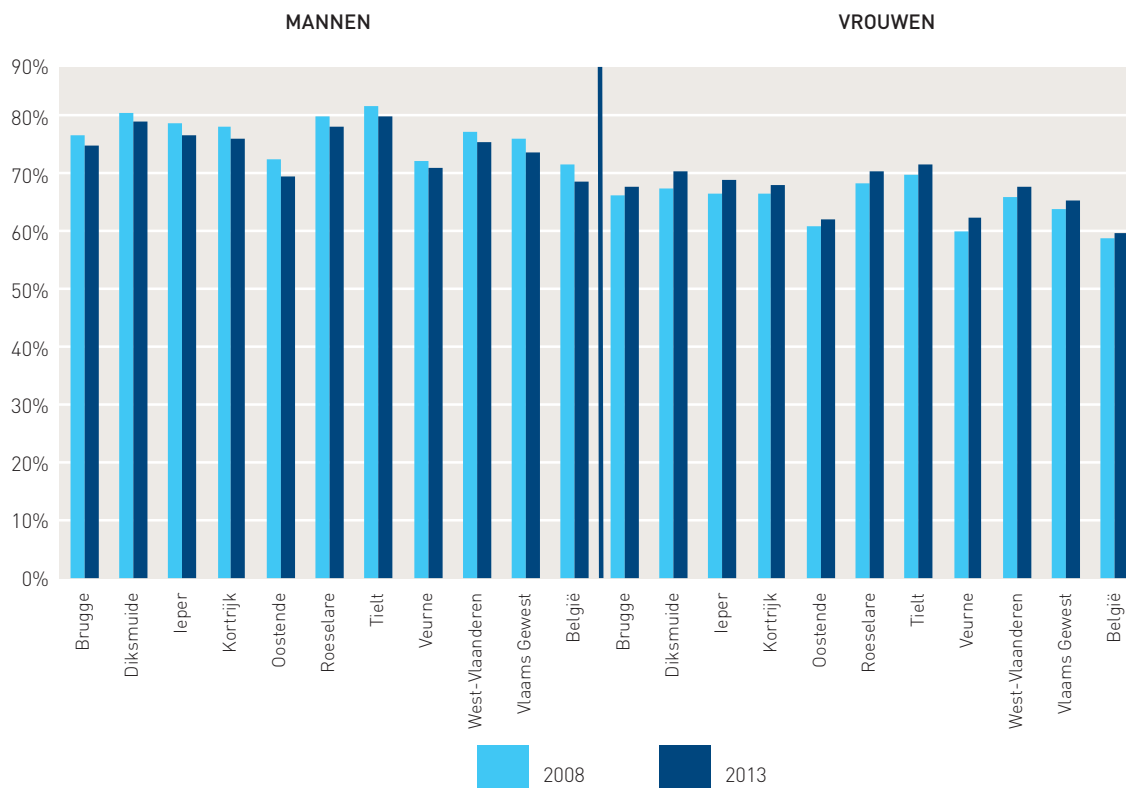

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- De activiteitsgraad bij de **18 tot 64-jarigen** was in 2013 in West-Vlaanderen (76%) groter dan in Vlaanderen (74,9%) en België (72,6%). In de periode 2008-2013 steeg de activiteitsgraad bij 18 tot 64-jarigen in West-Vlaanderen nagenoeg even sterk als in Vlaanderen (respectievelijk +0,8%punt en +0,7%punt), maar duidelijk sterker dan in België (+0,1%punt).
- Binnen West-Vlaanderen was de activiteitsgraad bij 18 tot 64-jarigen in 2013 het hoogst in het arrondissement Tielt (78,8%). Ook in Roeselare en Diksmuide lag de verhouding van de beroepsactieven ten opzichte van de bevolking tussen 18 en 64 jaar boven de 78% (beiden 78,1%). Onderaan de rangschikking vinden we Veurne en Oostende met een activiteitsgraad van respectievelijk 71,4% en 72%. In alle West-Vlaamse arrondissementen steeg de activiteitsgraad bij 18 tot 64-jarigen tussen 2008 en 2013.
- Bij de **50 tot 64-jarigen** lag de activiteitsgraad in West-Vlaanderen (62,7%) in 2013 iets lager dan in het Vlaamse Gewest (63%), maar hoger dan in België (61,6%). In zowel West-Vlaanderen (+6,1%punt), Vlaanderen (+6,3%punt) als België (+5,4%punt) kende de activiteitsgraad bij 50-plussers een sterke toename in de periode 2008-2013. De verstrenging van de voorwaarden voor oudere werklozen om zich uit te laten schrijven als niet-werkende werkzoekende spelen hierbij ongetwijfeld een belangrijke rol.
- In 2013 was de activiteitsgraad bij 50 tot 64-jarigen het grootst in het arrondissement Tielt (65,3%). Brugge en Roeselare vervolledigden de top drie met elk een activiteitsgraad van 64,1%. In de arrondissementen Oostende (58%) en Veurne (58,6%) was de activiteitsgraad bij 50-plussers in 2013 het laagst. In de periode 2008-2013 kende de activiteitsgraad bij 50-plussers in alle West-Vlaamse arrondissementen een sterke toename. Deze toenames waren ook telkens beduidend groter dan bij de 18 tot 64-jarigen.

Figuur 1.2.3: Evolutie van de werkzaamheidsgraad (a) naar geslacht, arrondissementen van West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 2008-2013.

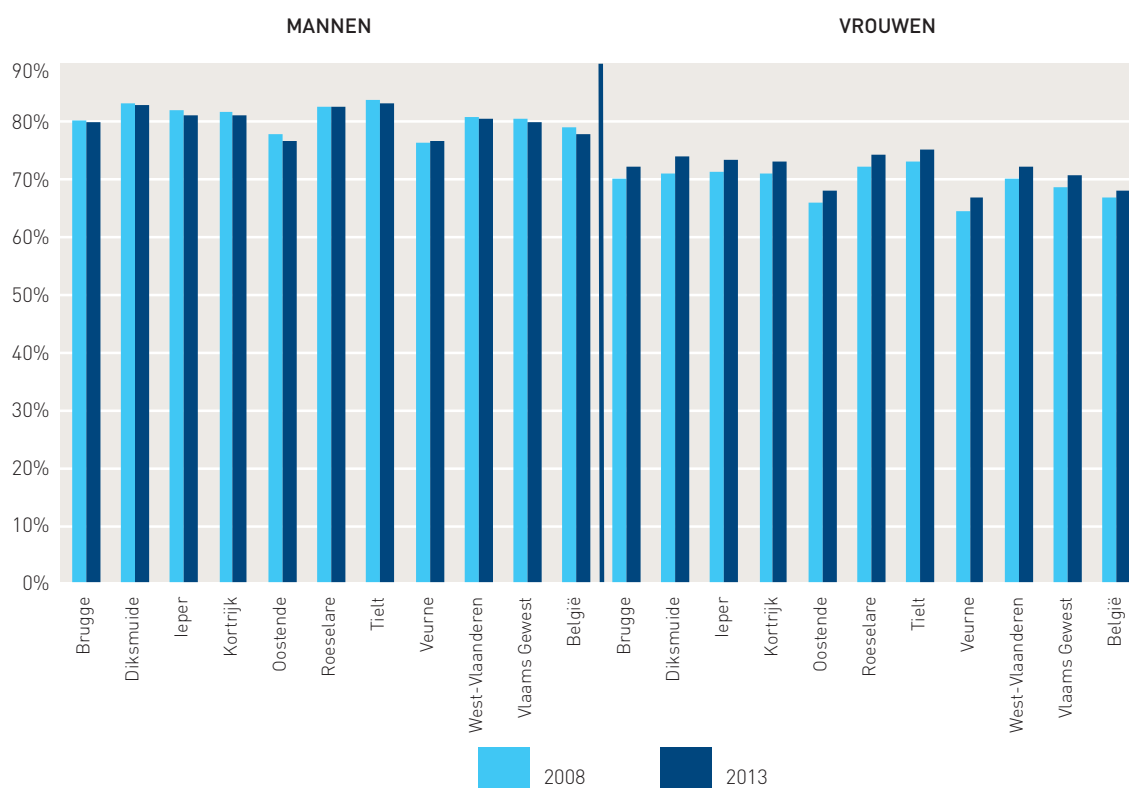
(a) Bevolking 18-64 jaar.

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2013 was de werkzaamheidsgraad bij mannen in West-Vlaanderen (75,3%) iets groter dan in Vlaanderen (73,6%) en beduidend groter dan in België (68,6%). Bij de vrouwen zien we een gelijkaardig beeld. Het West-Vlaamse cijfer (67,5%) lag er in 2013 iets boven het Vlaamse gemiddelde (65,1%) en een eind boven het Belgische gemiddelde (59,7%).
- In zowel West-Vlaanderen, Vlaanderen als België was de werkzaamheidsgraad in 2013 groter bij de mannen dan bij de vrouwen. Aangezien de werkzaamheidsgraad daalde bij de mannen en steeg bij de vrouwen, werd de kloof tussen mannen en vrouwen wel kleiner in de periode 2008-2013.
- Bij zowel de mannen als de vrouwen was de werkzaamheidsgraad in 2013 het hoogst in het arrondissement Tielt (79,7% bij de mannen en 71,3% bij de vrouwen) en het laagst in het arrondissement Oostende (69,2% bij de mannen en 62,1% bij de vrouwen).
- In alle West-Vlaamse arrondissementen lag de werkzaamheidsgraad bij de mannen in 2013 lager dan in 2008. Bij de vrouwen was overal het omgekeerde het geval. Hierdoor werd de kloof inzake werkzaamheidsgraad tussen mannen en vrouwen in alle arrondissementen kleiner in de periode 2008-2013.

Figuur 1.2.4: Evolutie van de activiteitsgraad (a) naar geslacht, arrondissementen van West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 2008-2013.

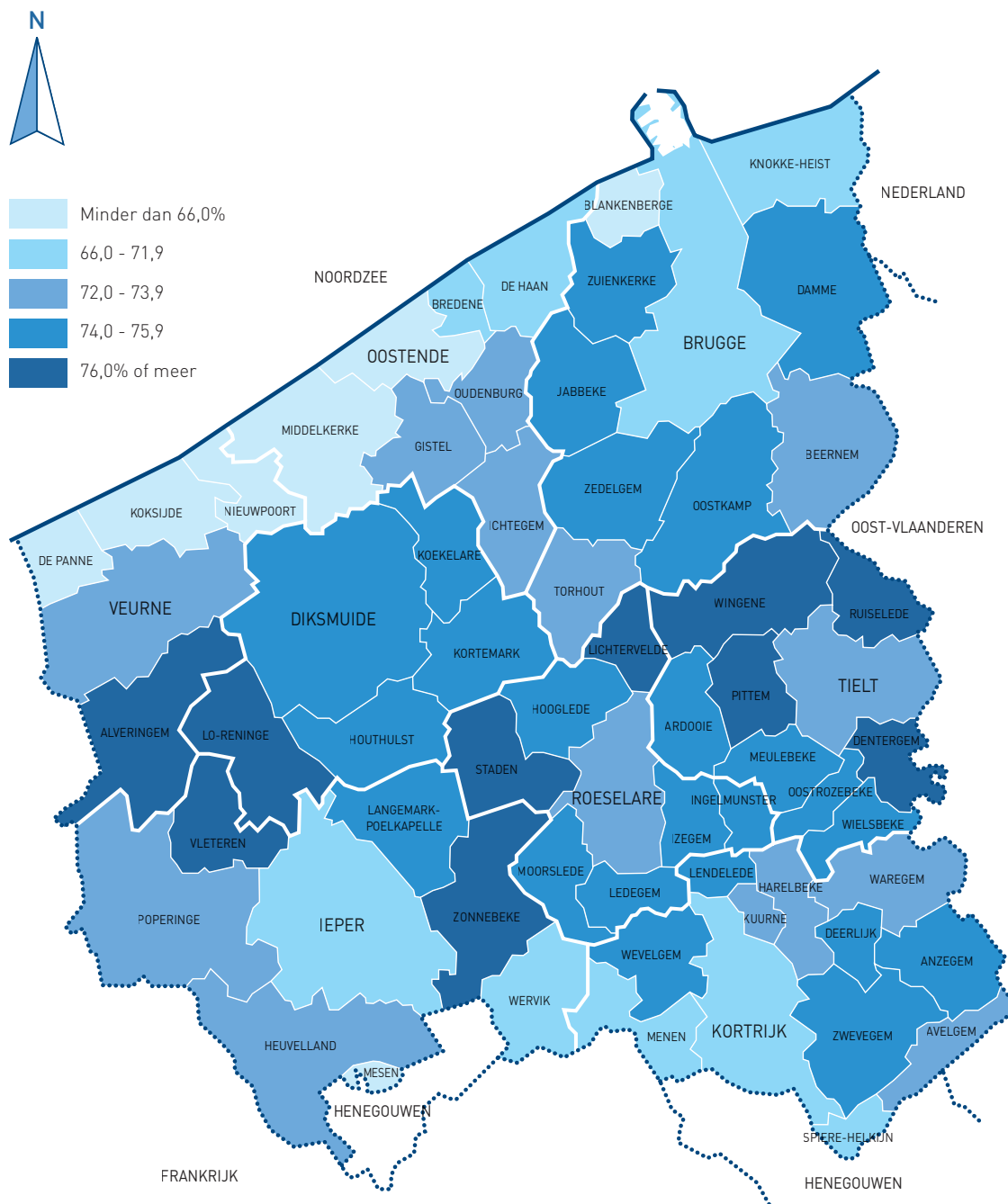
(a) Bevolking 18-64 jaar.

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In West-Vlaanderen was de activiteitsgraad bij mannen (80,1%) in 2013 iets groter dan in Vlaanderen (79,5%) en een stuk groter dan in België (77,4%). Bij de vrouwen was het verschil in activiteitsgraad tussen West-Vlaanderen aan de ene kant en Vlaanderen en België aan de andere kant groter dan bij de mannen (71,8% ten opzichte van respectievelijk 70,3% en 67,8%).
- In 2013 was de activiteitsgraad bij mannen groter dan bij vrouwen en dit in zowel West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest als België. Doordat de activiteitsgraad in de periode 2008-2013 daalde bij de mannen en steeg bij de vrouwen werd het verschil tussen mannen en vrouwen wel kleiner.
- Binnen West-Vlaanderen was de activiteitsgraad in 2013 zowel bij mannen (82,7%) als bij vrouwen (74,7%) het grootst in het arrondissement Tielt. In Veurne lag de activiteitsgraad bij zowel mannen (76,1%) als vrouwen (66,5%) het verst onder het West-Vlaamse gemiddelde.
- In de periode 2008-2013 steeg de activiteitsgraad bij vrouwen in alle West-Vlaamse arrondissementen. In zes West-Vlaamse arrondissementen lag de activiteitsgraad bij mannen in 2013 lager dan in 2008. Ondanks een status quo van de activiteitsgraad bij mannen in Roeselare en een lichte toename in Veurne (+0,2%punt) werd het verschil tussen mannen en vrouwen in alle arrondissementen kleiner in de periode 2008-2013.

Kaart 1.2.1: Werkzaamheidsgraad (a), gemeenten van West-Vlaanderen, 2013.

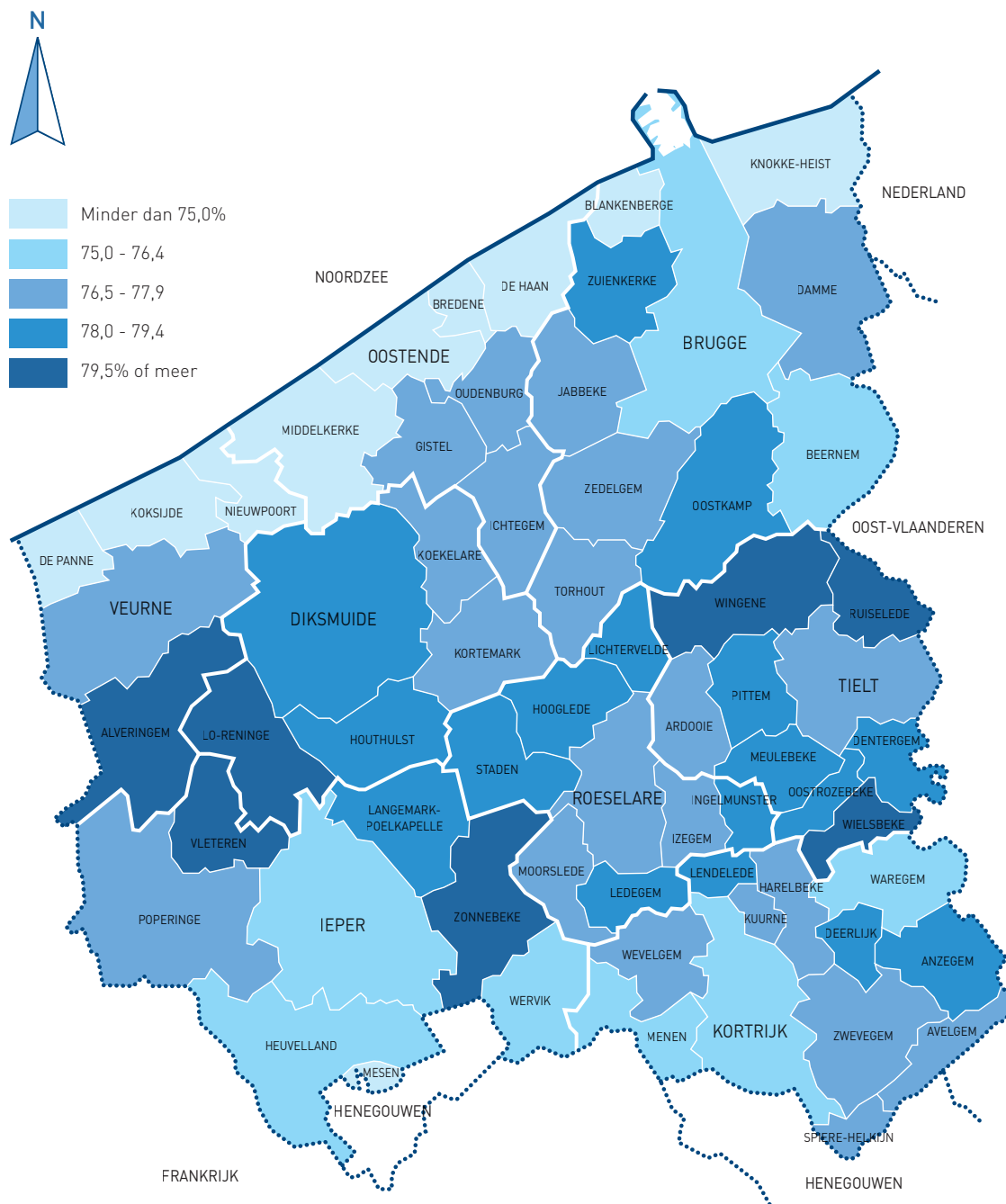
Minimum: Oostende	61,8%
Maximum: Wingene	78,0%
West-Vlaanderen:	71,5%
Vlaams Gewest:	69,4%
België:	64,2%

(a) Bevolking 18-64 jaar.

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Kaart 1.2.2: Activiteitsgraad (a), gemeenten van West-Vlaanderen, 2013.

Minimum: Koksijde	67,5%
Maximum: Ruiselede en Wingene	80,5%
West-Vlaanderen:	76,0%
Vlaams Gewest:	74,9%
België:	72,6%

(a) Bevolking 18-64 jaar.

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

DEFINITIES EN METHODOLOGIE

Activiteitsgraad

Verhouding van de beroepsbevolking in een bepaalde leeftijdsklasse ten opzichte van de totale bevolking (werkenden, niet-werkende werkzoekenden en niet-beroepsactieven) in die leeftijdsklasse.

Afhankelijkheidsratio

Bevolking van 60 jaar en ouder en bevolking jonger dan 20 jaar ten opzichte van de bevolking van 20 tot 60 jaar. Deze ratio is een benadering voor het percentage niet-actieven ten opzichte van het aantal actieven.

Beroepsbevolking

Werkenden en niet-werkende werkzoekenden.

Bevolkingsdichtheid

Aantal inwoners per km².

Bevolkingskubus

Bij de opmaak van deze publicatie waren de huishoudensstatistieken van de FOD Economie (ADSEI) op 1 januari 2014 nog niet beschikbaar. Om toch het recentste verloop van de huishoudens in West-Vlaanderen te kunnen analyseren, maken we hiervoor gebruik van de bevolkingskubussen (dit zijn multidimensioneel bevraagbare databanken) waarover de Provincie West-Vlaanderen beschikt.

Deze bevolkingskubussen worden samengesteld op basis van een extractie uit het Rijksregister in het begin van het jaar. Uit analyses in vorige jaren blijkt dat deze cijfers licht afwijken van de officiële cijfers van de FOD Economie (ADSEI) die in het Belgisch Staatsblad verschijnen, wellicht door laattijdige in- en/of uitschrijvingen en statistische aanpassingen. Deze minimale afwijkingen doen echter geen afbreuk aan de algemene trends die uit de cijfers afgeleid kunnen worden.

Doorstromingscoëfficiënt

Bevolking van 15 tot 24 jaar ten opzichte van de bevolking van 55 tot 64 jaar. Deze ratio is een indicatie voor de mate waarin - vanuit demografisch oogpunt - de potentiële uitstroom uit de arbeidsmarkt kan worden opgevangen door de potentiële instroom.

Interne vergrijzing

Bevolking van 80 jaar en ouder ten opzichte van de bevolking van 60 jaar en ouder. Dit is een maat voor het aandeel hoogbejaarden in de oudere bevolking.

Ouderdomscoëfficiënt

Bevolking van 60 jaar en ouder ten opzichte van de bevolking jonger dan 20 jaar.

Werkzaamheidsgraad

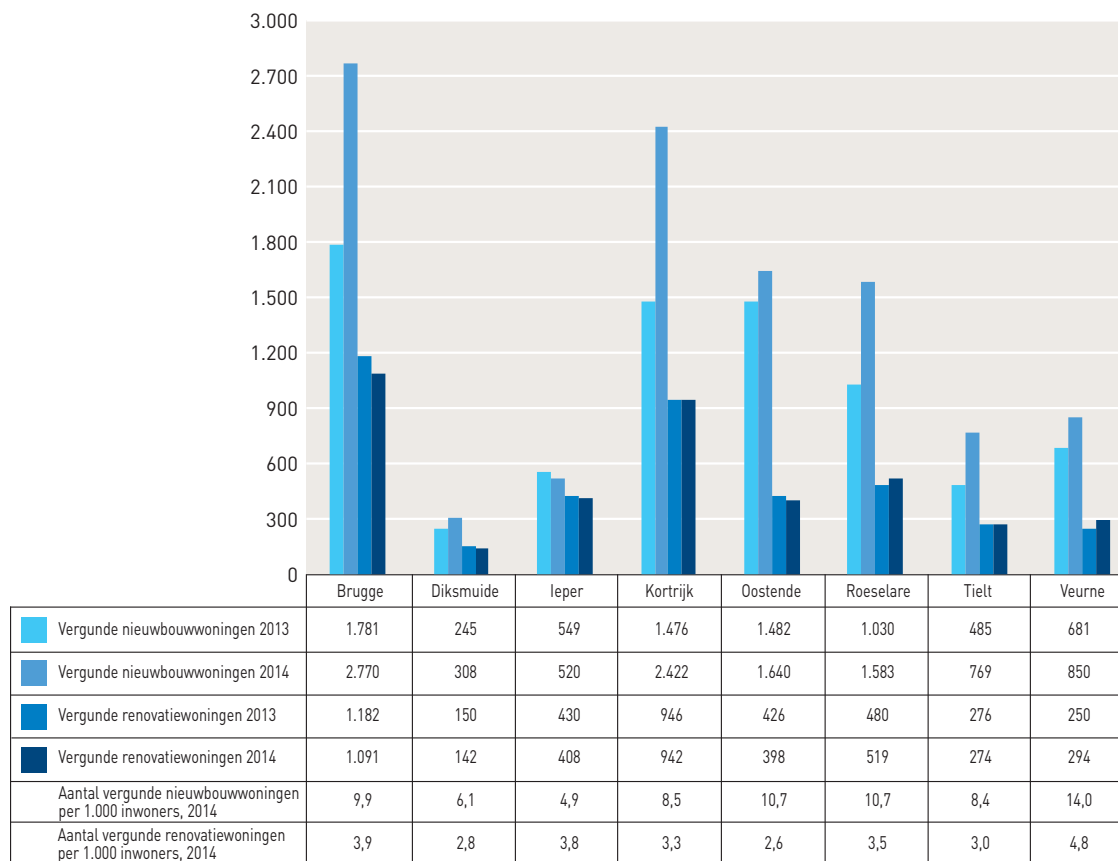
Aantal werkenden in een bepaalde leeftijdsklasse naar woonplaats in verhouding tot de bevolking (werkenden, niet-werkende werkzoekenden en niet-beroepsactieven) in die leeftijdsklasse.

2 HUISVESTING EN RUIMTELIJKE ORDENING

1. WONINGEN

In 2014 werden in West-Vlaanderen 10.862 nieuwbouwwoningen en 4.068 te renoveren woningen vergund. In vergelijking met 2013 lag het aantal vergunde nieuwbouwwoningen in 2014 in West-Vlaanderen maar liefst 40,5% hoger. Het aantal vergunde renovatiewoningen kende in dezelfde periode een lichte afname met 1,7%. In West-Vlaanderen lag de nieuwbouwintensiteit in 2014 beduidend hoger dan in Vlaanderen en België. Ook de renovatie-intensiteit in West-Vlaanderen was hoger dan in het Vlaamse Gewest en België, maar het verschil is minder groot dan bij de nieuwbouwintensiteit.

Figuur 2.1.1: Evolutie van het aantal vergunde woningen, nieuwbouw of renovatie, in de arrondissementen van West-Vlaanderen, 2013-2014.

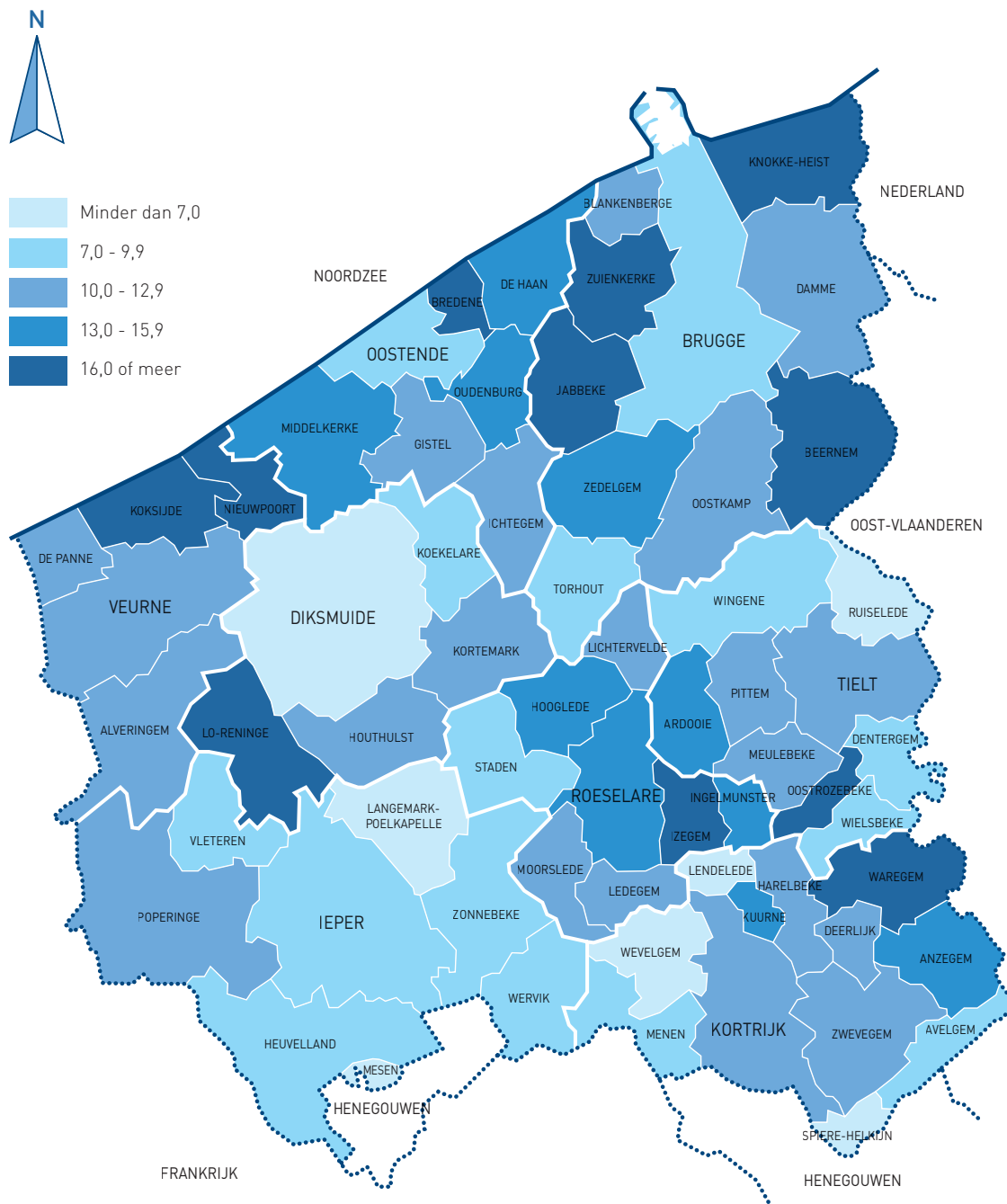
Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2014 werden in West-Vlaanderen 10.862 nieuwbouwwoningen vergund; dit is 26% van het Vlaamse totaal. Binnen West-Vlaanderen staan de arrondissementen Brugge en Kortrijk op kop met respectievelijk 25,5% en 22,3% van de vergunde nieuwbouwwoningen in West-Vlaanderen. Oostende vervolledigt op geruime afstand de top drie met 15,1% van alle vergunde nieuwbouwwoningen in West-Vlaanderen in 2014.

- Van alle in Vlaanderen vergunde te renoveren woningen in 2014 konden er 4.068 of 21,1% in West-Vlaanderen worden gesitueerd. Binnen West-Vlaanderen staan de arrondissementen Brugge (26,8%) en Kortrijk (23,2%) opnieuw op kop. Het arrondissement Roeselare volgt nu op geruime afstand op de derde plaats met 12,8% van de in West-Vlaanderen vergunde renovatiewoningen.
- In West-Vlaanderen was 72,8% van alle woningen die in 2014 werden vergund een nieuwbouwwoning; 27,2% was een renovatiewoning. In het Vlaamse Gewest en vooral België lag het aandeel vergunde nieuwbouwwoningen lager dan in West-Vlaanderen (respectievelijk 68,5% en 62,4%). In alle West-Vlaamse arrondissementen werden in 2014 meer nieuwbouwwoningen dan te renoveren woningen vergund. In het arrondissement Oostende lag het aandeel vergunde nieuwbouwwoningen (80,5%) beduidend hoger dan gemiddeld in West-Vlaanderen. In Ieper was het aandeel vergunde nieuwbouwwoningen het laagst (56%).
- In 2014 werden in West-Vlaanderen maar liefst 40,5% meer nieuwbouwwoningen vergund dan in 2013. In het Vlaamse Gewest (+12%) en België (+9%) was de toename van het aantal vergunde nieuwbouwwoningen in de periode 2013-2014 veel minder sterk dan in West-Vlaanderen. Met uitzondering van Ieper (-5,3%) was er in alle West-Vlaamse arrondissementen een toename van het aantal vergunde nieuwbouwwoningen in de periode 2013-2014. In absolute cijfers was de stijging het grootst in Brugge (+989 woningen of +55,5%). In relatieve termen was de toename het grootst in Kortrijk (+946 woningen of +64,1%). Ook in Tielt (+58,6%) en Roeselare (+53,7%) werden in 2014 ruim de helft meer nieuwbouwwoningen vergund dan in 2013.
- In West-Vlaanderen was er in de periode 2013-2014 een lichte daling van het aantal vergunde te renoveren woningen (-1,7%). In dezelfde periode was er in het Vlaamse Gewest een lichte toename (+2,3%) en bleef het aantal vergunde te renoveren woningen in België nagenoeg status quo (-0,4%). Binnen West-Vlaanderen was er enkel in Veurne (+17,6%) en Roeselare (+8,1%) een toename van het aantal vergunde te renoveren woningen. In Brugge was de afname van het aantal vergunde renovatiewoningen in de periode 2013-2014 zowel in absolute als relatieve termen het grootst (-91 woningen of -7,7%).
- In 2014 werden in West-Vlaanderen 9,2 nieuwbouwwoningen vergund per 1.000 inwoners. Hiermee lag de nieuwbouwintensiteit in West-Vlaanderen gevoelig hoger dan het Vlaamse (6,5) en Belgische (5,0) cijfer. In West-Vlaanderen springt het arrondissement Veurne in het oog met een nieuwbouwintensiteit van 14,0. Ook in Oostende en Roeselare lag de nieuwbouwintensiteit (beiden 10,7) een eind boven het West-Vlaamse gemiddelde. Met 4,9 vergunde nieuwbouwwoningen per 1.000 inwoners was de nieuwbouwintensiteit het laagst in Ieper. In de kustarrondissementen lag de nieuwbouwintensiteit (10,6) aanzienlijk hoger dan het Vlaamse en Belgische gemiddelde.
- West-Vlaanderen telde 3,5 vergunde te renoveren woningen per 1.000 inwoners in 2014, wat iets meer was dan in Vlaanderen en België (beiden 3,0). Binnen West-Vlaanderen was de renovatie-intensiteit het hoogst in Veurne (4,8) en het laagst in Oostende (2,6). In de kustarrondissementen lag de renovatie-intensiteit (3,6) hoger dan gemiddeld in Vlaanderen en België, maar het verschil is minder groot dan bij de nieuwbouwintensiteit.

Kaart 2.1.1: Vergunde nieuwbouw- en renovatiewoningen per 1.000 inwoners, gemeenten van West-Vlaanderen, 2014.

Minimum: Spiere-Helkijn 1,9
 Maximum: Zuienkerke 36,9
 West-Vlaanderen: 12,7
 Vlaams Gewest: 9,5
 België: 8,0

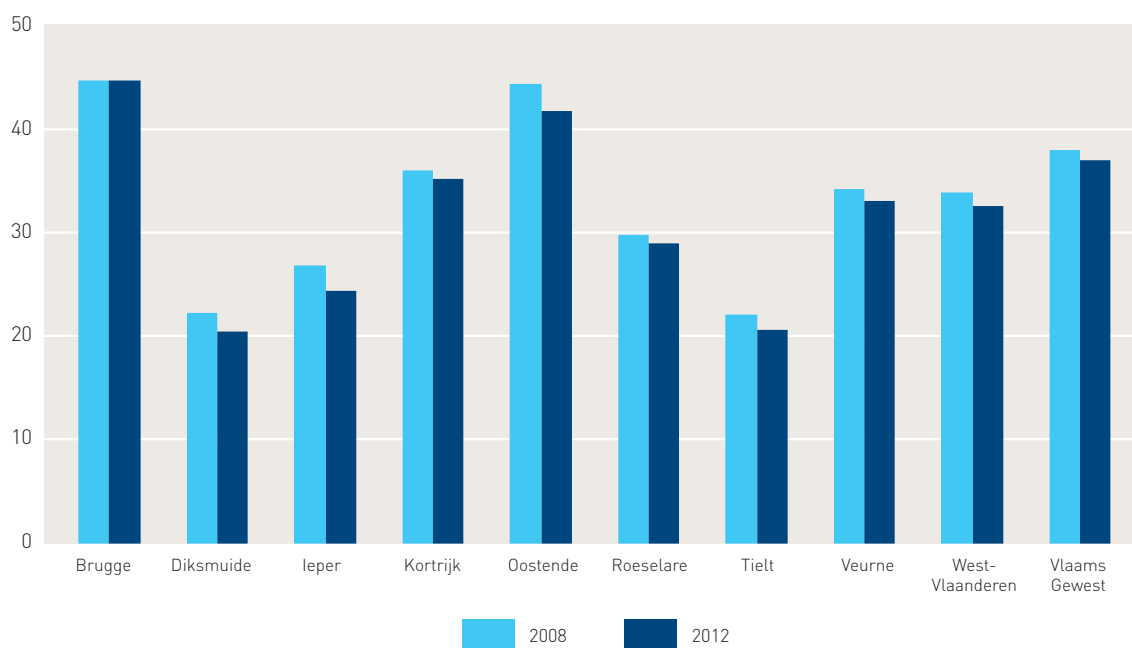
0 5 10 15 km

Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

2. RUIMTE VOOR BEDRIJVEN

In de periode 2008-2012 daalde de ruimteproductiviteit in West-Vlaanderen met 3,8% tot 32,6. Op 1 januari 2014 was er 907,9 ha aan bedrijventerreinen beschikbaar in West-Vlaanderen. Meer dan de helft hiervan is terug te vinden in de arrondissementen Kortrijk (35,8%) en Roeselare (21,2%). Het aandeel bouwrijpe bedrijventerreinen ligt in Oostende (60,7%) en Ieper (44,9%) een eind boven het West-Vlaamse gemiddelde (28%).

Figuur 2.2.1: Evolutie van de ruimteproductiviteit, arrondissementen van West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2008-2012.

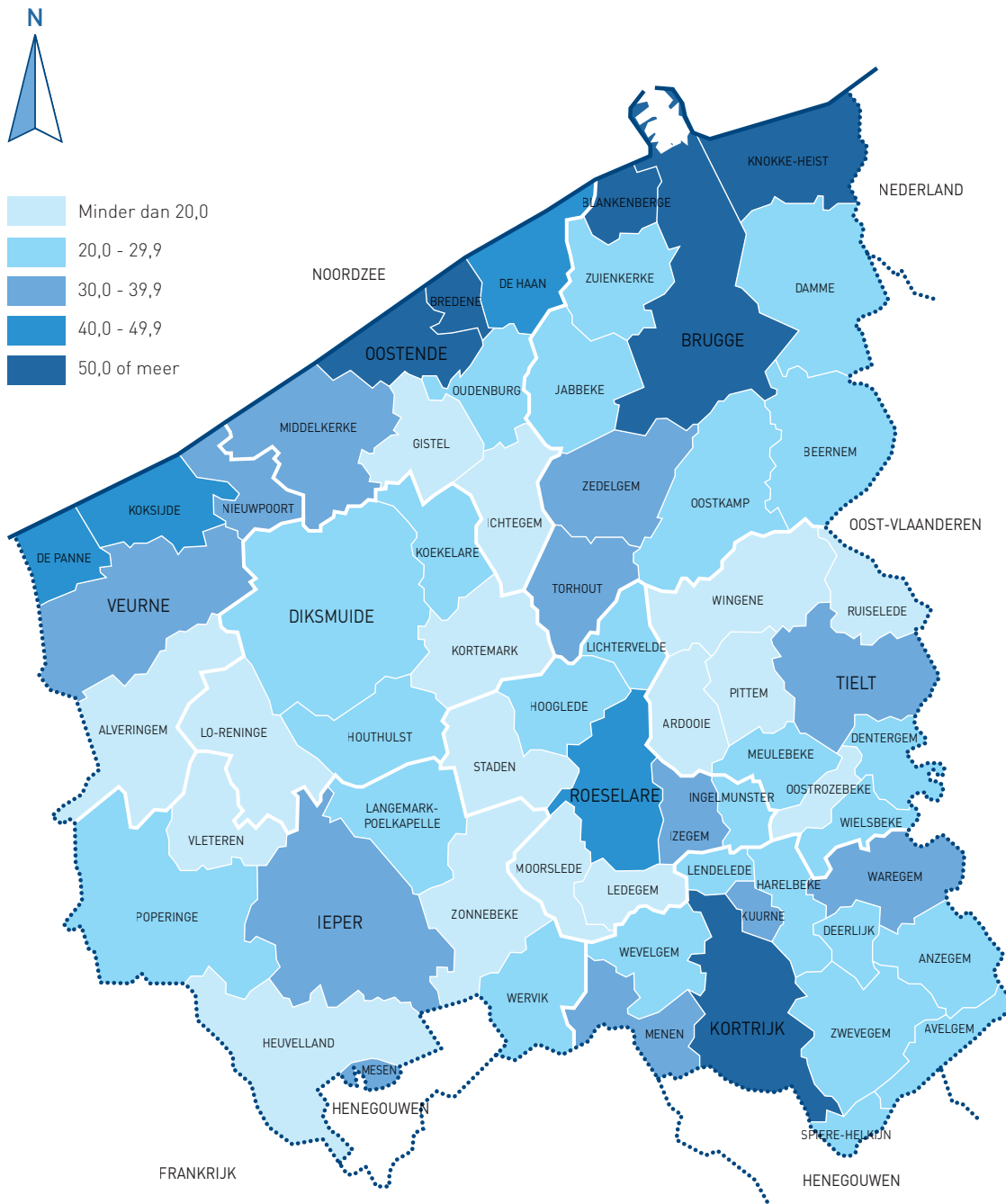

Bron: FOD Economie (ADSEI), Vlaamse Arbeidsrekening, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2012 telde West-Vlaanderen 32,6 werkenden per hectare economisch bezette bodem. De ruimteproductiviteit in West-Vlaanderen bleef hiermee een eind onder het gemiddelde voor Vlaanderen (37,1). In de arrondissementen Brugge (44,7) en Oostende (41,8) lag de ruimteproductiviteit in 2012 een eind boven het West-Vlaamse gemiddelde. In Diksmuide en Tielt was het aantal werkenden per hectare economisch bezette bodem het laagst (respectievelijk 20,5 en 20,7).
- In de periode 2008-2012 daalde de ruimteproductiviteit in West-Vlaanderen met 3,8% van 33,9 in 2008 tot 32,6 in 2012. In het Vlaamse Gewest was de afname van de ruimteproductiviteit in dezelfde periode kleiner (-2,5%) en daalde het aantal werkenden per hectare economisch bezette bodem van 38,0 in 2008 tot 37,1 in 2012. Met uitzondering van Brugge, waar de ruimteproductiviteit op hetzelfde niveau bleef, was er in alle West-Vlaamse arrondissementen een afname van het aantal werkenden per hectare economisch bezette bodem in de periode 2008-2012. In Ieper was de afname in relatieve termen het grootst (-9,1%).
- In Ieper, Kortrijk en Oostende zorgden een dalend aantal werkenden en een toename van het aantal hectare economisch bezette bodem voor een afname van de ruimteproductiviteit in de periode 2008-2012. In de andere West-Vlaamse arrondissementen, behalve Brugge, en het Vlaamse Gewest was de afname van de ruimteproductiviteit een gevolg van het feit dat het aantal hectare economisch bezette bodem relatief sterker steeg dan het aantal werkenden. Een groeiende ruimtelijke spreiding van wonen en werken en een extensiever ruimtegebruik liggen hiervan aan de basis. Zo nam bijvoorbeeld de commerciële suburbanisatie of migratie vanuit de stad naar het omringende platteland de laatste vijf jaar sterk toe.

Kaart 2.2.1: Ruimteproductiviteit, gemeenten van West-Vlaanderen, 2012.

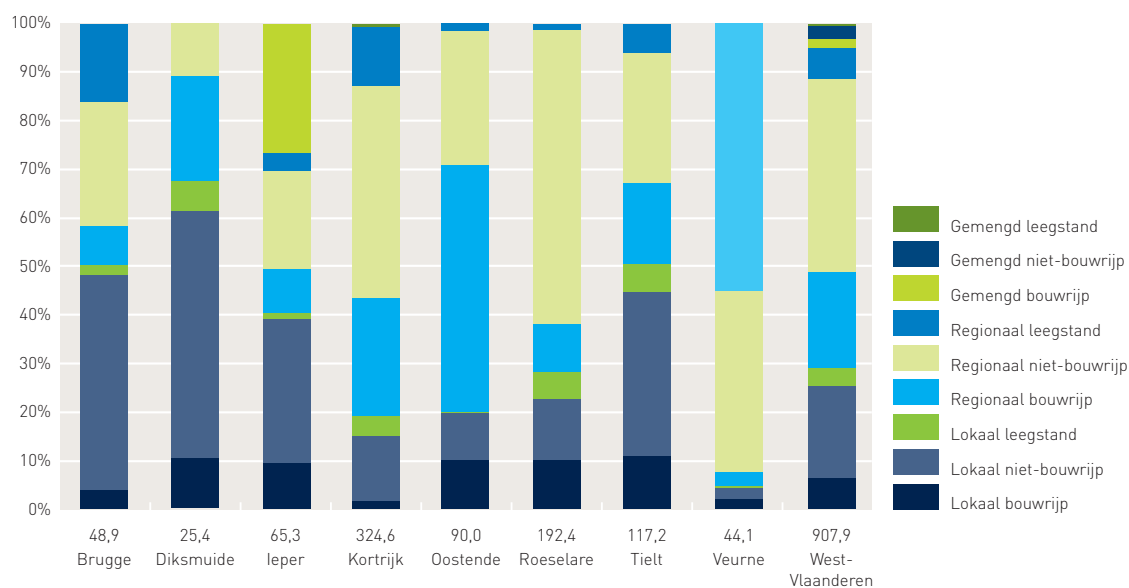

Minimum: Vleteren	12,1
Maximum: Knokke-Heist	92,6
West-Vlaanderen:	32,6
Vlaams Gewest:	37,1

0 5 10 15 km

Bron: FOD Economie (ADSEI), Vlaamse Arbeidsrekening, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Figuur 2.2.2: Beschikbaar aanbod bedrijventerreinen (in ha) naar type en bebouwbaarheid, arrondissementen van West-Vlaanderen, 1 januari 2014.

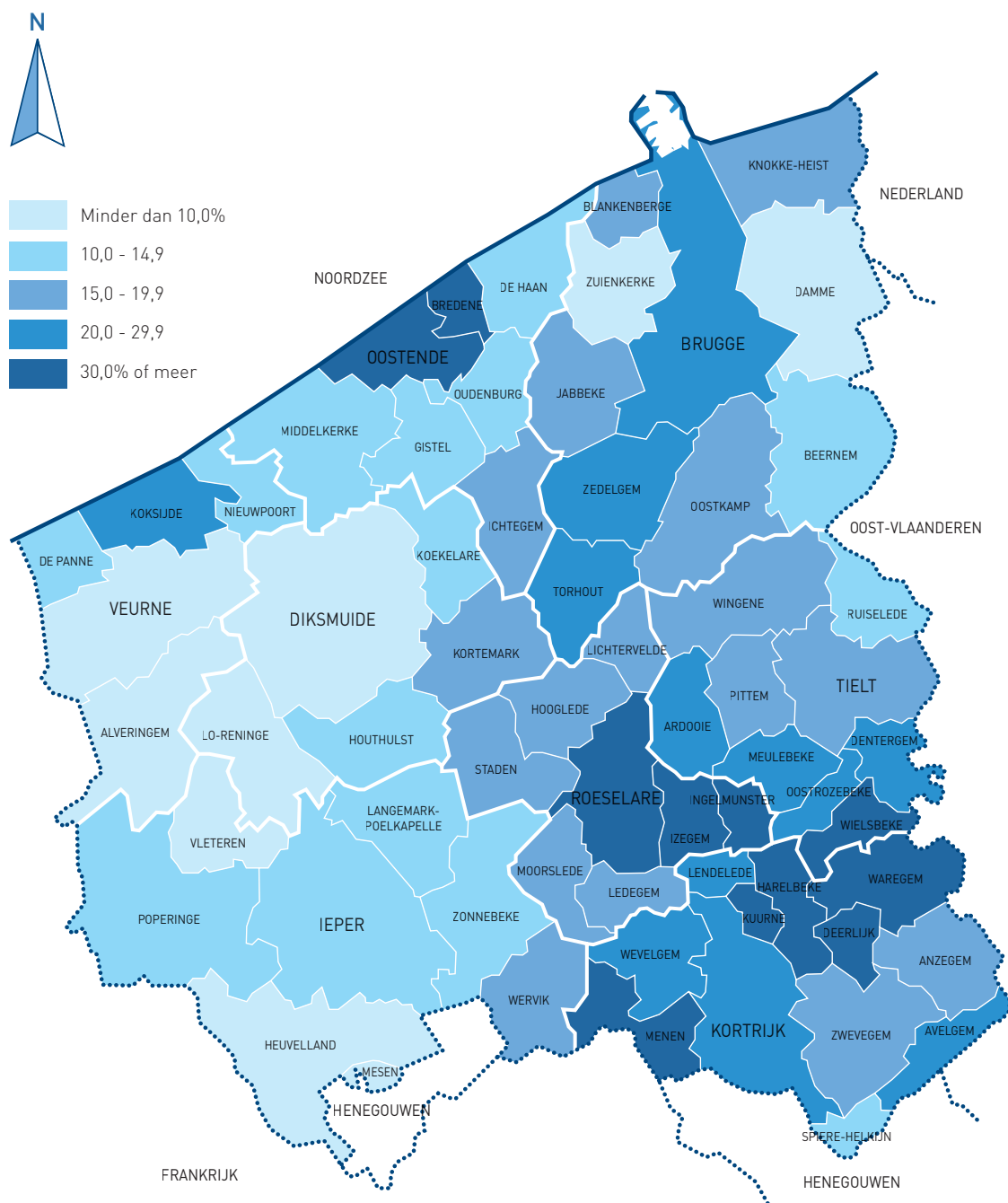
Bron: Ruimtemonitor POM West-Vlaanderen, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Op 1 januari 2014 was er 907,9 ha aan bedrijventerreinen beschikbaar in West-Vlaanderen, waarvan 600,2 ha (of 66,1%) regionaal, 263,8 ha (of 29,1%) lokaal en 43,9 ha (of 4,8%) gemengd lokaal-regionaal. Het gaat hier om bedrijventerreinen die volgens het gewestplan, BPA's of RUP's bestemd zijn om ontwikkeld te worden als bedrijventerrein. Meer dan de helft van het beschikbare aanbod is terug te vinden in de arrondissementen Kortrijk en Roeselare (respectievelijk 35,8% en 21,2%). In Diksmuide (2,8%), Veurne (4,9%) en Brugge (5,4%) is het beschikbare aanbod het kleinst.
- In absolute termen vinden we het grootste aanbod aan lokale bedrijventerreinen in Kortrijk (62 ha), Tielt (59,3 ha) en Roeselare (54,4 ha). In Diksmuide (67,6%), Tielt (50,6%) en Brugge (50,2%) vertegenwoordigen de lokale bedrijventerreinen ruim de helft van het totale beschikbare aanbod. Regionale bedrijventerreinen zijn voornamelijk gelegen in Kortrijk (260,5 ha) en Roeselare (138 ha); beide arrondissementen vertegenwoordigen samen 66,4% van het totale aanbod aan regionale bedrijventerreinen in West-Vlaanderen. In Kortrijk (80,2%), Oostende (80%) en Roeselare (71,7%) is het aandeel regionale bedrijventerreinen aanzienlijk groter dan het West-Vlaamse gemiddelde (66,1%). Gemengde bedrijventerreinen komen enkel voor in Veurne, Ieper en Kortrijk waar ze respectievelijk 55,3%, 26,6% en 0,7% van het beschikbare aanbod aan bedrijventerreinen vertegenwoordigen.
- Het aandeel bouwrijpe bedrijventerreinen is in de arrondissementen Oostende (60,7%) en Ieper (44,9%) opvallend groter dan gemiddeld in West-Vlaanderen (28%). In Veurne en Brugge is respectievelijk slechts 4,7% en 11,8% van het totale aanbod aan bedrijventerreinen bouwrijp. Uitgedrukt in hectare situeert het grootste aanbod aan bouwrijpe bedrijventerreinen zich vooral in Kortrijk (84,5 ha) en Oostende (54,6 ha); beide arrondissementen zijn samen goed voor 54,6% van het West-Vlaamse totaal. Op het vlak van niet-bouwrijpe bedrijventerreinen is het aanbod het grootst in de arrondissementen Kortrijk en Roeselare (respectievelijk 186,2 ha en 141,5 ha). In alle West-Vlaamse arrondissementen – behalve Oostende – is meer dan de helft van het totale aanbod aan bedrijventerreinen niet-bouwrijp. Ruim de helft (56,3% of 54 ha) van het leegstaande aanbod aan bedrijventerreinen in West-Vlaanderen situeert zich in Kortrijk. Het gaat hier om terreinen met panden die voorkomen in de inventaris van leegstaande en verwaarloosbare bedrijfsruimten.

- Het aanbod aan lokale bouwrijpe bedrijventerreinen is vooral terug te vinden in Roeselare (19 ha) en Tielt (12,7 ha); beide arrondissementen zijn samen goed voor 55,2% van het West-Vlaamse totaal. Wat betreft de regionale bouwrijpe bedrijventerreinen zien we het grootste aanbod in Kortrijk en Oostende (respectievelijk 79 ha en 45,7 ha); deze arrondissementen vertegenwoordigen 69,3% van het totale aanbod aan regionale bouwrijpe bedrijventerreinen in West-Vlaanderen. Ieper is het enige arrondissement met een bouwrijp aanbod aan gemengd lokaal-regionale bedrijventerreinen (17,4 ha). Het aandeel lokale bouwrijpe bedrijventerreinen ligt in Tielt (10,8%) en Diksmuide (10,2%) het verst boven het West-Vlaamse gemiddelde (6,3%). In Oostende is het aandeel regionale bouwrijpe bedrijventerreinen (50,8%) opvallend groter dan gemiddeld in West-Vlaanderen (19,8%).

Kaart 2.2.2: Aandeel bebouwde oppervlakte in totale oppervlakte, gemeenten van West-Vlaanderen, 1 januari 2014.

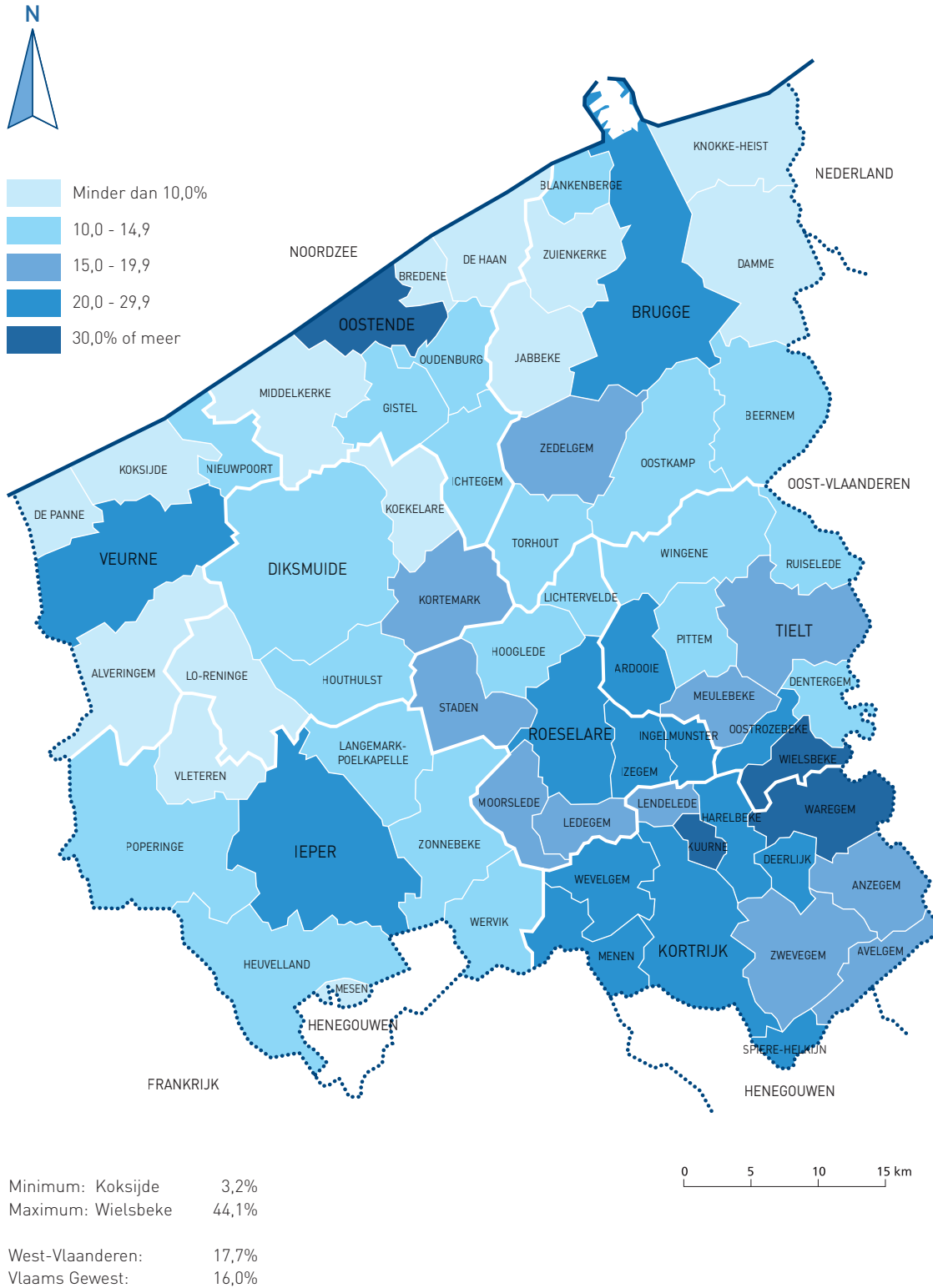

Minimum:	Zuienkerke	5,0%
Maximum:	Kuurne	46,3%
West-Vlaanderen:		16,9%
Vlaams Gewest:		18,8%

0 5 10 15 km

Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Kaart 2.2.3: Aandeel oppervlakte voor bedrijvigheid in bebouwde oppervlakte, gemeenten van West-Vlaanderen, 1 januari 2014.

Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

DEFINITIES EN METHODOLOGIE

Bebouwde oppervlakte

Oppervlakte van percelen met gebouwen.

Economisch bezette bodem

Oppervlakte van percelen met bijgebouwen (inclusief serres), ambachts- en industriegebouwen, opslagruimten, kantoorgebouwen, gebouwen met handelsbestemming, openbare gebouwen, gebouwen voor nutsvoorzieningen, gebouwen voor sociale zorg en ziekenzorg en gebouwen voor onderwijs, onderzoek en cultuur.

Oppervlakte voor bedrijvigheid

Oppervlakte van percelen met ambachts- en industriegebouwen, opslagruimten, kantoorgebouwen en gebouwen met handelsbestemming.

Ruimtemonitor

De ruimtemonitor bestaat uit een kwantitatieve inventaris van het beschikbare aanbod aan bedrijventerreinen in de provincie West-Vlaanderen en werd ontwikkeld om de evolutie in de ontwikkeling en het gebruik van bedrijventerreinen correct in te kunnen schatten. Overheden krijgen op die manier een duidelijk beeld van de nog beschikbare bouwrijpe bedrijventerreinen en de niet-ontwikkelde bestemde terreinen. Daarnaast wordt ook duidelijk waar er knelpunten zitten en kunnen de cijfers gebruikt worden als onderbouwing voor nieuwe planinitiatieven.

De inventarisatie baseert zich op een grondige screening van de beschikbare ruimtelijke gegevens van de POM West-Vlaanderen en de diensten Economie en Ruimtelijke Planning van de Provincie West-Vlaanderen. De gegevens werden daarnaast afgetoetst aan de realiteit via terreinwaarneming en overleg met de betrokken gemeenten.

Om de kwaliteit van de ruimtemonitor te verzekeren, actualiseert de POM West-Vlaanderen jaarlijks de gegevens.

Ruimteproductiviteit

De verhouding van het aantal werkenden ten opzichte van het aantal hectare economisch bezette bodem. Algemeen beschouwd kan een hoge ruimteproductiviteit of een toename daarvan beschouwd worden als een duurzame ontwikkeling, met name het zuiniger of intensiever omgaan met de economische ruimte, zeker als die al bebouwd is.

Werkenden

Alle personen tussen 15 en 64 jaar met een hoofdjjob als loontrekkende, zelfstandige of helper in een bepaalde regio.

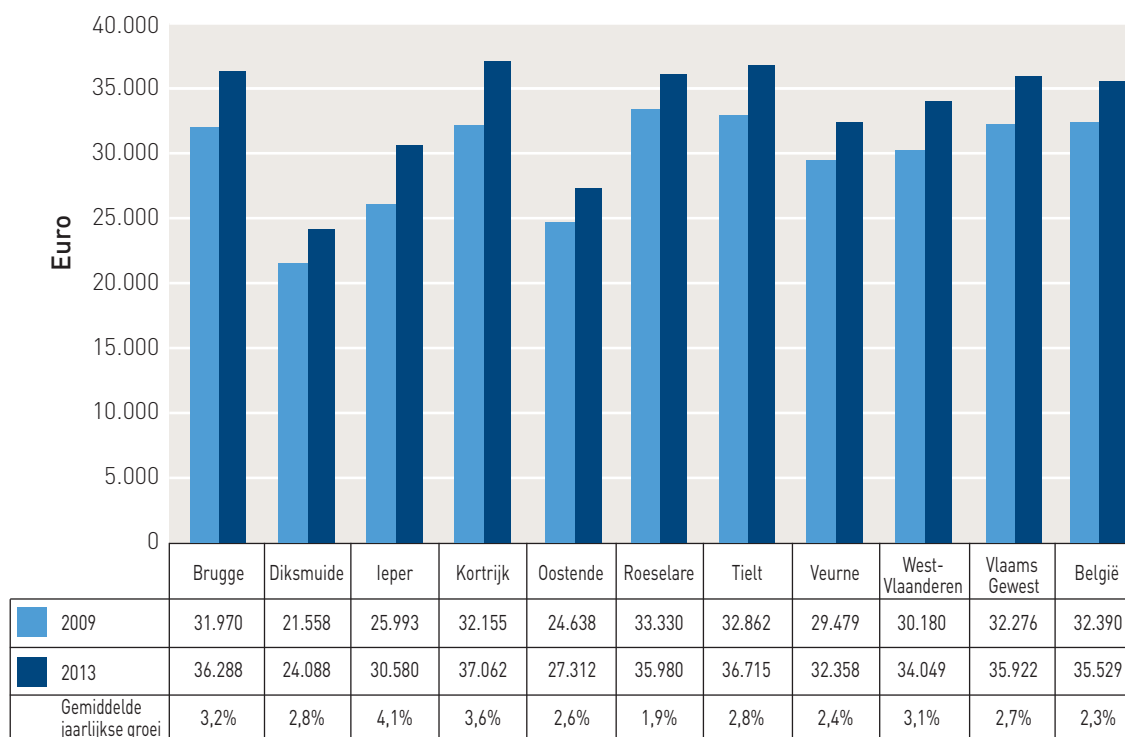

3 WELVAART

In de periode 2009-2013 groeide het BBP per inwoner in West-Vlaanderen duidelijk sterker dan in Vlaanderen. Ook het beschikbaar inkomen per inwoner groeide in de periode 2009-2012 iets sterker in West-Vlaanderen dan in Vlaanderen. Hierdoor maakte West-Vlaanderen een inhaalbeweging ten opzichte van het Vlaamse Gewest.

Vanaf september 2014 is het ESR 2010-rekeningenstelsel van toepassing. Het is een update van het vorige ESR 1995-stelsel en stemt beter overeen met de huidige economische omgeving. De regionale verdeling van de BBP-statistieken op basis van het nieuwe rekeningenstelsel was bij de opmaak van deze publicatie pas beschikbaar vanaf 2009.

Figuur 3.1: Evolutie van het BBP per inwoner, arrondissementen van West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 2009-2013.

Bron: NBB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

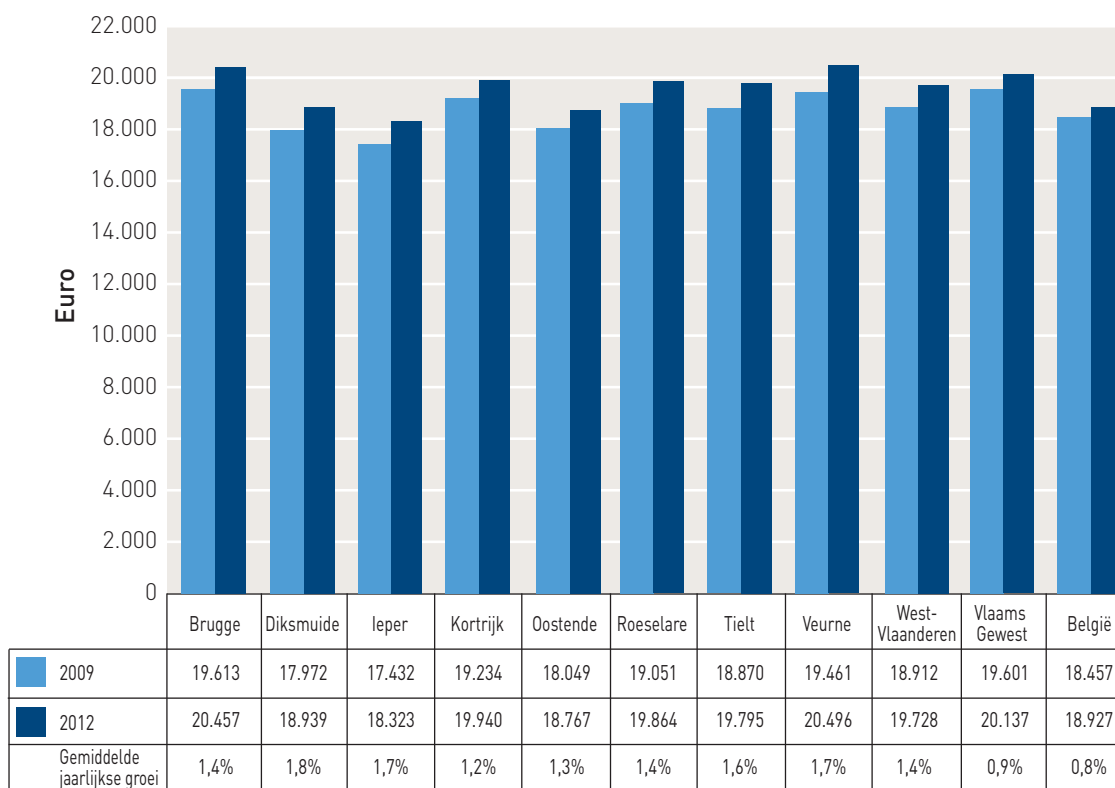
VASTSTELLINGEN

- Het BBP per inwoner beschouwen we als een maatstaf voor de geproduceerde welvaart. Het cijfer bedroeg in 2013 in West-Vlaanderen 34.049 euro en was lager dan in Vlaanderen (35.922 euro) en België (35.529 euro).
- West-Vlaanderen noteerde in de periode 2009-2013 wel een opmerkelijk grotere gemiddelde jaarlijkse groei dan Vlaanderen of België, namelijk 3,1% tegenover respectievelijk 2,7% en 2,3%, waardoor we van een duidelijke inhaalbeweging kunnen spreken.

- Binnen West-Vlaanderen noteerden de arrondissementen Kortrijk, Tielt, Brugge en Roeselare het hoogste BBP per inwoner. De cijfers van deze arrondissementen liggen ook hoger dan het Vlaamse cijfer.
- De gemiddelde jaarlijkse groei was binnen West-Vlaanderen in de periode 2009-2013 dan weer het hoogst in Ieper, gevolgd door Kortrijk en Brugge. De groeicijfers die deze arrondissementen optekenden, waren groter dan het West-Vlaamse gemiddelde. De groeicijfers van Diksmuide en Tielt waren lager dan het West-Vlaamse, maar hoger dan het Vlaamse groeicijfer. Het arrondissement Roeselare noteerde een opmerkelijk lage groei van het BBP per inwoner in de periode 2009-2013.

Figuur 3.2: Evolutie van het beschikbaar inkomen per inwoner, arrondissementen van West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 2009-2012.

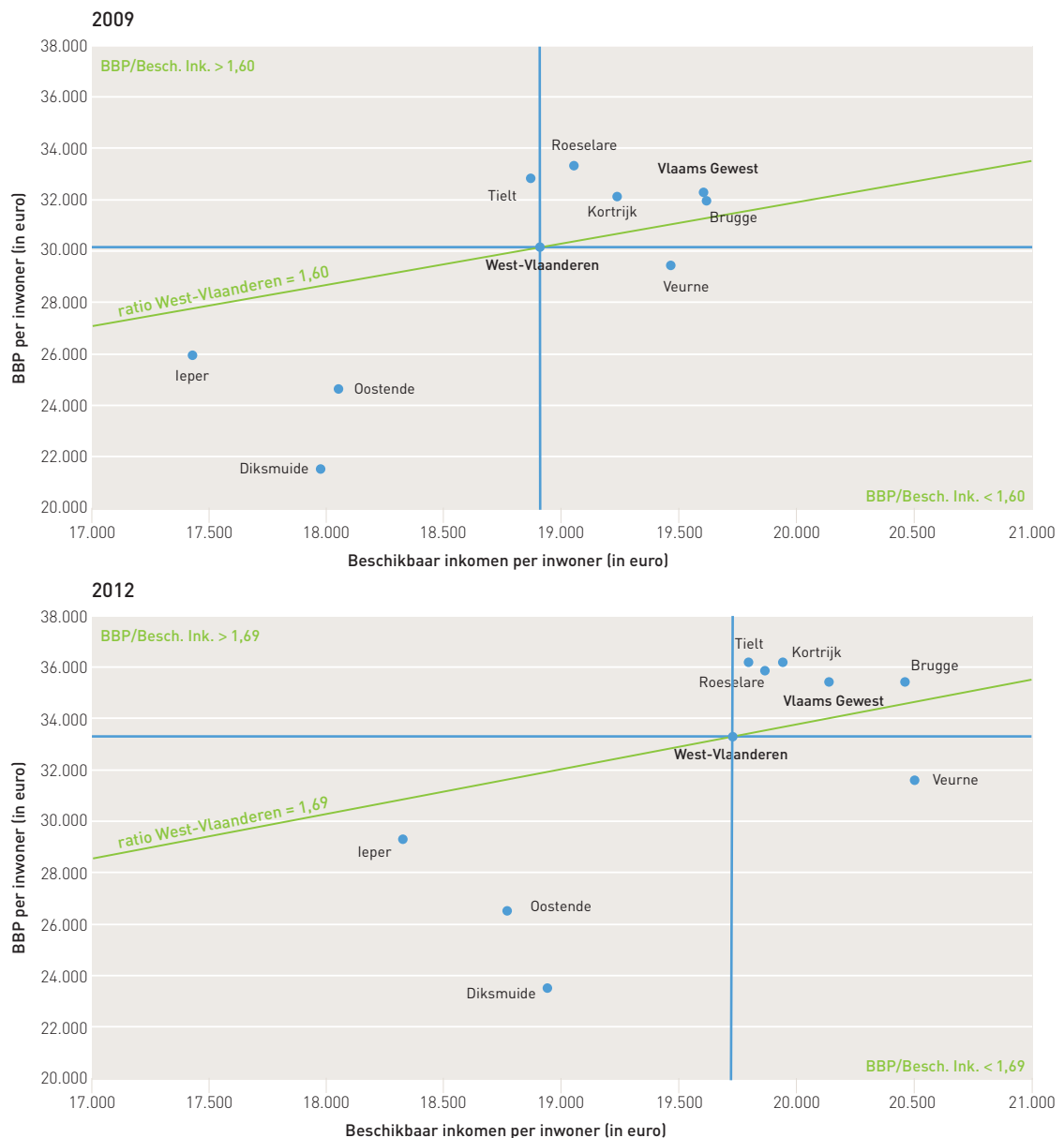

Bron: NBB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2012 bedroeg het beschikbaar inkomen per inwoner, een maatstaf voor de verdiende welvaart, in West-Vlaanderen 19.728 euro. Dit cijfer ligt lager dan dat van Vlaanderen, maar hoger dan het Belgische cijfer.
- In de periode 2009-2012 groeide het beschikbaar inkomen per inwoner in West-Vlaanderen met gemiddeld 1,4% per jaar, wat dus meer was dan in Vlaanderen (0,9%) of België (0,8%). We kunnen ten opzichte van Vlaanderen dus spreken van een inhaalbeweging voor de West-Vlaming.
- Binnen West-Vlaanderen zijn het de inwoners van Veurne en Brugge die het grootste beschikbaar inkomen hebben. Hun inkomen ligt ook hoger dan het Vlaamse gemiddelde.
- Inzake de evolutie van het beschikbaar inkomen zijn het dan weer de inwoners van de Westhoekarrondissementen Diksmuide, Ieper en Veurne die de grootste toename lieten optekenen in de periode 2009-2012.

Figuur 3.3: Relatie tussen de geproduceerde en de verdiende welvaart, arrondissementen van West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2009 en 2012.

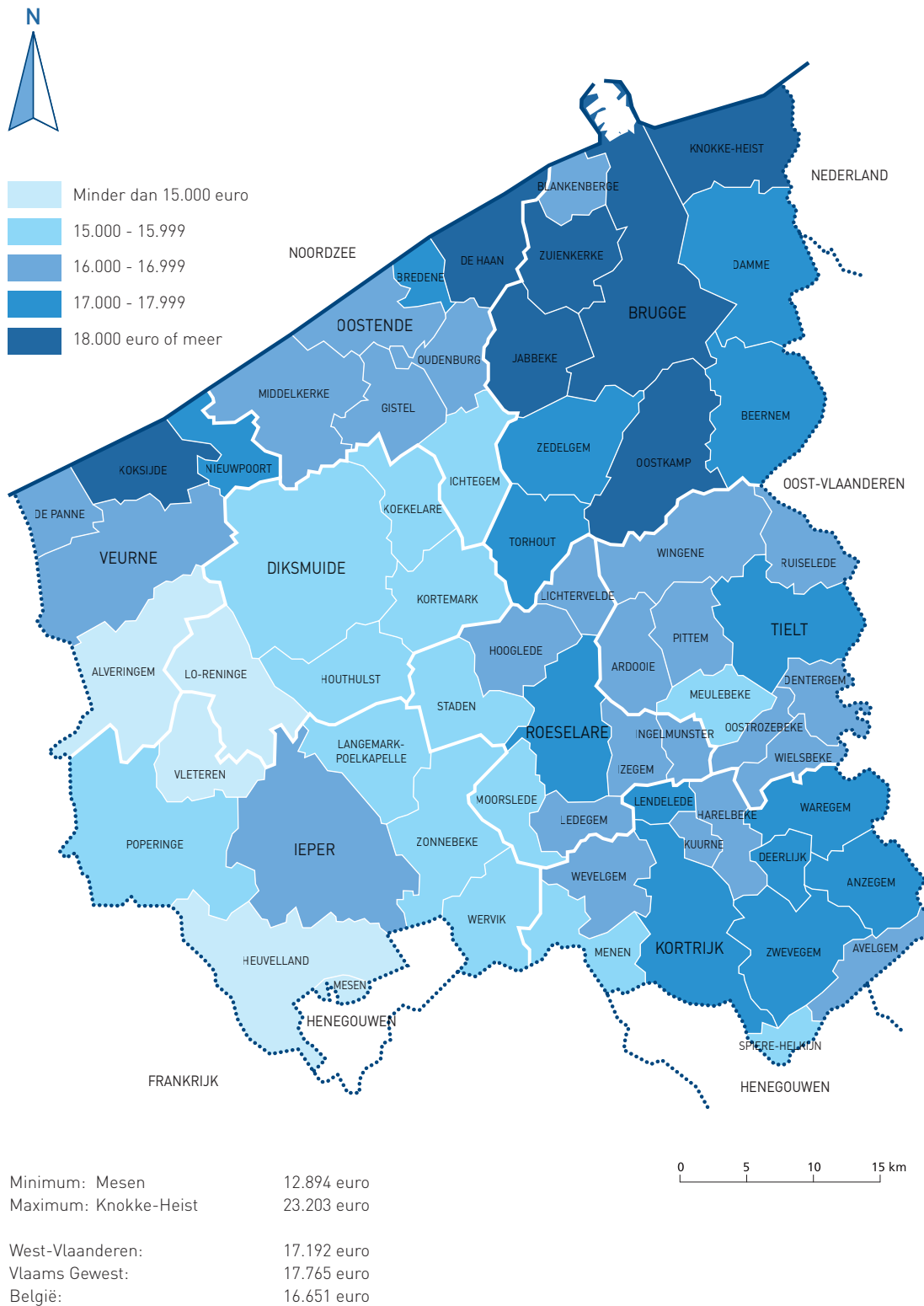

Bron: NBB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

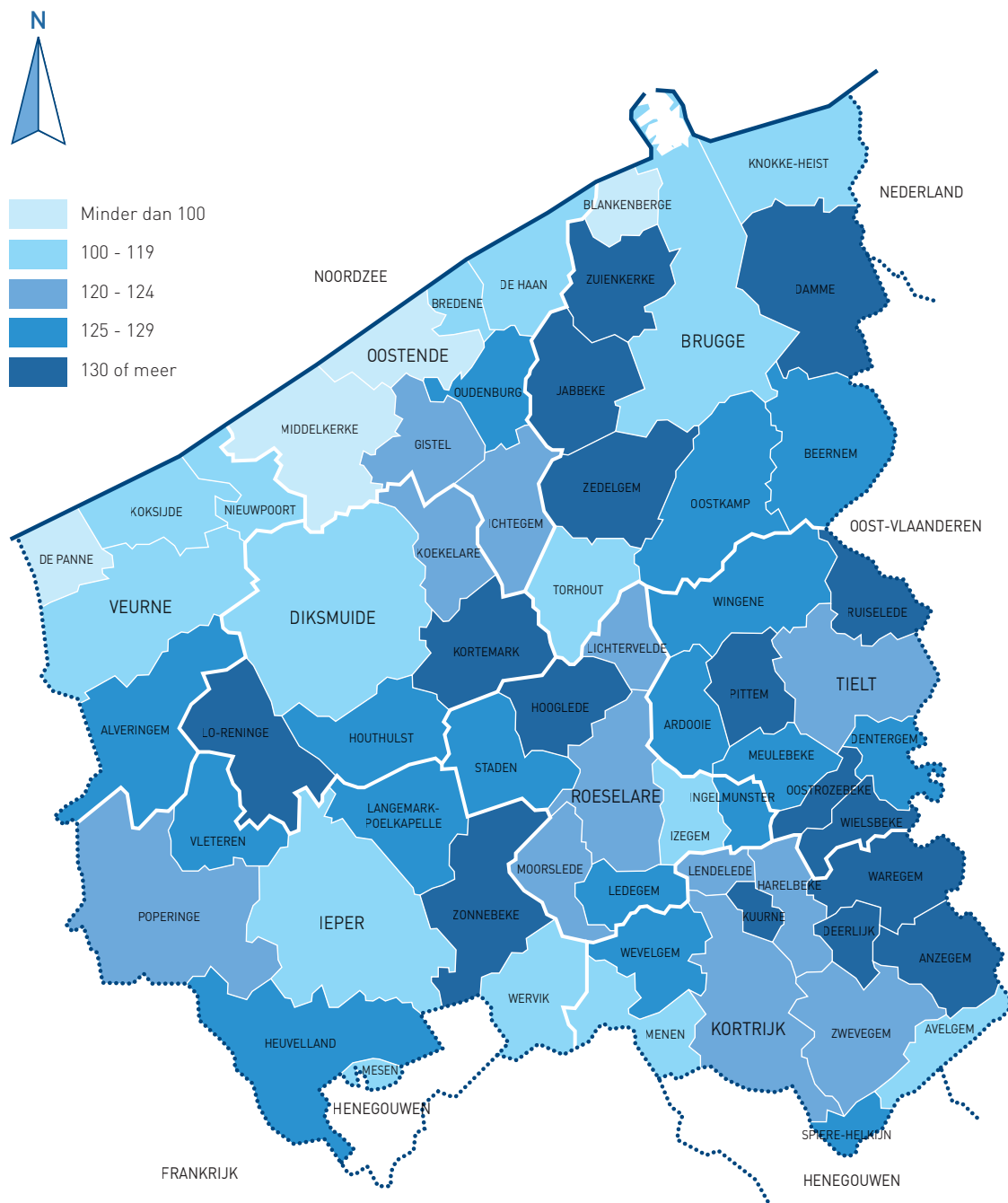
- Tussen 2009 en 2012 is de verhouding tussen het BBP per inwoner en het beschikbaar inkomen per inwoner gestegen van 1,60 naar 1,69. Dit betekent dat de geproduceerde welvaart in West-Vlaanderen sterker steeg dan de verdiende welvaart. In Vlaanderen evolueerde de verhouding van 1,65 naar 1,76 en blijft de kloof tussen beide maatstaven ook groter dan in West-Vlaanderen. De arrondissementen met een verhouding groter dan het West-Vlaamse cijfer bleven in 2012 dezelfde als in 2009, namelijk Brugge, Kortrijk, Roeselare en Tielt.
- Duidelijk te zien op de figuur is dat de arrondissementen Kortrijk en Brugge hun positie ten opzichte van het Vlaamse cijfer aanzienlijk konden verbeteren wat het BBP per inwoner betreft. De cijfers van Roeselare en Tielt lagen in 2009 al boven het Vlaamse gemiddelde en bleven dat ook in 2012.
- In 2009 had geen enkel West-Vlaams arrondissement een beschikbaar inkomen per inwoner dat duidelijk groter was dan het Vlaamse cijfer. In 2012 was dat wel het geval voor Veurne en Brugge.

Kaart 3.1: Belastbaar inkomen per inwoner, gemeenten van West-Vlaanderen, inkomen 2012, aanslagjaar 2013.

Bron: FOD Economie (ADSEI), Fiscale Statistiek, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Kaart 3.2: Aantal personenwagens per 100 gezinnen, gemeenten van West-Vlaanderen, 1 augustus 2014.

Minimum: Oostende en Blankenberge 77
 Maximum: Kourne 187
 West-Vlaanderen: 116

0 5 10 15 km

Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

DEFINITIES EN METHODOLOGIE

Beschikbaar inkomen per inwoner

Een maatstaf voor het meten van de verdiende welvaart van een regio of de welvaart van de inwoners van een regio. Het beschikbaar inkomen is de som van lonen, sociale premies ten laste van de werkgevers en nettovermogensinkomens plus de ontvangen sociale uitkeringen en overdrachten, verminderd met de belastingen op inkomen en vermogen en de betaalde sociale premies en overdrachten.

Bruto Binnenlands Product (BBP) per inwoner

Een maatstaf voor het meten van de geproduceerde of voortgebrachte economische welvaart in een land of een regio. Het BBP wordt samengesteld door bij de bruto toegevoegde waarde tegen basisprijzen de productgebonden belastingen op productie en invoer op te tellen en de productgebonden subsidies op productie en invoer af te trekken.

Vanaf september 2014 is het ESR 2010-rekeningenstelsel van toepassing. Het is een update van het vorige ESR 1995-stelsel en stemt beter overeen met de huidige economische omgeving. Het is niet mogelijk om cijfers volgens beide methodologieën met elkaar te vergelijken.

De overgang naar het nieuwe ESR 2010-rekeningenstelsel ging gepaard met een aantal wijzigingen die een invloed hebben op onder andere het BBP. Zo worden uitgaven voor onderzoek en ontwikkeling niet langer als intermediair verbruik beschouwd, maar wel als bruto-investeringen in vaste activa. Dit zorgt voor een aanzienlijk positief effect op het BBP. Naast de overschakeling naar het ESR 2010-stelsel werden ook nog enkele wijzigingen doorgevoerd die een beperkte invloed hadden op het BBP. Voor meer informatie hieromtrent verwijzen we naar: <https://www.nbb.be/nl/statistieken/nationaleregionale-rekeningen>.

4 ARBEIDSMARKT EN OPLEIDING

1. TEWERKSTELLING

A. Bezoldigde tewerkstelling

Van de 406.016 werknemers die in West-Vlaanderen werkten op 31 december 2013 was ruim de helft actief in de arrondissementen Kortrijk (27,5%) en Brugge (25,3%). In West-Vlaanderen vertegenwoordigden de tertiaire en de quartaire sector elk 36,1% van alle loontrekkenden. Een kwart (25,3%) van alle werknemers in West-Vlaanderen was een 50-plusser. De vestigingen met minder dan 50 werknemers tellen in West-Vlaanderen 46,8% van alle werknemers. Van alle bezoldigden die in West-Vlaanderen aan de slag waren, waren er 59.123 of 14,7% woonachtig buiten West-Vlaanderen. Omgekeerd waren 71.063 West-Vlamingen (of 17,2%) actief als loontrekkende buiten West-Vlaanderen.

Tabel 4.1.1: Evolutie van de bezoldigde tewerkstelling in West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest en België, 31 december 2012 en 31 december 2013.

	31/12/12	31/12/13	Evolutie 31/12/12 - 31/12/13
West-Vlaanderen	408.617	406.016	-0,6%
Vlaams Gewest	2.186.590	2.181.218	-0,2%
België	3.826.569	3.813.212	-0,3%

Bron: Gedecentraliseerde statistieken RSZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Eind 2013 telde West-Vlaanderen 406.016 werknemers; dit is 18,6% van het Vlaamse totaal.
- In de periode 2012-2013 daalde het aantal loontrekkenden in West-Vlaanderen lichtjes met 0,6%. In Vlaanderen en België was de relatieve afname van het aantal bezoldigden iets kleiner (respectievelijk -0,2% en -0,3%). Uit een analyse van DynaM voor de periode juni 2012 – juni 2013 bleek dat de daling van de tewerkstelling in België vooral het gevolg is van een lagere jobcreatie. De jobcreatie in deze periode bleek onvoldoende om de nochtans gedaalde jobdestructie volledig te compenseren¹.

¹Voor meer informatie verwijzen we naar de volledige analyse van DynaM: STRUYVEN, L., COOMANS S. Dynamiek op de Belgische arbeidsmarkt. Juni 2012 – juni 2013. DynaM, oktober 2014, p. 16.

Tabel 4.1.2: Verdeling van de bezoldigde tewerkstelling en aantal bezoldigden per 1.000 inwoners, arrondissementen van West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 31 december 2013.

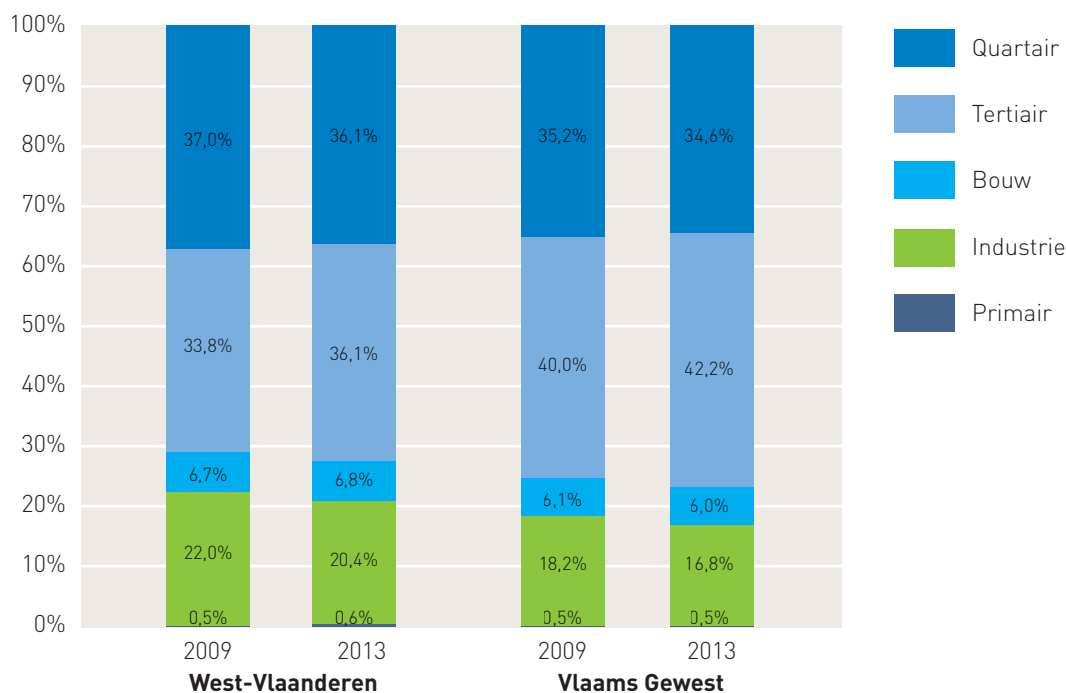
Arrondissement	Bezoldigden 31/12/13	Aandeel in W-Vl. 31/12/13	Bevolking 01/01/14	Aantal bezoldigden per 1.000 inwoners 31/12/13
Brugge	102.787	25,3%	279.400	368
Diksmuide	11.454	2,8%	50.698	226
Ieper	33.461	8,2%	106.208	315
Kortrijk	111.697	27,5%	284.581	392
Oostende	40.017	9,9%	153.962	260
Roeselare	58.067	14,3%	148.150	392
Tielt	31.038	7,6%	91.670	339
Veurne	17.495	4,3%	60.839	288
West-Vlaanderen	406.016	100%	1.175.508	345
Vlaams Gewest	2.181.218		6.410.705	340
België	3.813.212		11.150.516	342

Bron: Gedecentraliseerde statistieken RSZ, FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Ruim de helft (52,8%) van alle loontrekkenden in West-Vlaanderen is actief in de arrondissementen Kortrijk (27,5%) en Brugge (25,3%). Roeselare vervolledigt de top drie met 14,3% van alle werknemers in West-Vlaanderen. Onderaan de rangschikking vinden we Diksmuide en Veurne met respectievelijk 2,8% en 4,3% van alle bezoldigden in West-Vlaanderen.
- Uitgedrukt per 1.000 inwoners telt West-Vlaanderen meer bezoldigden dan Vlaanderen en België (345 ten opzichte van respectievelijk 340 en 342 werknemers per 1.000 inwoners). Binnen West-Vlaanderen staan de arrondissementen Kortrijk en Roeselare samen op kop met 392 werknemers per 1.000 inwoners. Brugge volgt nu op de derde plaats met 368 loontrekkenden per 1.000 inwoners. In Diksmuide (226), Oostende (260) en Veurne (288) is het gemiddeld aantal werknemers per 1.000 inwoners het kleinst.

Figuur 4.1.1: Evolutie van de bezoldigde tewerkstelling naar sector, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 31 december 2009 – 31 december 2013.

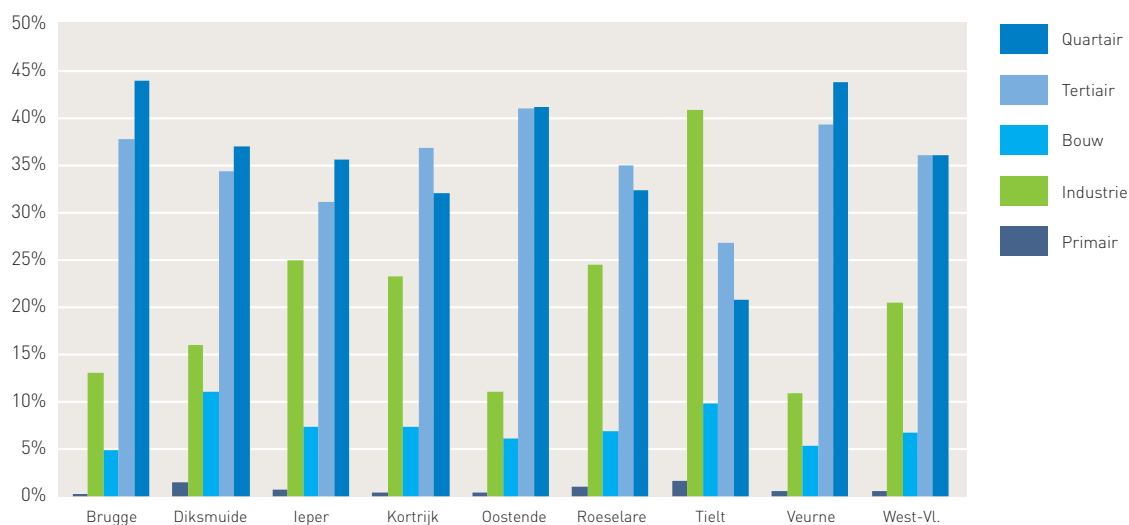

Bron: Gedecentraliseerde statistieken RSZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In West-Vlaanderen vertegenwoordigden de tertiaire en de quataire sector eind 2013 elk 36,1% van alle loontrekkenden. In het Vlaamse Gewest was de tertiaire sector met 42,2% van alle werknemers duidelijk groter dan de quataire sector (34,6%).
- In zowel West-Vlaanderen als het Vlaamse Gewest volgt de industrie op de derde plaats. In West-Vlaanderen vertegenwoordigt de industrie wel beduidend meer loontrekkenden dan in Vlaanderen (20,4% ten opzichte van 16,8%).
- De bouwsector en de primaire sector vertegenwoordigden in West-Vlaanderen iets meer werknemers dan in Vlaanderen. In West-Vlaanderen was 6,8% van alle loontrekkenden actief in de bouwsector; in het Vlaamse Gewest was dit 6%. De primaire sector in West-Vlaanderen telde 0,6% van alle werknemers tegenover 0,5% in Vlaanderen.
- In de periode 2009-2013 bleef het aandeel loontrekkenden in de primaire sector en de bouwsector in zowel West-Vlaanderen als het Vlaamse Gewest nagenoeg ongewijzigd. Zowel West-Vlaanderen als Vlaanderen kenden in deze periode een lichte afname van het percentage bezoldigden in de quataire sector. Het aandeel werknemers dat actief is in de industrie daalde in West-Vlaanderen van 22% in 2009 naar 20,4% in 2013. In het Vlaamse Gewest was er een redelijk evenredige daling van 18,2% in 2009 naar 16,8% in 2013. De tertiaire sector was de enige sector waar het aandeel loontrekkenden in de periode 2009-2013 significant toenam en dit in zowel West-Vlaanderen (van 33,8% in 2009 naar 36,1% in 2013) als Vlaanderen (van 40% in 2009 naar 42,2% in 2013).

Figuur 4.1.2: Aandeel van bezoldigde tewerkstelling naar sector in de arrondissementen van West-Vlaanderen, 31 december 2013.

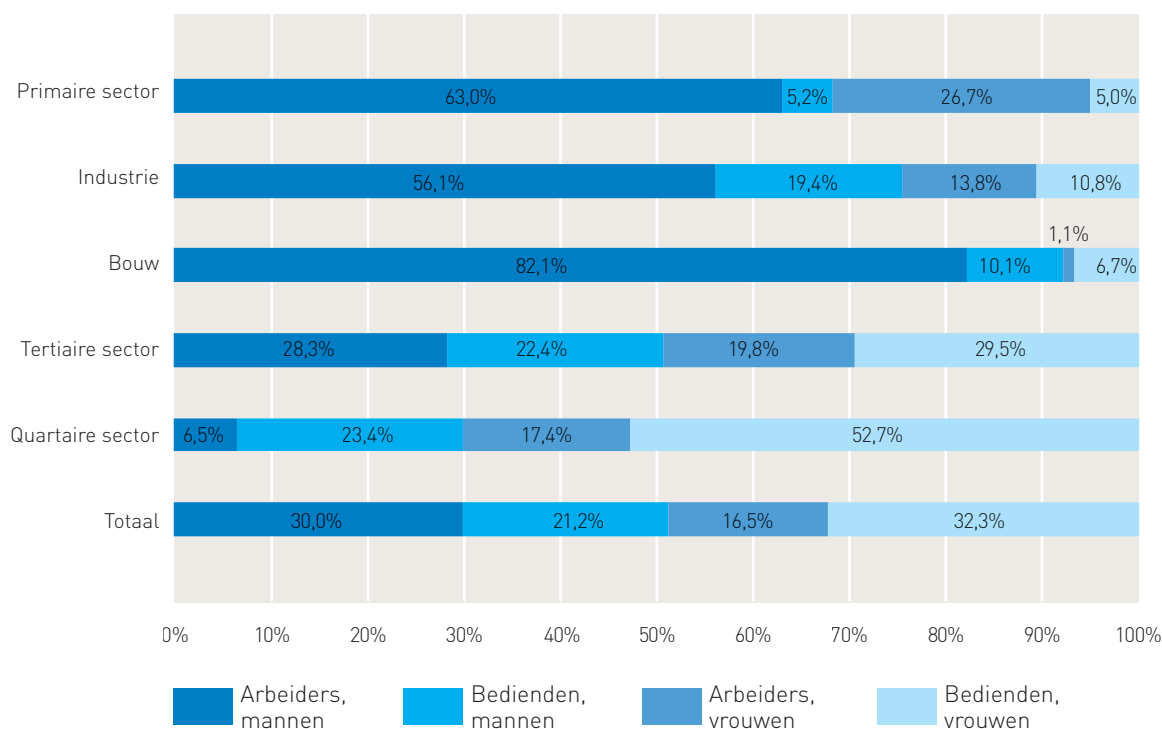

Bron: Gedecentraliseerde statistieken RSZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In Tielt en Diksmuide lag het aandeel loontrekkenden in de **primaire sector** een eind boven het West-Vlaamse gemiddelde (respectievelijk 1,6% en 1,5% ten opzichte van 0,6%).
- Wat betreft het percentage werknemers in de **industrie** springt het arrondissement Tielt in het oog (41%). In Veurne (10,9%) en Oostende (11,1%) vertegenwoordigde de industrie dan weer beduidend minder bezoldigden dan gemiddeld in West-Vlaanderen (20,4%).
- Van alle loontrekkenden in Diksmuide en Tielt was respectievelijk 11,1% en 9,8% actief in de **bouwsector**, wat een stuk meer is dan het West-Vlaamse gemiddelde (6,8%).
- In Oostende lag het aandeel werknemers in de **tertiaire sector** het verst boven het West-Vlaamse cijfer (41,1% ten opzichte van 36,1%). In Tielt was slechts 26,8% van alle werknemers actief in de tertiaire sector.
- Ook het aandeel werknemers in de **quartaire sector** was het kleinst in Tielt (20,8%). In Brugge (44%), Veurne (43,8%) en Oostende (41,2%) was meer dan vier op de tien werknemers actief in de quartaire sector, wat merkbaar meer is dan gemiddeld in West-Vlaanderen (36,1%).

Figuur 4.1.3: Verdeling van de bezoldigde tewerkstelling in West-Vlaanderen naar sector, geslacht, arbeiders en bedienden, 31 december 2013.

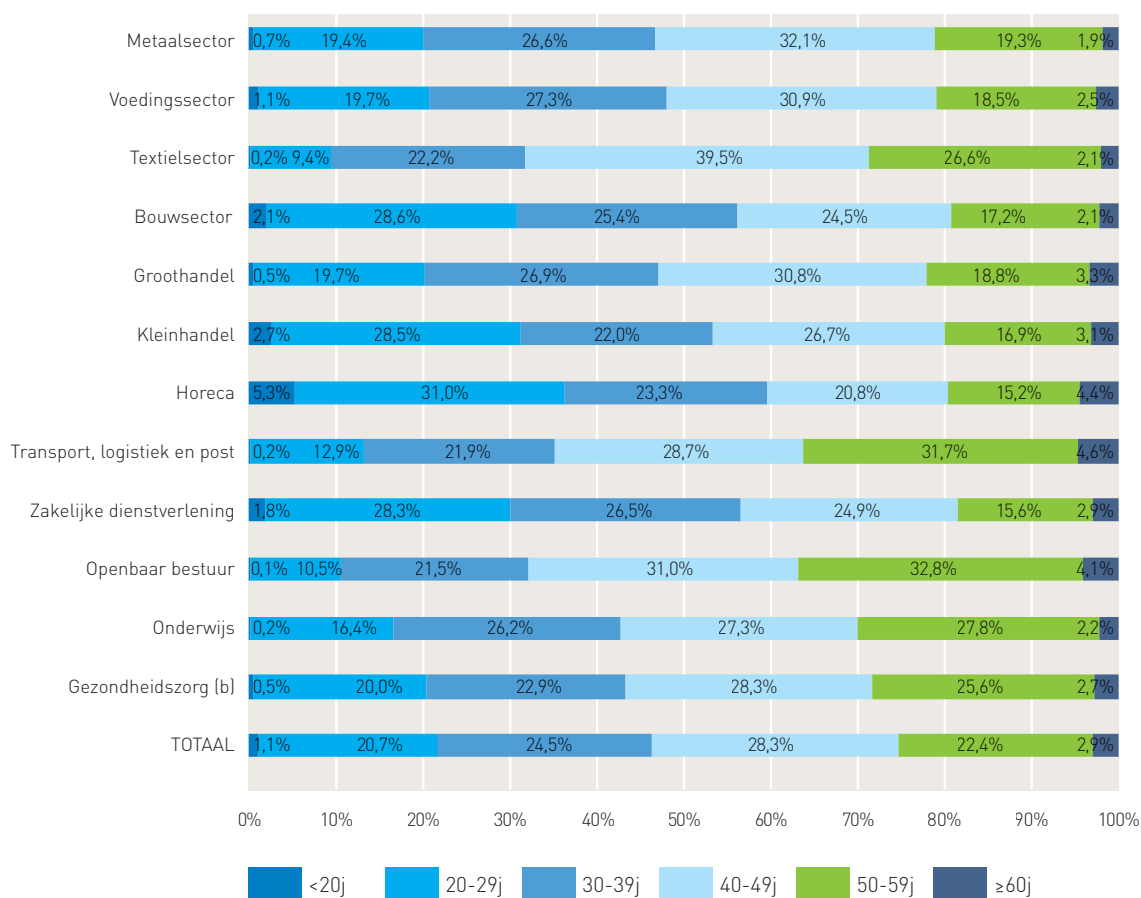

Bron: Gedecentraliseerde statistieken RSZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Eind 2013 telde West-Vlaanderen iets meer mannelijke dan vrouwelijke loontrekkenden (51,2% mannen ten opzichte van 48,8% vrouwen). In de bouwsector waren bijna uitsluitend mannen (92,2%) aan de slag. Ook in de industrie (75,5%) en de primaire sector (68,3%) was de overgrote meerderheid van de loontrekkenden in West-Vlaanderen een man. De tertiaire sector telde nagenoeg evenveel mannelijke als vrouwelijke werknemers (50,7% mannen tegenover 49,3% vrouwen). In de quartaire sector was er een duidelijk overwicht aan vrouwelijke loontrekkenden (70,1%).
- Van alle loontrekkende jobs in West-Vlaanderen eind 2013 werd 53,5% ingevuld door bedienden en 46,5% door arbeiders. Dit kan voornamelijk worden toegeschreven aan de quartaire sector waar 76,1% van alle loontrekkenden een bediendenstatuut heeft. In de tertiaire sector zijn de bedienden iets sterker vertegenwoordigd dan de arbeiders (51,9% bedienden tegenover 48,1% arbeiders). In de primaire sector (89,7%) en de bouwsector (83,2%) is ruim acht op de tien loontrekkenden een arbeider. Ook in de industrie heeft de overgrote meerderheid van alle werknemers (69,9%) een arbeidersstatuut.

Figuur 4.1.4: Verdeling van de bezoldigde tewerkstelling naar leeftijd in de grootste sectoren in West-Vlaanderen, 31 december 2012 (a).

(a) Bij de opmaak van deze publicatie waren de RSZ- en RSZPPO-gegevens voor 31 december 2013 nog niet beschikbaar in de kubus.

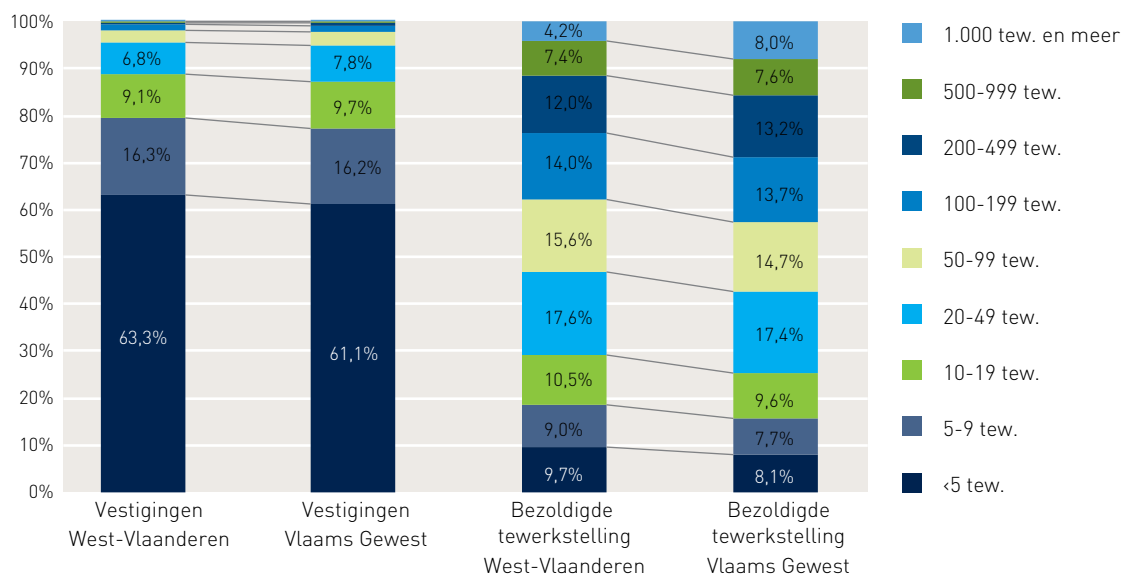
(b) Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening.

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen o.b.v. RSZ en RSZPPO, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Eind 2012 was 28,3% van alle loontrekkenden in West-Vlaanderen 40 tot 49 jaar oud. De werknemers tussen 30 en 39 jaar vertegenwoordigden de op één na grootste groep (24,5%). In West-Vlaanderen was een kwart (25,3%) van alle werknemers een 50-plusser; 21,8% van alle bezoldigden was jonger dan 30 jaar.
- Er zijn in West-Vlaanderen enkele opvallende sectorale verschillen. Zo is het percentage werknemers jonger dan 30 jaar beduidend groter dan gemiddeld in de horeca (36,3%), de kleinhandel (31,2%), de bouwsector (30,8%) en de zakelijke dienstverlening (30,1%). In deze sectoren is ook het percentage werknemers jonger dan 20 jaar het grootst. Sectoren als textiel, openbaar bestuur en transport, logistiek en post tellen daarentegen relatief weinig loontrekkenden jonger dan 30 jaar (respectievelijk 9,5%, 10,6% en 13,2%).
- In de sectoren openbaar bestuur (36,8%), transport, logistiek en post (36,2%) en onderwijs (29,9%) is het aandeel 50-plussers het grootst. In drie sectoren is minder dan één op de vijf werknemers ouder dan 50 jaar, met name de zakelijke dienstverlening (18,5%), de bouwsector (19,3%) en de horeca (19,6%).
- In de textielsector springt het aandeel 40 tot 49-jarige werknemers in het oog (39,5% ten opzichte van gemiddeld 28,3% in alle sectoren samen).

Figuur 4.1.5: Verdeling van het aantal vestigingen en de bezoldigde tewerkstelling in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest naar grootteklasse, 31 december 2013.

Bron: Gedecentraliseerde statistieken RSZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Eind 2013 was 95,5% van de West-Vlaamse vestigingen een **kleine** vestiging met minder dan 50 werknemers. In het Vlaamse Gewest lag het percentage kleine vestigingen iets lager (94,9%). Het grotere aandeel kleine vestigingen in West-Vlaanderen kan vooral worden toegeschreven aan de vestigingen met minder dan vijf werknemers (63,3% in West-Vlaanderen ten opzichte van 61,1% in Vlaanderen). In West-Vlaanderen was 46,8% van alle bezoldigden actief in een kleine vestiging, wat meer is dan in het Vlaamse Gewest (42,8%).
- In West-Vlaanderen kan 3,9% van de vestigingen bestempeld worden als **middelgroot** (50 tot 200 werknemers), wat iets minder is dan in het Vlaamse Gewest (4,3%). Toch telde West-Vlaanderen relatief meer werknemers in middelgrote vestigingen dan Vlaanderen (29,6% ten opzichte van 28,4%).
- Het percentage **grote** vestigingen (200 werknemers of meer) is in West-Vlaanderen iets kleiner dan in Vlaanderen (0,6% ten opzichte van 0,8%). Wat betreft het percentage werknemers dat in een grote vestiging werkt, is het verschil tussen West-Vlaanderen en Vlaanderen echter een stuk groter. In West-Vlaanderen is 23,6% van alle loontrekkenden aan de slag in een grote vestiging tegenover 28,8% in het Vlaamse Gewest.
- In West-Vlaanderen telt een vestiging gemiddeld 11,7 werknemers, wat minder is dan gemiddeld in Vlaanderen (13,8) en België (13,9). Een kleine vestiging telt in West-Vlaanderen nagenoeg evenveel werknemers als gemiddeld in Vlaanderen en België (5,8 ten opzichte van respectievelijk 6,2 en 6,1). Ook het gemiddeld aantal werknemers in een middelgrote vestiging ligt in West-Vlaanderen (90) dicht bij het Vlaamse (90,6) en Belgische (91,8) cijfer. Bij de grote vestigingen zijn de verschillen groter. Zo telt een grote vestiging in West-Vlaanderen gemiddeld 440,2 werknemers, wat een stuk minder is dan het Vlaamse (484,4) en Belgische (511,3) gemiddelde.

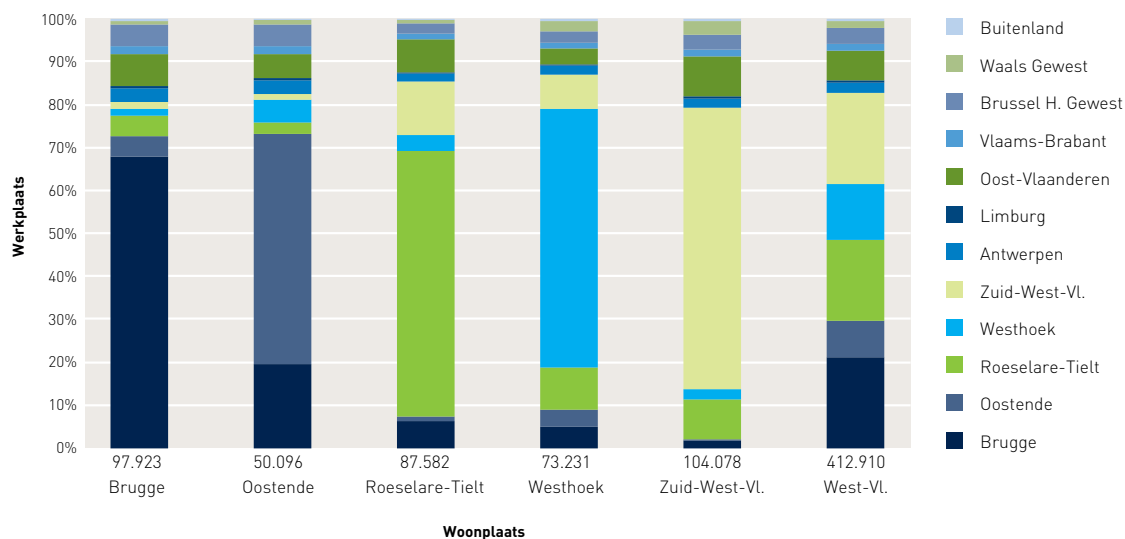
Figuur 4.1.6: Inkomende pendel bij loontrekkenden, regio's van West-Vlaanderen, 2012.

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Van alle bezoldigden die in 2012 in West-Vlaanderen aan de slag waren, was 14,7% (of 59.123 personen) woonachtig buiten West-Vlaanderen. Hiervan woont 40,6% in Oost-Vlaanderen en 24,8% in het buitenland. De 11.512 Franse werknemers vertegenwoordigden ruim drie kwart (78,5%) van alle buitenlandse werknemers die in West-Vlaanderen aan de slag waren in 2012. Het percentage loontrekkenden dat in West-Vlaanderen werkt maar er niet woont, was in Zuid-West-Vlaanderen (19,8%) een stuk hoger dan in de andere West-Vlaamse regio's. In Oostende was het aandeel loontrekkenden dat niet in West-Vlaanderen woont het laagst (8,2%).
- Voor de overgrote meerderheid van de loontrekkenden in West-Vlaanderen geldt dat de werkregio dezelfde is als de woonregio. Het percentage werknemers dat woont en werkt in dezelfde regio is het hoogst in de Westhoek (72%) en het laagst in de regio Roeselare-Tielt (60,6%).
- In de grensregio's Brugge en Zuid-West-Vlaanderen (beiden 7,9%) en in mindere mate Roeselare-Tielt (5,5%) was het percentage loontrekkenden dat in Oost-Vlaanderen woont aanzienlijk groter dan in de andere West-Vlaamse regio's.
- Van alle loontrekkenden in de regio Zuid-West-Vlaanderen was 3,6% woonachtig in het Waalse Gewest, wat meer is dan het West-Vlaamse gemiddelde (2%).
- De Westhoek telde procentueel het meest buitenlandse loontrekkenden (6,6%). Ook in Zuid-West-Vlaanderen (4,8%) en Roeselare-Tielt (4,4%) waren de buitenlandse loontrekkenden sterker vertegenwoordigd dan gemiddeld in West-Vlaanderen (3,7%).

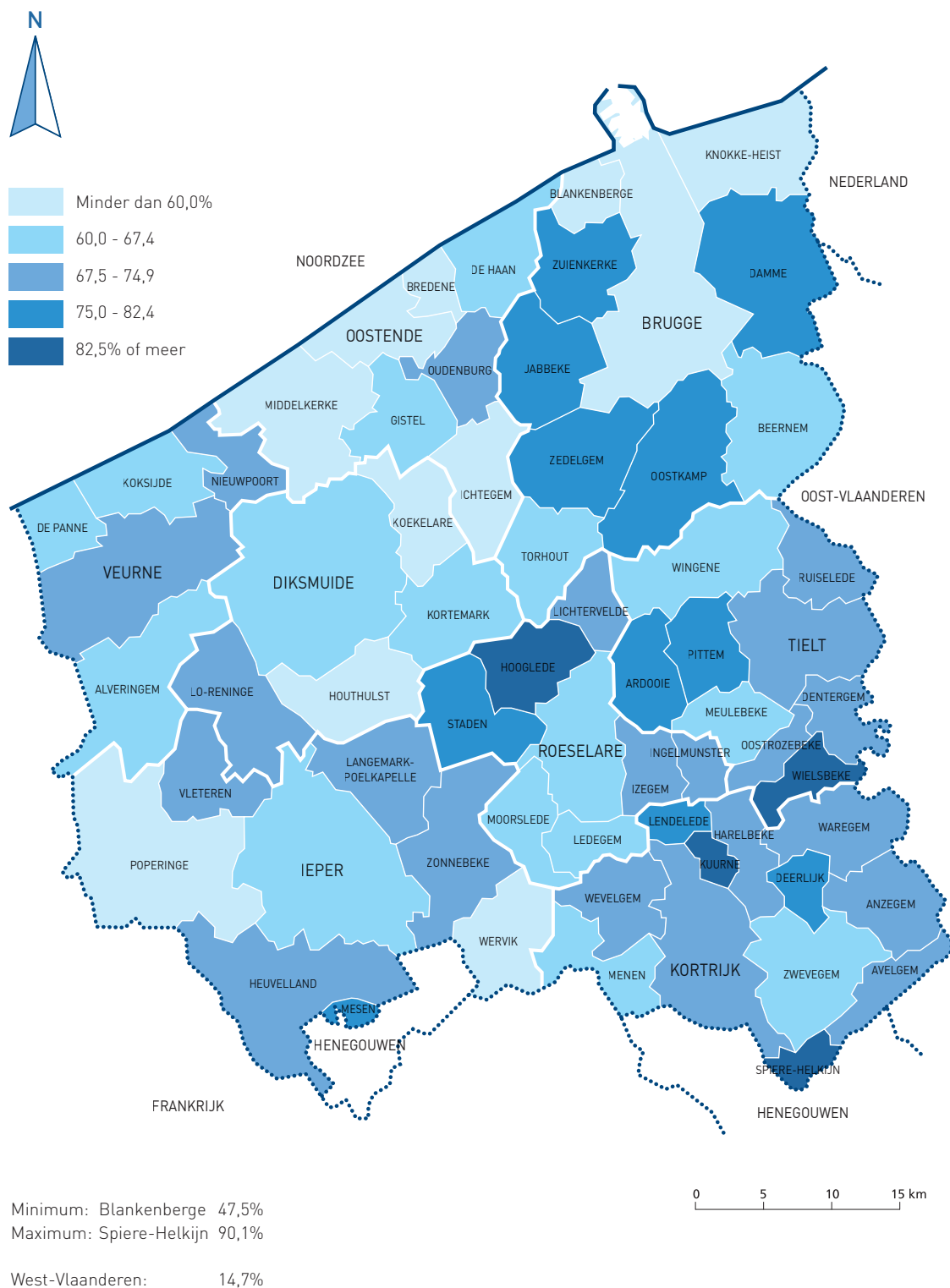
Figuur 4.1.7: Uitgaande pendel bij loontrekkenden, regio's van West-Vlaanderen, 2012.

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

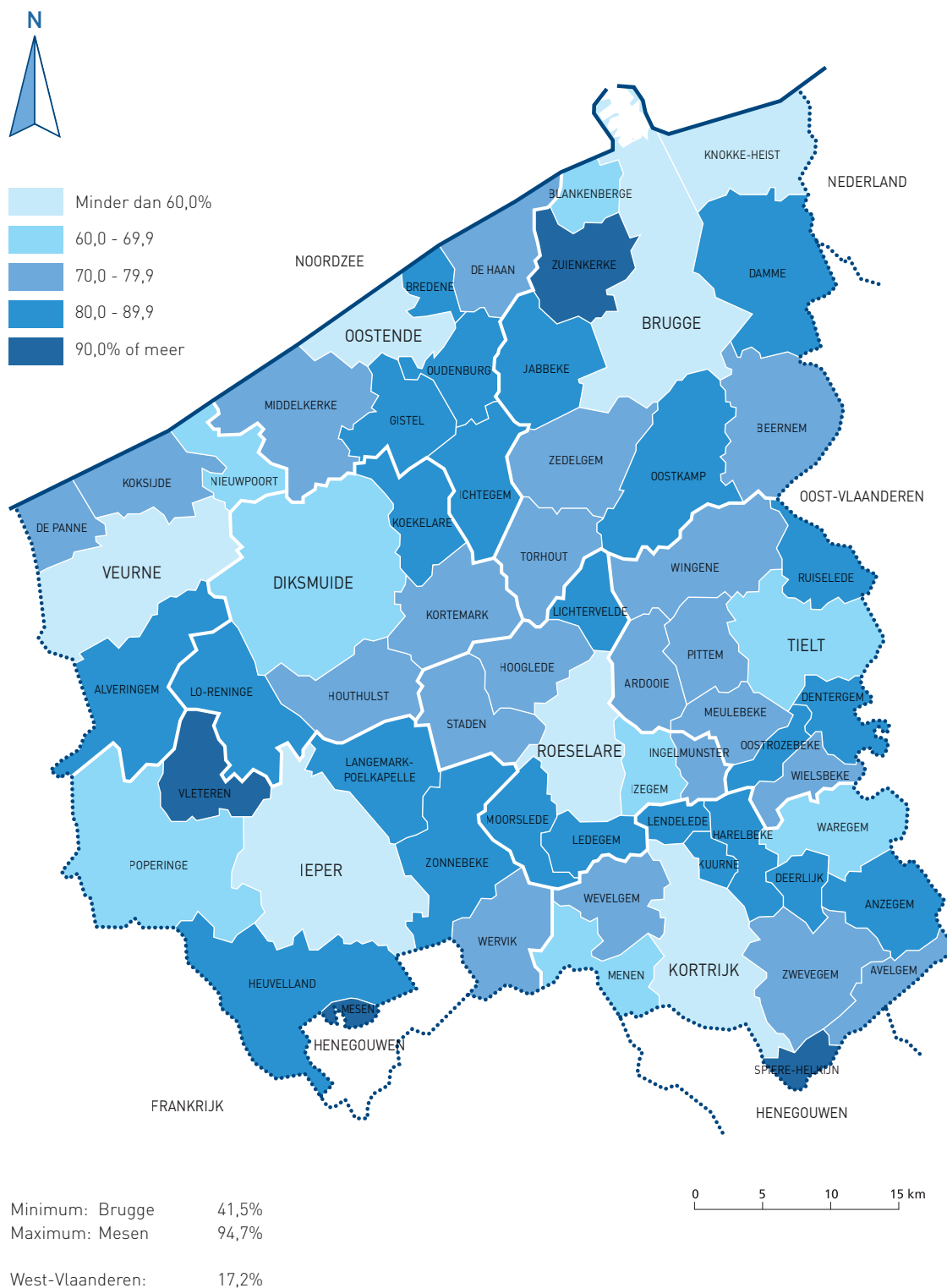
- In 2012 waren er 71.063 West-Vlamingen (of 17,2%) actief als loontrekkende buiten West-Vlaanderen. Hiervan was 41% aan de slag in Oost-Vlaanderen en 21,4% in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Binnen West-Vlaanderen was het percentage werknemers dat buiten West-Vlaanderen ging werken het hoogst in Zuid-West-Vlaanderen (20,5%) en het laagst in de Westhoek (12,9%).
- Voor alle West-Vlaamse regio's geldt dat de meerderheid van alle loontrekkenden tewerkgesteld was in dezelfde regio als de woonregio. In vergelijking met de andere regio's was het percentage werknemers dat in de eigen regio werkt het hoogst in Brugge (68%) en het laagst in Oostende (53,7%).
- In de grensregio's Zuid-West-Vlaanderen, Roeselare-Tielt en Brugge lag het aandeel loontrekkenden dat actief is in Oost-Vlaanderen (respectievelijk 9,4%, 7,6% en 7,5%) een stuk hoger dan in de andere West-Vlaamse regio's.
- In Zuid-West-Vlaanderen en de Westhoek gingen in zowel absolute als relatieve termen beduidend meer werknemers werken in het Waalse Gewest dan in de andere regio's (respectievelijk 3,2% en 2,3% ten opzichte van gemiddeld 1,8% in West-Vlaanderen).
- In de regio's Brugge (5,2%) en Oostende (5%) was het aandeel loontrekkenden dat actief was in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een stuk groter dan in de andere West-Vlaamse regio's. Ook het percentage loontrekkenden dat naar Antwerpen ging werken was in Oostende (3,2%) en Brugge (3,1%) duidelijk groter dan in de andere West-Vlaamse regio's. Inzake het absolute aantal werknemers dat naar het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en Antwerpen ging werken staat Brugge op kop en werd Oostende telkens voorbijgestoken door Zuid-West-Vlaanderen.

Kaart 4.1.1: Inkomende pendelintensiteit bij loontrekkenden, gemeenten van West-Vlaanderen, 2012.

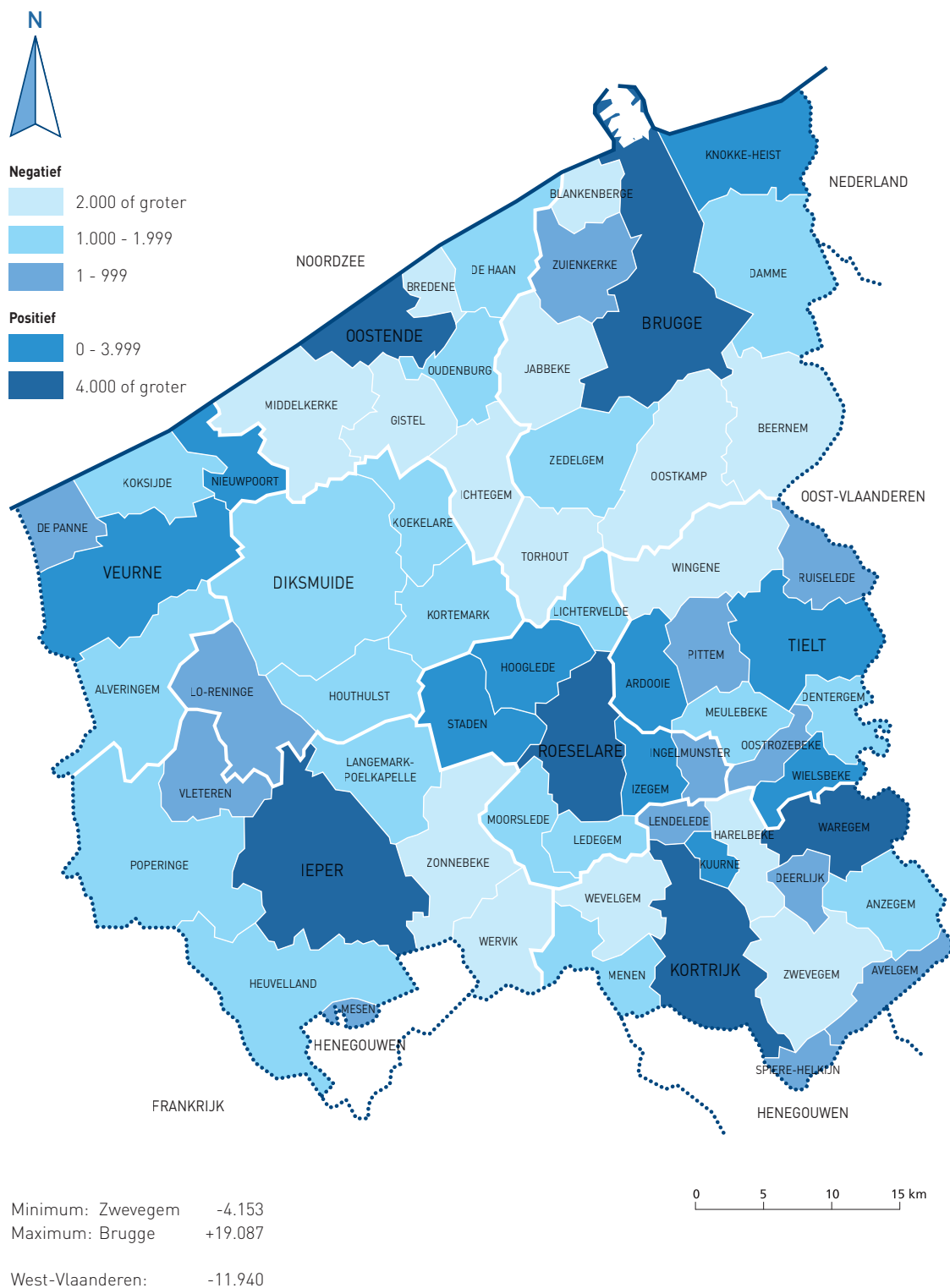
Bron: Vlaamse Arbeidsrekening, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Kaart 4.1.2: Uitgaande pendelintensiteit bij loontrekkenden, gemeenten van West-Vlaanderen, 2012.

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Kaart 4.1.3: Pendelsaldo bij loontrekkenden, gemeenten van West-Vlaanderen, 2012.

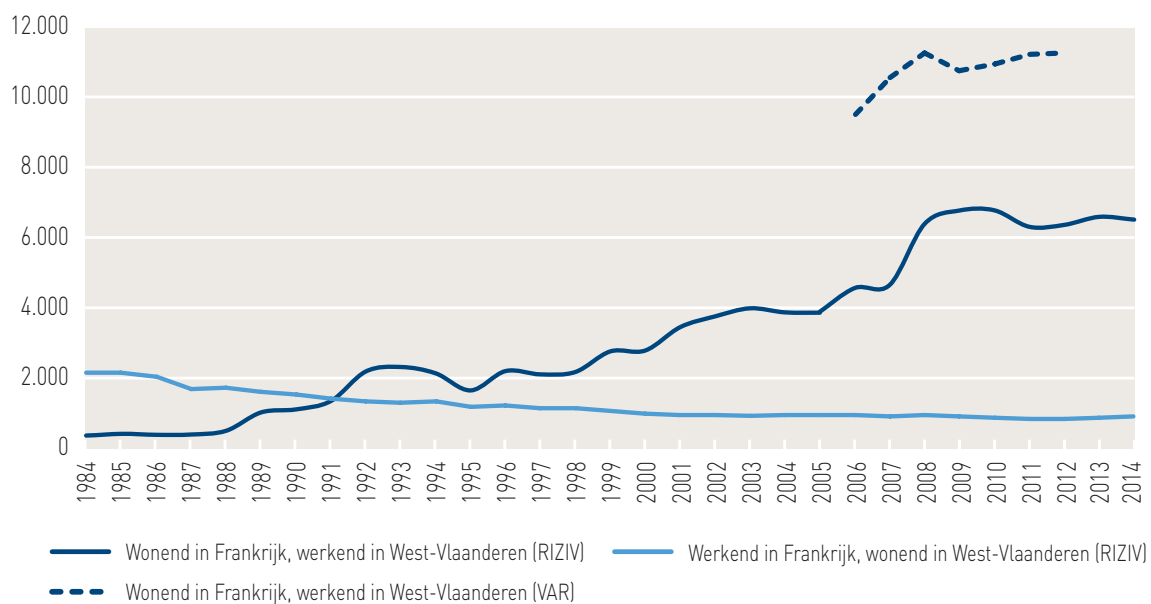
Bron: Vlaamse Arbeidsrekening, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

B. Grensarbeid

Op 30 juni 2014 werkten er 6.608 Franse grensarbeiders in West-Vlaanderen. Dit is een lichte afname met 1,2% ten opzichte van eind juni 2013. Omgekeerd gingen 814 West-Vlaamse grensarbeiders werken in Frankrijk. Eind 2014 waren er 783 Nederlandse grensarbeiders die in West-Vlaanderen kwamen werken. Dit is een toename met 7,3% in vergelijking met 30 juni 2013. In de omgekeerde richting gingen 366 West-Vlaamse grensarbeiders werken in Nederland.

GRENSARBEID TUSSEN FRANKRIJK EN WEST-VLAANDEREN

Figuur 4.1.8: Evolutie van de grensarbeid tussen Frankrijk en West-Vlaanderen, 1984-2014 (a).

(a) Vanaf 2005: inclusief zelfstandigen.

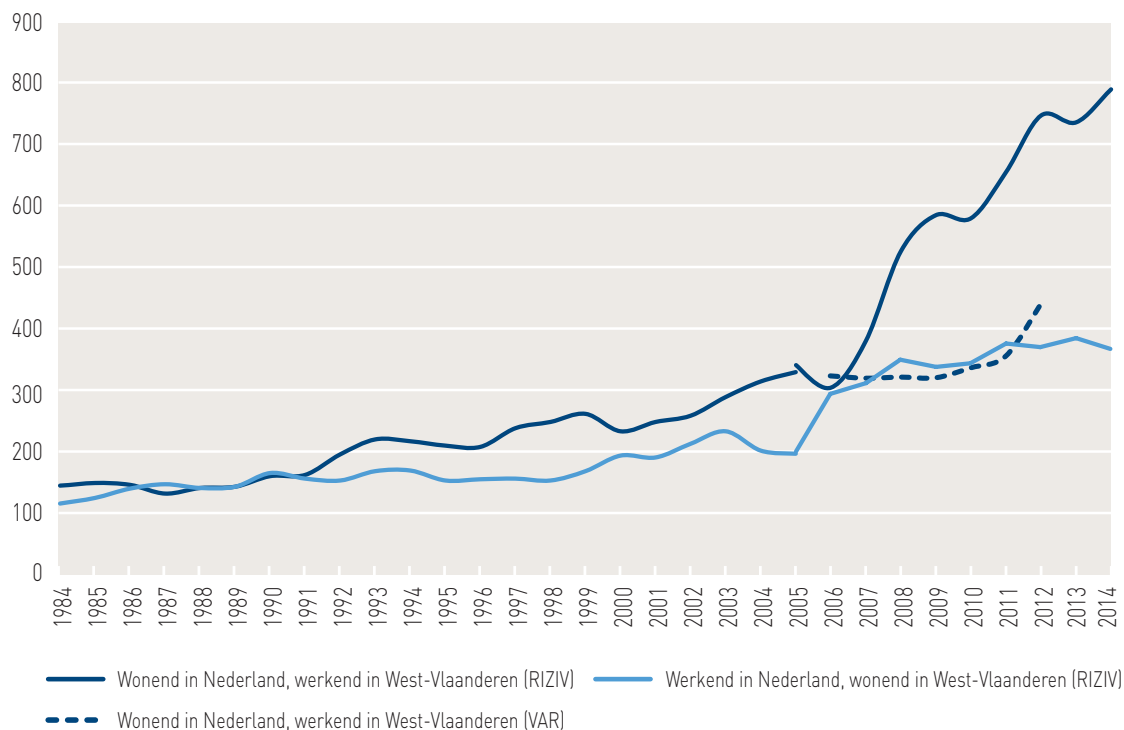
Bron: RIZIV, Vlaamse Arbeidsrekening, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Eind juni 2014 werkten volgens het RIZIV 6.608 Franse grensarbeiders in West-Vlaanderen. Dit is een lichte afname met 1,2% of 82 personen ten opzichte van 30 juni 2013. Vanaf 2009 stagneert het aantal Franse grensarbeiders dat in West-Vlaanderen werkt. De impact van de nieuwe grensarbeidersregeling, waardoor vanaf 1 januari 2012 geen nieuwe werknemers meer het statuut van grensarbeider kunnen verwerven, lijkt tot nu toe evenwel beperkt. Dit is onder meer omdat Franse grensarbeiders die vóór 1 januari 2012 het grensarbeidersstatuut verworven hebben hiervan kunnen blijven genieten tot eind 2033. Ook blijft de West-Vlaamse arbeidsmarkt aantrekkelijk voor Franse grensarbeiders als gevolg van de hoge werkloosheidsgraad in de Franse grensregio en de vaak hogere lonen in West-Vlaanderen in vergelijking met Frankrijk.
- Op 30 juni 2014 waren er 814 West-Vlamingen die als grensarbeider in Frankrijk gingen werken. In vergelijking met eind juni 2013 betekent dit een toename met 63 personen of 8,4%. Ook hier heeft de nieuwe grensarbeidersregeling geen duidelijke impact.
- Volgens statistieken van de Vlaamse Arbeidsrekening (VAR) lag het aantal loontrekkenden dat vanuit Frankrijk naar West-Vlaanderen kwam werken een stuk hoger dan volgens de RIZIV-cijfers. In 2012 werden volgens de VAR 11.512 loontrekkenden geteld die vanuit Frankrijk in West-Vlaanderen kwamen werken; het RIZIV telde 6.453 Franse grensarbeiders in West-Vlaanderen op 30 juni 2012. Voor een verklaring voor de verschillen tussen RIZIV- en VAR-cijfers verwijzen we naar de methodologie.

GRENSARBEID TUSSEN NEDERLAND EN WEST-VLAANDEREN

Figuur 4.1.9: Evolutie van de grensarbeid tussen Nederland en West-Vlaanderen, 1984-2014 (a).

(a) Vanaf 2005: inclusief zelfstandigen.

Bron: RIZIV, Vlaamse Arbeidsrekening, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- De grensarbeid tussen Nederland en West-Vlaanderen is veel beperkter in omvang dan deze tussen Frankrijk en West-Vlaanderen.
- Op 30 juni 2014 kwamen 783 Nederlandse grensarbeiders werken in West-Vlaanderen. Dit is een toename met 53 personen of 7,3% in vergelijking met eind juni 2013.
- Omgekeerd gingen 366 West-Vlaamse grensarbeiders werken in Nederland. In vergelijking met eind juni 2013 is dit een lichte afname met 18 personen of 4,7%.
- Volgens statistieken van de Vlaamse Arbeidsrekening (VAR) lag het aantal Nederlanders dat in 2012 als loontrekkende aan de slag was in West-Vlaanderen (439 personen) lager dan volgens de RIZIV-cijfers (741 personen) (cfr. supra).

C. Zelfstandigen

Op 31 december 2013 telde West-Vlaanderen 105.400 zelfstandigen en helpers. Hiervan was 46,3% actief in de arrondissementen Brugge (24,4%) en Kortrijk (21,9%). Van alle zelfstandigen en helpers in West-Vlaanderen was 61,8% actief in de tertiaire sector. Eind 2013 was 45% van alle zelfstandigen en helpers in West-Vlaanderen een 50-plusser; 11% was zelfs ouder dan 65 jaar. In de loop van 2013 startten in West-Vlaanderen 8.950 zelfstandigen en helpers een activiteit terwijl 5.128 West-Vlamingen hun activiteiten als zelfstandige stopzetten.

Tabel 4.1.3: Evolutie van het aantal zelfstandigen en helpers in West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest en België, 31 december 2012 en 31 december 2013 (a).

	31/12/12	31/12/13	Evolutie 31/12/12 - 31/12/13
West-Vlaanderen	105.139	105.400	+0,2%
Vlaams Gewest	472.456	476.803	+0,9%
België	770.368	778.423	+1,0%

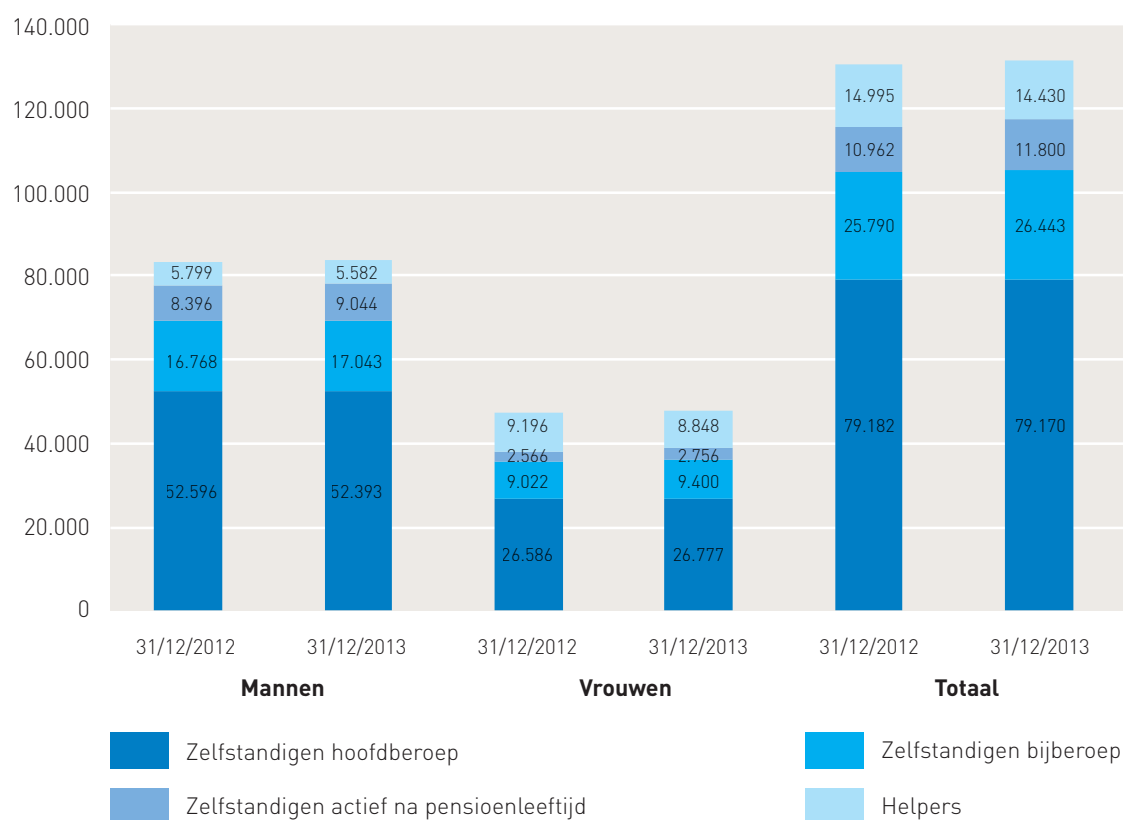
(a) Totaal aantal zelfstandigen en helpers, exclusief de zelfstandigen in bijberoep.

Bron: RSVZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Op 31 december 2013 waren er in West-Vlaanderen 105.400 zelfstandigen en helpers (exclusief zelfstandigen in bijberoep). Dit is 22,1% van het Vlaamse totaal.
- In vergelijking met eind 2012 was er in West-Vlaanderen eind 2013 een beperkte toename van het aantal zelfstandigen en helpers met 0,2%. In Vlaanderen en België was de relatieve toename van het aantal zelfstandigen en helpers in de periode 2012-2013 iets groter (respectievelijk +0,9% en +1%).

Figuur 4.1.10: Evolutie van het totale aantal zelfstandigen en helpers naar aard van de activiteit en naar geslacht in West-Vlaanderen, 31 december 2012 – 31 december 2013.

Bron: RSVZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Eind 2013 telde West-Vlaanderen 131.843 zelfstandigen en helpers, nu inclusief zelfstandigen in bijberoep. In vergelijking met 31 december 2012 betekent dit een toename met 914 personen of 0,7%. In absolute cijfers was de toename van het aantal zelfstandigen en helpers in de periode 2012-2013 het grootst bij de mannen (+503 mannen tegenover +411 vrouwen). Ondanks het feit dat de procentuele toename bij de mannelijke zelfstandigen iets kleiner was dan bij de vrouwen (+0,6% bij de mannen ten opzichte van +0,9% bij de vrouwen) bleef de verhouding mannelijke/vrouwelijke zelfstandigen en helpers ongewijzigd op 63,8%/36,2%.
- Op 31 december 2013 was 60% van alle zelfstandigen en helpers in West-Vlaanderen actief als zelfstandige in hoofdberoep. De zelfstandigen in bijberoep (20,1%) vertegenwoordigden de op één na grootste groep, gevolgd door de help(st)ers (10,9%) en de zelfstandigen actief na pensioenleeftijd (9%). Ook bij de mannelijke en de vrouwelijke zelfstandigen en helpers vertegenwoordigden de zelfstandigen in hoofd- en bijberoep de twee grootste groepen. Bij de mannen ging het om respectievelijk 62,3% en 20,3% van alle mannelijke zelfstandigen en helpers, bij de vrouwen lagen de aandelen op respectievelijk 56% en 19,7% van alle vrouwelijke zelfstandigen en helpers. Bij de mannen was 10,8% actief na pensioenleeftijd en was 6,6% aan de slag als helper. Bij de vrouwen waren de helpsters duidelijk sterker vertegenwoordigd dan de zelfstandigen actief na pensioenleeftijd (18,5% ten opzichte van 5,8%).
- In de periode 2012-2013 kenden de zelfstandigen actief na pensioenleeftijd in West-Vlaanderen de grootste toename in absolute en relatieve termen (+838 personen of +7,6%). Ook bij de zelfstandigen in bijberoep was er een aanzienlijke toename (+653 personen of +2,5%). De toename van het aantal zelfstandigen actief

na pensioenleeftijd was in absolute termen duidelijk groter bij de mannen (+648 personen of +7,7%), maar in relatieve termen was de toename bij de vrouwen nagenoeg even groot (+190 personen of +7,4%). De toename van het aantal zelfstandigen in bijberoep was zowel in absolute als relatieve cijfers groter bij de vrouwen (+378 personen of +4,2%) dan bij de mannen (+275 personen of +1,6%). De afname van het aantal mannelijke zelfstandigen in hoofdberoep (-203 personen of -0,4%) werd nagenoeg volledig gecompenseerd door een toename van het aantal vrouwelijke zelfstandigen in hoofdberoep (+191 personen of +0,7%). Het aantal help(st)ers kende tussen 2012 en 2013 een sterke afname (-565 personen of -3,8%) die zowel aan de mannen (-217 personen of -3,7%) als de vrouwen (-348 personen of -3,8%) kan worden toegeschreven.

Tabel 4.1.4: Verdeling van het aantal zelfstandigen en helpers en het aantal zelfstandigen en helpers per 1.000 inwoners, arrondissementen van West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 31 december 2013 (a).

Arrondissement	Zelfstandigen en helpers 31/12/13	Aandeel in W-VL. 31/12/13	Bevolking 01/01/14	Aantal zelfstandigen en helpers per 1.000 inwoners 31/12/13
Brugge	25.740	24,4%	279.400	92
Diksmuide	5.582	5,3%	50.698	110
Ieper	10.023	9,5%	106.208	94
Kortrijk	23.110	21,9%	284.581	81
Oostende	11.079	10,5%	153.962	72
Roeselare	13.107	12,4%	148.150	88
Tielt	10.383	9,9%	91.670	113
Veurne	6.376	6,0%	60.839	105
West-Vlaanderen	105.400	100%	1.175.508	90
Vlaams Gewest	476.803		6.410.705	74
België	778.423		11.150.516	70

(a) Totaal aantal zelfstandigen en helpers exclusief de zelfstandigen in bijberoep.

Bron: RSVZ, FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Van alle West-Vlaamse zelfstandigen en helpers (exclusief de zelfstandigen in bijberoep) eind 2013 kon 46,3% gesitueerd worden in de arrondissementen Brugge (24,4%) en Kortrijk (21,9%). Roeselare vervulde op geruime afstand de top drie met 12,4% van alle zelfstandigen en helpers in West-Vlaanderen. Onderaan de rangschikking vinden we Diksmuide en Veurne met respectievelijk 5,3% en 6% van alle West-Vlaamse zelfstandigen en helpers.
- West-Vlaanderen telde op 31 december 2013 gemiddeld 90 zelfstandigen en helpers per 1.000 inwoners, wat beduidend meer is dan het Vlaamse (74) en Belgische (70) gemiddelde. Binnen West-Vlaanderen stond Tielt op kop met 113 zelfstandigen en helpers per 1.000 inwoners. De arrondissementen Diksmuide en Veurne, die het kleinste aandeel zelfstandigen en helpers hadden, volgden na Tielt met respectievelijk 110 en 105 zelfstandigen en helpers per 1.000 inwoners. Oostende is het enige West-Vlaamse arrondissement waar het aantal zelfstandigen en helpers per 1.000 inwoners (72) onder het Vlaamse gemiddelde lag.

Figuur 4.1.11: Evolutie van de zelfstandigen en helpers naar sector, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 31 december 2009 – 31 december 2013 (a).

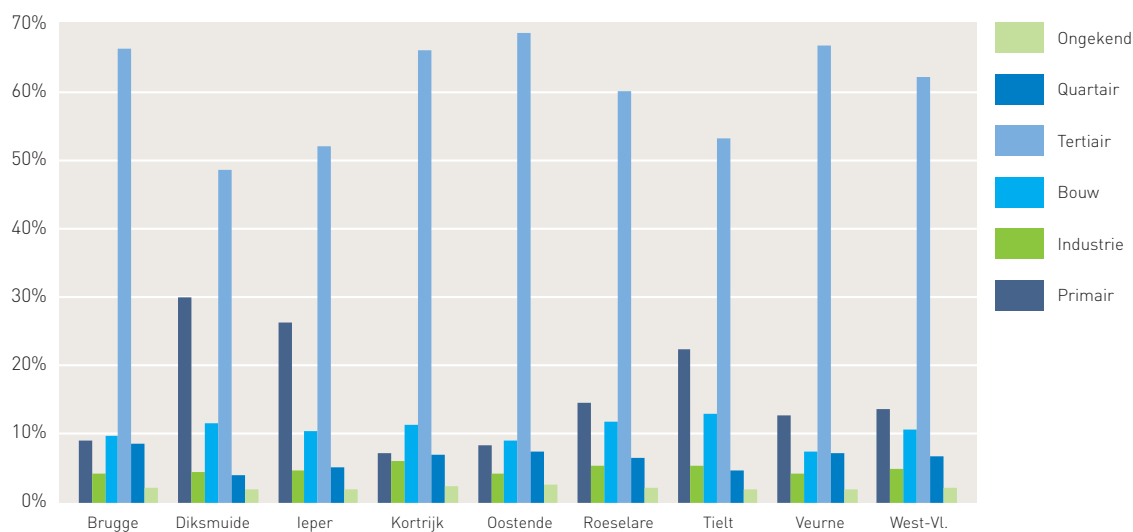
(a) Totaal aantal zelfstandigen en helpers exclusief de zelfstandigen in bijberoep.

Bron: RSVZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Eind 2013 was 61,8% van alle zelfstandigen en helpers (exclusief de zelfstandigen in bijberoep) in West-Vlaanderen actief in de tertiaire sector. In het Vlaamse Gewest lag het aandeel zelfstandigen en helpers in de tertiaire sector zelfs nog hoger (65,2%).
- Met 13,5% van alle zelfstandigen en helpers vertegenwoordigt de primaire sector in West-Vlaanderen de op één na grootste groep. De bouwsector staat met 10,6% van alle West-Vlaamse zelfstandigen en helpers op de derde plaats. In Vlaanderen vertegenwoordigt de bouwsector (10,2%) de op één na grootste groep van zelfstandigen en helpers en komt de primaire sector (8,9%) op de derde plaats.
- In zowel West-Vlaanderen als het Vlaamse Gewest zijn het minst zelfstandigen en helpers actief in de quartaire sector en de industrie. Vlaanderen telt relatief meer zelfstandigen en helpers in de quartaire sector dan West-Vlaanderen (8,2% ten opzichte van 6,8%), voor de industrie is het omgekeerde het geval (4,1% in Vlaanderen ten opzichte van 5% in West-Vlaanderen).
- In de periode 2009-2013 bleef het aandeel zelfstandigen en helpers in de quartaire sector in zowel West-Vlaanderen als Vlaanderen nagenoeg ongewijzigd. Het aandeel zelfstandigen en helpers in de industrie, de tertiaire sector en de primaire sector kende tussen 2009 en 2013 lichte afnames in zowel West-Vlaanderen als het Vlaamse Gewest. De bouwsector was de enige sector waar het aandeel zelfstandigen en helpers eind 2013 iets hoger lag dan eind 2009 (+0,6%punt in West-Vlaanderen en +0,4%punt in Vlaanderen).

Figuur 4.1.12: Aandeel van zelfstandigen en helpers naar sector in de arrondissementen van West-Vlaanderen, 31 december 2013 (a).

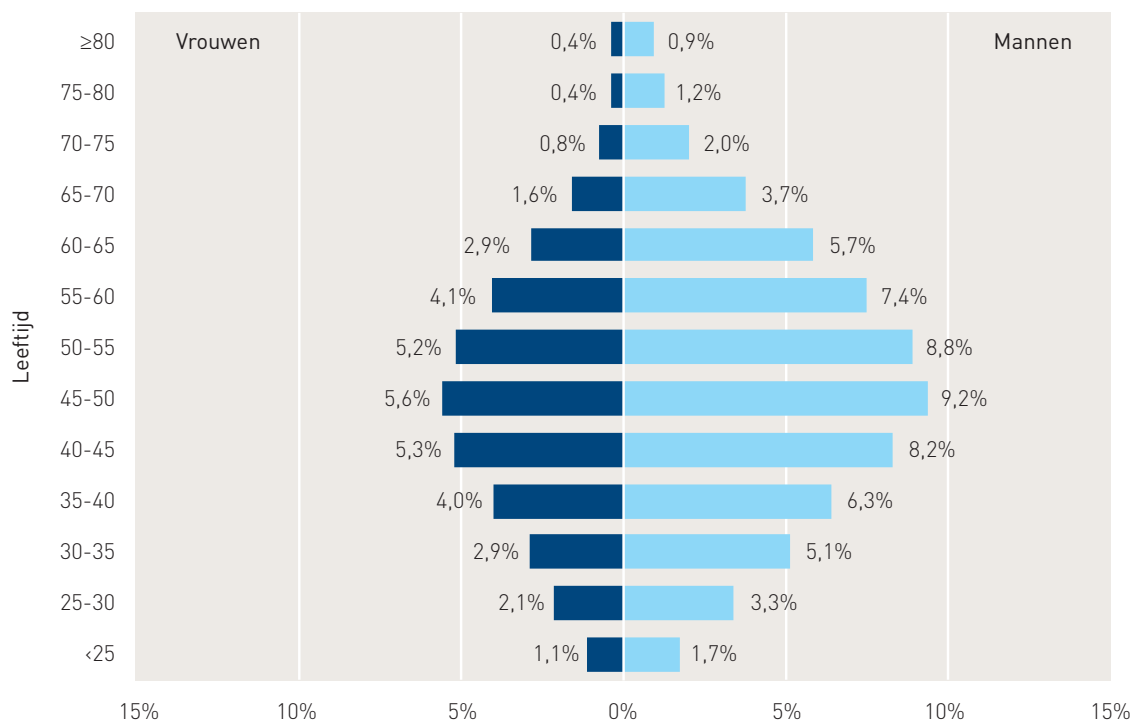

(a) Totaal aantal zelfstandigen en helpers exclusief de zelfstandigen in bijberoep.

Bron: RSVZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Binnen West-Vlaanderen zijn er enkele opvallende verschillen die zich vooral in de primaire en de tertiaire sector situeren. Zo ligt het aandeel zelfstandigen en helpers in de primaire sector in Diksmuide (29,8%), Ieper (26,1%) en Tielt (22,2%) beduidend hoger dan gemiddeld in West-Vlaanderen (13,5%). In dezelfde arrondissementen vertegenwoordigt de tertiaire sector beduidend minder zelfstandigen dan gemiddeld in West-Vlaanderen: 48,2% in Diksmuide, 51,7% in Ieper en 52,9% in Tielt ten opzichte van 61,8% in West-Vlaanderen. In Oostende is het aandeel zelfstandigen en helpers in de tertiaire sector het hoogst (68,2%).
- In de industrie, de bouwsector en de quartaire sector zijn de verschillen op arrondissementeel niveau minder groot.

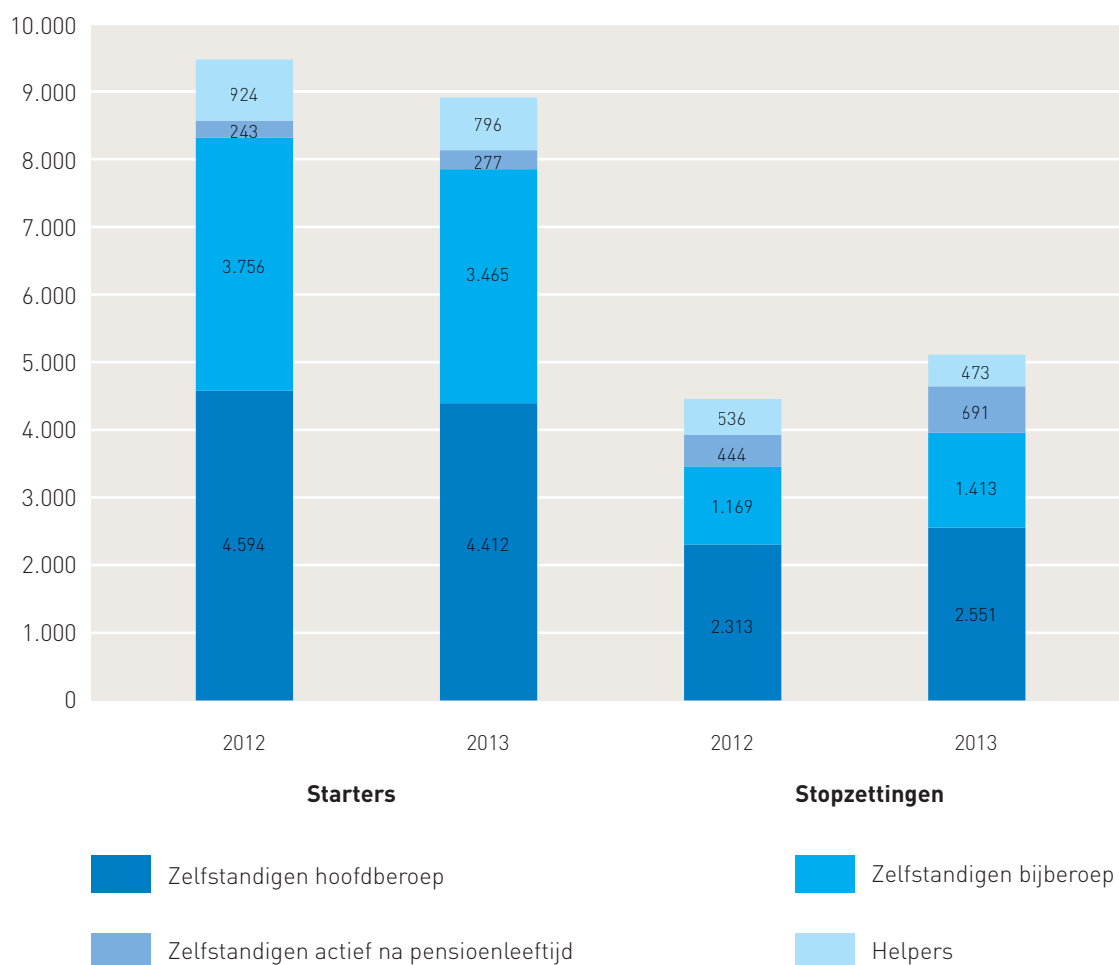
Figuur 4.1.13: Leeftijdsopbouw van de West-Vlaamse zelfstandigen en helpers naar geslacht, 31 december 2013 (a).

(a) Totaal aantal zelfstandigen en helpers exclusief de zelfstandigen in bijberoep.

Bron: RSVZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In alle leeftijdscategorieën is het percentage mannelijke zelfstandigen en helpers groter dan het percentage vrouwelijke zelfstandigen en helpers.
- Bij zowel de mannelijke als de vrouwelijke zelfstandigen en helpers vertegenwoordigen de 45 tot 50-jarigen de grootste groep.
- Eind 2013 was 45% van alle zelfstandigen en helpers in West-Vlaanderen ouder dan 50 jaar; 11% was zelfs ouder dan 65 jaar. Ter vergelijking: eind 2003 was 36,8% van alle West-Vlaamse zelfstandigen en helpers een 50-plusser en was 7,9% ouder dan 65 jaar.
- In West-Vlaanderen was het aandeel zelfstandigen en helpers ouder dan 50 jaar eind 2013 groter dan in Vlaanderen (42,9%). Ook de zelfstandigen en helpers ouder dan 65 jaar waren in West-Vlaanderen sterker vertegenwoordigd dan in het Vlaamse Gewest (10,1%).

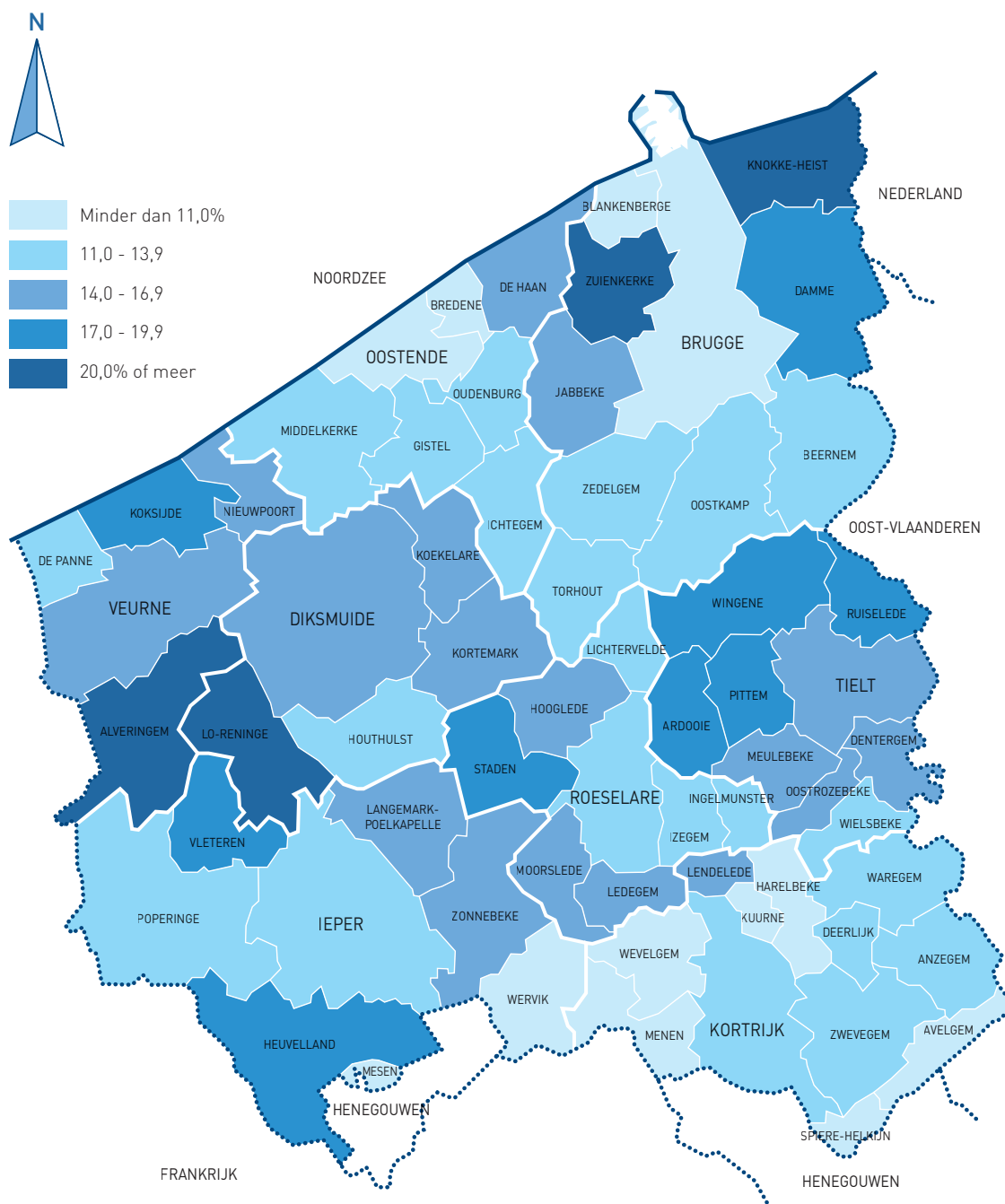
Figuur 4.1.14: Evolutie van het aantal starters en het aantal stopzettingen naar aard van de activiteit, West-Vlaanderen, 2012-2013.

Bron: RSVZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

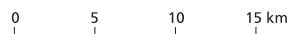
VASTSTELLINGEN

- In de loop van 2013 startten 8.950 zelfstandigen en helpers een activiteit in West-Vlaanderen. In vergelijking met 2012 betekent dit een afname met 567 personen of 6%. De startersratio lag in 2013 op 6,8, wat lager is dan in 2012 (7,3).
- In vergelijking met 2012 waren er in 2013 relatief meer zelfstandigen in hoofdberoep (49,3% in 2013 ten opzichte van 48,3% in 2012) en zelfstandigen actief na pensioenleeftijd (3,1% in 2013 ten opzichte van 2,6% in 2012) die een activiteit startten. Het aandeel zelfstandigen in bijberoep dat een activiteit startte lag in 2013 lager dan in 2012 (38,7% ten opzichte van 39,5%). Ook het aandeel help(st)ers dat een activiteit startte lag in 2013 (8,9%) lager dan in 2012 (9,7%).
- West-Vlaanderen telde 5.128 zelfstandigen en helpers die hun activiteiten hebben stopgezet in 2013. In vergelijking met 2012 is dit een toename met 666 personen of 14,9%. De stopzettingensratio was in 2013 (3,9) groter dan in 2012 (3,4).
- In vergelijking met 2012 waren er in 2013 procentueel meer zelfstandigen in bijberoep (27,6% in 2013 ten opzichte van 26,2% in 2012) en zelfstandigen actief na pensioenleeftijd (13,5% in 2013 ten opzichte van 10% in 2012) die de activiteiten stopzetten. Het aandeel help(st)ers dat de activiteiten stopzette was in 2013 (9,2%) een stuk kleiner dan in 2012 (12%). Ook de zelfstandigen in hoofdberoep die de activiteiten stopzetten vertegenwoordigden in 2013 een kleinere groep dan in 2012 (49,7% ten opzichte van 51,8%).

Kaart 4.1.4: Ondernemersgraad, gemeenten van West-Vlaanderen, 2013.

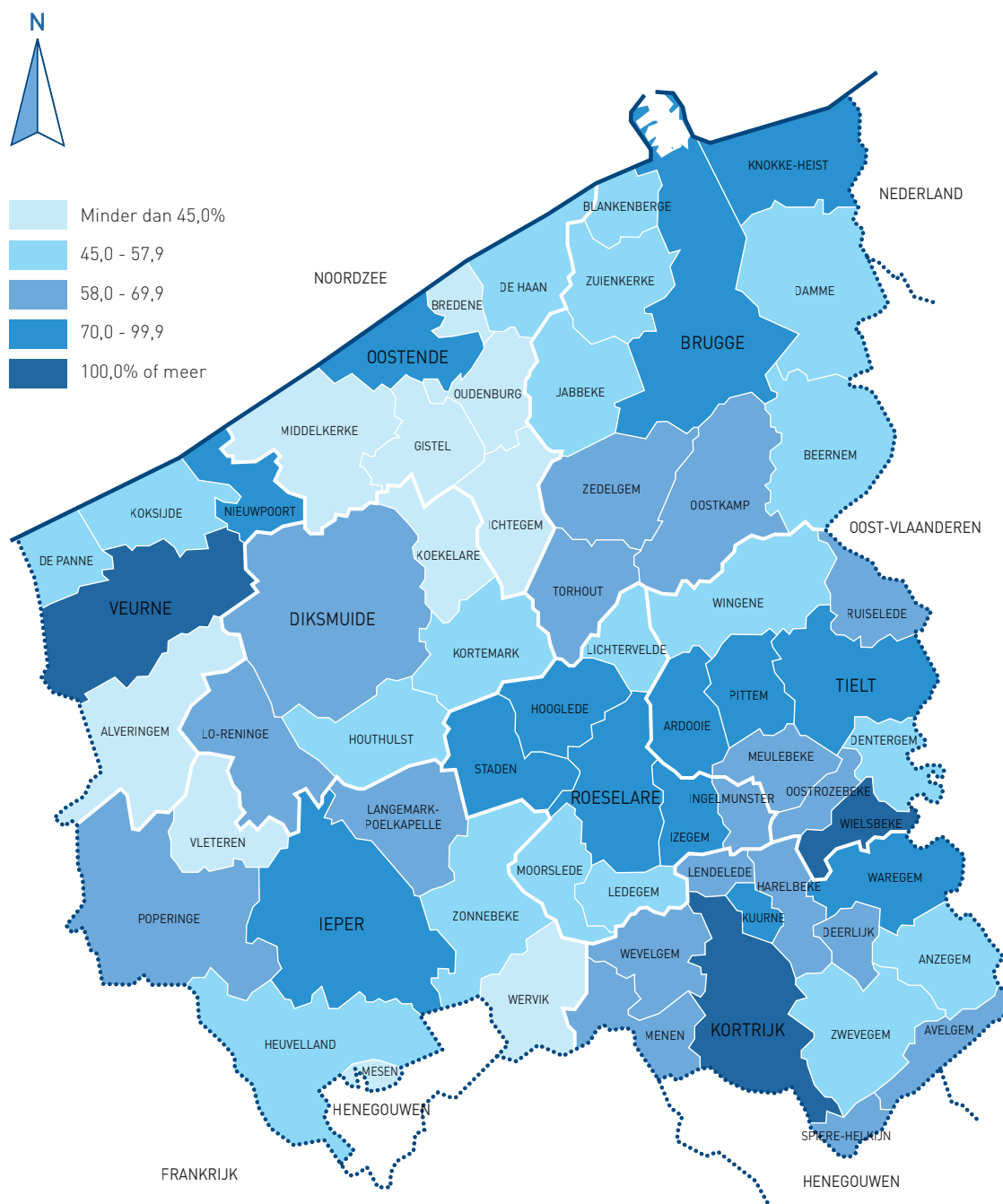

Minimum: Bredene en Mesen	7,9%
Maximum: Lo-Reninge	24,7%
West-Vlaanderen:	12,7%
Vlaams Gewest:	10,5%
België:	9,7%

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Kaart 4.1.5: Jobratio, gemeenten van West-Vlaanderen, 2012.

Minimum: Mesen 23,7%
 Maximum: Wielsbeke 115,5%

West-Vlaanderen: 72,8%
 Vlaams Gewest: 67,7%
 België: 66,4%

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

2. WERKLOOSHEID

A. Algemeen

In 2014 telde West-Vlaanderen 40.061 werklozen; dit is een toename met 1,4% ten opzichte van 2013. Iets meer dan de helft (52,1%) van alle werklozen in West-Vlaanderen zijn mannen. Met een werkloosheidsdruk van 5,7% lag het West-Vlaamse cijfer in 2014 onder het Vlaamse (6,7%) en ruim onder het Belgische (9,5%) gemiddelde. In zowel West-Vlaanderen als Vlaanderen was de werkloosheidsdruk in 2014 het hoogst bij de 18 tot 24-jarigen en het laagst bij de 55 tot 64-jarigen. Met 9,0 niet-werkende werkzoekenden per openstaande vacature was de arbeidsmarktkrapte in 2014 in West-Vlaanderen iets groter dan in Vlaanderen (10,2).

Tabel 4.2.1: Evolutie van het aantal werklozen in West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest en België, 2013-2014 (a).

	2013	2014	Evolutie in a.c.	Evolutie in %
West-Vlaanderen	39.500	40.061	+561	+1,4%
Vlaams Gewest	259.610	263.620	+4.010	+1,5%
België	655.139	656.159	+1.020	+0,2%

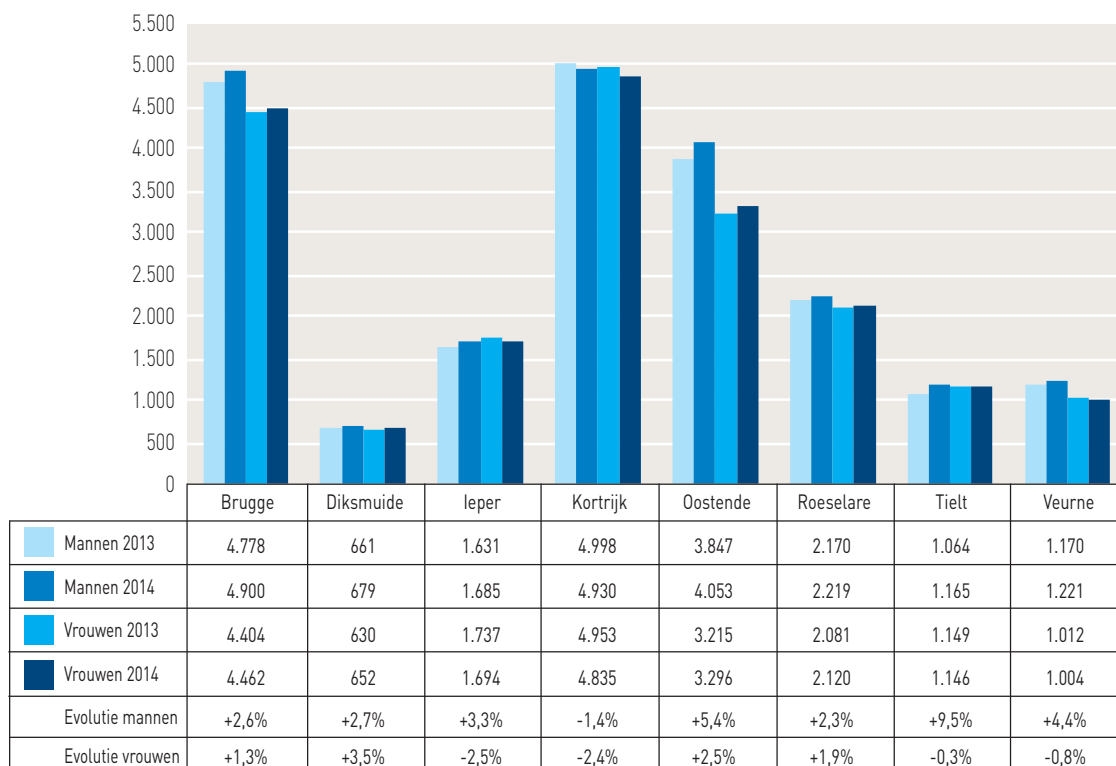
(a) Niet-werkende werkzoekenden inclusief oudere werklozen.

Bron: VDAB, RVA, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2014 telde West-Vlaanderen 40.061 werklozen. Dit is 15,2% van het Vlaamse totaal.
- West-Vlaanderen telde 1,4% of 561 werklozen meer in 2014 dan in 2013. In het Vlaamse Gewest was er in de periode 2013-2014 een gelijkaardige toename (+1,5%). In België daarentegen bleef de toename van het aantal werklozen in dezelfde periode beperkt tot +0,2%.
- De minieme toename van het aantal werklozen in België in de periode 2013-2014 kan worden toegeschreven aan het feit dat het aantal werklozen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in deze periode een lichte afname kende (-0,1%) en dat de toename van het aantal werklozen in het Waalse Gewest (+1%) kleiner was dan in het Vlaamse Gewest.

Figuur 4.2.1: Evolutie van het aantal werklozen naar geslacht, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2013-2014 (a).

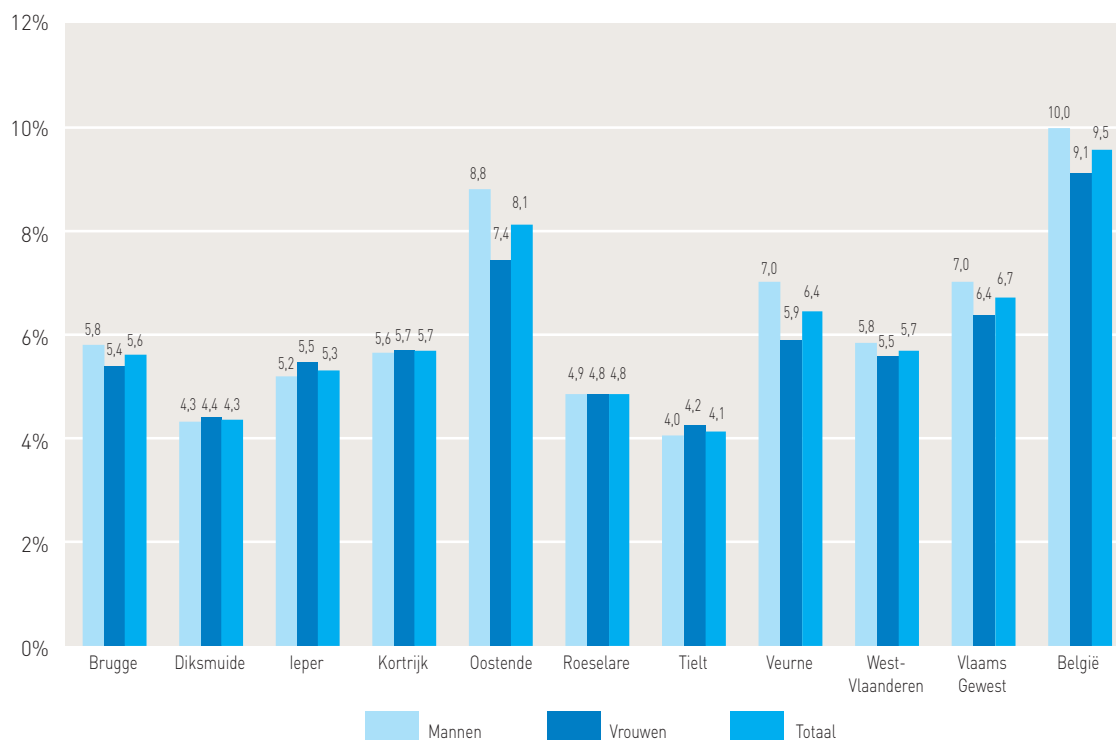
(a) Niet-werkende werkzoekenden inclusief oudere werklozen.

Bron: VDAB, RVA, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Kortrijk was het enige West-Vlaamse arrondissement waar het aantal werklozen in 2014 lager lag dan in 2013 (-186 werklozen of -1,9%). In Oostende was de toename van het aantal werklozen in de periode 2013-2014 in absolute cijfers het grootst (+287 personen of +4,1%) en ook in Brugge was er een aanzienlijke toename (+180 personen of +2%). In relatieve termen steeg het aantal werklozen het sterkst in het arrondissement Tielt (+98 personen of +4,4%). In Ieper bleef de toename beperkt tot 11 werklozen (of +0,3%).
- West-Vlaanderen telde 2,6% meer mannelijke werklozen in 2014 dan in 2013. Het aantal vrouwelijke werklozen bleef op nagenoeg hetzelfde niveau (+0,1%). Hierdoor steeg het aandeel mannelijke werklozen van 51,4% in 2013 tot 52,1% in 2014. Ieper was in 2014 het enige West-Vlaamse arrondissement dat meer vrouwelijke dan mannelijke werklozen telde (50,1% vrouwen, 49,9% mannen). In Oostende was het aandeel vrouwelijke werklozen in 2014 het laagst (44,8%).
- De afname van het aantal werklozen in Kortrijk in de periode 2013-2014 situeerde zich zowel bij de vrouwen (-2,4%) als bij de mannen (-1,4%). In Ieper, Veurne en Tielt werd de afname van het aantal vrouwelijke werklozen volledig teniet gedaan door de toename van het aantal mannelijke werklozen. In Tielt was de relatieve toename van het aantal mannelijke werklozen in de periode 2013-2014 beduidend groter dan gemiddeld in West-Vlaanderen (+9,5% ten opzichte van +2,6%).

Figuur 4.2.2: Werkloosheidsdruk naar geslacht, arrondissementen van West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 2014 (a).

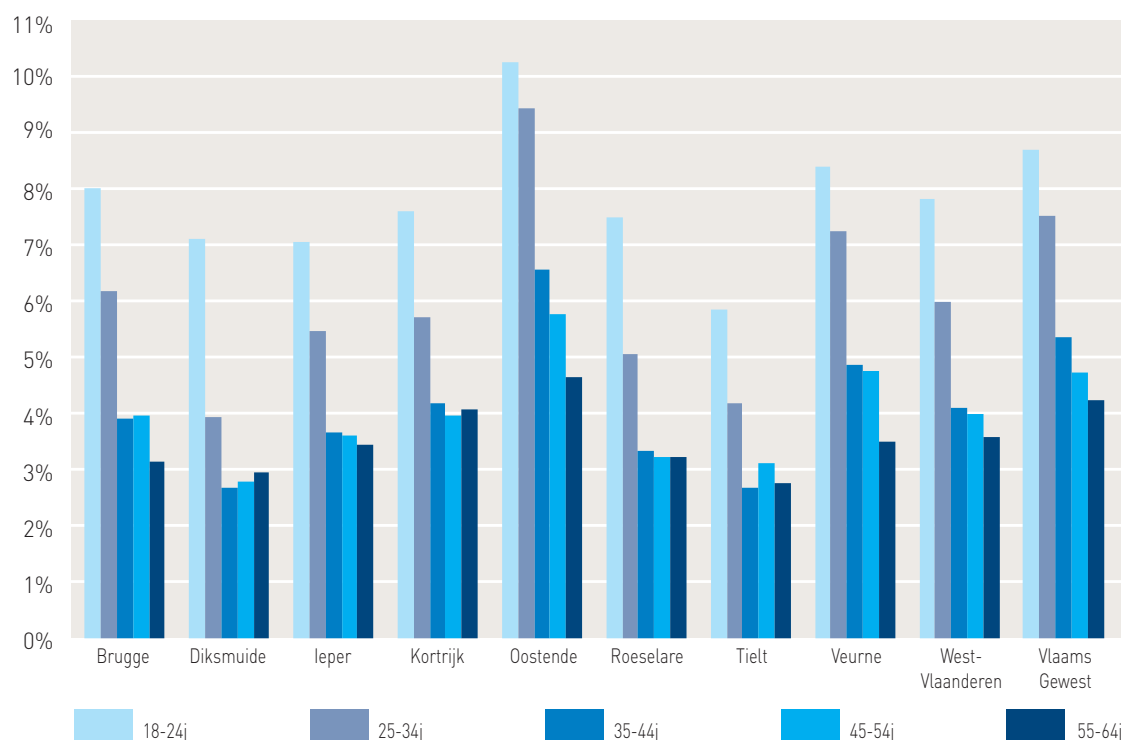
(a) Niet-werkende werkzoekenden inclusief oudere werklozen.

Bron: VDAB, RVA, FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2014 lag de werkloosheidsdruk in West-Vlaanderen (5,7%) onder het Vlaamse cijfer (6,7%) en ruim onder het Belgische gemiddelde (9,5%). In het Waalse en Brussels Hoofdstedelijk Gewest was de werkloosheidsdruk nog veel hoger (respectievelijk 12,5% en 15,7%). Binnen West-Vlaanderen was de werkloosheidsdruk in 2014 het hoogst in Oostende (8,1%) en het laagst in Tielt (4,1%).
- In zowel West-Vlaanderen, Vlaanderen als België was de werkloosheidsdruk bij mannen in 2014 groter dan bij vrouwen. Ook in de arrondissementen Brugge, Oostende, Roeselare en Veurne was dit het geval. In de overige West-Vlaamse arrondissementen was de werkloosheidsdruk bij vrouwen groter dan bij mannen.
- In vergelijking met 2013 lag de werkloosheidsdruk in 2014 iets hoger in West-Vlaanderen en Vlaanderen. In België was de werkloosheidsdruk in 2014 even groot als in 2013. Binnen West-Vlaanderen was er enkel in Kortrijk een minieme daling van de werkloosheidsdruk in de periode 2013-2014. In Ieper en Roeselare bleef de werkloosheidsdruk in deze periode op hetzelfde niveau. In de overige arrondissementen lag de werkloosheidsdruk in 2014 hoger dan in 2013.

Figuur 4.2.3: Werkloosheidsdruk naar leeftijdsklasse in de arrondissementen van West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest, 2014 (a).

(a) Niet-werkende werkzoekenden.

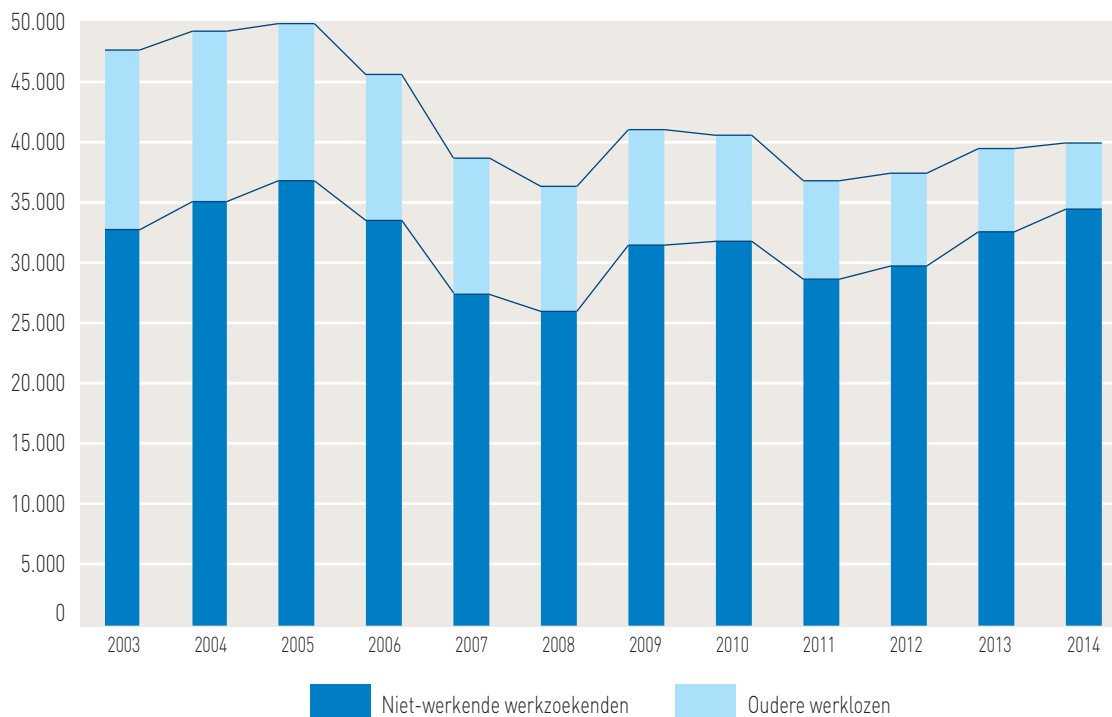
Bron: VDAB, FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In alle leeftijdsklassen was de werkloosheidsdruk in West-Vlaanderen in 2014 kleiner dan in Vlaanderen.
- Zowel in West-Vlaanderen als in Vlaanderen was de werkloosheidsdruk in 2014 het hoogst bij de 18 tot 24-jarigen en het laagst bij de 55 tot 64-jarigen¹. Binnen West-Vlaanderen geldt dit ook voor Brugge, Ieper, Oostende, Roeselare en Veurne. In Roeselare was de werkloosheidsdruk bij de 45 tot 54-jarigen even groot als bij de 55 tot 64-jarigen. In Diksmuide, Tielt en Kortrijk was de werkloosheidsdruk ook het hoogst bij de 18 tot 24-jarigen, maar in Diksmuide en Tielt was de werkloosheidsdruk het laagst bij de 35 tot 44-jarigen terwijl dit in Kortrijk bij de 45 tot 54-jarigen was.
- Binnen West-Vlaanderen was de werkloosheidsdruk in alle leeftijdsklassen veruit het grootst in Oostende. In vergelijking met de andere West-Vlaamse arrondissementen was de werkloosheidsdruk bij de 18 tot 24-jarigen en de 55 tot 64-jarigen het laagst in Tielt. In Diksmuide was de werkloosheidsdruk bij de 25 tot 34-jarigen en de 45 tot 54-jarigen het laagst. Tielt en Diksmuide hebben beiden de laagste werkloosheidsdruk bij de 35 tot 44-jarigen.

¹Uit een verdere analyse van de bevolking tussen 55 en 64 jaar blijkt dat deze in West-Vlaanderen bestaat uit 46,3% werkenden, 50,6% niet-beroepsactieven en 3% niet-werkende werkzoekenden (cfr. Beroepsbevolking). In het Vlaamse Gewest zien we een gelijkaardige verdeling van de bevolking tussen 55 en 64 jaar met 46,7% werkenden, 49,8% niet-beroepsactieven en 3,5% niet-werkende werkzoekenden.

Figuur 4.2.4: Evolutie van het aantal niet-werkende werkzoekenden en het aantal oudere werklozen in West-Vlaanderen, 2003-2014 (a).

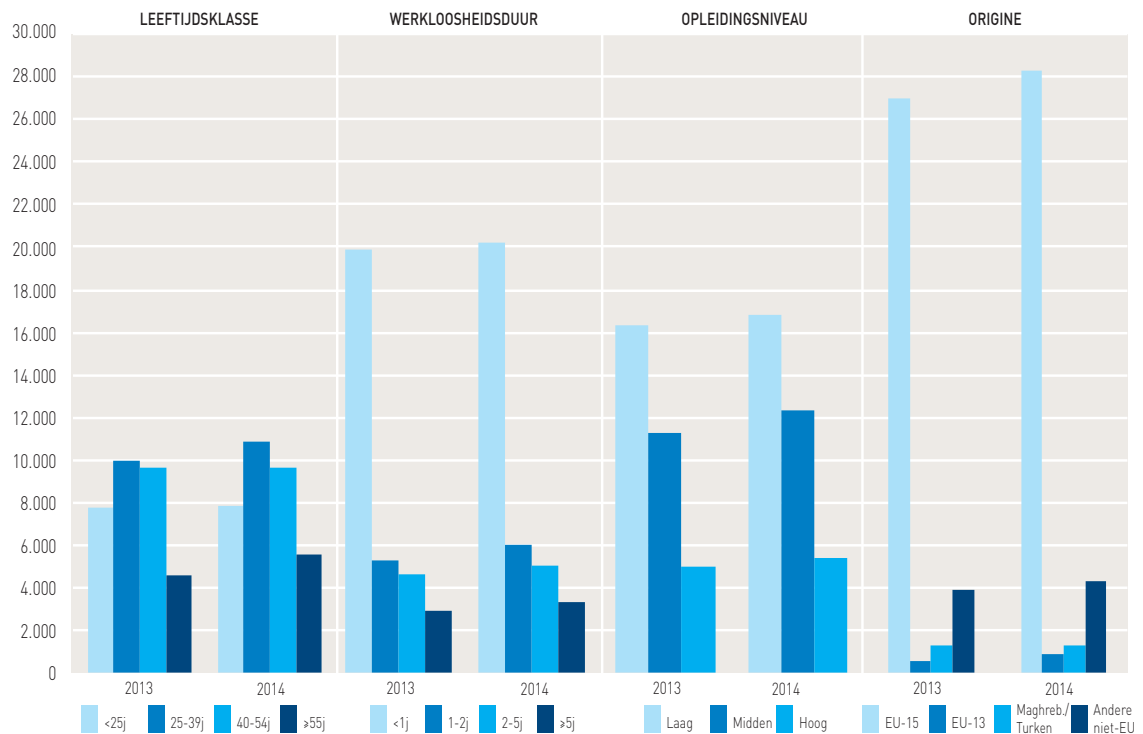
(a) De evolutie van de werkloosheid wordt beïnvloed door administratieve wijzigingen.

Bron: VDAB, RVA, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2002 werden de voorwaarden voor oudere werklozen om zich uit te laten schrijven als niet-werkende werkzoekende strenger. Dit kwam tot uiting in een geleidelijke uitstroom van 50-plussers uit de categorie 'oudere werklozen' en een instroom in de categorie 'niet-werkende werkzoekenden'. Deze beweging blijkt ook duidelijk uit de cijfers: tussen 2003 en 2014 daalde het aantal oudere werklozen in West-Vlaanderen met maar liefst 63,3% tot 5.471.
- Het aandeel oudere werklozen in het totale aantal werklozen daalde van 31,3% in 2003 naar 13,7% in 2014. In 2006 en 2007 werd deze dalende trend even onderbroken doordat het aantal niet-werkende werkzoekenden toen sterker daalde dan het aantal oudere werklozen. Deze forse daling van het aantal niet-werkende werkzoekenden in 2006 (en voor een stuk nog in 2007) is deels administratief te verklaren door de overschakeling naar DIMONA en deels conjunctureel.
- Als gevolg van een sterke daling van het aantal niet-werkende werkzoekenden in 2011, lag het aandeel oudere werklozen in 2011 (21,9%) iets hoger dan in 2010 (21,8%). Door een verslechterende conjunctuur steeg het aantal niet-werkende werkzoekenden in West-Vlaanderen sterk in de periode 2012-2014. Hierdoor liep het aandeel oudere werklozen sterk terug van 20,2% in 2012 naar 13,7% in 2014.

Figuur 4.2.5: Aantal niet-werkende werkzoekenden naar leeftijdsklasse, werkloosheidsduur, opleidingsniveau en origine in West-Vlaanderen, 2013-2014.

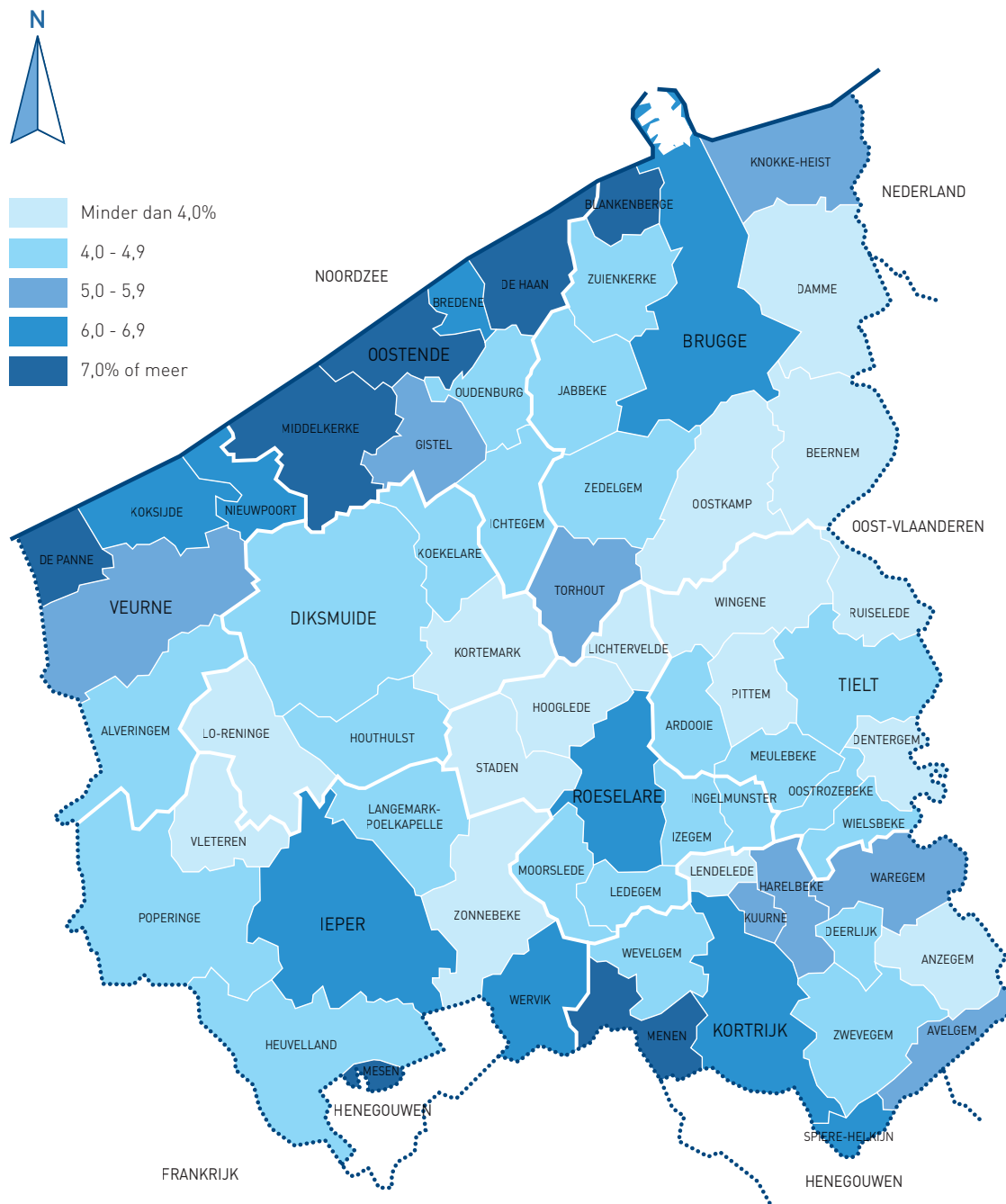
Bron: VDAB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

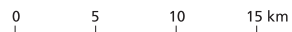
- Uit een verdeling van de niet-werkende werkzoekenden (nwwz) naar **leeftijdsklasse** voor 2014, blijkt dat de 25 tot 39-jarigen in West-Vlaanderen de grootste groep vertegenwoordigden (32%). De 40 tot 54-jarigen vormden de op één na grootste groep van nwwz (28,5%), gevolgd door de -25-jarigen (23,2%) en de 55-plussers (16,3%). In de periode 2013-2014 steeg het aantal nwwz van 55 jaar of ouder zowel in absolute als relatieve termen het sterkst (+948 personen of +20,2%). De maatregelen waardoor oudere werkzoekenden langer beschikbaar moeten blijven op de arbeidsmarkt spelen hierbij duidelijk een rol. Ook bij de 25 tot 39-jarigen was er een sterke toename (+893 personen of +8,8%). Bij de 40 tot 54-jarigen en de -25-jarigen bleef de toename van het aantal nwwz beperkt tot respectievelijk +0,3% en +0,9%.
- De verdeling van nwwz naar **werkloosheidsduur** toont dat de overgrote meerderheid (58,4%) van de nwwz in West-Vlaanderen in 2014 minder dan één jaar werkloos was. Bij deze nwwz was de toename in absolute en relatieve termen in de periode 2013-2014 het kleinst (+343 personen of +1,7%). Bij de nwwz die één tot twee jaar werkloos zijn was de toename in absolute en relatieve cijfers het grootst (respectievelijk +775 personen of +14,7%). Hierdoor steeg hun aandeel in het totale aantal nwwz van 16,1% in 2013 naar 17,4% in 2014. Ook bij de nwwz die twee tot vijf jaar werkloos zijn en de nwwz die langer dan vijf jaar werkloos zijn was er een toename tussen 2013 en 2014, waardoor hun aandeel lichtjes steeg tot respectievelijk 14,5% en 9,6%.
- Kijken we naar het **opleidingsniveau** van de nwwz in West-Vlaanderen in 2014, dan zien we dat bijna de helft (48,8%) laaggeschoold was, ruim een derde (35,6%) middengeschoold en 15,7% hooggeschoold. Tussen 2013 en 2014 steeg het aantal middengeschoolde nwwz zowel in absolute als relatieve termen het sterkst (+1.007 personen of +8,9%). Bij de laaggeschoolden (+507 personen of +3,1%) en de hooggeschoolden (+430 personen of +8,6%) waren de toenames in absolute cijfers een stuk kleiner.

- Ingedeeld naar **origine** blijkt dat 81,7% van alle nwwz in West-Vlaanderen in 2014 een EU-15-origine had. De nwwz met een andere niet-EU-origine vertegenwoordigden 12,3% van alle nwwz, gevolgd door de nwwz met een Maghrebijnse of Turkse origine (3,6%) en de nwwz met een EU-13-origine (2,4%). In de periode 2013-2014 kenden de nwwz met een EU-15-origine de sterkste absolute toename (+1.327 personen of +4,9%), maar in relatieve termen was de toename het grootst bij de nwwz met een EU-13-origine (+278 personen of +48,9%). Het aantal nwwz met een andere niet-EU-origine steeg met 339 personen (of +8,7%). Het aantal nwwz met een Maghrebijnse of Turkse origine bleef in 2014 status quo in vergelijking met 2013 (-0,2%).

Kaart 4.2.1: Werkloosheidsdruk, gemeenten van West-Vlaanderen, 2014.

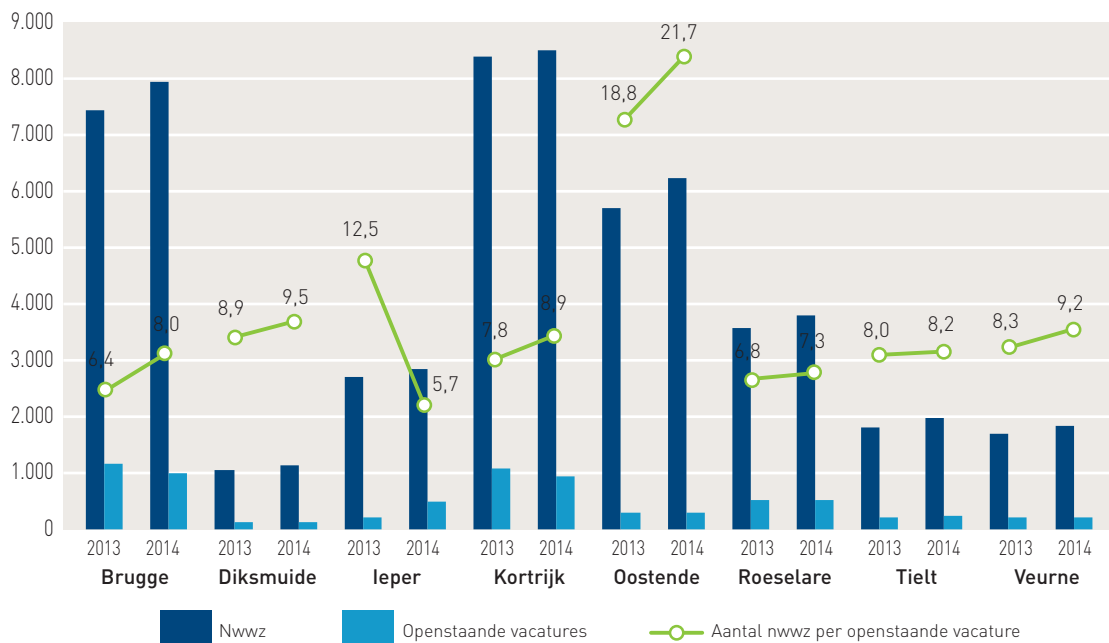

Minimum: Pittem, Lichtervelde en Vleteren	3,2%
Maximum: Mesen	11,1%
West-Vlaanderen:	5,7%
Vlaams Gewest:	6,7%
België:	9,5%

Bron: VDAB, RVA, FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Figuur 4.2.6: Evolutie van het aantal niet-werkende werkzoekenden per openstaande vacature in de arrondissementen van West-Vlaanderen, 2013-2014.

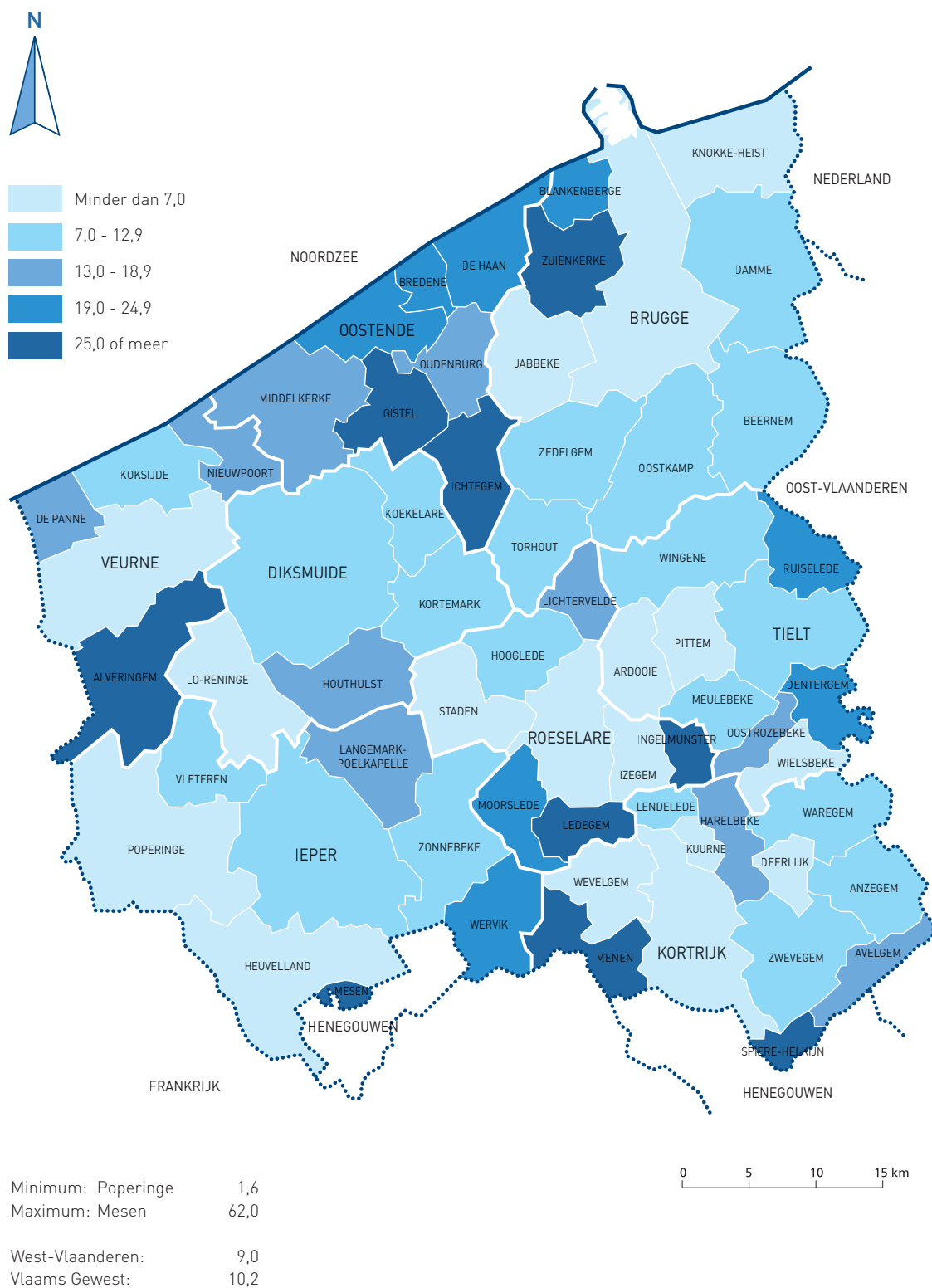

Bron: VDAB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2014 lag de verhouding van het aantal niet-werkende werkzoekenden ten opzichte van het aantal openstaande vacatures in West-Vlaanderen op 9,0. Deze verhouding was iets kleiner dan in het Vlaamse Gewest (10,2) en dus was de arbeidsmarktkrapte iets groter in West-Vlaanderen dan in Vlaanderen.
- Binnen West-Vlaanderen springt Oostende in het oog met maar liefst 21,7 niet-werkende werkzoekenden per openstaande vacature in 2014. In de andere West-Vlaamse arrondissementen is de arbeidsmarktkrapte beduidend hoger. Ieper telde in 2014 slechts 5,7 niet-werkende werkzoekenden per openstaande vacature en kende bijgevolg de grootste arbeidsmarktkrapte.
- Tussen 2013 en 2014 was er zowel in West-Vlaanderen als Vlaanderen een toename van het aantal niet-werkende werkzoekenden en een afname van het aantal openstaande vacatures, waardoor de verhouding tussen beiden steeg en de arbeidsmarktkrapte dus daalde. Dat is goed nieuws voor de werkgevers, die voor één vacature kunnen kiezen uit meerdere kandidaten, maar minder goed voor de werkzoekenden.
- In alle West-Vlaamse arrondissementen, behalve Ieper, lag het aantal niet-werkende werkzoekenden per openstaande vacature in 2014 hoger dan in 2013. In Ieper zorgde een zeer sterke toename van het aantal openstaande vacatures voor een sterke toename van de arbeidsmarktkrapte. Dit kan worden toegeschreven aan één bedrijf uit de metaalsector dat in 2014 een groot aantal vacatures open stelde. In de arrondissementen Brugge, Kortrijk, Oostende, Roeselare en Veurne zorgde de combinatie van een stijgend aantal niet-werkende werkzoekenden en een dalend aantal openstaande vacatures voor een daling van de arbeidsmarktkrapte in de periode 2013-2014. In Diksmuide en Tielt was de toename van het aantal niet-werkende werkzoekenden groter dan de toename van het aantal openstaande vacatures, wat eveneens zorgde voor een daling van de arbeidsmarktkrapte tussen 2013 en 2014.

Kaart 4.2.2: Aantal niet-werkende werkzoekenden per openstaande vacature, gemeenten van West-Vlaanderen, 2014.

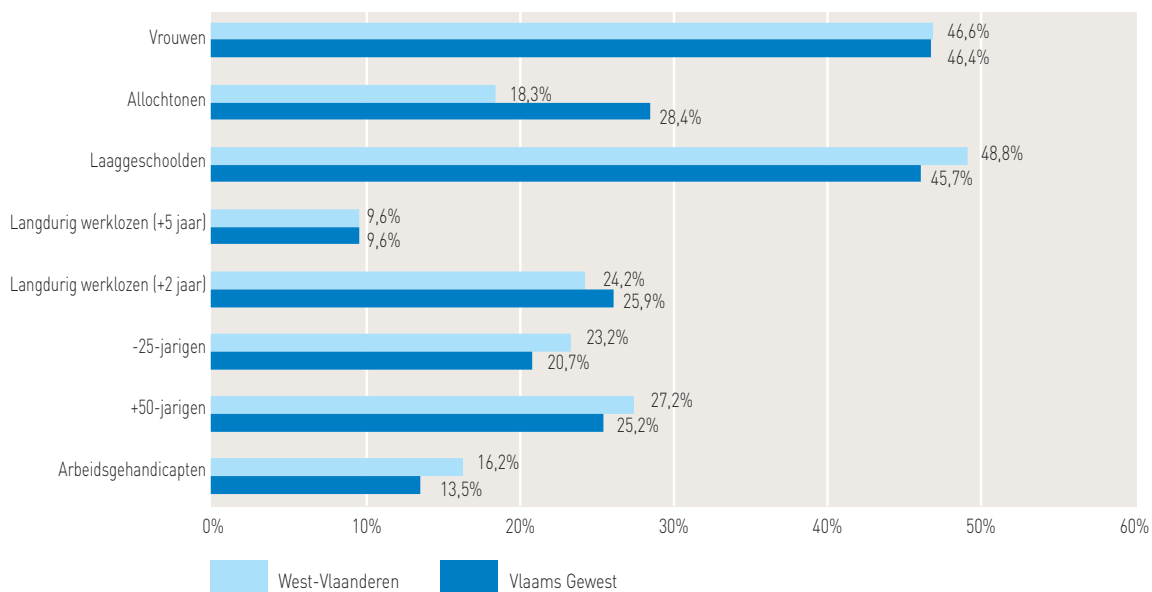

Bron: VDAB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

B. Kansengroepen

In vergelijking met het Vlaamse Gewest waren de laaggeschoolden, arbeidsgehandicapten, -25-jarigen, +50-jarigen en vrouwen in 2014 oververtegenwoordigd in de West-Vlaamse werkloosheidscijfers.

Figuur 4.2.7: Aandeel van de kansengroepen in het totale aantal niet-werkende werkzoekenden, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2014.

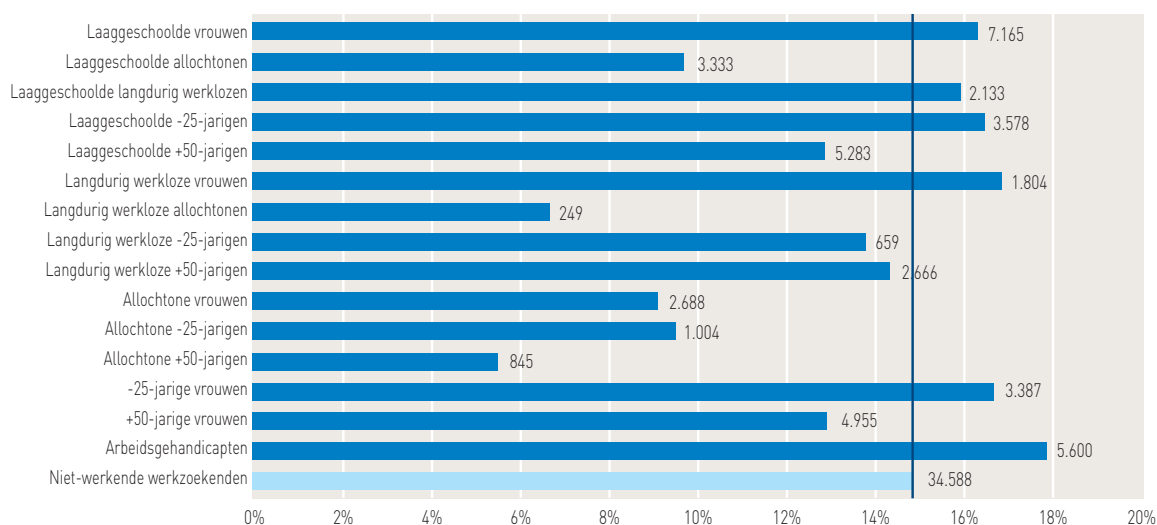

Bron: VDAB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2014 waren er vijf groepen niet-werkende werkzoekenden die in West-Vlaanderen een groter aandeel uitmaakten van het totale aantal niet-werkende werkzoekenden dan in het Vlaamse Gewest, namelijk laaggeschoolden, arbeidsgehandicapten, -25-jarigen, +50-jarigen en vrouwen.
- In West-Vlaanderen was 18,3% van alle niet-werkende werkzoekenden van allochtone origine (buiten EU-15). West-Vlaanderen blijft hiermee een eind beneden het Vlaamse cijfer (28,4%). De geringere aanwezigheid van allochtonen in de West-Vlaamse bevolking in vergelijking met andere Vlaamse provincies ligt hiervan aan de basis.
- Ook het aandeel niet-werkende werkzoekenden dat langer dan twee jaar werkloos is, lag in West-Vlaanderen (24,2%) lager dan gemiddeld in Vlaanderen (25,9%). In zowel West-Vlaanderen als Vlaanderen vertegenwoordigden de niet-werkende werkzoekenden die langer dan vijf jaar werkloos zijn 9,6% van alle niet-werkende werkzoekenden.

Figuur 4.2.8: Aantal niet-werkende werkzoekenden volgens combinatie van kansengroepen (a), aandeel van West-Vlaanderen in het Vlaamse Gewest, 2014.

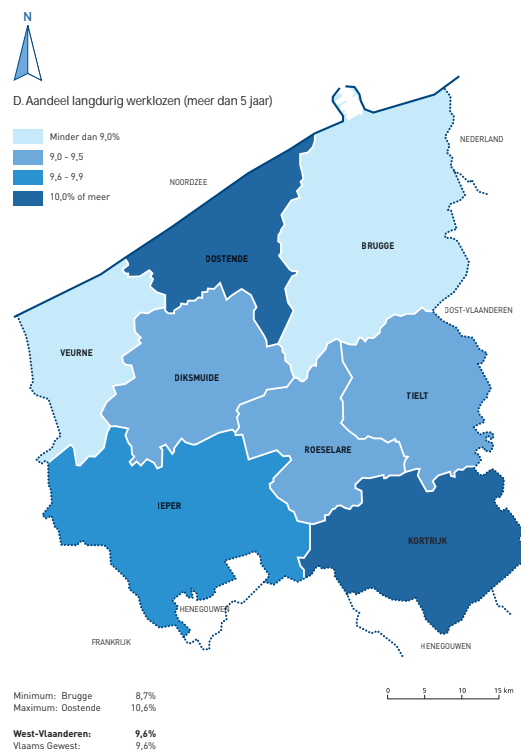
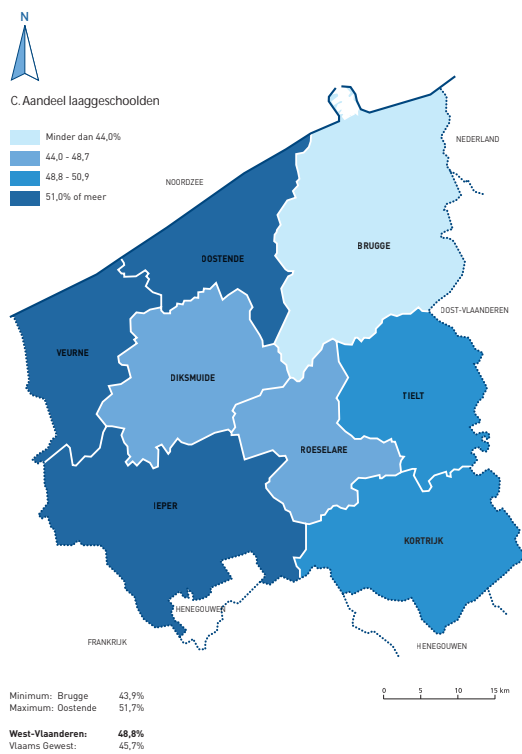
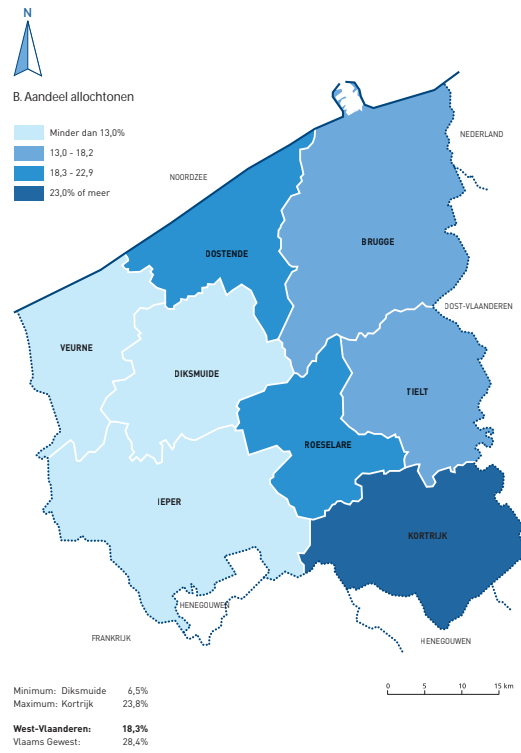
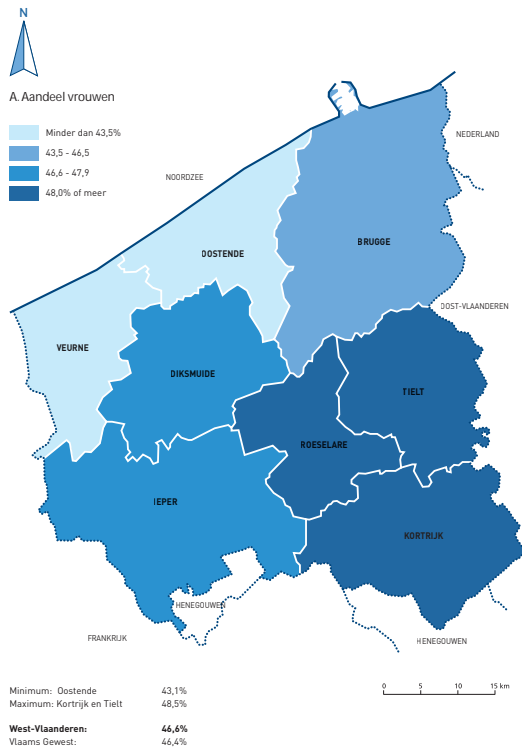
(a) Langdurig werklozen: ten minste vijf jaar werkloos, behalve bij de jongeren: ten minste twee jaar werkloos.

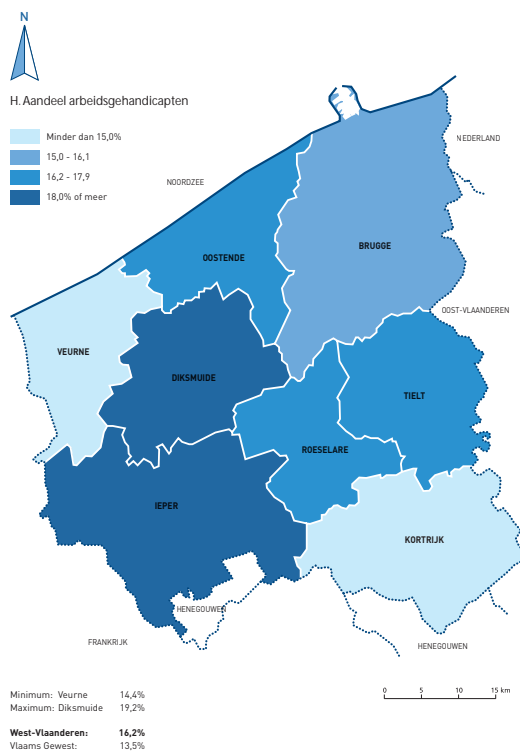
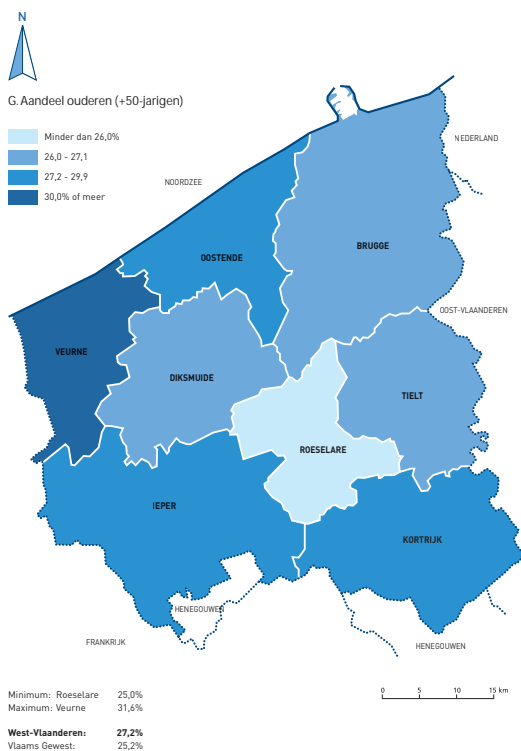
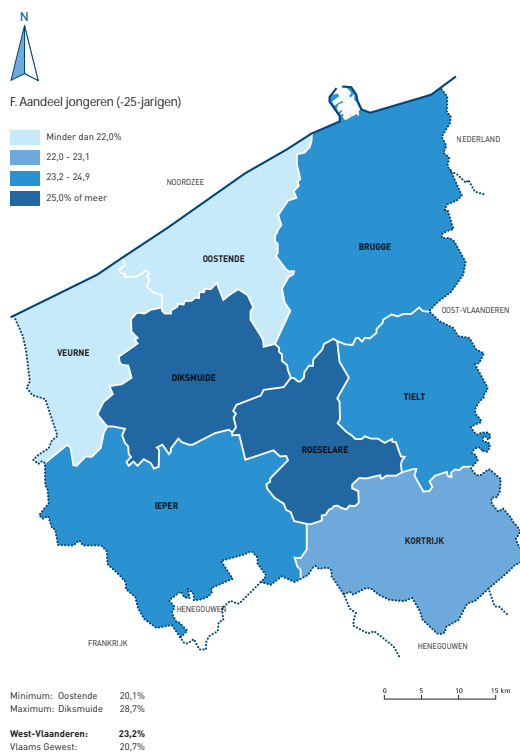
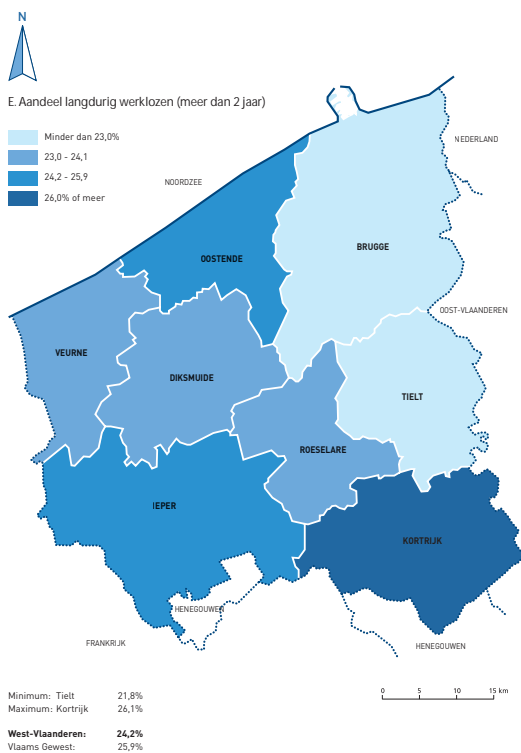
Bron: VDAB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2014 was voor zes van de vijftien combinaties van kansengroepen het aandeel van West-Vlaanderen in het Vlaamse cijfer groter dan het aandeel van West-Vlaanderen in het totale aantal niet-werkende werkzoekenden (14,8%).
- Alle combinaties van kansengroepen die in 2013 oververtegenwoordigd waren, zijn dat in 2014 nog steeds: de arbeidsgehandicapten (17,8%), langdurig werkloze vrouwen (16,8%), -25-jarige vrouwen (16,6%), laaggeschoolde -25-jarigen (16,4%), laaggeschoolde vrouwen (16,3%) en laaggeschoolde langdurig werklozen (15,9%).
- Voor alle combinaties van allochtone niet-werkende werkzoekenden is het aandeel van West-Vlaanderen in het Vlaamse cijfer kleiner dan het aandeel van West-Vlaanderen in het totale aantal niet-werkende werkzoekenden. Ook voor de werkloze laaggeschoolde +50-jarigen (12,9%), de werkloze +50-jarige vrouwen (12,9%), de langdurig werkloze -25-jarigen (13,8%) en de langdurig werkloze +50-jarigen (14,3%) is dat het geval.

Kaart 4.2.3: Aandeel van de kansengroepen in het totale aantal niet-werkende werkzoekenden, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2014.

Bron: VDAB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

3. VACATURES

Van alle vacatures die de VDAB ontving in 2014 kunnen er 25.372 of 15,9% in West-Vlaanderen worden gesitueerd. Ruim de helft van deze West-Vlaamse vacatures werd ontvangen in de arrondissementen Brugge (28,4%) en Kortrijk (24,5%). Voor 52,8% van alle in 2014 ontvangen vacatures voor West-Vlaanderen was hooguit een getuigschrift van de tweede graad secundair onderwijs vereist. In 53,5% van alle ontvangen vacatures werd ervaring gevraagd.

Tabel 4.3.1: Evolutie van het aantal ontvangen vacatures in West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest en België, 2013-2014.

	2013	2014	Evolutie in a.c.	Evolutie in %
West-Vlaanderen				
NECzU (a)	24.174	25.372	+1.198	+5,0%
Uitzendopdrachten	59.401	75.841	+16.440	+27,7%
Vlaams Gewest				
NECzU (a)	153.739	159.088	+5.349	+3,5%
Uitzendopdrachten	253.764	303.801	+50.037	+19,7%

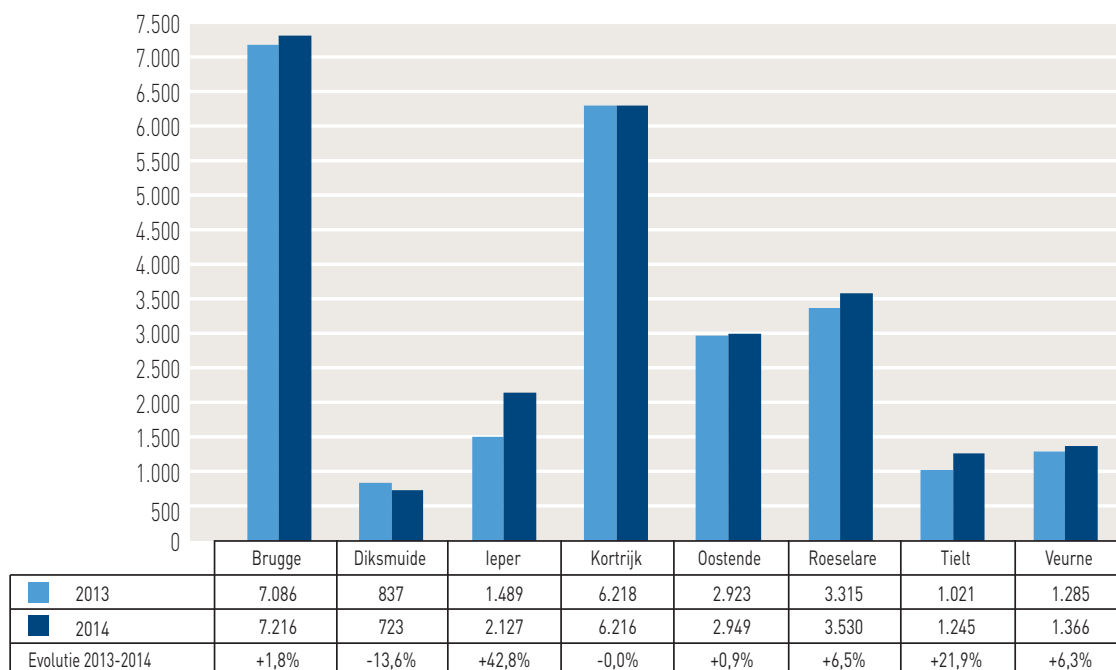
(a) Normaal Economisch Circuit zonder uitzendopdrachten.

Bron: VDAB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2014 ontving de VDAB voor West-Vlaanderen 25.372 vacatures. Dit is 15,9% van het totale aantal vacatures dat de VDAB ontving voor heel Vlaanderen.
- Ten opzichte van 2013 ontving de VDAB in 2014 voor West-Vlaanderen 5% meer vacatures. In het Vlaamse Gewest was de relatieve toename van het aantal ontvangen vacatures in de periode 2013-2014 iets kleiner (+3,5%).
- Naast de vacatures die in het Normaal Economisch Circuit zonder uitzendopdrachten werden ontvangen, registreerde de VDAB in 2014 voor West-Vlaanderen ook nog 75.841 interim-vacatures. Dit is exact een kwart van het Vlaamse totaal. Ten opzichte van 2013 werden in 2014 in West-Vlaanderen 27,7% meer uitzendopdrachten ontvangen. In het Vlaamse Gewest was de toename van het aantal interim-vacatures in dezelfde periode iets kleiner (+19,7%).

Figuur 4.3.1: Evolutie van het aantal ontvangen vacatures (a), arrondissementen van West-Vlaanderen, 2013-2014.

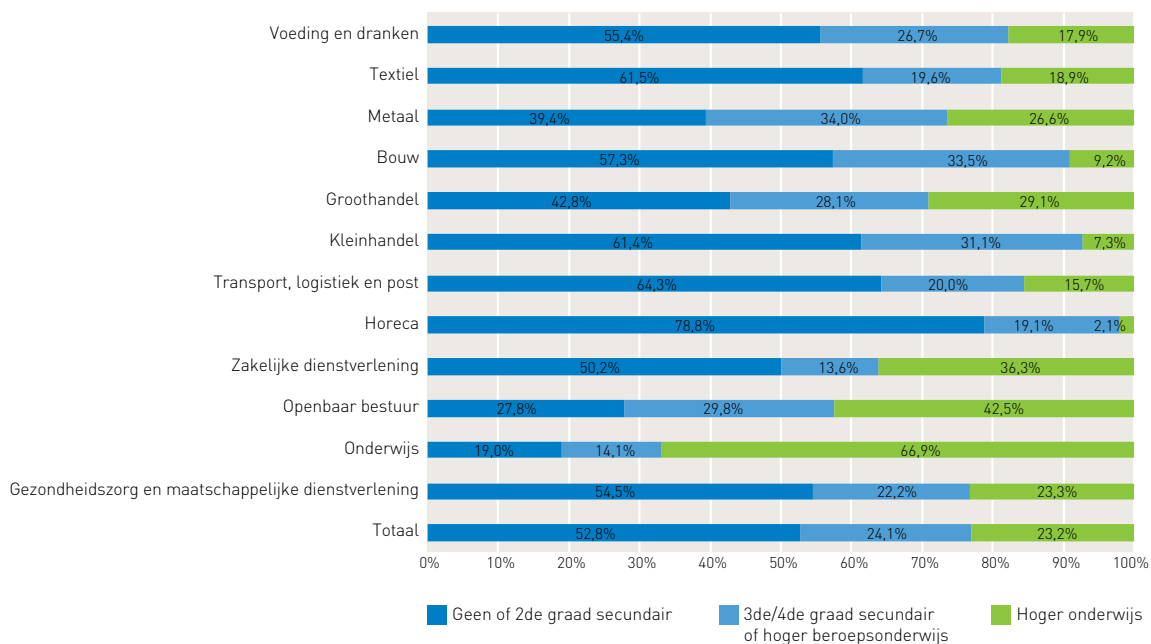

(a) In het Normaal Economisch Circuit zonder uitzendopdrachten.

Bron: VDAB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Van de 25.372 vacatures die de VDAB in 2014 ontving voor West-Vlaanderen, waren er 28,4% voor het arrondissement Brugge en 24,5% voor het arrondissement Kortrijk. Roeselare vervolledigt op geruime afstand de top drie met 13,9% van alle vacatures die de VDAB voor West-Vlaanderen ontving. Onderaan de rangschikking vinden we de arrondissementen Diksmuide (2,8%), Tielt (4,9%) en Veurne (5,4%).
- Binnen West-Vlaanderen was er één arrondissement waar het aantal ontvangen vacatures in de periode 2013-2014 daalde, namelijk Diksmuide (-114 vacatures of -13,6%). In Kortrijk bleef het aantal vacatures in 2014 op hetzelfde niveau als in 2013. In de andere West-Vlaamse arrondissementen waren er in 2014 meer vacatures dan in 2013. In Ieper was de groei zowel in absolute als in relatieve termen het grootst (+638 vacatures of +42,8%). Deze sterke toename kan deels worden toegeschreven aan één bedrijf uit de metaalsector dat in 2014 een groot aantal vacatures open stelde. Ook in Tielt (+224 vacatures of +21,9%) en Roeselare (+215 vacatures of +6,5%) waren er aanzienlijke toenames van het aantal vacatures in de periode 2013-2014.

Figuur 4.3.2: Ontvangen vacatures (a) in de grootste sectoren (b) naar vereist diploma in West-Vlaanderen, 2014.

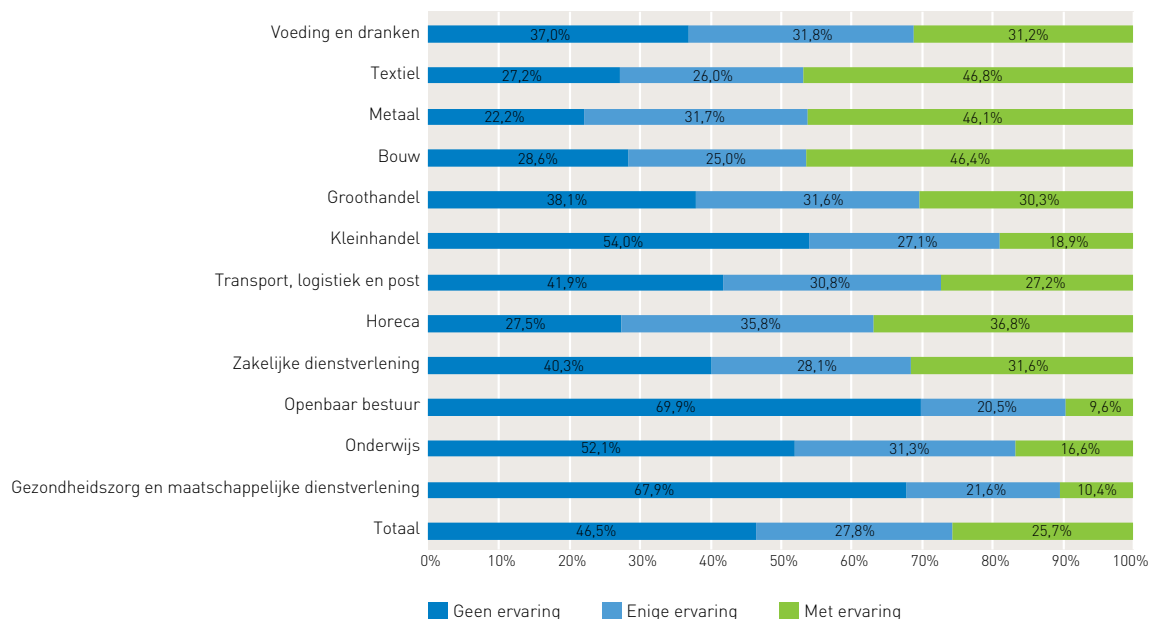
(a) In het Normaal Economisch Circuit zonder uitzendopdrachten.

(b) Sectorindeling op basis van de Nace-Belnoemenclatuur 2003.

Bron: VDAB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Voor ruim de helft (52,8%) van alle in 2014 ontvangen vacatures voor West-Vlaanderen was geen diploma secundair onderwijs vereist, hooguit een getuigschrift van de tweede graad secundair onderwijs. Daarnaast vereiste 24,1% van de vacatures een diploma secundair of hoger beroepsonderwijs en was voor 23,2% een diploma hoger onderwijs noodzakelijk.
- Er zijn enkele grote sectorale verschillen wat het vereiste diploma betreft. Zo werd bij maar liefst 78,8% van alle vacatures in de horeca geen diploma secundair onderwijs gevraagd. Ook bij de sectoren transport, logistiek en post (64,3%), textiel (61,5%) en kleinhandel (61,4%) was bij ruim zes op de tien ontvangen vacatures geen diploma secundair onderwijs vereist.
- In de metaalsector (34%), de bouw (33,5%) en de kleinhandel (31,3%) lag het aandeel vacatures waarvoor een diploma secundair onderwijs is vereist beduidend hoger dan het gemiddelde voor alle sectoren.
- De onderwijssector springt in het oog door het grote aandeel vacatures waarvoor een diploma hoger onderwijs nodig is (66,9%). Ook bij de sectoren openbaar bestuur (42,5%) en zakelijke dienstverlening (36,3%) lag het aandeel vacatures waarvoor een diploma hoger onderwijs noodzakelijk is beduidend hoger dan het gemiddelde voor alle sectoren.

Figuur 4.3.3: Ontvangen vacatures (a) in de grootste sectoren (b) naar vereiste ervaring in West-Vlaanderen, 2014.

(a) In het Normaal Economisch Circuit zonder uitzendopdrachten.

(b) Sectorindeling op basis van de Nace-Belnoemenclatuur 2003.

Bron: VDAB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Bij 46,5% van alle vacatures die de VDAB in 2014 ontving voor West-Vlaanderen was geen ervaring vereist. Bij meer dan de helft van de werkaanbiedingen vroeg men 'enige ervaring' (27,8%) of 'met ervaring' (25,7%).
- Ook bij de verdeling van de vacatures naar vereiste ervaring zijn er enkele opvallende sectorale verschillen. Zo is het aandeel vacatures waar men ervaring vraagt veruit het grootst bij de sectoren textiel (46,8%), bouw (46,4%) en metaal (46,1%). In deze sectoren is - net als in de horeca - het percentage ontvangen vacatures waar helemaal geen ervaring voor nodig is beduidend kleiner dan gemiddeld voor alle sectoren samen. In de horeca is de diplomavereiste zeer laag, maar wordt dus wel vrij veel ervaring gevraagd. In de sectoren openbaar bestuur en gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening werd bij respectievelijk 69,9% en 67,9% van de ontvangen vacatures geen ervaring gevraagd. Bij de sector openbaar bestuur is de diplomavereiste duidelijk belangrijker dan de ervaringsvereiste. Ook in de kleinhandel (54%) en het onderwijs (52,1%) was voor meer dan de helft van alle ontvangen vacatures geen ervaring vereist.

4. OPLEIDING

A. Algemeen

In 2014 had 30,1% van de West-Vlamingen tussen 15 en 64 jaar een diploma hoger of universitair onderwijs.

Tabel 4.4.1: Evolutie van de scholingsgraad van de bevolking (a), West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 2009-2014.

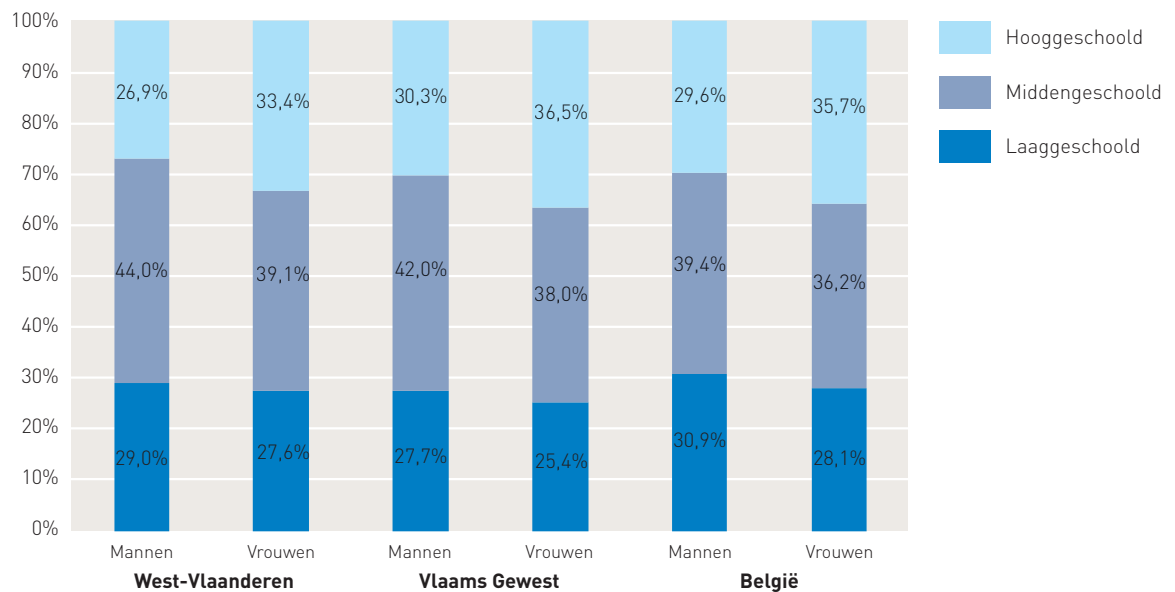
		West-Vlaanderen	Vlaams Gewest	België
Laaggeschoold	2009	32,8%	30,2%	32,4%
	2014	28,3%	26,6%	29,5%
Middengeschoold	2009	40,7%	39,9%	38,1%
	2014	41,6%	40,1%	37,8%
Hooggeschoold	2009	26,5%	29,9%	29,4%
	2014	30,1%	33,4%	32,6%
Totaal	2009	745.107	4.099.640	7.125.504
	2014	742.374	4.151.750	7.265.548

(a) Bevolking 15-64 jaar.

Bron: FOD Economie (ADSEI), Enquête naar Arbeidskrachten, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2014 was 28,3% van de West-Vlamingen tussen 15 en 64 jaar laaggeschoold, 41,6% was middengeschoold en 30,1% was hooggeschoold. Het aandeel laaggeschoolden in West-Vlaanderen lag hoger dan in Vlaanderen (26,6%), maar lager dan in België (29,5%). Vlaanderen (40,1%) en vooral België (37,8%) telden relatief minder middengeschoolden dan West-Vlaanderen. Het aandeel hooggeschoolden lag in West-Vlaanderen een eind onder het Belgische (32,6%) en Vlaamse (33,4%) gemiddelde.
- Van alle laaggeschoolden in het Vlaamse Gewest in 2014 woonde 19,1% in West-Vlaanderen. Ook bij de middengeschoolden was het aandeel van West-Vlaanderen in Vlaanderen (18,6%) groter dan het aandeel van West-Vlaanderen in de totale Vlaamse bevolking tussen 15 en 64 jaar (17,9%). In 2014 vertegenwoordigde West-Vlaanderen 16,1% van alle hooggeschoolden in Vlaanderen.
- In de periode 2009-2014 daalde het aandeel laaggeschoolden en steeg het percentage midden- en vooral hooggeschoolden in West-Vlaanderen. Hierdoor werd het aandeel hooggeschoolden in de West-Vlaamse bevolking zelfs groter dan het aandeel laaggeschoolden. Ook in Vlaanderen en België was er een sterke afname van het aandeel laaggeschoolden en een sterke toename van het percentage hooggeschoolden. In tegenstelling tot in West-Vlaanderen en Vlaanderen nam de relatieve omvang van de middengeschoolden in België lichtjes af in de periode 2009-2014.

Figuur 4.4.1: Scholingsgraad van de bevolking (a) naar geslacht, West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 2014.

(a) Bevolking 15-64 jaar.

Bron: FOD Economie (ADSEI), Enquête naar Arbeidskrachten, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

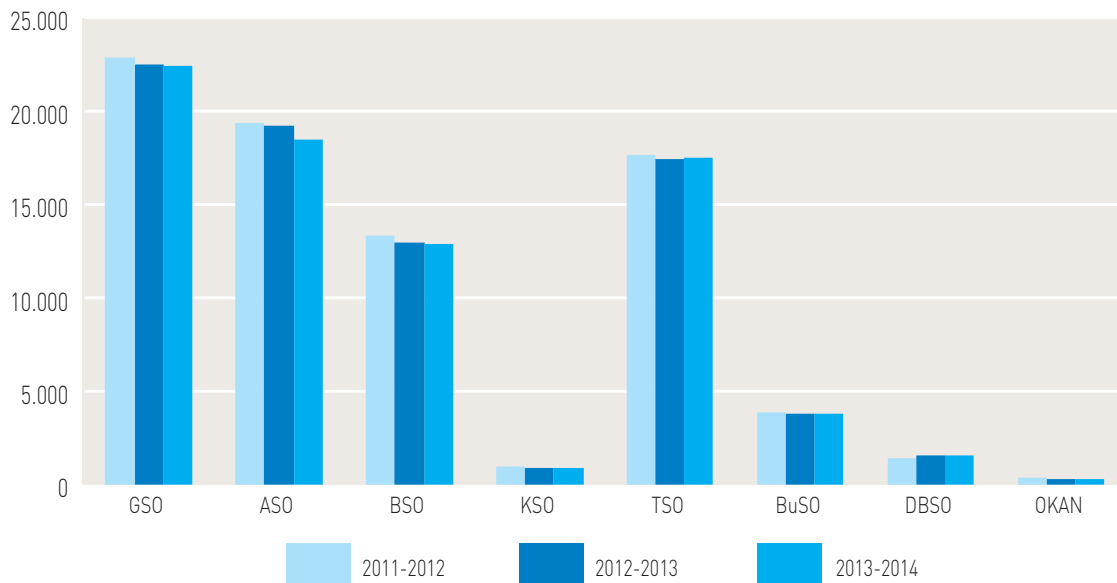
VASTSTELLINGEN

- In 2014 vormden de middengespoolden zowel bij de mannen als bij de vrouwen de grootste groep, en dit in zowel West-Vlaanderen, Vlaanderen als België. Het aandeel middengespoolden mannen lag in West-Vlaanderen boven het Vlaamse en Belgische gemiddelde. Ook bij de vrouwen was dit het geval.
- West-Vlaanderen telde zowel bij de mannen als de vrouwen relatief meer laaggeschoolden dan in Vlaanderen maar relatief minder dan in België. De relatieve omvang van de hooggeschoolden was in West-Vlaanderen zowel bij de mannen als de vrouwen lager dan in België en het Vlaamse Gewest.
- In zowel West-Vlaanderen, Vlaanderen als België waren in 2014 relatief meer vrouwen dan mannen hooggeschoold. Het omgekeerde was het geval voor de laag- en de middengespoolden.

B. Secundair onderwijs

In het schooljaar 2013-2014 liepen 78.099 West-Vlaamse leerlingen school in het secundair onderwijs. Van de 13.001 West-Vlaamse leerlingen secundair onderwijs die in het schooljaar 2013-2014 in hun laatste jaar zaten, vinden we het grootste aantal in het ASO (34,1%), gevolgd door het TSO (31,3%) en het BSO (20,7%). In zowel het TSO als het BSO zijn de richtingen personenzorg, handel en mechanica-elektriciteit de populairste studierichtingen bij laatstejaarsleerlingen.

Figuur 4.4.2: Evolutie van het totale aantal West-Vlaamse leerlingen in het secundair onderwijs naar onderwijsvorm, 1 februari 2012-2013-2014.

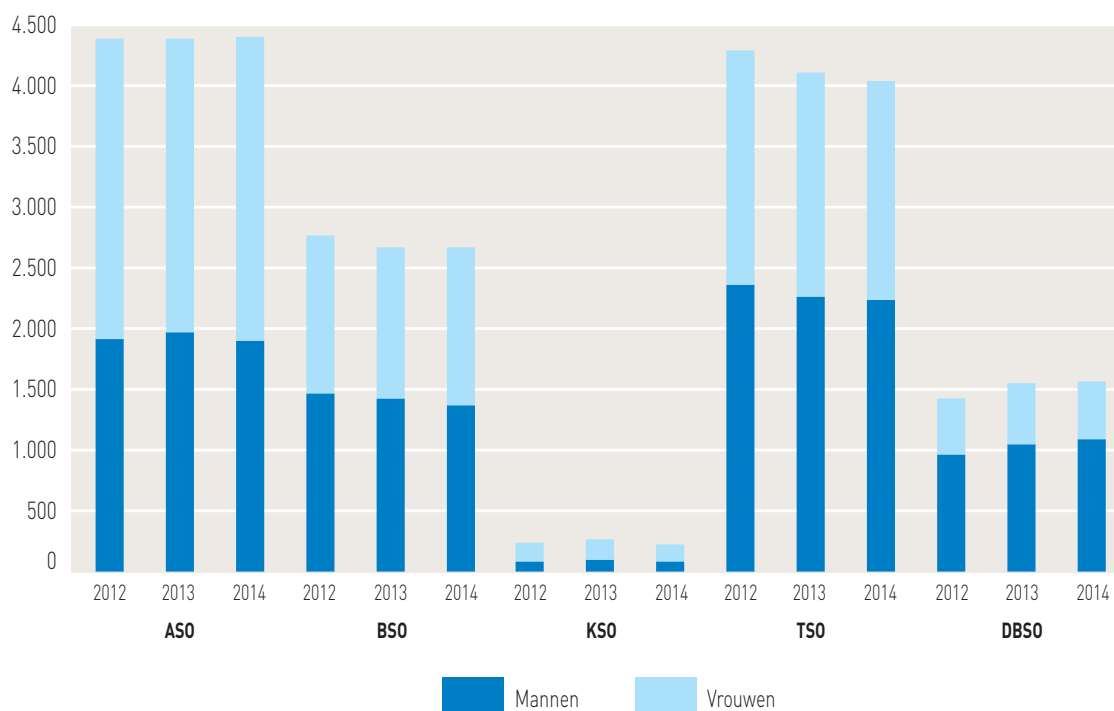

Bron: Vlaamse overheid, Departement Onderwijs en Vorming, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In het schooljaar 2013-2014 volgden 78.099 West-Vlaamse leerlingen secundair onderwijs; dat is 1,2% minder dan in het schooljaar 2012-2013 en 2,6% minder dan in het schooljaar 2011-2012. West-Vlaanderen telt 18,3% van het totale aantal Vlaamse leerlingen dat secundair onderwijs volgt.
- Van alle West-Vlaamse leerlingen secundair onderwijs in het schooljaar 2013-2014 zat 28,8% in de eerste graad gemeenschappelijk secundair onderwijs (GSO). Vanaf de tweede graad volgden de meeste West-Vlaamse leerlingen les in het ASO (23,8%), gevolgd door het TSO (22,5%) en het BSO (16,5%).
- In vergelijking met het schooljaar 2012-2013 waren er in het schooljaar 2013-2014 vijf onderwijsvormen die minder West-Vlaamse leerlingen telden. In het ASO was de afname in absolute cijfers het grootst (-695 leerlingen of -3,6%). In het BSO (-135 leerlingen of -1%) en het GSO (-97 leerlingen of -0,4%) was de afname beduidend kleiner. In absolute termen bleef de afname van het aantal leerlingen in het KSO en de OKAN vrij beperkt (respectievelijk -39 en -42 leerlingen), maar in relatieve termen was de afname in deze onderwijsvormen het grootst (respectievelijk -4,1% en -12,7%). In het buitengewoon secundair onderwijs (BuSO) bleef het aantal West-Vlaamse leerlingen status quo, terwijl het TSO (+0,3% of +57 leerlingen) en het DBSO (+1,5% of +24 leerlingen) in het schooljaar 2013-2014 iets meer leerlingen telden dan in het schooljaar 2012-2013.

Figuur 4.4.3: Evolutie van het aantal West-Vlaamse laatstejaarsleerlingen in het secundair onderwijs naar onderwijsvorm en geslacht, 1 februari 2012-2013-2014.

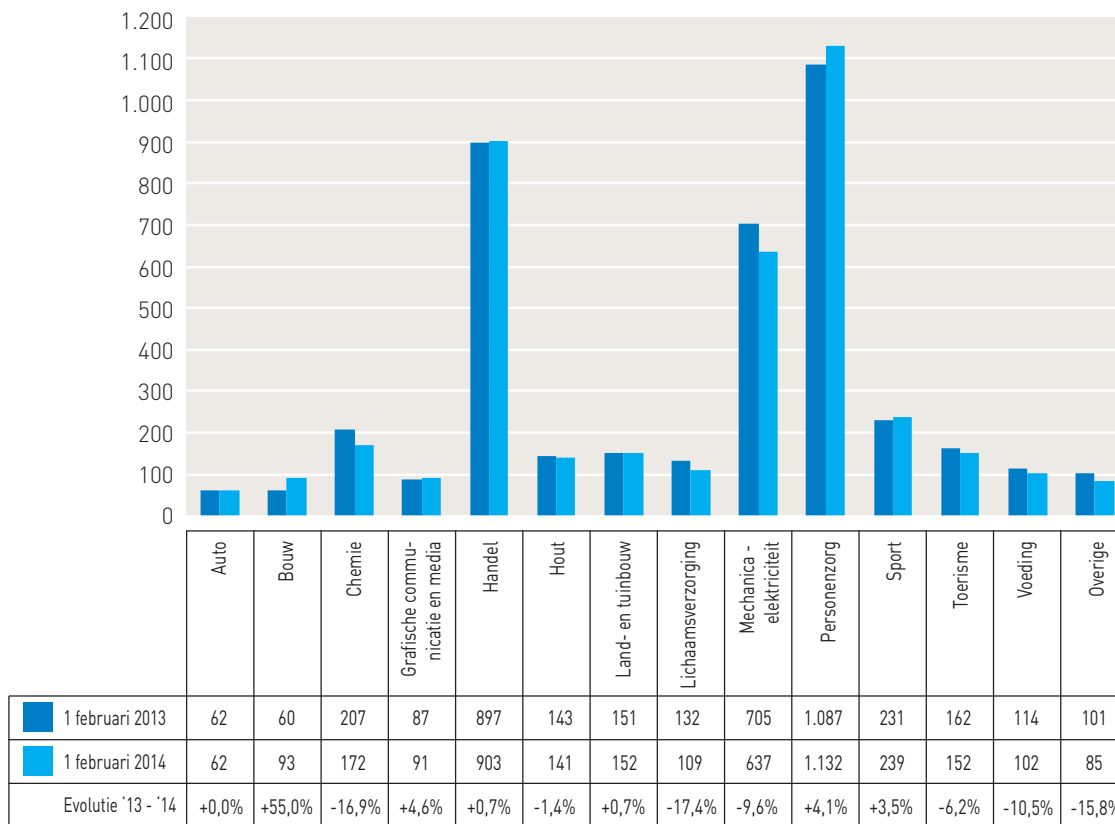

Bron: Vlaamse overheid, Departement Onderwijs en Vorming, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In het schooljaar 2013-2014 zaten 13.001 West-Vlaamse leerlingen in het laatste jaar van het secundair onderwijs. In vergelijking met het schooljaar 2012-2013 is dit een lichte afname met 0,5%.
- Van alle West-Vlaamse leerlingen die in het schooljaar 2013-2014 in het laatste jaar secundair onderwijs zaten, vinden we het grootste aantal in het ASO (34,1%), gevolgd door het TSO (31,3%) en het BSO (20,7%).
- In de laatste drie schooljaren nam het aandeel West-Vlaamse laatstejaarsleerlingen in het TSO stelselmatig af (van 32,7% over 31,7% tot 31,3%). In het ASO (van 33,5% over 33,8% tot 34,1%) en het DBSO (van 10,9% over 11,9% tot 12,2%) werd het aandeel laatstejaarsleerlingen steeds groter. In het BSO en het KSO kenden de aandelen in dezelfde periode een schommelend verloop.
- Het secundair onderwijs telde in het laatste jaar iets meer jongens (51,8%) dan meisjes (48,2%) in het schooljaar 2013-2014. Ook in het DBSO, het TSO en het BSO waren de jongens in de meerderheid met respectievelijk 69,1%, 55,4% en 51,3%. In het KSO en het ASO zaten meer meisjes dan jongens in het laatste jaar secundair onderwijs (respectievelijk 61,6% en 56,7% meisjes).

Figuur 4.4.4: Evolutie van het aantal West-Vlaamse laatstejaarsleerlingen in het voltijds TSO naar studierichting, 1 februari 2013 en 1 februari 2014.

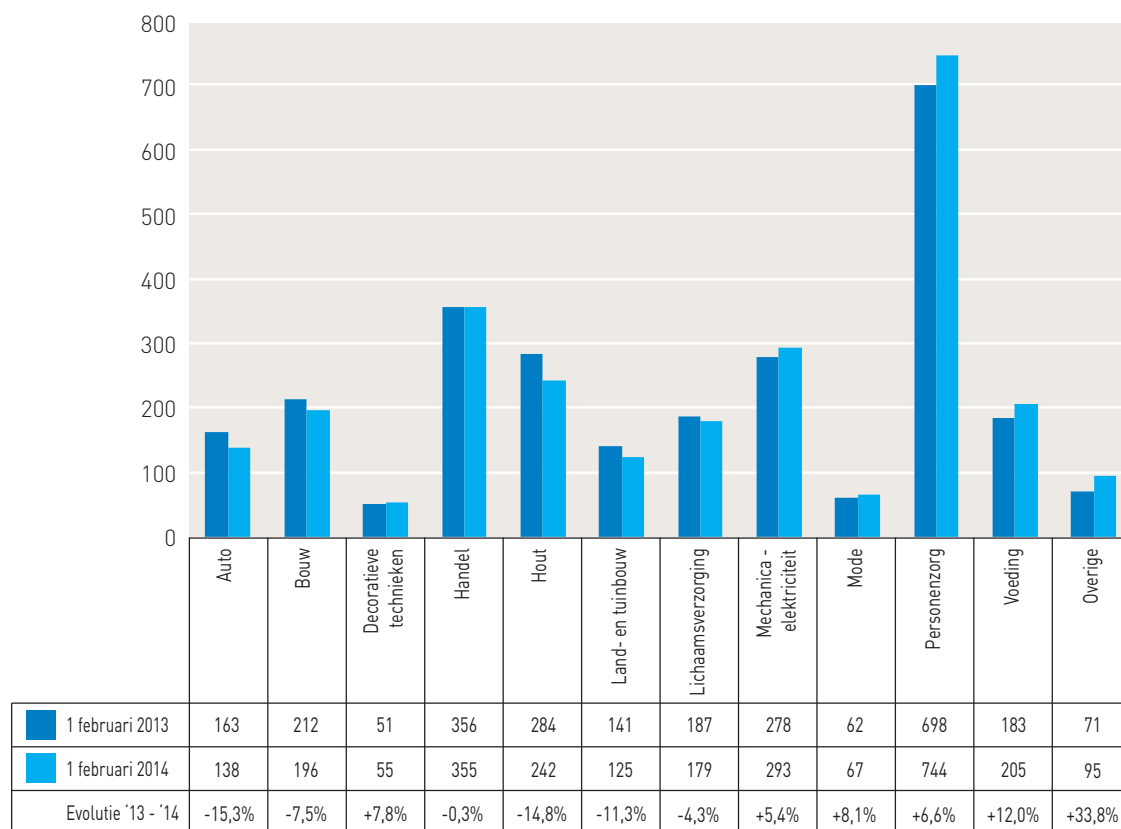

Bron: Vlaamse overheid, Departement Onderwijs en Vorming, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Drie studierichtingen vertegenwoordigden in het schooljaar 2013-2014 bijna twee derde (65,7%) van alle West-Vlaamse laatstejaarsleerlingen in het TSO. Het gaat om de richtingen personenzorg (27,8%), handel (22,2%) en mechanica-elektriciteit (15,7%).
- Op 1 februari 2014 telde het TSO 1,7% minder West-Vlaamse laatstejaarsleerlingen in vergelijking met begin februari 2013. De studierichtingen mechanica-elektriciteit (-68 leerlingen of -9,6%), chemie (-35 leerlingen of -16,9%) en lichaamsverzorging (-23 leerlingen of -17,4%) kenden in deze periode de grootste absolute afnames van het aantal laatstejaarsleerlingen. In de richtingen voeding, toerisme en hout was de daling van het aantal laatstejaarsleerlingen kleiner. Het aantal laatstejaarsleerlingen in de studierichting auto bleef ongewijzigd. In de andere studierichtingen van het TSO nam het aantal laatstejaarsleerlingen toe. De grootste absolute toenames situeerden zich in de richtingen personenzorg (+45 leerlingen of +4,1%) en bouw (+33 leerlingen of +55%).

Figuur 4.4.5: Evolutie van het aantal West-Vlaamse laatstejaarsleerlingen in het voltijds BSO naar studierichting, 1 februari 2013 en 1 februari 2014.

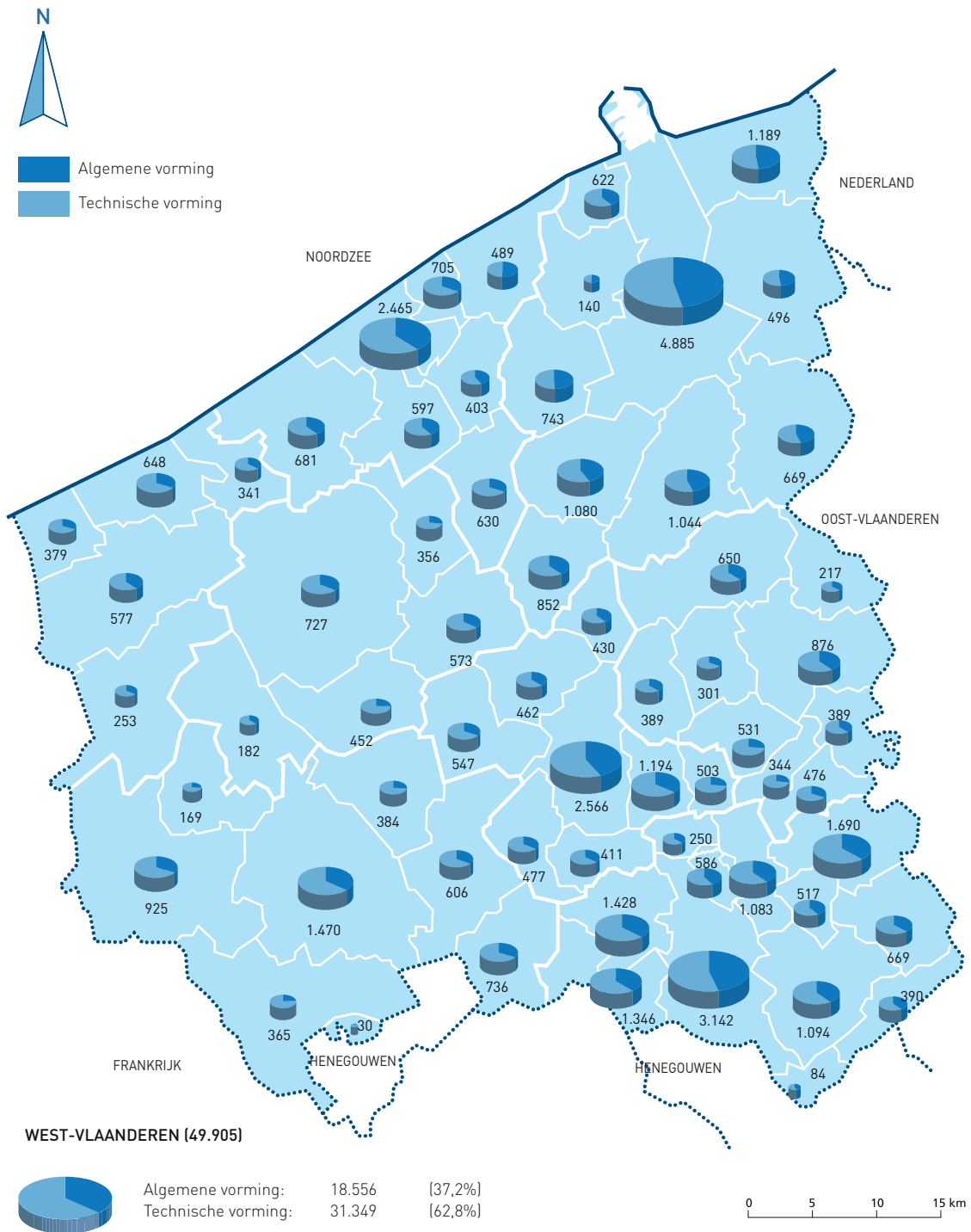

Bron: Vlaamse overheid, Departement Onderwijs en Vorming, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Ook in het BSO vertegenwoordigden de studierichtingen personenzorg (27,6%), handel (13,2%) en mechanica-elektriciteit (10,9%) het grootste aantal West-Vlaamse laatstejaarsleerlingen in het schooljaar 2013-2014. Hun overwicht in het totale aantal laatstejaarsleerlingen was wel kleiner dan in het TSO (51,7% ten opzicht van 65,7%).
- Op 1 februari 2014 lag het aantal West-Vlaamse laatstejaarsleerlingen in het BSO iets hoger dan in vergelijking met 1 februari 2013 (+0,3%). In de studierichtingen personenzorg (+46 leerlingen of +6,6%), voeding (+22 leerlingen of +12%) en mechanica-elektriciteit (+15 leerlingen of +5,4%) waren de toenames in deze periode in absolute termen het grootst. In de richtingen decoratieve technieken en mode bleef de toename van het aantal laatstejaarsleerlingen vrij beperkt. In de andere studierichtingen van het BSO werden begin februari 2014 minder West-Vlaamse laatstejaarsleerlingen geteld dan begin februari 2013. De richtingen hout (-42 leerlingen of -14,8%), auto (-25 leerlingen of -15,3%), bouw (-16 leerlingen of -7,5%) en land- en tuinbouw (-16 leerlingen of -11,3%) kenden de grootste absolute afnames.

Kaart 4.4.1: Leerlingen in de tweede en derde graad secundair onderwijs naar woonplaats en onderwijsvorm (a), gemeenten van West-Vlaanderen, 1 februari 2014 (schooljaar 2013-2014).

(a) *Algemene vorming: Algemeen Secundair Onderwijs (ASO).*

Technische vorming: Beroepssecundair Onderwijs (BSO), Technisch Secundair Onderwijs (TSO) en Kunstsecundair Onderwijs (KSO).

Bron: Vlaamse overheid, Departement Onderwijs en Vorming, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

C. Hoger onderwijs

In het academiejaar 2013-2014 waren 37.270 West-Vlamingen ingeschreven aan een hogeschool of universiteit. Van alle West-Vlamingen die hoger onderwijs volgden, studeerde 38,5% in West-Vlaanderen. Deze hoge uitstroom kan vooral worden toegeschreven aan de universiteitsstudenten: als gevolg van het beperktere aanbod aan universitair onderwijs in West-Vlaanderen volgde 89% een opleiding buiten West-Vlaanderen. Omgekeerd woonde 23,9% van de studenten die in West-Vlaanderen hoger onderwijs volgden niet in West-Vlaanderen. Van alle studenten hoger onderwijs die in West-Vlaanderen woonden had 1,1% een niet-Belgische nationaliteit.

Vanaf het academiejaar 2013-2014 bieden enkel de universiteiten nog academische opleidingen aan. De hogescholen hebben hun academische bachelor- en masteropleidingen overgedragen aan of geïntegreerd in de universiteiten. Deze hervorming zorgt voor een verschuiving in de statistiek van studenten van hogescholen naar universiteiten.

Tabel 4.4.2: Aantal studenten hoger onderwijs met woonplaats in West-Vlaanderen of het Vlaamse Gewest, academiejaar 2013-2014.

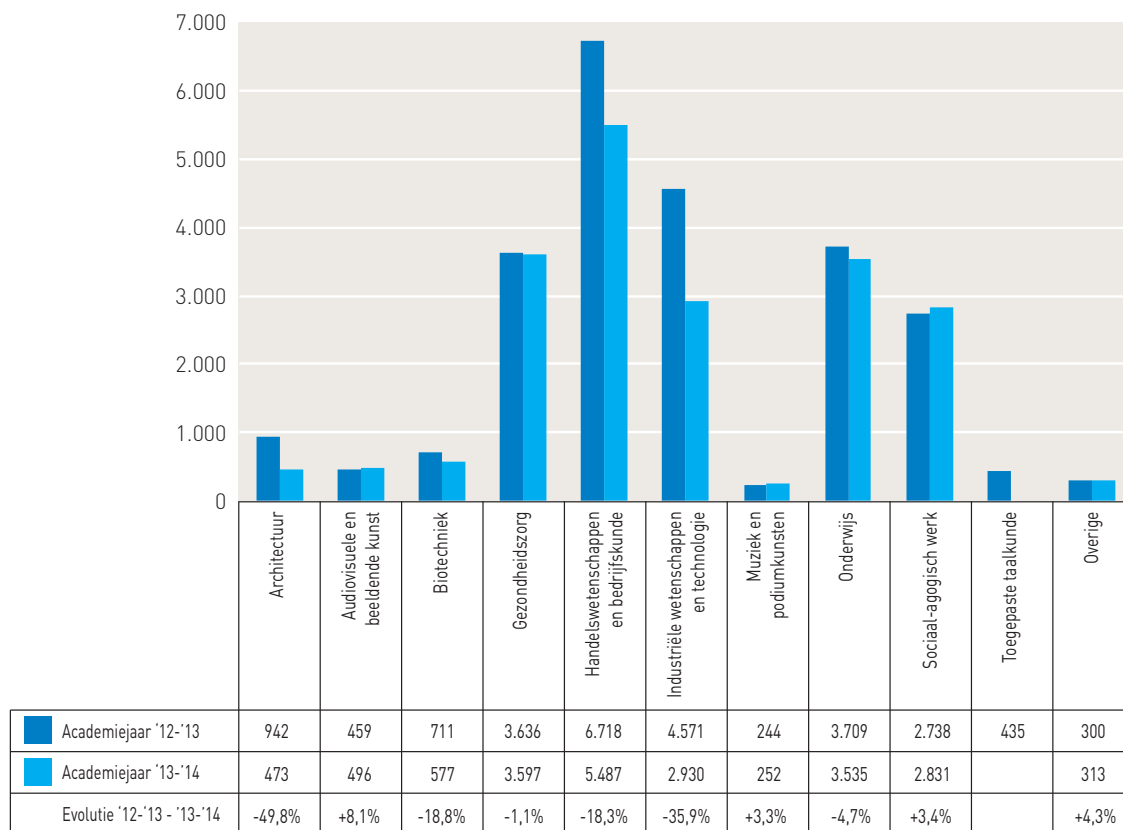
Woonplaats	Hogescholen			Universiteiten		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
West-Vlaanderen	8.784	11.707	20.491	8.472	8.307	16.779
	42,9%	57,1%	100,0%	50,5%	49,5%	100,0%
Vlaams Gewest	45.228	61.593	106.821	49.526	52.071	101.597
	42,3%	57,7%	100,0%	48,7%	51,3%	100,0%

Bron: Vlaamse overheid, Agentschap voor Hoger Onderwijs en Volwassenenonderwijs, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In het academiejaar 2013-2014 volgden 37.270 West-Vlamingen hoger onderwijs. In vergelijking met het academiejaar 2012-2013 is dit een minieme toename met 0,4%. Aangezien het aantal Vlaamse studenten dat hoger onderwijs volgde in dezelfde periode iets sterker toenam (+1,7%), daalde het aandeel West-Vlamingen in het totale aantal Vlaamse studenten van 18,1% in het academiejaar 2012-2013 tot 17,9% in het academiejaar 2013-2014.
- Van alle West-Vlamingen die hoger onderwijs volgden in het academiejaar 2013-2014 was 55% ingeschreven aan een hogeschool. Bij de Vlaamse studenten die hoger onderwijs volgden was het aandeel hogeschoolstudenten kleiner (51,3%). In het academiejaar 2012-2013, dus vóór de hervorming van het hoger onderwijs, was 65,9% van alle West-Vlamingen die hoger onderwijs volgden ingeschreven aan een hogeschool; bij de Vlaamse studenten was dit 61,6%.
- West-Vlamingen studeerden in het academiejaar 2013-2014 naar verhouding minder aan een universiteit dan Vlamingen (45% ten opzichte van 48,7%).
- Bij de studenten hoger onderwijs uit zowel West-Vlaanderen als Vlaanderen zijn vrouwen telkens sterker vertegenwoordigd dan mannen (respectievelijk 53,7% en 54,5% vrouwen). Bij de West-Vlamingen situeert het overwicht aan vrouwelijke studenten zich enkel bij de hogescholen (57,1%); aan de universiteiten zijn er iets meer mannelijke dan vrouwelijke studenten (50,5% mannen ten opzichte van 49,5% vrouwen). Bij de studenten die in Vlaanderen wonen zijn er aan zowel de hogescholen als de universiteiten meer vrouwen dan mannen ingeschreven.

Figuur 4.4.6: Evolutie van het aantal hogeschoolstudenten met woonplaats in West-Vlaanderen naar studiegebied, academiejaar 2012-13 en academiejaar 2013-14.

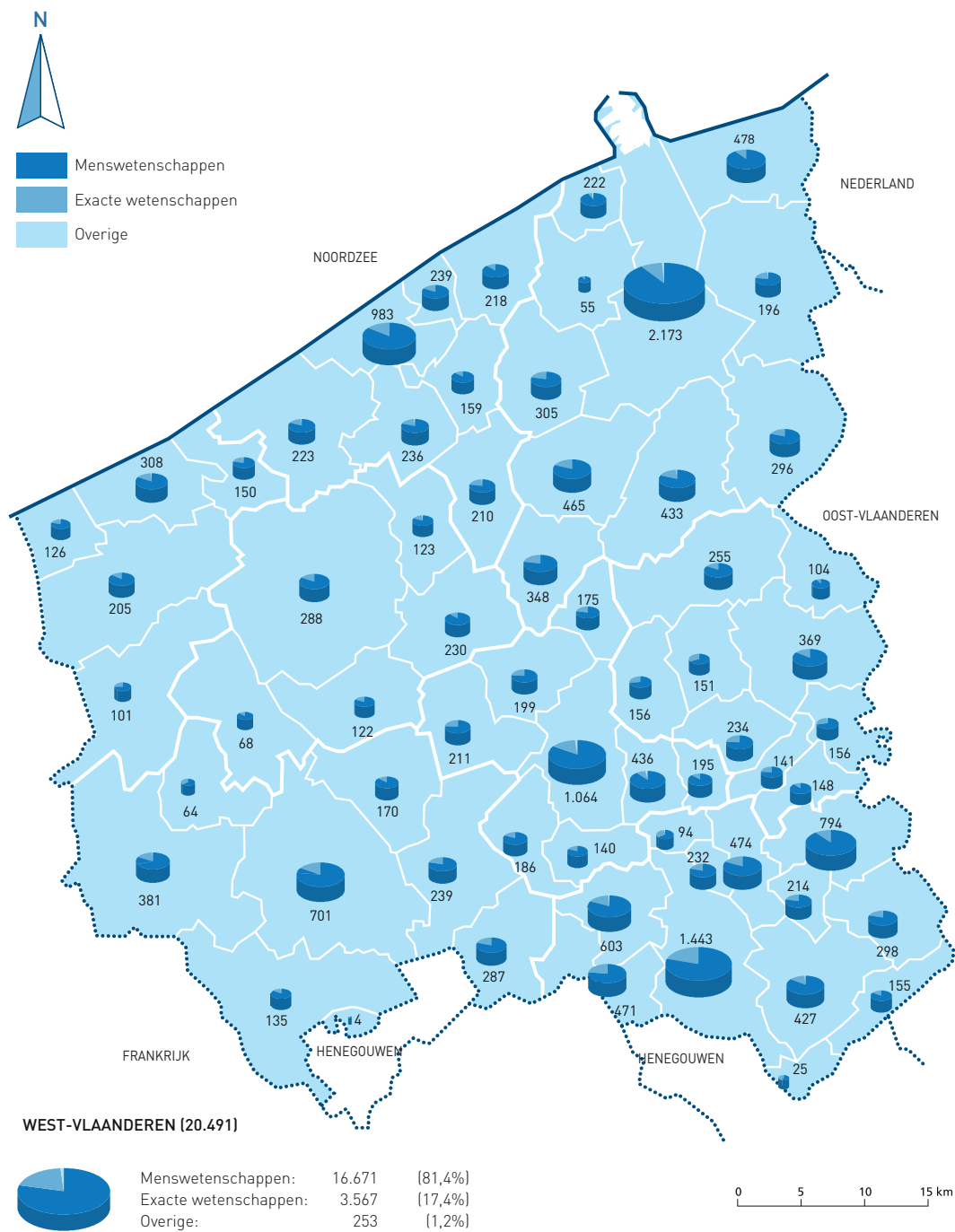

Bron: Vlaamse overheid, Agentschap voor Hoger Onderwijs en Volwassenenonderwijs, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In het academiejaar 2013-2014 vertegenwoordigden vijf studierichtingen 89,7% van alle West-Vlamingen die aan een hogeschool studeerden. Deze studierichtingen zijn: handelwetenschappen en bedrijfskunde (26,8%), gezondheidszorg (17,6%), onderwijs (17,3%), industriële wetenschappen en technologie (14,3%) en sociaal-agogisch werk (13,8%).
- Van alle West-Vlamingen die in het academiejaar 2013-2014 ingeschreven waren aan een hogeschool volgde 81,4% een richting in de menswetenschappen, 17,4% in de exacte wetenschappen en de overige 1,2% in een gecombineerd studiegebied.
- De invloed van de hervorming van het hoger onderwijs in het academiejaar 2013-2014 en de ermee gepaard gaande verschuivingen van hogescholen naar universiteiten, blijkt ook duidelijk uit de evolutie van studenten in enkele hogeschoolstudierichtingen. Zo werd de studierichting toegepaste taalkunde volledig overgeheveld naar de universiteiten. Bij de studierichtingen industriële wetenschappen en technologie (-1.641 studenten), handelwetenschappen en bedrijfskunde (-1.231 studenten), architectuur (-469 studenten) en biotechniek (-134 studenten) werd een deel van de opleidingen overgeheveld naar de universiteiten, wat resulteerde in aanzienlijke absolute en relatieve afnames tussen het academiejaar 2012-2013 en 2013-2014. Daarnaast waren er ook beperkte absolute afnames van het aantal studenten in de studierichtingen onderwijs (-174 studenten) en gezondheidszorg (-39 studenten). In de andere studierichtingen nam het aantal studenten lichtjes toe. Ondanks het feit dat de studierichting productontwikkeling werd overgeheveld naar de universiteiten, was er ook in de categorie overige - waartoe deze richting behoorde - een toename van het aantal studenten.

Kaart 4.4.2: Hogeschoolstudenten naar woonplaats en studiedomein (a), gemeenten van West-Vlaanderen, academiejaar 2013-2014.

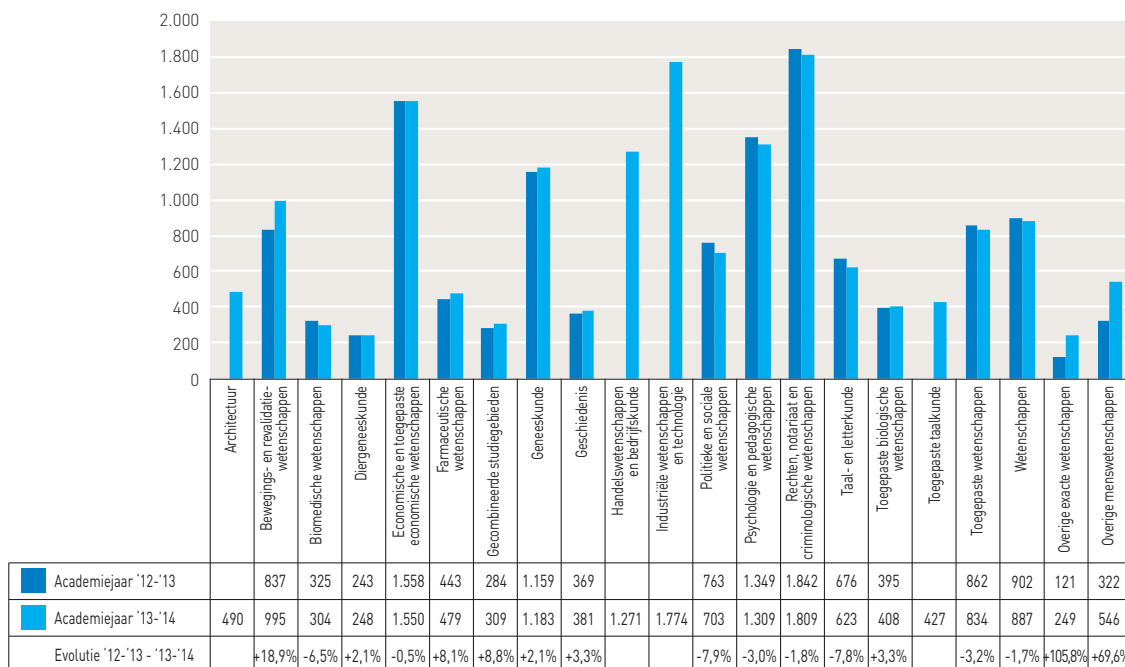
(a) *Menswetenschappen: architectuur, audiovisuele en beeldende kunst, gezondheidszorg, handelswetenschappen en bedrijfskunde, muziek en podiumkunsten, onderwijs en sociaal-agogisch werk.*

Exacte wetenschappen: biotechniek, industriële wetenschappen en technologie en nautische wetenschappen.

Overige: gecombineerde studiegebieden.

Bron: Vlaamse overheid, Agentschap voor Hoger Onderwijs en Volwassenenonderwijs, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Figuur 4.4.7: Evolutie van het aantal universiteitsstudenten met woonplaats in West-Vlaanderen naar studiegebied, academiejaar 2012-13 en academiejaar 2013-14.

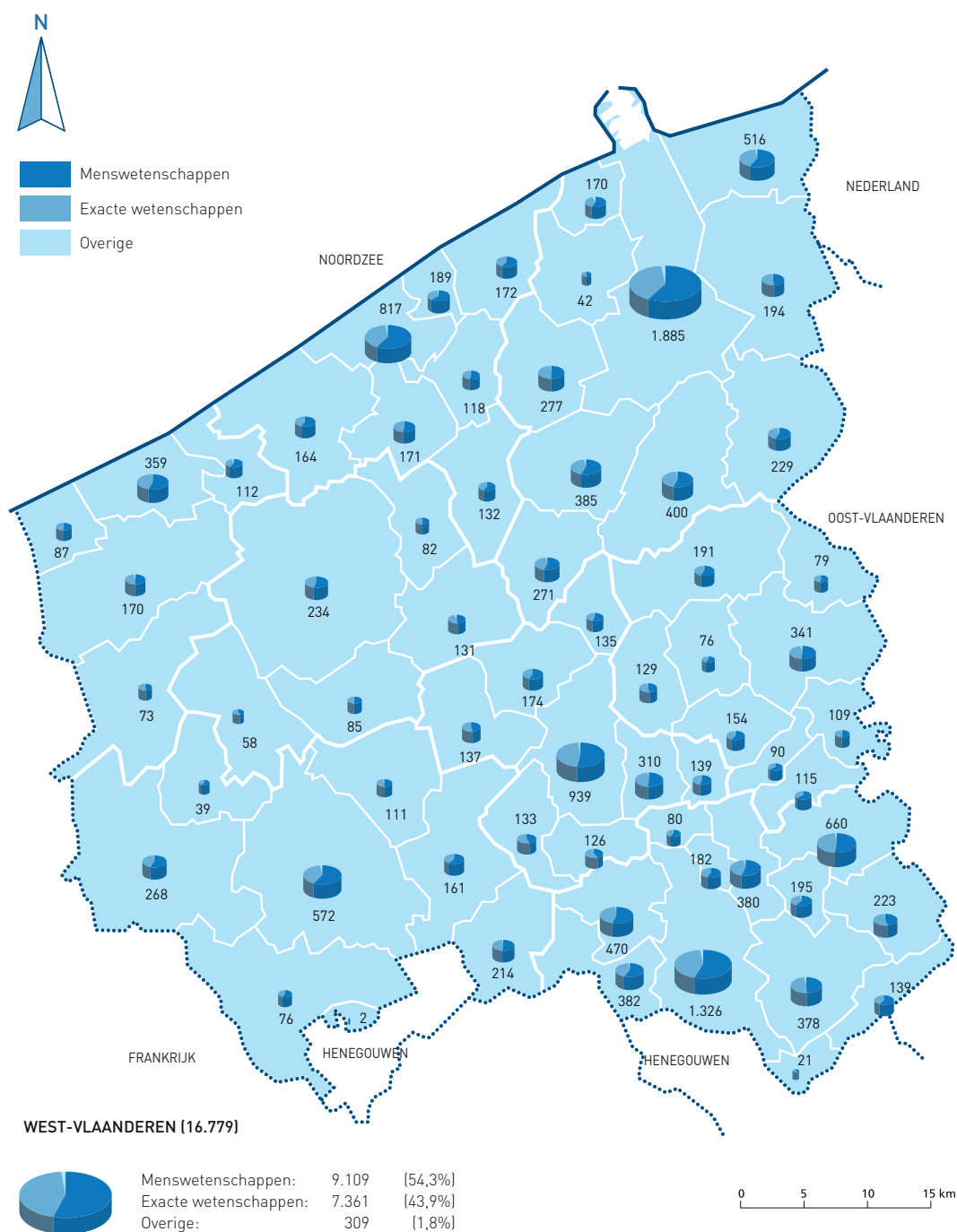

Bron: Vlaamse overheid, Agentschap voor Hoger Onderwijs en Volwassenenonderwijs, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Van alle West-Vlamingen die in het academiejaar 2013-2014 een universitaire opleiding volgden, was 53% ingeschreven in één van de volgende zes studierichtingen: rechten, notariaat en criminologische wetenschappen (10,8%), industriële wetenschappen en technologie (10,6%), economische en toegepaste economische wetenschappen (9,2%), psychologie en pedagogische wetenschappen (7,8%), handelwetenschappen en bedrijfskunde (7,6%) en geneeskunde (7,1%).
- Ruim de helft (54,3%) van alle West-Vlamingen die in het academiejaar 2013-2014 ingeschreven waren aan een universiteit koos voor een studierichting in de menswetenschappen; 43,9% volgde een studierichting in de exacte wetenschappen. De gecombineerde studiegebieden vertegenwoordigden 1,8% van alle West-Vlaamse universiteitsstudenten.
- De verschuiving van opleidingen van hogescholen naar universiteiten blijkt ook duidelijk uit de evolutie van het aantal studenten in enkele universitaire studierichtingen. Zo werden de studierichtingen architectuur, handelwetenschappen en bedrijfskunde, industriële wetenschappen en technologie en toegepaste taalkunde in het academiejaar 2012-2013 enkel aangeboden aan de hogescholen. De sterke toename van het aantal studenten in de overige exacte wetenschappen kan toegeschreven worden aan de verschuiving van enkele opleidingen binnen de studierichting biotechniek (cfr. figuur 4.4.6). De studierichting sociale gezondheidswetenschappen telde in het academiejaar 2013-2014 minder dan 200 studenten en werd daarom meegeteld bij de overige menswetenschappen, wat de sterke relatieve toename in deze categorie verklaart (+69,6%). In vergelijking met het academiejaar 2012-2013 steeg het aantal universiteitsstudenten relatief het sterkst bij de bewegings- en revalidatiewetenschappen (+18,9%), de gecombineerde studiegebieden (+8,8%) en de farmaceutische wetenschappen (+8,1%). In de studierichtingen politieke en sociale wetenschappen (-7,9%), taal- en letterkunde (-7,8%) en biomedische wetenschappen (-6,5%) waren de relatieve afnames het grootst.

Kaart 4.4.3: Universiteitsstudenten naar woonplaats en studiedomein (a), gemeenten van West-Vlaanderen, academiejaar 2013-2014.

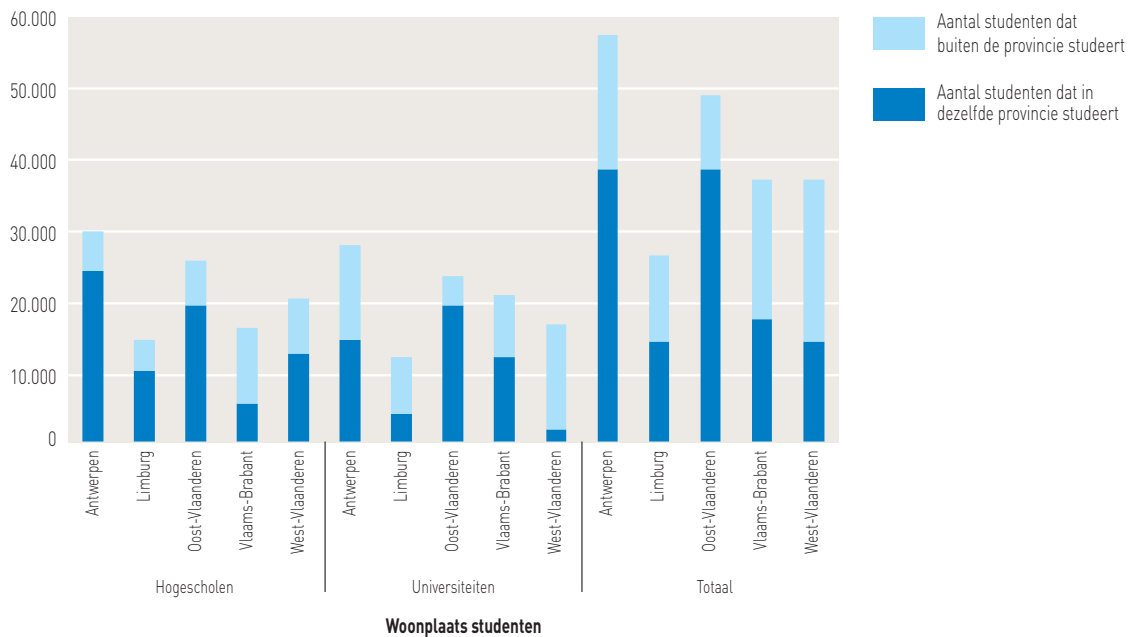
(a) *Menswetenschappen: archeologie en kunstwetenschappen, architectuur, conservatie-restauratie, (toegepaste) economische wetenschappen, geschiedenis, godgeleerdheid, handelswetenschappen en bedrijfskunde, politieke en sociale wetenschappen, productontwikkeling, psychologie, rechten, sociale gezondheidswetenschappen, taal- en letterkunde, toegepaste taalkunde en wijsbegeerte.*

Exacte wetenschappen: bewegings- en revalidatiewetenschappen, biomedische wetenschappen, biotechniek, farmaceutische wetenschappen, (dier)geneeskunde, industriële wetenschappen en technologie, tandheekkunde, toegepaste biologische wetenschappen, (toegepaste) wetenschappen en verkeerskunde.

Overige: gecombineerde studiegebieden.

Bron: Vlaamse overheid, Agentschap voor Hoger Onderwijs en Volwassenenonderwijs, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Figuur 4.4.8: Aantal studenten naar woonplaats, opleidingsvorm en vestigingsplaats van de onderwijsinstelling, academiejaar 2013-2014.

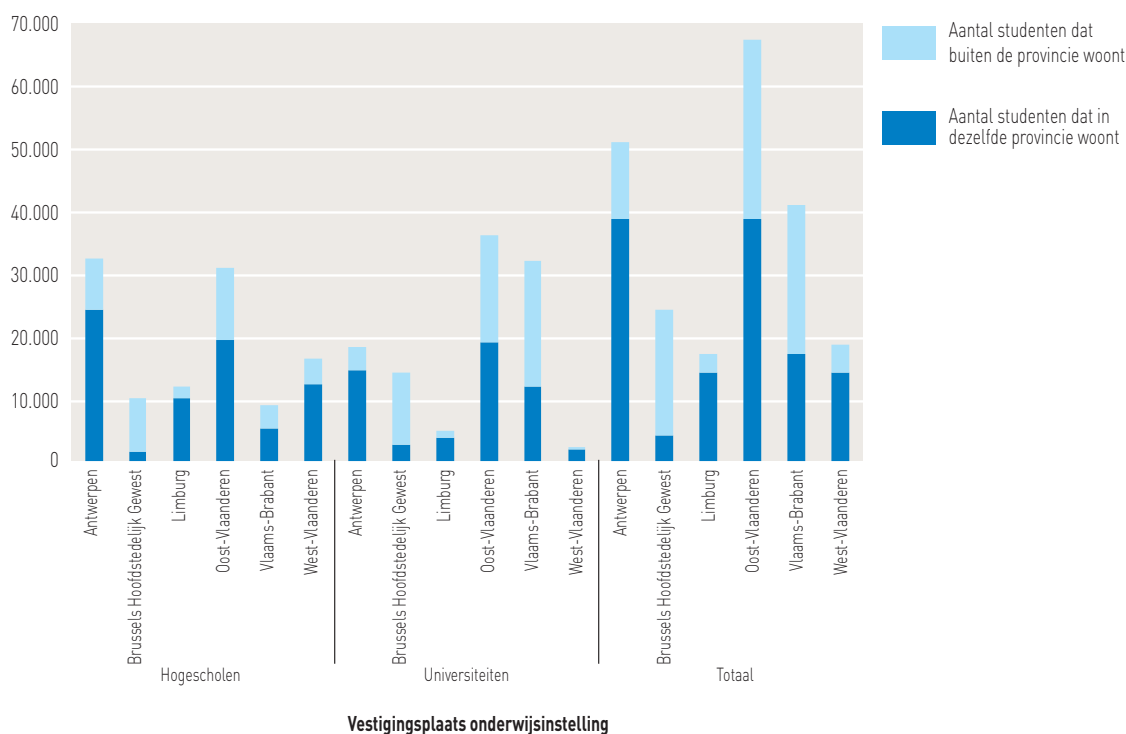

Bron: Vlaamse overheid, Agentschap voor Hoger Onderwijs en Volwassenenonderwijs, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Van alle West-Vlamingen die hoger onderwijs volgden in het academiejaar 2013-2014 studeerde 38,5% in West-Vlaanderen; 61,5% volgde dus een opleiding hoger onderwijs buiten West-Vlaanderen. Het uitstroompercentage van studenten hoger onderwijs was hiermee het hoogste van alle Vlaamse provincies.
- Het hoge uitstroompercentage van West-Vlamingen kan vooral worden toegeschreven aan de hoge uitstroom bij West-Vlamingen die een universitaire opleiding volgen: maar liefst 89% van de West-Vlamingen die aan een universiteit waren ingeschreven, volgde een opleiding buiten West-Vlaanderen. Het beperktere aanbod aan universitair onderwijs in West-Vlaanderen is hier uiteraard niet vreemd aan. De overgrote meerderheid (64,7%) van de West-Vlamingen die voor een universitaire opleiding kozen, volgde een opleiding in Oost-Vlaanderen, gevolgd door Vlaams-Brabant (17,2%).
- Bij de West-Vlamingen die voor een hogeschoolopleiding kozen lag het uitstroompercentage een stuk lager: 39% van hen volgde een opleiding buiten West-Vlaanderen. Na West-Vlaanderen trokken de hogescholen in Oost-Vlaanderen (33,8%) de meeste West-Vlamingen aan.
- Ook bij de andere Vlaamse provincies zijn er enkele opvallende vaststellingen. Zo was de uitstroom van studenten hoger onderwijs in Oost-Vlaanderen (21,3%) beduidend lager dan in de andere provincies. Zowel bij de hogeschool- als universiteitsstudenten uit Oost-Vlaanderen zien we dat de overgrote meerderheid in de eigen provincie studeert (respectievelijk 75,6% en 82,1%). In Antwerpen lag het percentage hogeschoolstudenten dat in de eigen provincie studeert zelfs nog hoger (81,1%). Vlaams-Brabant is de enige provincie waar minder dan de helft (33,3%) van alle hogeschoolstudenten in de eigen provincie studeert.

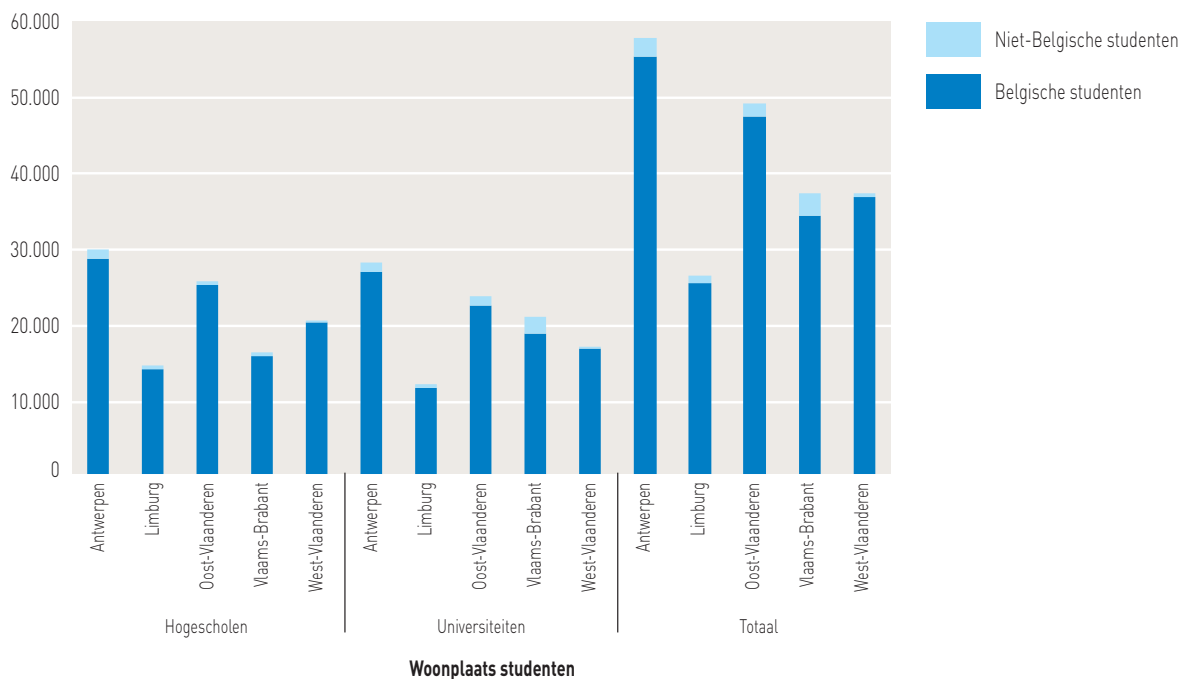
Figuur 4.4.9: Aantal studenten naar vestigingsplaats van de onderwijsinstelling, opleidingsvorm en woonplaats, academiejaar 2013-2014.

Bron: Vlaamse overheid, Agentschap voor Hoger Onderwijs en Volwassenenonderwijs, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Van alle studenten die in het academiejaar 2013-2014 hoger onderwijs volgden in West-Vlaanderen, woonde 76,1% in West-Vlaanderen en 23,9% buiten West-Vlaanderen. Enkel bij de Limburgse onderwijsinstellingen was het instroompercentage van studenten hoger onderwijs (18%) nog lager dan in West-Vlaanderen.
- De lage instroom van studenten hoger onderwijs aan West-Vlaamse onderwijsinstellingen kan vooral worden toegeschreven aan de lage instroom bij de West-Vlaamse universitaire opleidingen (15,7%). Het beperktere aanbod aan universitair onderwijs in West-Vlaanderen is hier uiteraard niet vreemd aan.
- Van de 345 niet-West-Vlaamse studenten die in het academiejaar 2013-2014 een universitaire opleiding volgden in West-Vlaanderen, woonde 57,1% in Oost-Vlaanderen.
- Bij de West-Vlaamse hogescholen was exact een vierde van alle studenten woonachtig buiten West-Vlaanderen. Hiervan was ruim de helft (58,9%) afkomstig uit Oost-Vlaanderen. Alleen bij Limburgse hogescholen was de instroom van studenten (16%) nog lager dan in West-Vlaanderen.
- Ook bij de andere provincies zijn er enkele opvallende vaststellingen. Zo was de instroom van studenten hoger onderwijs duidelijk het hoogst bij onderwijsinstellingen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (82,2%). Zowel bij de hogeschoolopleidingen (84,7%) als de universitaire opleidingen (80,3%) was de instroom in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest beduidend groter dan in de andere provincies. Ook bij de instellingen voor hoger onderwijs in Vlaams-Brabant was ruim de helft (57,5%) van alle studenten woonachtig buiten Vlaams-Brabant. Aan de Katholieke Universiteit Leuven is de instroom (62,4%) wel een stuk groter dan bij de hogescholen in Vlaams-Brabant (39,7%).

Figuur 4.4.10: Aantal studenten naar opleidingsvorm, woonplaats en nationaliteit, academiejaar 2013-2014.

Bron: Vlaamse overheid, Agentschap voor Hoger Onderwijs en Volwassenenonderwijs, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

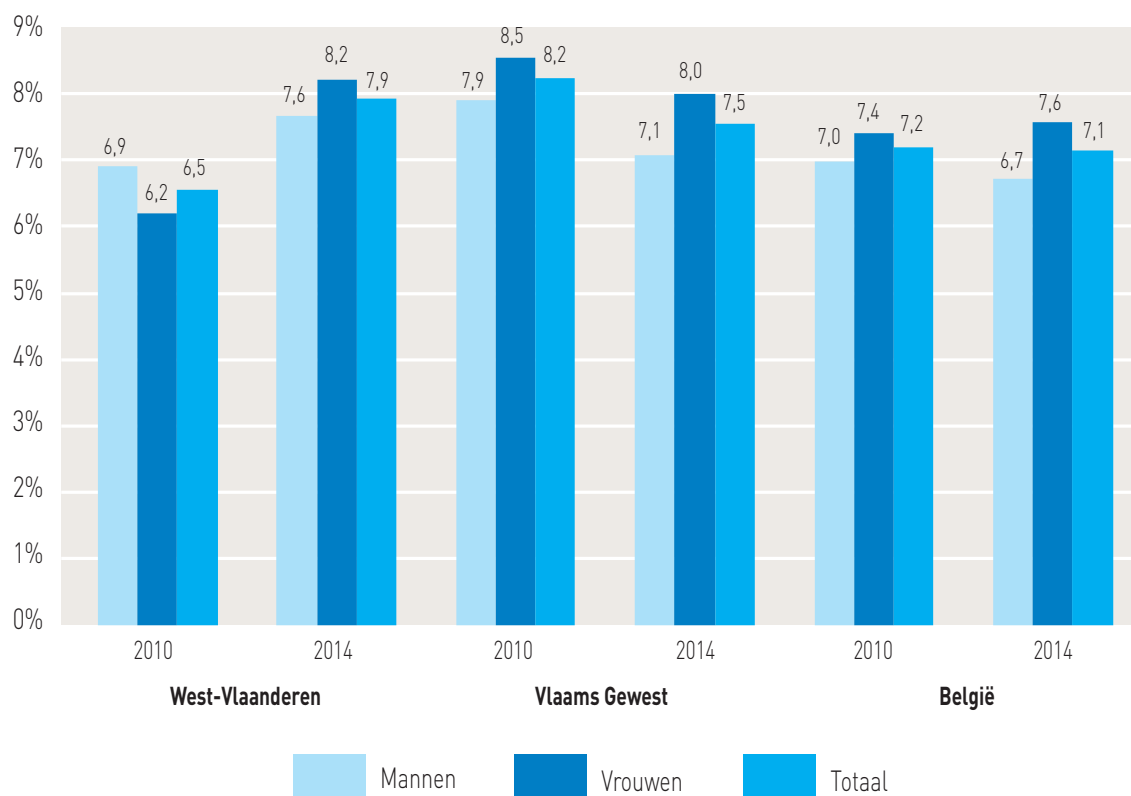
VASTSTELLINGEN

- Van alle studenten hoger onderwijs die in het academiejaar 2013-2014 in West-Vlaanderen woonden had 1,1% een niet-Belgische nationaliteit. Dit is het laagste percentage in vergelijking met de andere Vlaamse provincies. Bij de studenten hoger onderwijs die in Vlaams-Brabant wonen lag het percentage niet-Belgische studenten (7,6%) een eind boven het Vlaamse gemiddelde (4,2%). Dit kan vooral worden toegeschreven aan het hoge aandeel universiteitsstudenten met een niet-Belgische nationaliteit (11,2%).
- In West-Vlaanderen was zowel het percentage niet-Belgische hogeschoolstudenten (1,2%) als het aandeel universiteitsstudenten met een niet-Belgische nationaliteit (0,9%) het laagst in vergelijking met de andere Vlaamse provincies.
- In het Vlaamse Gewest zijn de niet-Belgische universiteitsstudenten (5,5%) relatief sterker vertegenwoordigd dan de niet-Belgische hogeschoolstudenten (2,9%). Ook bij de studenten die in Limburg, Oost-Vlaanderen en Vlaams-Brabant wonen is dit het geval. In Antwerpen en West-Vlaanderen zijn de niet-Belgische hogeschoolstudenten relatief iets sterker vertegenwoordigd dan de universiteitsstudenten met een niet-Belgische nationaliteit.

D. LEVENSLANG LEREN

In 2014 volgde 7,9% van de West-Vlamingen tussen 25 en 64 jaar een opleiding, cursus of seminarie in het kader van levenslang leren.

Figuur 4.4.11: Evolutie van de deelname aan levenslang leren bij 25 tot 64-jarigen (a), West-Vlaanderen (b), Vlaams Gewest en België, 2010-2014.

(a) Percentage personen van 25-64 jaar dat tijdens de referentiemaand les volgde in het regulier onderwijs of dat heeft deelgenomen aan opleidingen buiten het regulier onderwijs.

(b) Cijfers voor West-Vlaanderen gebaseerd op een beperkt aantal waarnemingen.

Bron: FOD Economie (ADSEI), Enquête naar Arbeidskrachten, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2014 nam 7,9% van de West-Vlamingen tussen 25 en 64 jaar deel aan levenslang leren. Dit percentage lag hoger dan in Vlaanderen (7,5%) en België (7,1%).
- Zowel in West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest als België waren er in 2014 relatief meer vrouwen dan mannen die deelnamen aan levenslang leren.
- In tegenstelling tot in Vlaanderen en België lag het percentage 25 tot 64-jarigen dat deelnam aan levenslang leren in West-Vlaanderen hoger in 2014 dan in 2010. In West-Vlaanderen was dit ook voor mannen en vrouwen afzonderlijk het geval. In 2010 lag de participatiegraad in West-Vlaanderen nog lager dan in Vlaanderen en België, maar in 2014 stond West-Vlaanderen op kop wat betreft de deelname aan levenslang leren. In Vlaanderen lag de participatiegraad bij zowel mannen als vrouwen in 2014 lager dan in 2010. In België was er in dezelfde periode sprake van een lichte afname bij de mannen en een lichte toename bij de vrouwen.

DEFINITIES EN METHODOLOGIE

Allochtoon

Origine buiten EU-15.

Arbeidsgehandicapte

Elk persoon met een diploma buitengewoon secundair onderwijs (BuSO) of buitengewoon lager onderwijs (BLO), elk persoon met een beperkte tot zeer beperkte arbeidsgeschiktheid of een persoon die door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (het Vlaams Fonds) erkend is als persoon met een handicap inzake tewerkstelling.

DIMONA

Op 1 januari 2006 werden de stempelcontroles voor werklozen afgeschaft. Sindsdien actualiseert de VDAB haar databank op basis van elektronische gegevens afkomstig van DIMONA (RSZ) en de RVA-betalingsgegevens. Door het werken met DIMONA (waar werkgevers aangifte doen van in- en uitdiensttredingen van werknemers) wordt een correcter beeld van de werkloosheid verkregen. Het werken met DIMONA heeft een snellere afschrijving van de werkzoekenden tot gevolg en dus een daling van de werkloosheidscijfers.

EU-15

België, Duitsland, Oostenrijk, Denemarken, Spanje, Finland, Frankrijk, Verenigd Koninkrijk, Luxemburg, Griekenland, Ierland, Portugal, Zweden, Italië en Nederland.

EU-13

Bulgarije, Cyprus, Estland, Hongarije, Letland, Litouwen, Malta, Polen, Roemenië, Slovenië, Slowakije, Tsjechië en Kroatië (toetreding in 2013).

Grensarbeid

De oude grensarbeidersregeling tussen Frankrijk en België bepaalde dat directe belastingen moesten betaald worden in het land van verblijf en dat sociale zekerheidsbijdragen dienden betaald te worden in het land van tewerkstelling. Dit leverde een dubbel fiscaal voordeel op voor de Franse grensarbeiders. De directe belastingen waren in Frankrijk immers lager dan in België terwijl de sociale zekerheidsbijdragen in België lager waren dan in Frankrijk. De nieuwe grensarbeidersregeling bepaalt echter dat de directe belastingen net zoals de sociale zekerheidsbijdragen betaald moeten worden in het land van tewerkstelling. Voor Belgische grensarbeiders ging deze regeling in voege vanaf 2008, voor de Franse grensarbeiders was dit vanaf 1 januari 2012. Tot en met 31 december 2011 konden nieuwe werknemers die aan alle voorwaarden voldeden het statuut van grensarbeider verwerven. Alle werknemers die het grensarbeidersstatuut hebben verworven vóór 1 januari 2012 kunnen van deze regeling blijven genieten tot en met 31 december 2033.

De regionale verdeling van de grensarbeiders gebeurt bij het RIZIV op basis van de plaats waar ze ingeschreven zijn in het ziekenfonds. In de praktijk blijkt dat heel wat Franse grensarbeiders die in West-Vlaanderen werken, in Wallonië ingeschreven zijn in een ziekenfonds, wellicht omwille van de taal. Dit fenomeen leidt tot een onderschatting van het aantal Franse grensarbeiders in West-Vlaanderen volgens de RIZIV-cijfers. Omdat bezoldigden en zelfstandigen al enkele jaren hetzelfde fiscale regime volgen, wordt er vanaf 2010 in de statistieken geen onderscheid meer gemaakt tussen bezoldigde en zelfstandige grensarbeid.

Wat betreft inkomende pendel zijn er een aantal verschillen tussen de statistieken van de Vlaamse Arbeidsrekening (VAR) en de RIZIV-statistieken. Zo vertrekken de VAR-statistieken rechtstreeks van de aangiftes bij RSZ en RSZPPO. Deze aangiftes bij RSZ en RSZPPO hebben betrekking op jaargemiddelden, terwijl de RIZIV-statistieken de toestand op 30 juni weergeven. Daarnaast kunnen werknemers wel nog ingeschreven zijn bij het RIZIV, terwijl ze bij de RSZ en RSZPPO niet meegeteld worden omwille van bijvoorbeeld loopbaanonderbreking of uitdiensttreding.

Help(st)er

Elke persoon die in België een zelfstandige in de uitoefening van zijn beroep bijstaat of vervangt, zonder dat zij door een arbeidsovereenkomst met elkaar verbonden zijn. Hij valt onder de toepassing van het sociaal statuut van de zelfstandigen.

Hooggeschoold

Diploma hoger of universitair onderwijs.

Inkomende pendelintensiteit

Het aantal loontrekkenden dat vanuit een andere regio komt werken in regio X ten opzichte van het totale aantal loontrekkenden dat in regio X werkt.

Jobratio

Deze indicator geeft het totale jobaanbod weer in verhouding tot de bevolking op beroepsactieve leeftijd en wordt uitgedrukt als het aantal jobs voor loontrekkenden, zelfstandigen en helpers in regio X per 100 inwoners tussen 15 en 64 jaar in regio X.

Kansengroepen

Groepen die op de arbeidsmarkt ofwel ondervertegenwoordigd zijn in de werkzaamheid ofwel oververtegenwoordigd in de werkloosheid (ofwel beide). VESOC definieert kansengroepen als "groepen waarbij de werkzaamheidsgraad (het aandeel van de personen uit de betrokken categorie op beroepsactieve leeftijd (15-64 jaar) die effectief werken, uitgedrukt in percentages) lager ligt dan gemiddeld bij de Vlaamse beroepsbevolking". Aangezien we in onze analyse tot op het niveau van arrondissementen werken, is de berekening van dergelijke graden niet mogelijk. Daarom worden kansengroepen in deze publicatie bepaald door te kijken welke groepen oververtegenwoordigd zijn in de werkloosheidscijfers ten opzichte van het Vlaamse Gewest.

Laaggeschoold

Geen diploma hoger secundair onderwijs (inclusief middenstandsopleiding en deeltijds beroepssecundair onderwijs).

Laatstejaarsleerlingen

Leerlingen in het tweede jaar van de derde graad secundair onderwijs. Hoewel er in het BSO en het TSO een mogelijkheid bestaat om in deze laatste graad nog een derde jaar (of zelfs vierde jaar) te volgen, worden in deze publicatie enkel de leerlingen uit het tweede jaar beschouwd. Voor het DBSO worden alle leerlingen meegeteld aangezien het voor deze heterogene groep moeilijk is om de laatstejaarsleerlingen te definiëren.

Levenslang leren

De participatiegraden aan levenslang leren worden berekend aan de hand van de resultaten van de Enquête naar Arbeidskrachten die voor België georganiseerd wordt door de FOD Economie (ADSEI). Het gaat om het percentage personen van 25-64 jaar dat tijdens de referentiemaand les volgde in het regulier onderwijs (inclusief leercontract en sociale promotie) of dat heeft deelgenomen aan opleidingen (cursussen, seminaries, conferenties, ...) buiten het regulier onderwijssysteem. De cijfers voor West-Vlaanderen moeten met enige voorzichtigheid geïnterpreteerd worden omdat ze gebaseerd zijn op een beperkt aantal waarnemingen.

Maghrebijnen

Origine in Algerije, Marokko of Tunesië.

Middengeschoold

Diploma derde graad secundair of vierde graad beroepssecundair onderwijs.

Niet-Belg

Beschikt niet over de Belgische nationaliteit. Ter verduidelijking: het begrip niet-Belg (nationaliteit) mag niet verward worden met het begrip allochtoon (origine).

Niet-werkende werkzoekenden (nwwz)

De werkzoekenden met werkloosheidsuitkeringsaanvraag (WZUA), de jongeren in beroepsinschakelings-tijd, de andere verplicht ingeschreven niet-werkende werkzoekenden en de vrij ingeschreven niet-werkende werkzoekenden.

Ondernemersgraad

Het aantal zelfstandigen en helpers naar woonplaats ten opzichte van de bevolking van 15 tot 64 jaar.

Oudere werklozen

Tot juli 2002 konden alle werklozen van 50 jaar en ouder die minstens één jaar werkloos waren zich laten uitschrijven als werkzoekende zonder hun recht op een uitkering te verliezen. Vanaf 1 juli 2002 geldt deze vrijstelling pas onvoorwaardelijk (dus voor iedereen) vanaf de leeftijd van 58 jaar of indien men minstens 50 jaar is én een beroepsverleden heeft van minstens 38 jaar als loontrekkende én minstens één jaar werkloos is. Dit leidt tot een geleidelijke uitstroom van gepensioneerde 50-plussers en een grote instroom van werkloze 50-plussers in de niet-werkende werkzoekenden-cijfers.

Pendelsaldo

Saldo van in- en uitgaande pendel.

Scholingsgraad

Bevolking volgens niveau van het hoogst behaalde diploma ten opzichte van de totale bevolking, al dan niet ingedeeld naar geslacht. Er wordt onderscheid gemaakt tussen laaggeschoolden (hoogstens diploma lager secundair onderwijs), middengeschoolden (secundair onderwijs afgerond) en hoggeschoolden (diploma hoger onderwijs).

Secundair onderwijs

Het gewoon secundair onderwijs (SO) bestaat meestal uit zes leerjaren ingedeeld in drie graden van twee leerjaren. De eerste graad krijgt de term gemeenschappelijk secundair onderwijs (GSO). Vanaf de tweede graad worden vier onderwijsvormen onderscheiden: Algemeen, Beroeps, Kunst en Technisch secundair onderwijs (respectievelijk ASO, BSO, KSO en TSO). In het BSO en TSO is het mogelijk om binnen de derde graad nog een derde jaar te volgen om zich voor te bereiden op het hoger onderwijs of om zich te specialiseren. Voor bepaalde specialisaties in het beroepsonderwijs bestaat er zelfs een vierde graad.

Voor jongeren vanaf de leeftijd van 15 of 16 jaar bestaat de mogelijkheid om over te stappen naar een deeltijds systeem. De belangrijkste groep hierin zijn de opleidingen in het deeltijds beroepssecundair onderwijs (DBSO). In het DBSO volgen de leerlingen 15 lessen per week, die aangevuld worden met een tewerkstelling die bij voorkeur aansluit bij de gevolgde opleiding.

Jongeren van 13 tot 21 jaar met een handicap of met leer- of opvoedingsmoeilijkheden kunnen daarnaast terecht in het buitengewoon secundair onderwijs (BuSO). De structuur van het BuSO bestaat niet uit graden maar opleidingsvormen, afhankelijk van de doelstellingen die men nastreeft.

De laatste categorie bevat de leerlingen uit de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers (OKAN). Deze onthaalklassen werden opgericht om anderstalige leerlingen te helpen zich in te passen in het Vlaams secundair onderwijs.

Startersratio

Aantal startende zelfstandigen en helpers in verhouding tot het aantal actieve zelfstandigen en helpers.

Stopzettingsratio

Aantal zelfstandigen en helpers dat de activiteiten stopzet in verhouding tot het aantal actieve zelfstandigen en helpers.

Uitgaande pendelintensiteit

Het aantal loontrekkenden dat vanuit regio X gaat werken in een andere regio ten opzichte van het totale aantal loontrekkenden dat in regio X woont.

Vacatures

Omdat één interim-vacature kan leiden tot een reeks opeenvolgende interim-opdrachten of doorgegeven kan worden via meerdere interimkantoren, verwijderde de VDAB de interim-vacatures uit het Normaal Economisch Circuit (NEC) en uit haar analyses.

Wegens te grote niet-conjunctuurgerelateerde schommelingen worden de vacatures voor studentenjobs vanaf 1 januari 2014 niet meer meegeteld in het Normaal Economisch Circuit (zonder uitzendopdrachten). Bovendien worden vanaf 1 januari 2015 in de statistieken enkel die vacatures meegenomen die rechtstreeks aan de VDAB worden gemeld. Door een doorgedreven samenwerking en data-uitwisseling met bedrijven was het aantal vacatures dat via wervings- en selectiekantoren wordt gemeld immers sterk toegenomen. Om een beter beeld te krijgen van de reële arbeidsmarktevoluties worden deze vacatures daarom buiten beschouwing gelaten.

Naar aanleiding van bovenstaande wijzigingen werden alle vacaturecijfers herberekend waardoor een nieuwe tijdreeks met vergelijkbare cijfers werd verkregen.

Werkloosheidsdruk

Aantal niet-werkende werkzoekenden inclusief oudere werklozen in verhouding tot de bevolking op beroepsactieve leeftijd (18-64 jaar).

Zelfstandige

Iedere natuurlijke persoon die een beroepsbezigheid uitoefent zonder hiervoor door een arbeidsovereenkomst of een statuut gebonden te zijn.

Zelfstandige in bijberoep

Een zelfstandige waarvan de beroepsactiviteit als zelfstandige gelijktijdig wordt uitgeoefend met een andere, gewoonlijke en hoofdzakelijke beroepsbezigheid onder gezag.

Zelfstandige in hoofdberoep

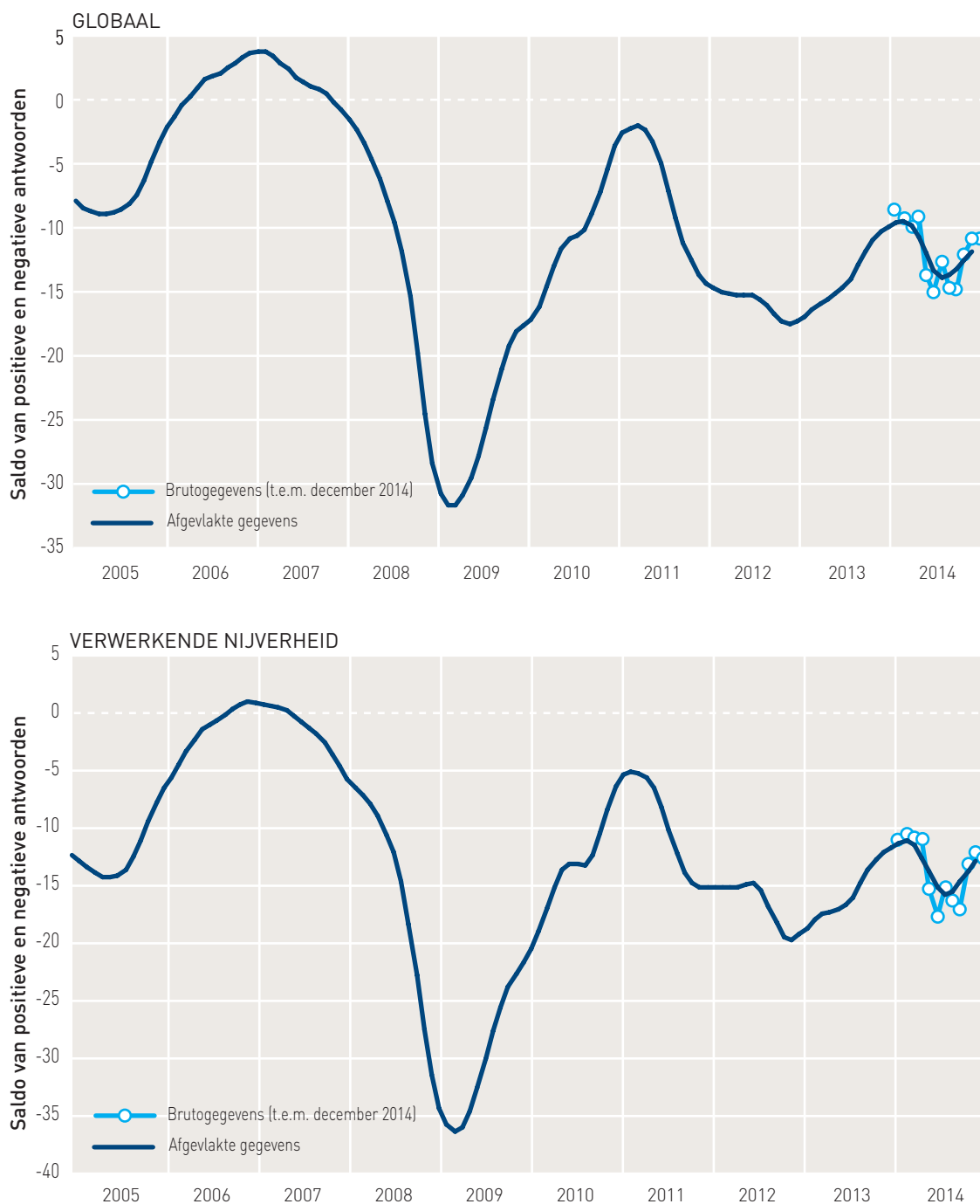
Een zelfstandige waarvan de beroepsactiviteit als zelfstandige de voornaamste of enige beroepsbezigheid is.

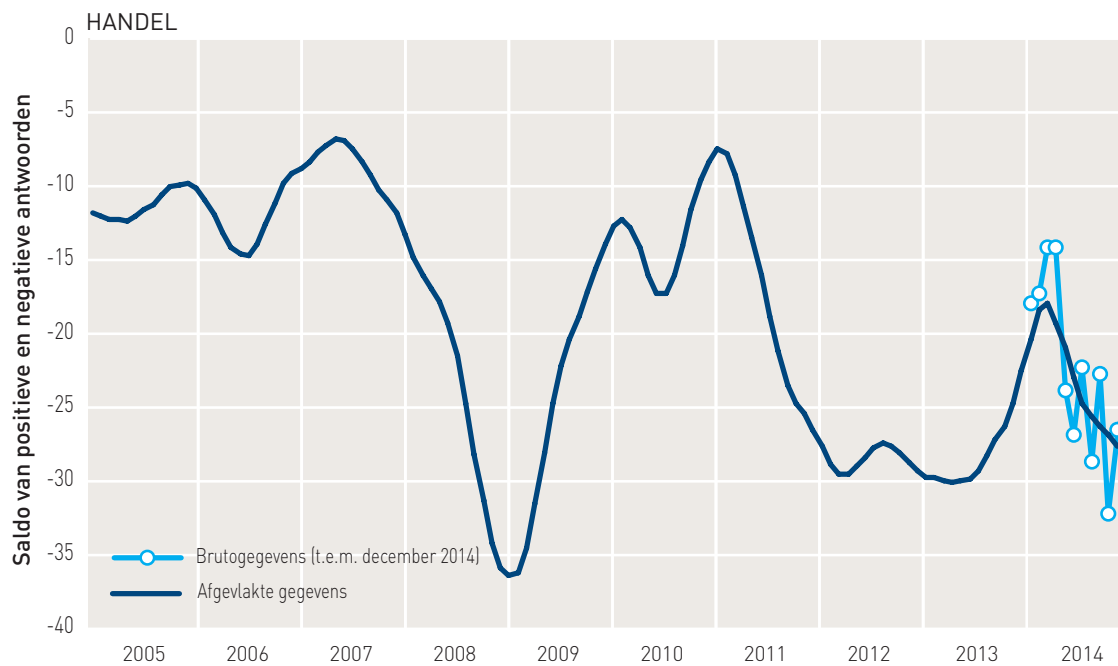
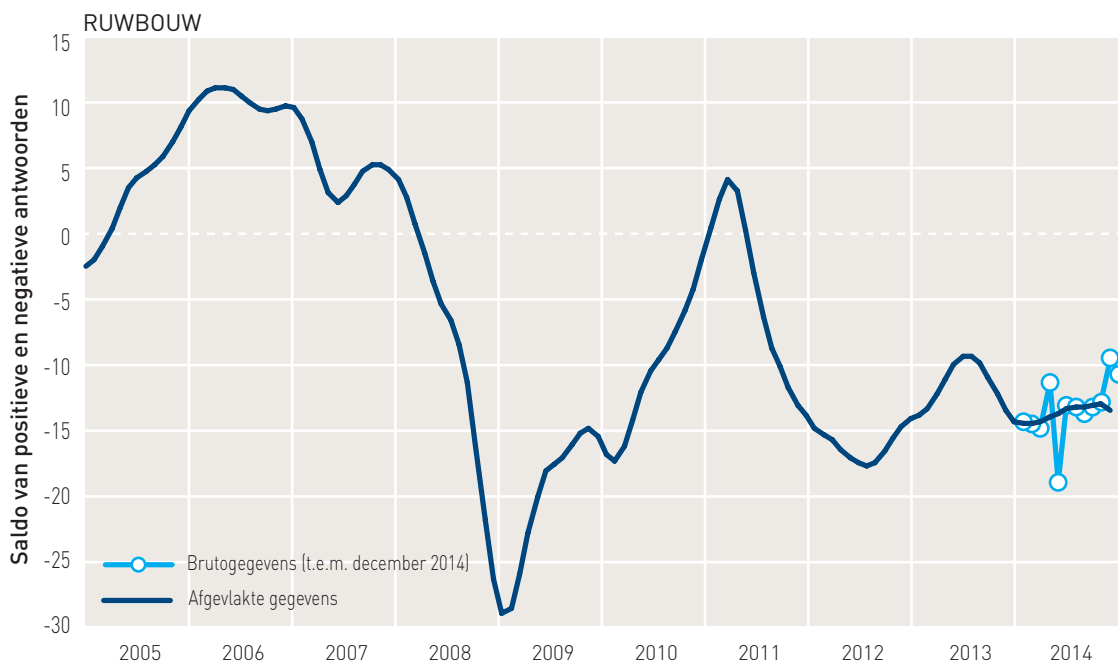
5 INDICATOREN VAN ECONOMISCHE ACTIVITEIT

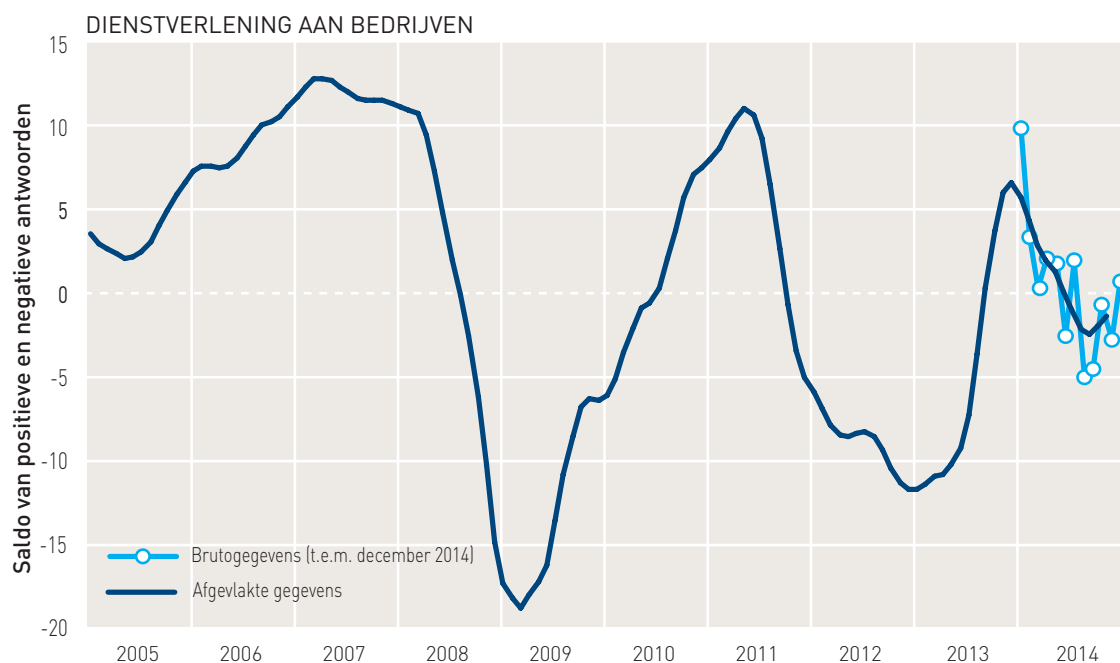
1. CONJUNCTUUR

De gestage conjuncturele verbetering in 2013 kende begin 2014 een keerpunt. Van maart tot en met juli 2014 werd West-Vlaanderen geconfronteerd met een neergaande conjunctuur. Daarna was de globale conjunctuurcurve weer opwaarts gericht.

Figuur 5.1.1: Conjunctuurcurven voor West-Vlaanderen, 2005-2014.

Bron: NBB, Conjunctuurenquêtes bij de bedrijven, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- De gestage conjuncturele verbetering in 2013 kende begin 2014 een keerpunt. De provincie West-Vlaanderen werd vanaf maart 2014 geconfronteerd met een neergaande conjunctuur en dit tot en met juli 2014. Vanaf dan was de conjunctuurcurve weer opwaarts gericht.
- De verschillende deelcurves vertoonden in 2014 een wisselend beeld. De evolutie van de curve voor de verwerkende nijverheid verliep identiek aan de globale curve. De curve van de ruwbouw daarentegen was bijna heel 2014 licht opwaarts gericht en vertoonde pas in november 2014 een kleine neerwaartse knik. De curve van de handel kende z'n hoogtepunt in maart 2014 maar daalde sindsdien als gevolg van afwisselend sterk stijgende en sterk dalende brutowaarden. De curve van de dienstverlening aan bedrijven ten slotte kende z'n keerpunt al eind 2013 en daalde daarna onafgebroken tot en met september 2014. Daarna kwam er verbetering.

2. BRUTO TOEGEVOEGDE WAARDE

Tussen 2009 en 2013 groeide de totale bruto toegevoegde waarde in West-Vlaanderen met 7,2% of gemiddeld 1,8% per jaar. De West-Vlaamse economie groeide hiermee in deze periode iets sneller dan in Vlaanderen of België. Het aandeel van de grootste sector inzake bruto toegevoegde waarde, namelijk de handel en diensten, werd in zowel West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest als België nog groter in de periode 2009-2013. De loonkost, de arbeidsproductiviteit en het loonaandeel in de bruto toegevoegde waarde zijn in West-Vlaanderen kleiner dan in Vlaanderen.

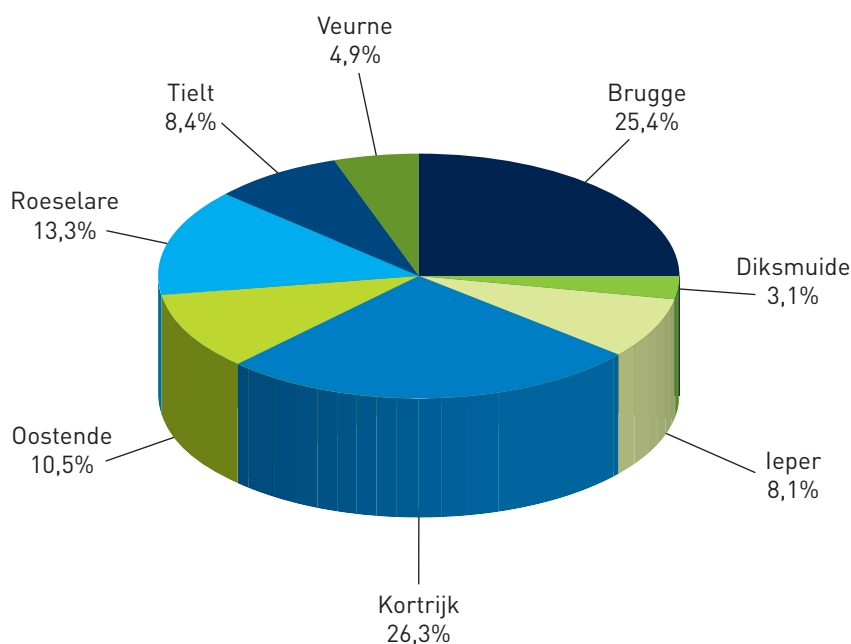
Vanaf september 2014 is het ESR 2010-rekeningenstelsel van toepassing. Het is een update van het vorige ESR 1995-stelsel en stemt beter overeen met de huidige economische omgeving. De regionale verdeling van de statistieken omtrent toegevoegde waarde is momenteel pas beschikbaar vanaf 2009.

Tabel 5.2.1: Bruto toegevoegde waarde, totaal en per inwoner, in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest, 2009 en 2013.

		West-Vlaanderen	Vlaams Gewest	Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest
Totaal (mln euro)	2009	32.904	190.741	17,3%
	2013	35.279	202.728	17,4%
	Evolutie (in %)	+7,2%	+6,3%	
Per inwoner (euro)	2009	27.055	28.934	
	2013	30.482	32.159	
	Evolutie (in %)	+12,7%	+11,1%	

Bron: NBB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Figuur 5.2.1: Aandeel per arrondissement in de bruto toegevoegde waarde van West-Vlaanderen tegen lopende prijzen, 2013.

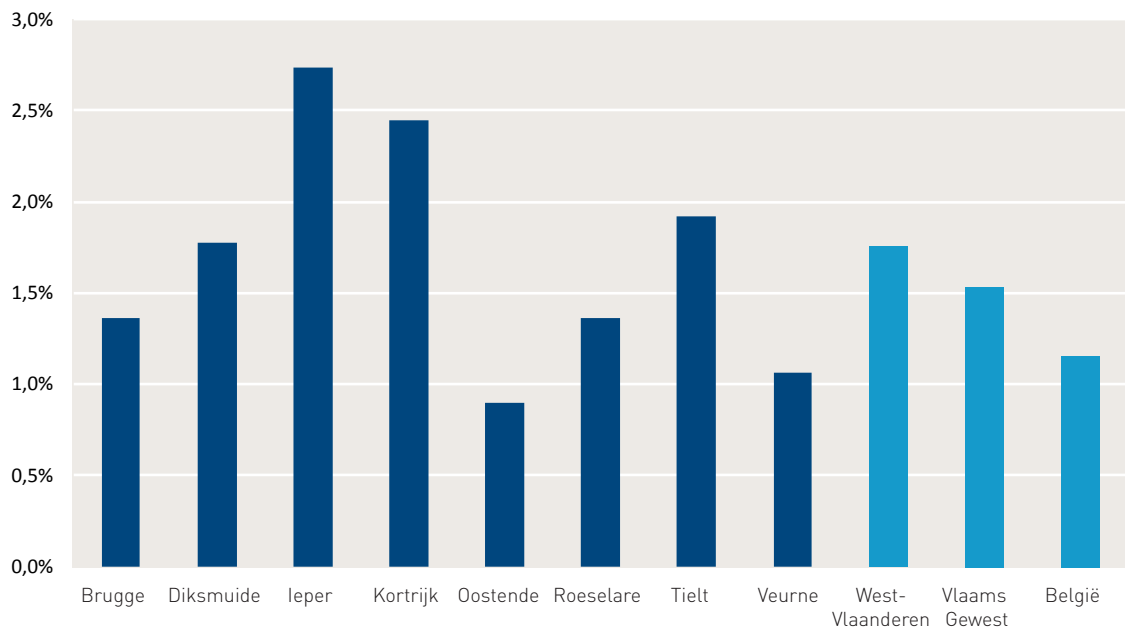

Bron: NBB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Tussen 2009 en 2013 groeide de totale bruto toegevoegde waarde in West-Vlaanderen met 7,2% en in het Vlaamse Gewest met 6,3%. De bijdrage van West-Vlaanderen in de Vlaamse toegevoegde waarde werd hierdoor iets groter.
- Ook indien uitgedrukt per inwoner groeide de indicator in West-Vlaanderen iets sneller dan in het Vlaamse Gewest, namelijk met 12,7% tegenover 11,1%. De kloof tussen West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest werd hierdoor iets gedicht.
- Het arrondissement Kortrijk realiseerde het grootste aandeel van de West-Vlaamse toegevoegde waarde, namelijk 26,3%, gevolgd door Brugge met 25,4%. De twee arrondissementen samen dragen meer dan de helft bij tot het West-Vlaamse cijfer. Daarna volgen op geruime afstand Roeselare (13,3%) en Oostende (10,5%). De arrondissementen Tielt, Ieper, Veurne en Diksmuide zijn samen goed voor net geen kwart van de West-Vlaamse toegevoegde waarde (24,5%).

Figuur 5.2.2: Gemiddelde jaarlijkse economische groei aan de hand van de bruto toegevoegde waarde tegen vaste prijzen, arrondissementen van West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 2009-2013 (a).

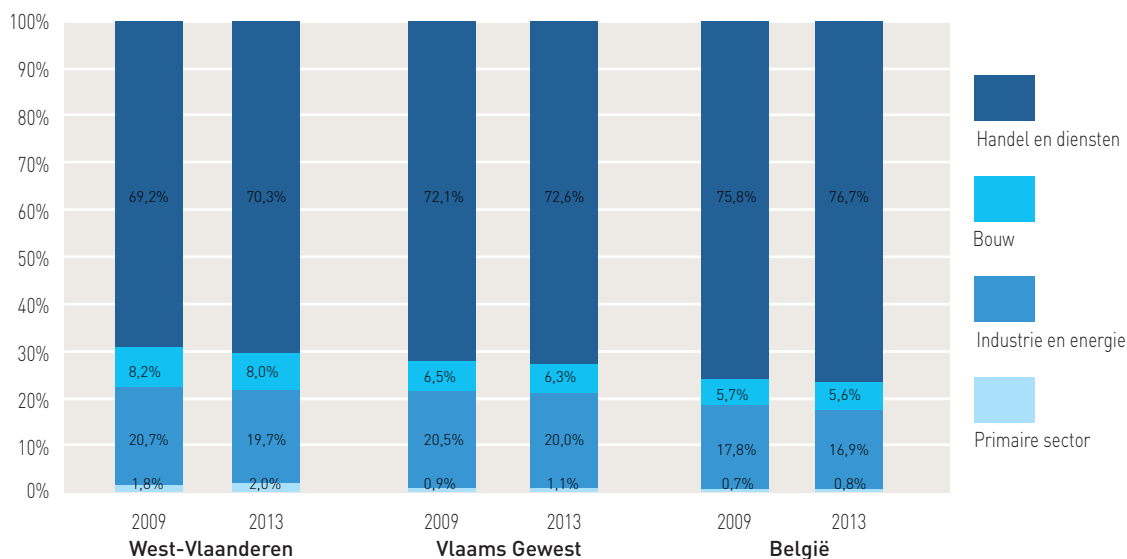
(a) De reeks in vaste prijzen wordt uitgedrukt in kettingeuro's (referentiejaar 2012).

Bron: NBB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Tussen 2009 en 2013 groeide de West-Vlaamse economie opmerkelijk sneller dan de ruimere regio's waar de provincie deel van uitmaakt. In West-Vlaanderen was er een gemiddelde jaarlijkse groei van 1,8%, tegenover een groei van 1,5% in Vlaanderen en 1,2% in België.
- Binnen West-Vlaanderen realiseerde het arrondissement Ieper de grootste groei (2,7% per jaar), gevolgd door Kortrijk (2,5% per jaar), Tielt (1,9% per jaar) en Diksmuide (1,8% per jaar). Drie van deze vier arrondissementen behoren tot de arrondissementen met de laagste totale toegevoegde waarde in West-Vlaanderen, wat betekent dat ze met deze sterkere groei de kloof met de andere arrondissementen meestal iets konden verkleinen.

Figuur 5.2.3: Evolutie bruto toegevoegde waarde tegen lopende prijzen naar sector in West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 2009-2013.

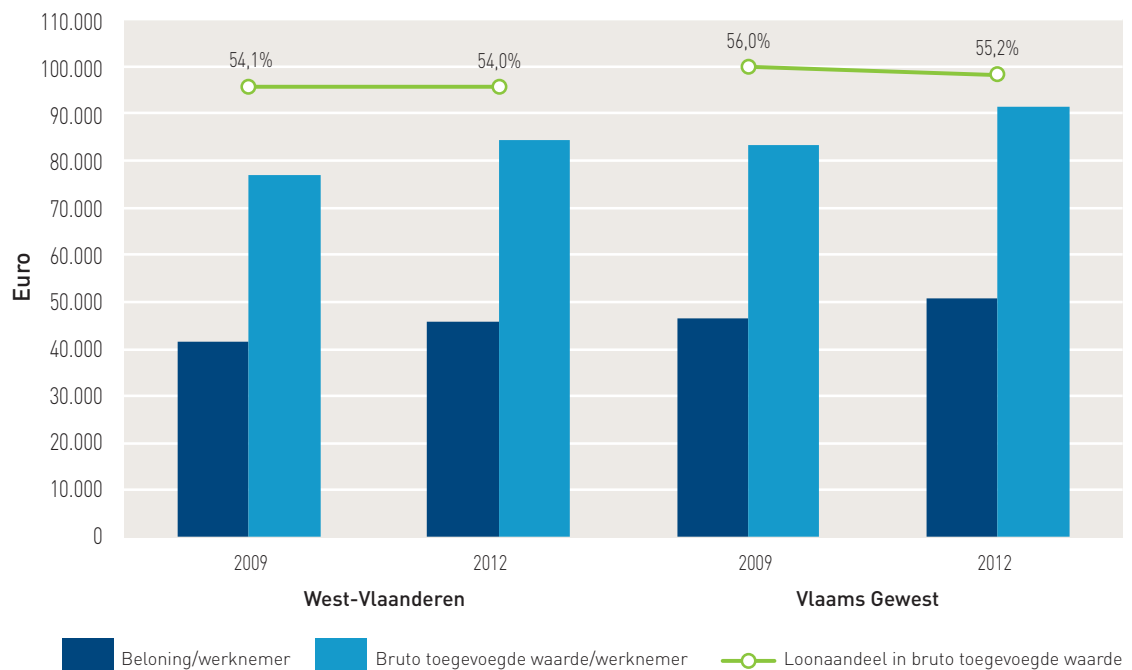

Bron: NBB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Het grootste aandeel van de bruto toegevoegde waarde wordt gerealiseerd door de handel en diensten. Dit is het geval in zowel West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest als België, en dit in zowel 2009 als 2013. Verschil tussen de regio's is wel dat de bijdrage van de handel en diensten in West-Vlaanderen kleiner is dan in het Vlaamse Gewest en België.
- Het aandeel van de handel en diensten in de totale bruto toegevoegde waarde groeide tussen 2009 en 2013 ten koste van het aandeel van de industrie en in mindere mate van de bouw. Het aandeel van de primaire sector werd gehandhaafd in dezelfde periode en steeg zelfs lichtjes. Opmerkelijk was verder ook dat het aandeel van de industrie in 2013 in West-Vlaanderen kleiner was dan in Vlaanderen. Beschouwen we de industrie en de bouw samen, dan blijft het aandeel van deze sectoren in 2013 groter in West-Vlaanderen (27,7%) dan in Vlaanderen (26,3%) en België (22,5%).

Figuur 5.2.4: Evolutie van de loonkost en de arbeidsproductiviteit in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest, 2009-2012.

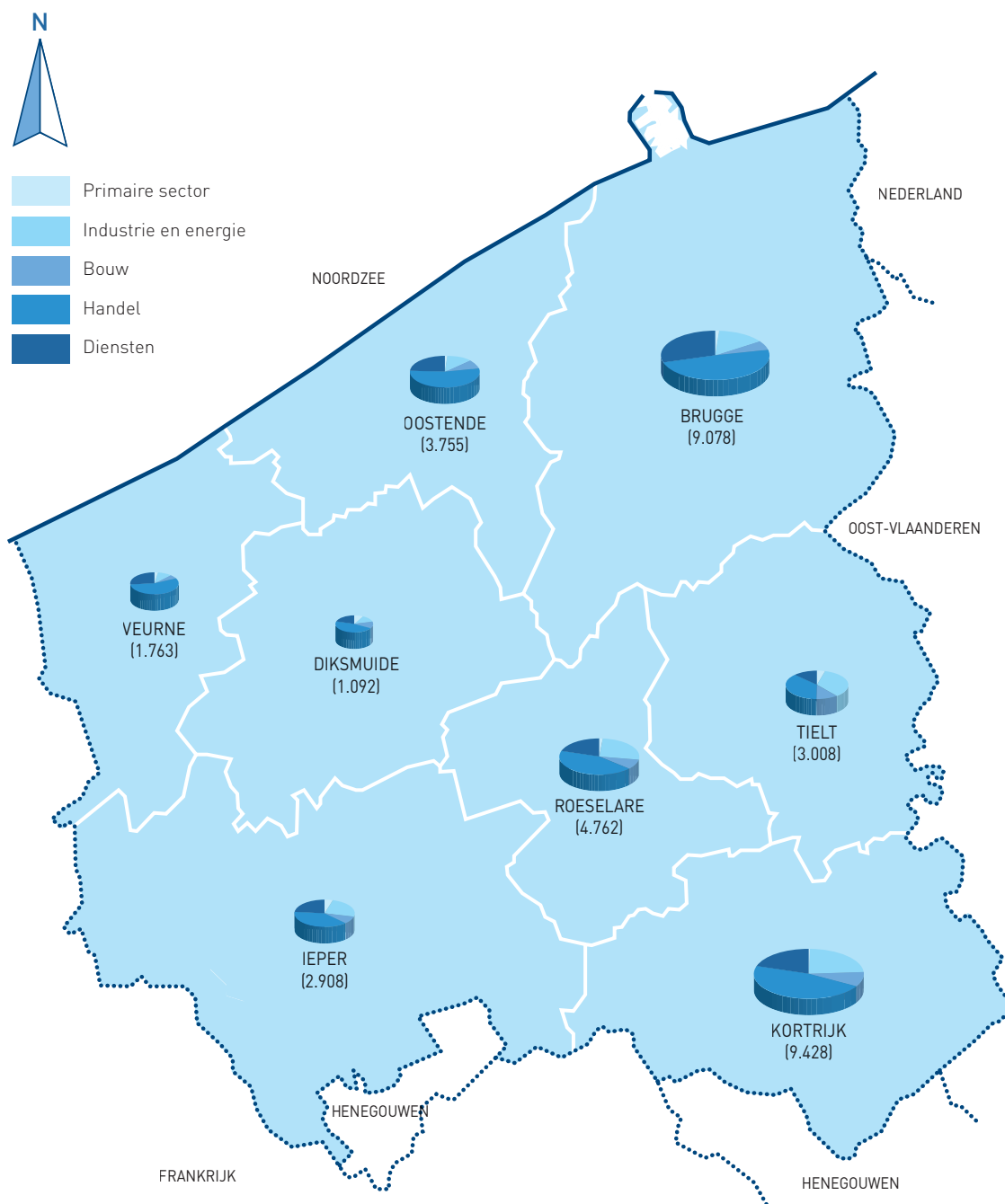

Bron: NBB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Zowel de beloning per werknemer (of de loonkost) als de bruto toegevoegde waarde per werknemer (of de arbeidsproductiviteit) zijn in West-Vlaanderen kleiner dan in Vlaanderen, en dit in zowel 2009 als 2012. Het verschil tussen beide indicatoren is echter iets kleiner in West-Vlaanderen dan in Vlaanderen wat betekent dat ook het loonaandeel in de bruto toegevoegde waarde (of de verhouding tussen beide indicatoren) kleiner is in West-Vlaanderen dan in Vlaanderen.
- Beide indicatoren groeiden tussen 2009 en 2012 en dit zowel in West-Vlaanderen als in Vlaanderen. De beloning per werknemer nam echter iets minder toe dan de bruto toegevoegde waarde per werknemer waardoor het loonaandeel in de bruto toegevoegde waarde daalde tussen 2009 en 2012, zij het zeer miniem.

Kaart 5.2.1: Bruto toegevoegde waarde tegen lopende prijzen (miljoen euro) naar sector, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2013 (a).

WEST-VLAANDEREN (35.794)

Primaire sector:	723	(2,0%)
Industrie en energie:	7.050	(19,7%)
Bouw:	2.862	(8,0%)
Handel:	17.052	(47,6%)
Diensten:	8.106	(22,6%)

0 5 10 15 km

(a) Indeling o.b.v. de nieuwe Nace-Bel nomenclatuur 2008.

*Handel: Nace-Bel nomenclatuur A21 - codes G t/m N.

*Diensten: Nace-Bel nomenclatuur A21 - codes O t/m T.

Bron: NBB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

3. VERLOOP VAN DE ONDERNEMINGEN

A. Actieve, opgerichte en verdwenen ondernemingen

Eind 2014 telde West-Vlaanderen 107.663 actieve ondernemingen of 21,1% van het Vlaamse totaal. Het aantal opgerichte ondernemingen steeg tussen 2013 en 2014 in West-Vlaanderen iets minder sterk dan in Vlaanderen, maar het aantal verdwenen ondernemingen daalde in dezelfde periode wel iets sterker in West-Vlaanderen dan in Vlaanderen. In 2014 bleef de nettogroeiratio in West-Vlaanderen (1,7%) een eind onder het Vlaamse (2,4%) en Belgische (2,6%) cijfer. Van de 7.389 opgerichte West-Vlaamse ondernemingen in 2014 situeert ruim de helft zich in de arrondissementen Brugge en Kortrijk.

Tabel 5.3.1: Evolutie van het aantal actieve, opgerichte en verdwenen ondernemingen, West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 2013-2014.

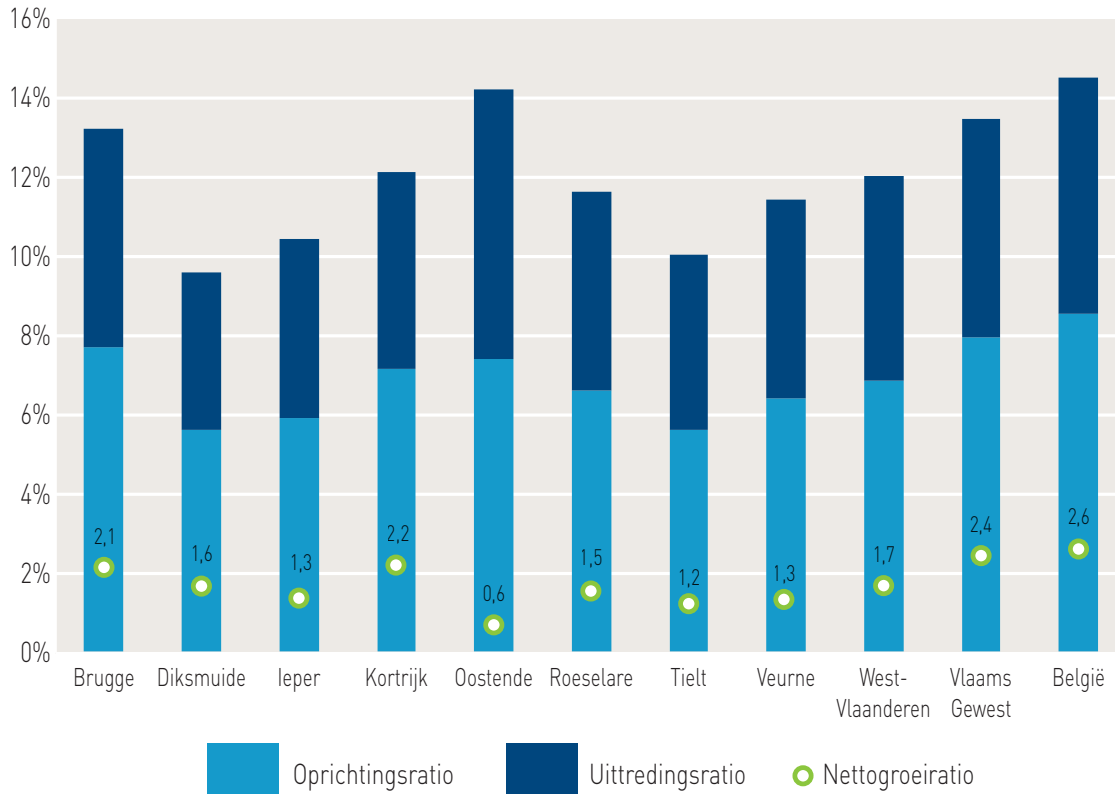
		Actieve ondernemingen	Opgerichte ondernemingen	Verdwenen ondernemingen
West-Vlaanderen	2013	105.638	6.983	6.588
	2014	107.663	7.389	5.576
	evolutie (in %)	+1,9%	+5,8%	-15,4%
Vlaams Gewest	2013	497.546	37.895	33.120
	2014	510.107	40.497	28.186
	evolutie (in %)	+2,5%	+6,9%	-14,9%
België	2013	823.843	69.678	59.994
	2014	846.342	72.379	50.386
	evolutie (in %)	+2,7%	+3,9%	-16,0%

Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Eind 2014 telde West-Vlaanderen 107.663 **actieve** ondernemingen; dit is 21,1% van het Vlaamse totaal. In vergelijking met 2013 lag het aantal actieve ondernemingen in 2014 in West-Vlaanderen 1,9% hoger. In het Vlaamse Gewest en België was de relatieve toename van het aantal actieve ondernemingen in de periode 2013-2014 nog groter (respectievelijk +2,5% en +2,7%).
- In 2014 werden in West-Vlaanderen 7.389 ondernemingen **opgericht**, wat 18,2% van het Vlaamse cijfer is. Voor West-Vlaanderen betekent dit een toename met 5,8% in 2014 ten opzichte van 2013. In het Vlaamse Gewest was de relatieve toename in deze periode nog groter (+6,9%); in België bleef de toename van het aantal opgerichte ondernemingen beperkt tot 3,9%. We merken hierbij op dat deze toenames wellicht voor een aanzienlijk deel kunnen toegeschreven worden aan de invoering van de btw-plicht voor advocaten op 1 januari 2014. Aangezien zij beschouwd worden als nieuwe btw-plichtigen, worden ze meegenomen bij de oprichtingen.
- Met 5.576 **verdwenen** ondernemingen in 2014 kon 19,8% van het totale aantal verdwenen ondernemingen in Vlaanderen in West-Vlaanderen worden gesitueerd. In de periode 2013-2014 daalde het aantal verdwenen ondernemingen in West-Vlaanderen met 15,4%. De relatieve afname van het aantal verdwenen ondernemingen was in dezelfde periode iets minder sterk in Vlaanderen (-14,9%), maar iets sterker in België (-16%).

Figuur 5.3.1: Verloop van de ondernemingen, arrondissementen van West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 2014.

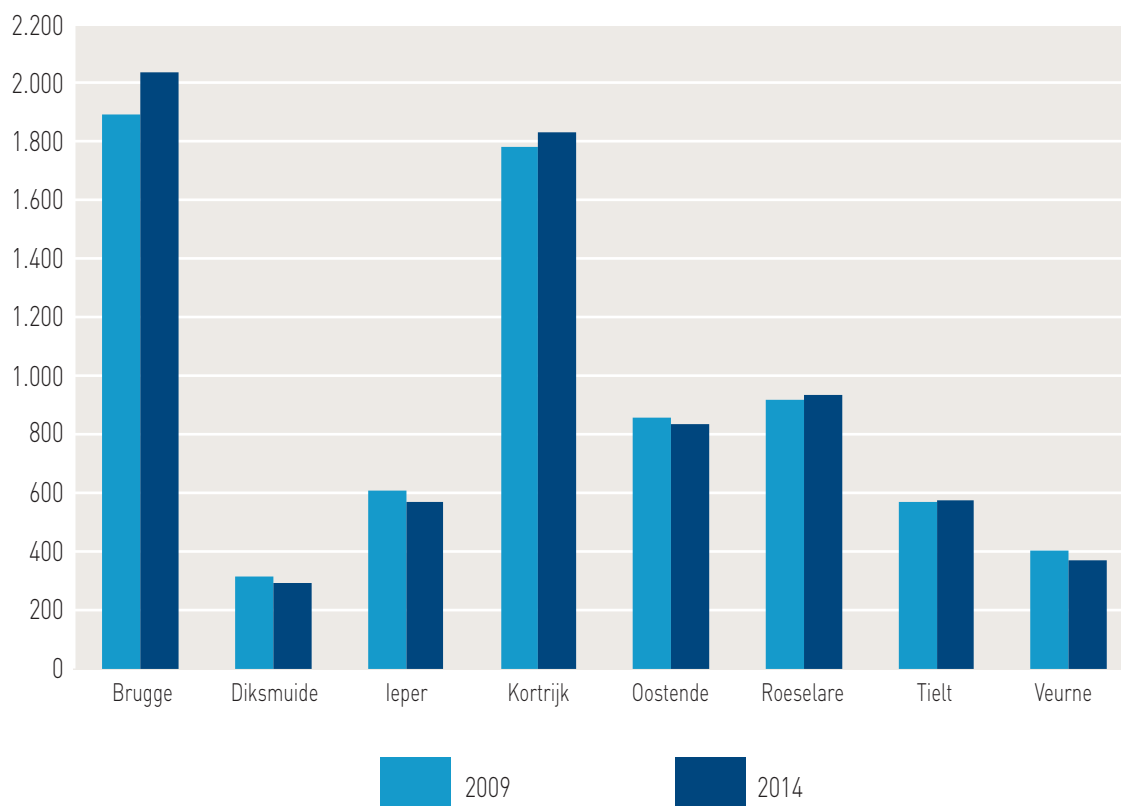

Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2014 lag de oprichtingsratio in West-Vlaanderen (6,9%) onder het Vlaamse (7,9%) en Belgische (8,6%) cijfer. Aangezien ook de uittredingsratio in West-Vlaanderen (5,2%) in 2014 onder het Vlaamse (5,5%) en Belgische (6%) gemiddelde lag, was ook de turbulentieratio in West-Vlaanderen kleiner dan gemiddeld in Vlaanderen en België (12% ten opzichte van respectievelijk 13,5% en 14,5%). Met een nettogroeiratio van 1,7% bleef West-Vlaanderen in 2014 een eind onder het Vlaamse (2,4%) en Belgische (2,6%) cijfer.
- Binnen West-Vlaanderen hadden de arrondissementen Brugge (7,7%) en Oostende (7,4%) de hoogste oprichtingsratio in 2014. Ook wat betreft de uittredingsratio stonden beide arrondissementen op kop, zij het in omgekeerde volgorde. Aangezien de uittredingsratio in Oostende (6,8%) beduidend groter was dan in Brugge (5,5%), lag ook de turbulentieratio in Oostende (14,2%) een eind boven het Brugse cijfer (13,2%). Oostende is overigens het enige West-Vlaamse arrondissement waar de turbulentie groter was dan gemiddeld in het Vlaamse Gewest. Diksmuide en Tielt hadden de laagste oprichtingsratio (beiden 5,6%) en uittredingsratio (respectievelijk 4% en 4,4%) en bijgevolg ook de laagste turbulentie (respectievelijk 9,6% en 10%).
- In 2014 was de nettogroeiratio het hoogst in Kortrijk (+2,2%) en Brugge (+2,1%), maar ook deze ratio's bleven onder het Vlaamse en Belgische gemiddelde. In Oostende was de nettogroeiratio (0,6%) beduidend lager dan in de andere West-Vlaamse arrondissementen.

Figuur 5.3.2: Evolutie van het aantal opgerichte ondernemingen, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2009-2014.

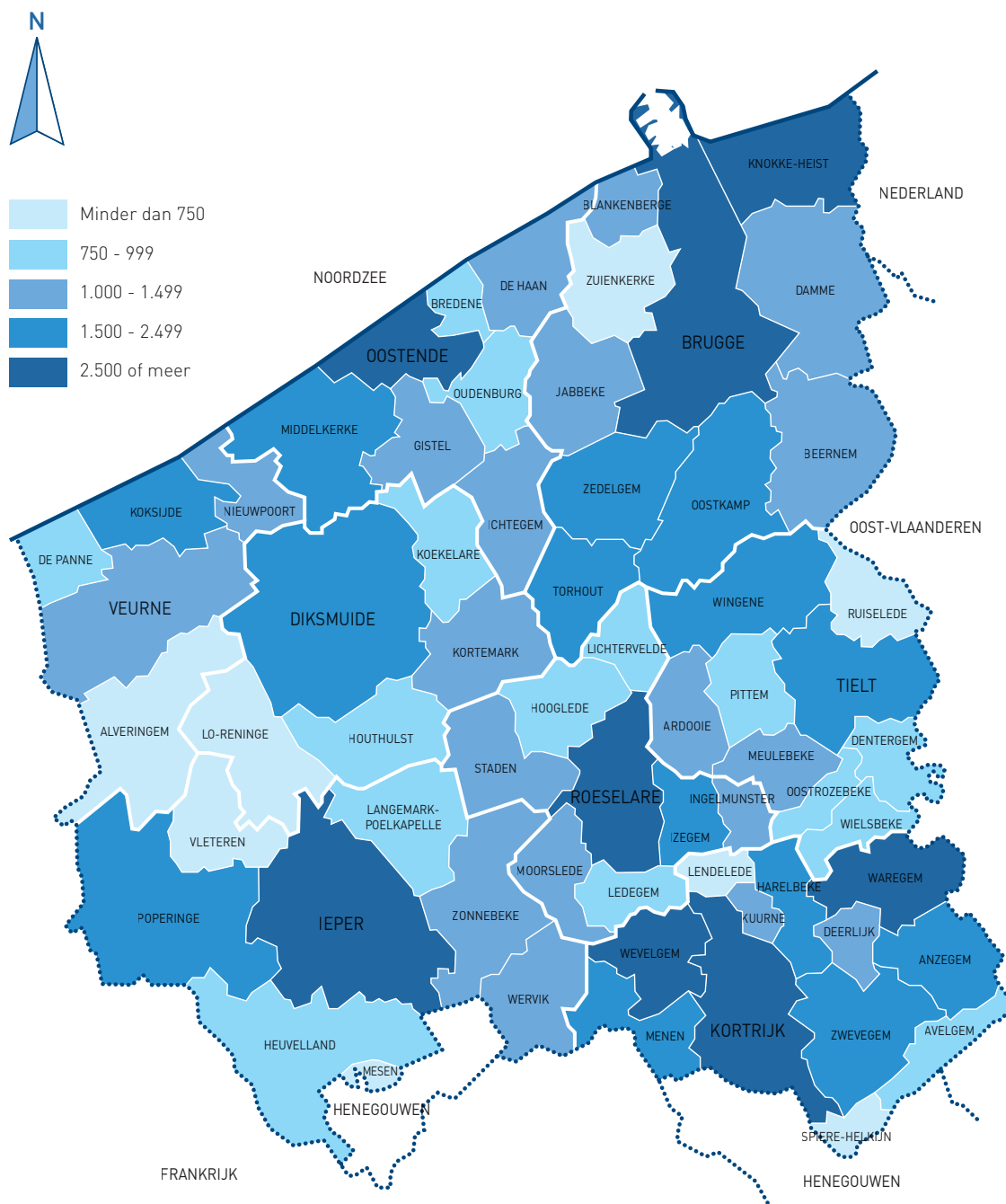

Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Van de 7.389 opgerichte West-Vlaamse ondernemingen in 2014 situeert ruim de helft zich in de arrondissementen Brugge (27,3%) en Kortrijk (24,6%). In de Westhoekarrondissementen Diksmuide (4%), Veurne (5%) en Ieper (7,6%) is het aandeel opgerichte ondernemingen het kleinst.
- Ondanks de sterke toename van het aantal oprichtingen tussen 2013 en 2014, die wellicht voor een aanzienlijk deel kan worden toegeschreven aan de invoering van de btw-plicht voor advocaten, bleef de stijging van het aantal oprichtingen in de periode 2009-2014 in West-Vlaanderen beperkt tot 1,3%. In Vlaanderen (+5,8%) en België (+8,1%) was de toename van het aantal oprichtingen in dezelfde periode beduidend groter. Binnen West-Vlaanderen zijn er vier arrondissementen - Brugge, Kortrijk, Roeselare en Tielt - waar in 2014 meer ondernemingen werden opgericht dan in 2009. In Brugge was de toename zowel in absolute als in relatieve termen het grootst (+143 oprichtingen of +7,6%). In Ieper was de afname van het aantal oprichtingen in de periode 2009-2014 in absolute cijfers het grootst (-38 oprichtingen of -6,3%), maar in relatieve termen was de afname groter in Veurne (-36 oprichtingen of -8,9%) en Diksmuide (-21 oprichtingen of -6,7%).

Kaart 5.3.1: Aantal actieve ondernemingen, gemeenten van West-Vlaanderen, 2014.

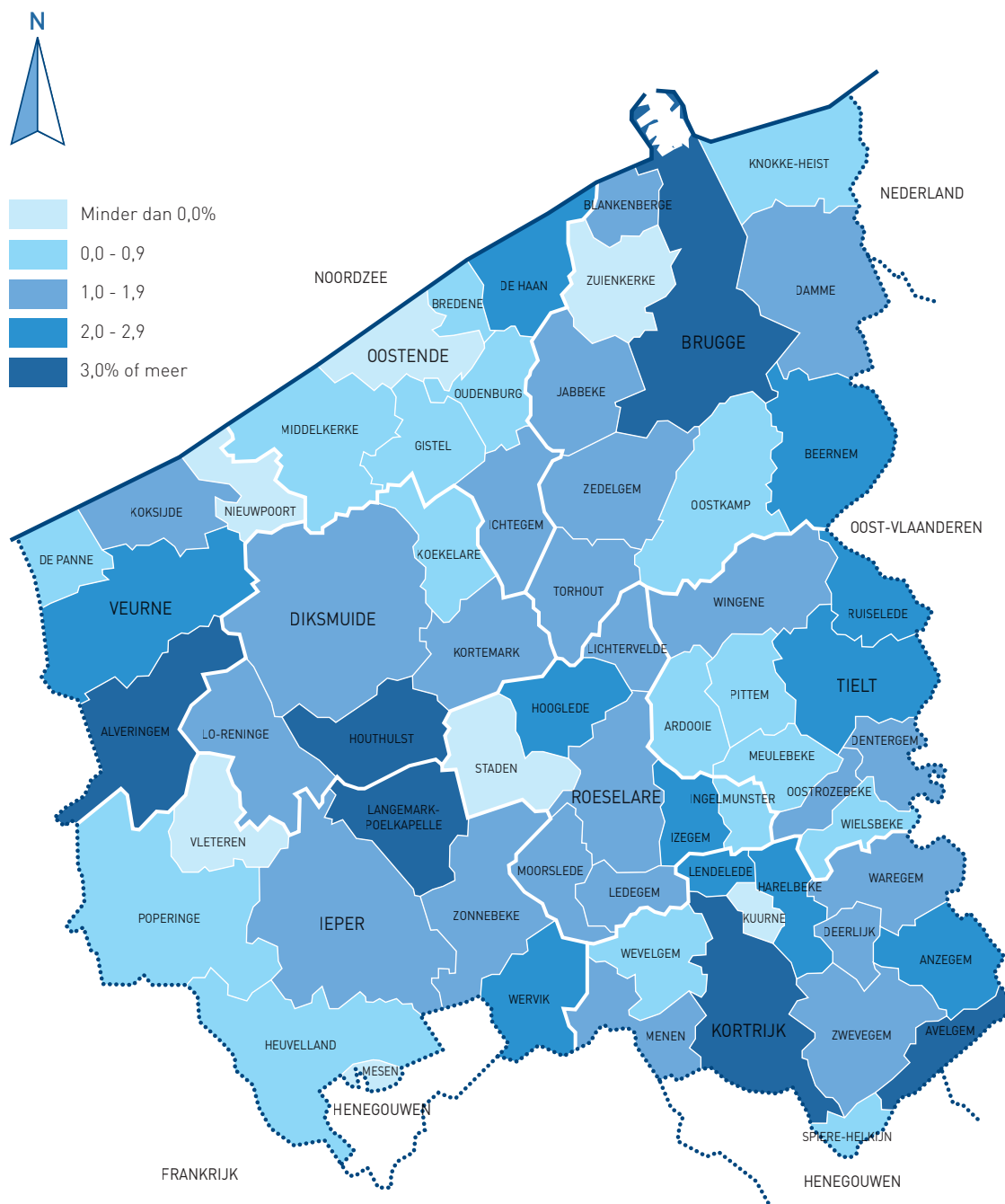

Minimum: Mesen	53
Maximum: Brugge	9.886
West-Vlaanderen:	107.663
Vlaams Gewest:	510.107
België:	846.342

0 5 10 15 km

Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Kaart 5.3.2: Nettogroeiratio, gemeenten van West-Vlaanderen, 2014.

Minimum: Mesen	-3,8%
Maximum: Alveringem	+4,7%
West-Vlaanderen:	+1,7%
Vlaams Gewest:	+2,4%
België:	+2,6%

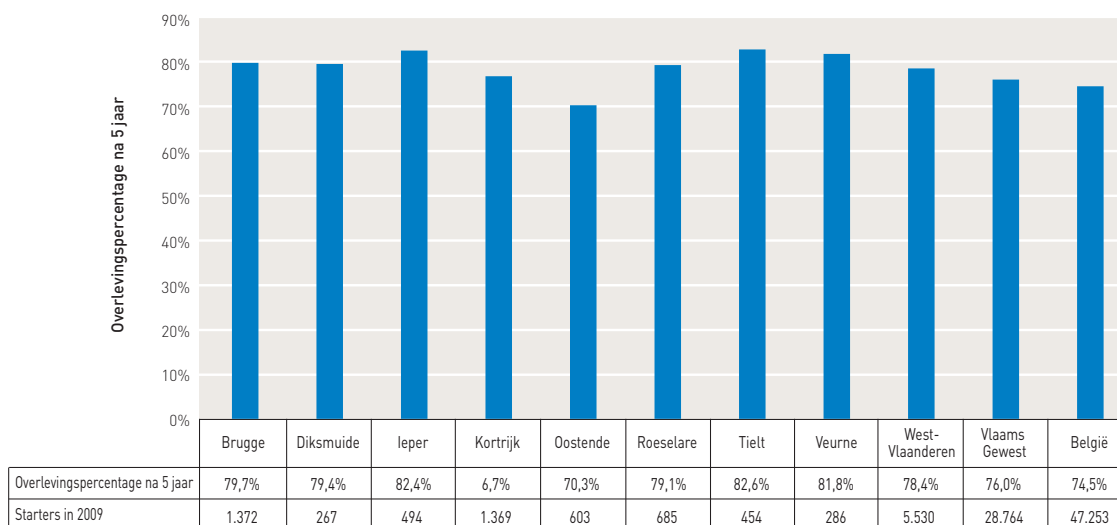
0 5 10 15 km

Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

B. Overlevingspercentage starters

In 2014 waren 4.337 van de in totaal 5.530 West-Vlaamse ondernemingen die in 2009 startten nog actief. Met een overlevingspercentage na vijf jaar van 78,4% doet West-Vlaanderen het een stuk beter dan gemiddeld in Vlaanderen (76%) en België (74,5%). Van alle West-Vlaamse ondernemingen die in 2009 werden gestart maar binnen de vijf jaar weer werden stopgezet, deed 28,2% dat tussen de één tot twee jaar na oprichting. Behalve in de quartaire sector ligt het overlevingspercentage van starters in West-Vlaanderen in elke sector boven het Vlaamse en Belgische cijfer.

Figuur 5.3.3: Overlevingspercentage in 2014 na vijf jaar van ondernemingen gestart in 2009, arrondissementen van West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België.

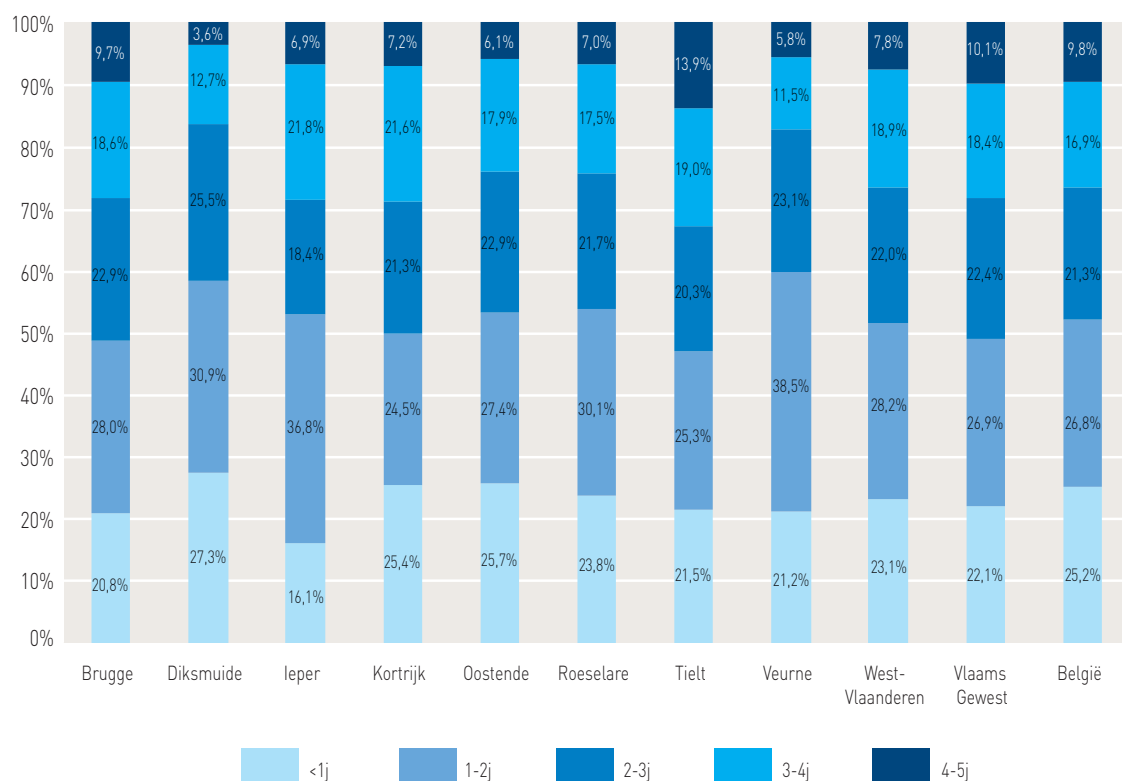

Bron: Lokovest (17/04/2015), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2009 werden in West-Vlaanderen 5.530 ondernemingen gestart; dit is 19,2% van het Vlaamse totaal. Binnen West-Vlaanderen staan de arrondissementen Brugge en Kortrijk op kop met elk 24,8% van de starters. Onderaan de rangschikking vinden we Diksmuide en Veurne met respectievelijk 4,8% en 5,2% van de in 2009 gestarte West-Vlaamse ondernemingen.
- Van de ondernemingen die in 2009 in West-Vlaanderen werden gestart waren er in 2014 nog 4.337 actief. Uitgedrukt ten opzichte van het totale aantal West-Vlaamse ondernemingen dat in 2009 werd gestart, resulteert dit in een overlevingspercentage na vijf jaar van 78,4%. Het overlevingspercentage na vijf jaar ligt in West-Vlaanderen beduidend hoger dan in het Vlaamse Gewest (76%) en België (74,5%).
- Binnen West-Vlaanderen vinden we de hoogste overlevingspercentages in Tielt (82,6%), Ieper (82,4%) en Veurne (81,8%). In het arrondissement Oostende is het overlevingspercentage na vijf jaar het laagst; slechts 70,3% van de in 2009 gestarte ondernemingen was vijf jaar later nog actief. Als we dit naast de statistiek van de demografische beweging van ondernemingen leggen (cfr. 5.3.A), dan blijkt dat de arrondissementen met een hoog overlevingspercentage bij starters net die arrondissementen zijn met een lage turbulentieratio en vice versa.

Figuur 5.3.4: Stopzettingen in de periode 2009-2014 van ondernemingen gestart in 2009, ingedeeld naar leeftijd, arrondissementen van West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België.

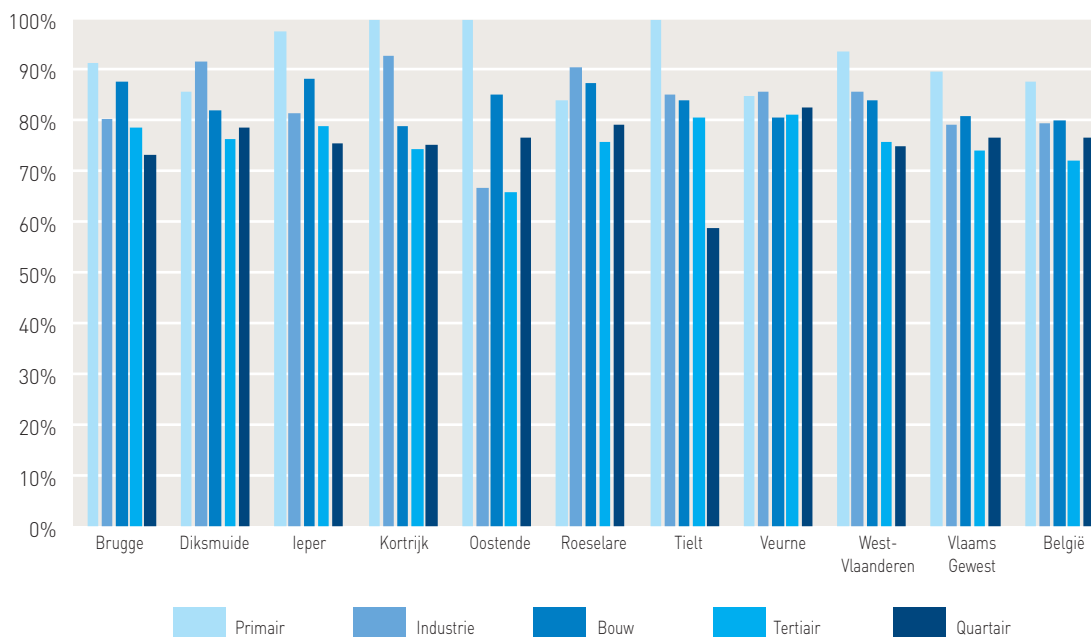

Bron: Lokovest (17/04/2015), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Bij de West-Vlaamse ondernemingen die in 2009 werden gestart maar binnen de vijf jaar weer werden stopgezet, gebeurde dat bij 28,2% tussen de één tot twee jaar na oprichting. Ook in Vlaanderen (26,9%) en België (26,8%) vertegenwoordigden de ondernemingen die één tot twee jaar na hun oprichting opnieuw werden stopgezet de grootste groep.
- In West-Vlaanderen en België vormden de ondernemingen die binnen het jaar na oprichting opnieuw hun activiteiten stopzetten de op één na grootste groep. In België was het aandeel stopzettingen binnen het jaar na oprichting (25,2%) beduidend hoger dan in West-Vlaanderen (23,1%) en Vlaanderen (22,1%). In het Vlaamse Gewest was de groep van ondernemingen die tussen de twee tot drie jaar na oprichting werden stopgezet (22,4%) net iets groter dan de groep van ondernemingen die het eerste jaar niet overleefden. In zowel West-Vlaanderen, Vlaanderen als België vormden de ondernemingen die tussen de vier tot vijf jaar na oprichting de activiteiten stopzetten de kleinste groep. Opvallend is dat het percentage ondernemingen dat tussen de vier tot vijf jaar na oprichting stopt een stuk kleiner is in West-Vlaanderen (7,8%) dan in België (9,8%) en Vlaanderen (10,1%).
- Binnen West-Vlaanderen zijn er enkele opvallende verschillen. Zo ligt het percentage starters dat één tot twee jaar na oprichting de activiteiten stopzet in Veurne (38,5%) en Ieper (36,8%) een eind boven het West-Vlaamse gemiddelde. In Ieper is het percentage starters dat het eerste jaar niet overleeft wel opvallend laag (16,1%) in vergelijking met de andere West-Vlaamse arrondissementen. In Diksmuide is het percentage starters dat binnen het jaar na oprichting opnieuw stopt het grootst (27,3%). Het aandeel ondernemingen dat tussen de drie tot vijf jaar na oprichting de activiteiten stopzet ligt in Diksmuide, net als in Veurne, wel beduidend lager dan gemiddeld in West-Vlaanderen (respectievelijk 16,3% en 17,3% ten opzichte van 26,7%).

Figuur 5.3.5: Overlevingspercentage in 2014 na vijf jaar van ondernemingen gestart in 2009, ingedeeld naar sector, arrondissementen van West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België.

Bron: Lokovest (17/04/2015), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Enkel in de quartaire sector ligt het overlevingspercentage van starters in West-Vlaanderen (75,1%) onder het Vlaamse (76,6%) en Belgische (76,8%) cijfer. In de primaire sector is 93,6% van de West-Vlaamse ondernemingen die in 2009 werden gestart vijf jaar later nog actief; in Vlaanderen en België is dit het geval voor respectievelijk 89,6% en 87,9% van de starters. Ook in de industrie ligt het overlevingspercentage in West-Vlaanderen (85,7%) beduidend hoger dan in Vlaanderen (79,2%) en België (79,5%). In zowel West-Vlaanderen, Vlaanderen als België is ruim vier op de vijf starters in de bouwsector vijf jaar na oprichting nog actief; het overlevingspercentage in West-Vlaanderen (84%) ligt boven het Vlaamse (80,9%) en Belgische (80%) cijfer. In de tertiaire sector overleeft 76% van de West-Vlaamse ondernemingen de eerste vijf jaar na hun oprichting, wat iets meer is dan gemiddeld in Vlaanderen (74,2%) en België (72,3%).
- Binnen West-Vlaanderen zijn er opnieuw enkele opvallende verschillen. Zo zijn er drie arrondissementen - Tielt, Oostende en Kortrijk - waar alle starters in de primaire sector vijf jaar later nog actief zijn. Voor Tielt ging het over 39 starters, voor Oostende en Kortrijk ging het over respectievelijk 23 en 16 starters. Ook in Ieper en Brugge lag het overlevingspercentage in de primaire sector hoog (respectievelijk 97,8% en 91,3%). In Ieper waren 44 van de 45 starters na vijf jaar nog actief; in Brugge was dat het geval voor 42 van de 46 starters. In Kortrijk, Diksmuide en Roeselare overleefden ruim negen van de tien ondernemingen die in de industrie werden opgericht de eerste vijf jaar. In absolute cijfers ging het in Kortrijk om 77 van de 83 starters (of 92,8%), in Diksmuide ging het om 11 van de 12 starters (of 91,7%) en in Roeselare waren 39 van de 43 starters (of 90,7%) nog actief. In Oostende overleefden slechts 14 van de 21 opgerichte ondernemingen (of 66,7%) de eerste vijf jaar. Ook voor de in 2009 opgerichte ondernemingen in de tertiaire sector was het overlevingspercentage na vijf jaar het laagst in Oostende (66%). In Veurne was het overlevingspercentage in de tertiaire sector het grootst; daar overleefden 165 van de 203 opgerichte ondernemingen (of 81,3%) de eerste vijf jaar. In Veurne springt ook het hoge overlevingspercentage van ondernemingen in de quartaire sector in het oog (82,6% of 19 van de 23 starters). In Tielt overleefden slechts tien van de 17 opgerichte ondernemingen (of 58,8%) in de quartaire sector de eerste vijf jaar.

C. Faillissementen

Van de 942 ondernemingen die in West-Vlaanderen failliet gingen in 2014 situeert iets meer dan de helft zich in Kortrijk (26,2%) en Brugge (24,6%). In 2014 telde West-Vlaanderen 12 faillissementen minder dan in 2013. In West-Vlaanderen situeerde 68,5% van alle faillissementen zich bij bedrijven in de tertiaire sector. Hiervan kan bijna de helft (49,6%) worden toegeschreven aan de horeca en de kleinhandel.

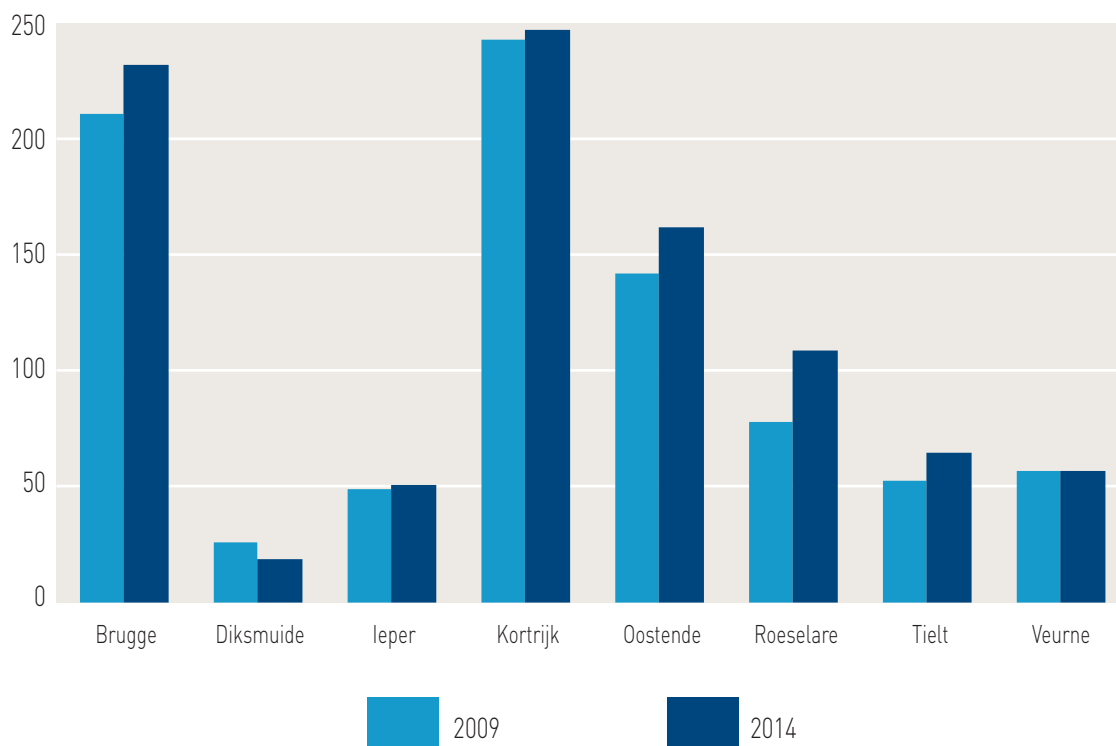
Tabel 5.3.2: Evolutie van het aantal faillissementen, West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 2013-2014.

	2013	2014	Evolutie in a.c.	Evolutie in %
West-Vlaanderen	954	942	-12	-1,3%
Vlaams Gewest	5.742	5.285	-457	-8,0%
België	11.740	10.736	-1.004	-8,6%

Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2014 gingen in West-Vlaanderen 942 ondernemingen failliet. In vergelijking met 2013 is dit een beperkte afname met 12 faillissementen of 1,3%. In Vlaanderen was de daling van het aantal faillissementen in de periode 2013-2014 duidelijk groter (-8% of -457 faillissementen). In absolute termen was er in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een nagenoeg even grote afname als in Vlaanderen, maar in relatieve termen was de daling een stuk groter (-449 faillissementen of -16,9%). In Wallonië bleef de afname beperkt tot 98 faillissementen of 2,9%. De sterke afnames in Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest resulteerden voor heel België in een afname van het aantal faillissementen met 8,6%.
- Aangezien de relatieve afname van het aantal faillissementen in de periode 2013-2014 in Vlaanderen groter was dan in West-Vlaanderen, steeg het aandeel van West-Vlaanderen in het aantal Vlaamse faillissementen van 16,6% in 2013 tot 17,8% in 2014.
- De overgrote meerderheid (92,3%) van alle faillissementen in West-Vlaanderen in 2014 situeerde zich bij ondernemingen met minder dan vijf werknemers. Ook in Vlaanderen en België was dit het geval, al was het aandeel faillissementen bij ondernemingen met minder dan vijf werknemers er iets kleiner (respectievelijk 91,6% en 90,7%). De ondernemingen met minder dan vijf werknemers zijn natuurlijk ook het sterkst vertegenwoordigd in de economie.

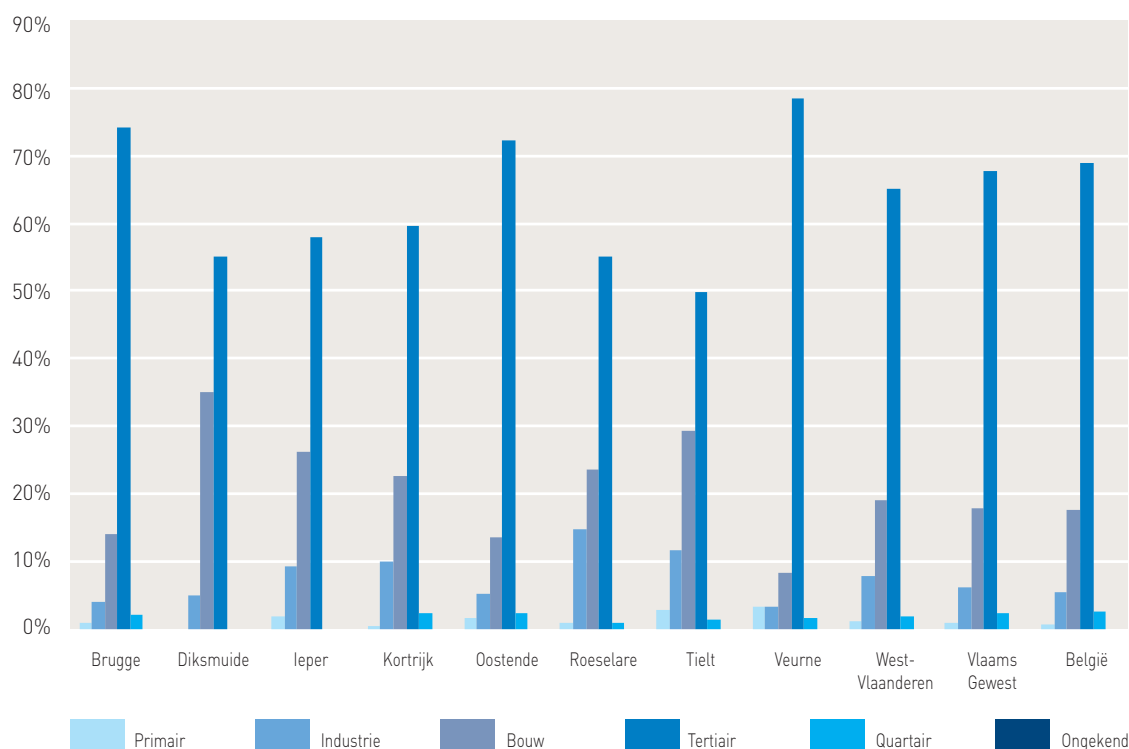
Figuur 5.3.6: Evolutie van het aantal faillissementen, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2009-2014.

Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Van de 942 faillissementen in West-Vlaanderen in 2014 situeerde iets meer dan de helft zich in Kortrijk (26,2%) en Brugge (24,6%). Op geruime afstand volgen de arrondissementen Oostende (17,2%), Roeselare (11,6%), Tielt (6,9%) en Veurne (6,1%). Onderaan de rangschikking vinden we Diksmuide en Ieper met respectievelijk 2% en 5,4% van alle faillissementen in West-Vlaanderen. In Kortrijk en Oostende is het aandeel faillissementen duidelijk groter dan het aandeel actieve ondernemingen (respectievelijk 23,6% en 10,4%). In Brugge en Veurne is het aandeel faillissementen nagenoeg even groot als het aandeel actieve ondernemingen (respectievelijk 24,4% en 5,4%). In de overige West-Vlaamse arrondissementen is het aandeel faillissementen kleiner.
- In 2014 telde West-Vlaanderen 83 faillissementen meer (of +9,7%) dan in 2009. In Vlaanderen was de relatieve toename in dezelfde periode iets kleiner (+6,1% of +302 faillissementen). Als gevolg van forse toenames in zowel absolute als relatieve termen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (+415 faillissementen of +23,2%) en Wallonië (+599 faillissementen of +22,6%) steeg het aantal faillissementen in heel België met 14%. Diksmuide is het enige West-Vlaamse arrondissement waar het aantal faillissementen in 2014 lager lag dan in 2009 (-7 faillissementen of -26,9%). In Veurne waren er in 2014 exact even veel faillissementen als in 2009. In de overige West-Vlaamse arrondissementen steeg het aantal faillissementen in de periode 2009-2014. In absolute en relatieve termen was de toename het grootst in Roeselare (+31 faillissementen of +39,7%). Ook in Tielt was er een aanzienlijke relatieve toename van het aantal faillissementen (+22,6% of +12 faillissementen), maar in absolute termen was de stijging groter in Brugge (+21 faillissementen of +10%) en in Oostende (+20 faillissementen of +14,1%). In Ieper (+2 faillissementen of +4,1%) en Kortrijk (+4 faillissementen of +1,6%) bleef de toename van het aantal faillissementen tussen 2009 en 2014 zowel in absolute als in relatieve termen beperkt.

Figuur 5.3.7: Aandeel van faillissementen naar sector, arrondissementen van West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 2014.

Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In West-Vlaanderen situeerde 68,5% van alle faillissementen in 2014 zich bij bedrijven in de tertiaire sector. In het Vlaamse Gewest en België was het aandeel faillissementen in de tertiaire sector zelfs nog groter (respectievelijk 71,3% en 72,4%). Binnen de tertiaire sector kan in West-Vlaanderen 30,2% van de faillissementen worden toegeschreven aan de horeca. Daarnaast situeert 19,4% van de West-Vlaamse faillissementen in de tertiaire sector zich in de kleinhandel. De horeca en de kleinhandel zijn ook in Vlaanderen (respectievelijk 26,3% en 17%) en België (respectievelijk 25,9% en 19,9%) de sectoren binnen de tertiaire sector met het grootste aantal faillissementen.
- Na de tertiaire sector komt de bouwsector in zowel West-Vlaanderen (20,1%), Vlaanderen (18,7%) als België (18,4%) op de tweede plaats wat betreft het aantal faillissementen. Het aandeel faillissementen in de industrie ligt in West-Vlaanderen een eind boven het Vlaamse en Belgische aandeel (8,3% ten opzichte van respectievelijk 6,6% en 5,7%).
- Op arrondissementeel niveau zijn er binnen West-Vlaanderen enkele opvallende verschillen. Zo ligt het aandeel faillissementen in de tertiaire sector in Veurne (82,5%) een heel eind boven het West-Vlaamse gemiddelde. Ook in Brugge (78%) en Oostende (75,9%) situeert ruim drie vierde van alle faillissementen zich in de tertiaire sector. In Tielt daarentegen was iets meer dan de helft (52,3%) van alle failliete ondernemingen actief in de tertiaire sector, maar in zowel de bouwsector (30,8%), de industrie (12,3%) als de primaire sector (3,1%) telde Tielt telkens het op één na hoogste percentage faillissementen. In Diksmuide springt de bouw in het oog met maar liefst 36,8% van alle faillissementen. In Roeselare was 15,6% van de failliete ondernemingen actief in de industrie; in Veurne situeerde 3,5% van de faillissementen zich in de primaire sector.

D. Collectieve ontslagen

In 2014 verloren in West-Vlaanderen 319 werknemers hun job als gevolg van een collectief ontslag; dit is 8,6% van het Vlaamse totaal. In West-Vlaanderen werd in 2014 nog één intentie tot collectief ontslag gemeld waardoor 132 jobs bedreigd worden. In heel Vlaanderen dreigen in totaal 1.438 jobs verloren te gaan bij bedrijven die in 2013 en 2014 een intentie tot collectief ontslag hebben gemeld, maar nog niet hadden uitgevoerd in februari 2015 (afsluitdatum van de statistiek).

Tabel 5.3.3: Evolutie van het aantal collectieve ontslagen, bedrijven en werknemers, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2014.

	2013		2014	
	Bedrijven	Werknemers	Bedrijven	Werknemers
West-Vlaanderen				
Volledig uitgevoerd	13	335	5	319
Intentie gemeld	0	0	1	132
Vlaams Gewest				
Volledig uitgevoerd	79	9.767	57	3.719
Intentie gemeld	5	239	9	1.199

Bron: VDAB (februari 2015), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2014 verloren in West-Vlaanderen 319 werknemers hun job als gevolg van een collectief ontslag. Ten opzichte van 2013 is dit een afname met 16 werknemers of 4,8%.
- In 2013 had het aantal jobs dat in West-Vlaanderen verloren ging betrekking op 13 ondernemingen en in 2014 op vijf ondernemingen. Hierdoor steeg het gemiddeld aantal werknemers dat door een collectief ontslag wordt getroffen van 25,8 in 2013 tot 63,8 in 2014.
- In het Vlaamse Gewest lag het aantal werknemers dat hun job verloor bij een collectief ontslag in 2014 een stuk lager dan in 2013 (-6.048 werknemers of -61,9%). De sluiting van Ford Genk en haar toeleveranciers was in 2013 verantwoordelijk voor het overgrote deel van de collectieve ontslagen. Het aandeel van West-Vlaanderen in Vlaanderen inzake het aantal verloren jobs steeg bijgevolg van 3,4% in 2013 naar 8,6% in 2014.
- Ook het aantal bedrijven waar een collectief ontslag werd doorgevoerd lag in Vlaanderen lager in 2014 dan in 2013 (-22 bedrijven of -27,8%). Door de veel sterkere afname van het aantal verloren jobs daalde het gemiddeld aantal werknemers dat door een collectief ontslag werd getroffen van 123,6 in 2013 tot 65,2 in 2014.
- In West-Vlaanderen werd in 2014 nog één intentie tot collectief ontslag gemeld waardoor 132 jobs bedreigd worden. In het Vlaamse Gewest werden in 2013 en 2014 samen nog 14 intenties tot collectief ontslag gemeld die in februari 2015 (afsluitdatum van deze statistiek) nog niet waren uitgevoerd. Hierdoor staan in totaal nog eens 1.438 jobs op de helling.

4. ONDERZOEK EN ONTWIKKELING

Van de totale Vlaamse IWT-projectsteun ging in 2014 bijna 36,1 miljoen euro of 12,8% naar West-Vlaanderen. Eind 2013 was in West-Vlaanderen iets meer dan de helft (50,5%) van alle werknemers actief in hoogtechnologische sectoren en kennisintensieve diensten. In de periode 2009-2014 telde West-Vlaanderen 438 projecten die via de kmo-portefeuille optie technologieverkenning werden gesubsidieerd, goed voor een totaal budget van bijna 3,1 miljoen euro. Met een gemiddelde van 91,6 patentaanvragen per miljoen inwoners ligt het West-Vlaamse cijfer een eind onder het Belgische (109,7) en Vlaamse (128,3) gemiddelde.

Naast de gebruikelijke statistieken schenken we in deze editie ook aandacht aan de actualisatie van enkele analyses die in 2013 in onze afzonderlijke studie 'O&O in West-Vlaanderen' aan bod kwamen.

Tabel 5.4.1: Evolutie van de IWT-projectsteun voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie in West-Vlaanderen, 2010-2014.

	2010		2014	
	West-Vl. (euro)	Aandeel West-Vl. in Vl. Gewest	West-Vl. (euro)	Aandeel West-Vl. in Vl. Gewest
IWT-steun voor onderzoek en ontwikkeling (o&o)	14.456.446	16,0%	22.755.948	20,3%
Steun uit Baekeland-programma	131.340	2,8%	1.214.402	21,1%
Steun uit CiCi-programma	n.v.t	n.v.t	40.626	4,8%
Steun via Innovatiemandatenprogramma	n.v.t	n.v.t	133.750	3,2%
Steun via Innovatieplatformen	n.v.t	n.v.t	1.840.212	5,0%
Steun via Innovatieve Media-programma	1.080.765	25,6%	-	-
Steun uit Kmo-programma	4.931.662	21,8%	7.142.430	24,4%
Steun uit Landbouwonderzoek-programma	240.891	3,1%	-	-
Steun binnen de Proeftuinen	n.v.t	n.v.t	1.775.696	22,3%
Steun uit TETRA-fonds	432.116	4,8%	757.626	7,7%
Steun uit VIS-programma	3.905.865	10,6%	409.127	2,6%
TOTAAL	25.179.085	11,7%	36.069.817	12,8%

Bron: IWT, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

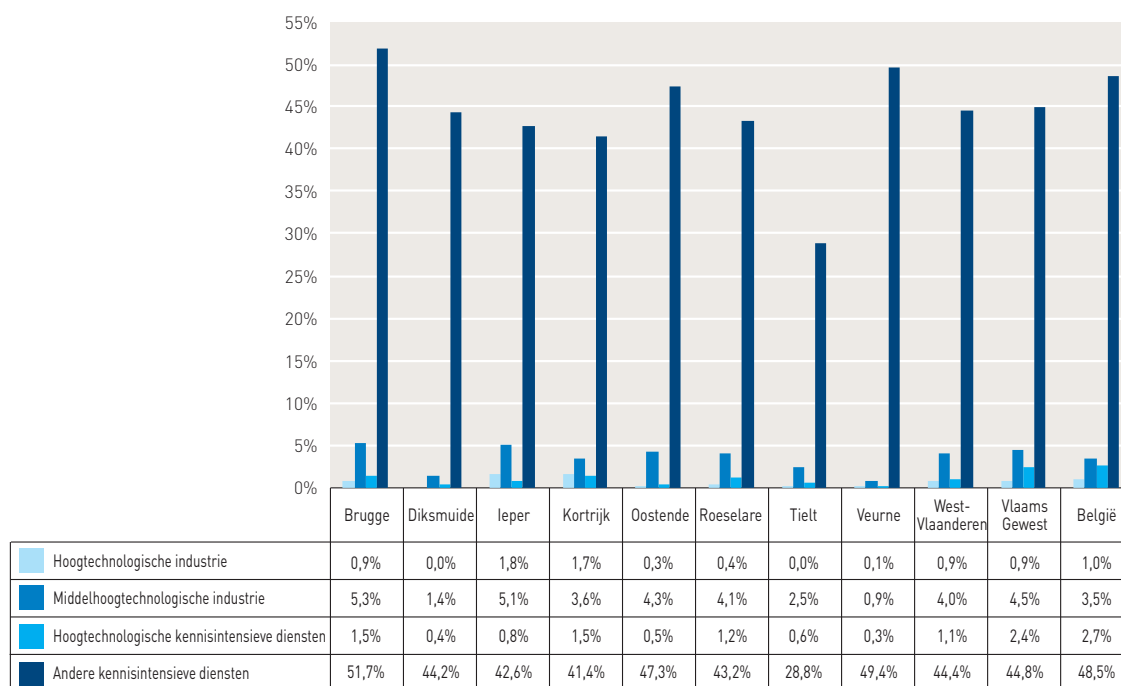
VASTSTELLINGEN

- In 2014 ontving West-Vlaanderen via diverse programma's in totaal bijna 36,1 miljoen euro projectsteun van het IWT. Ten opzichte van 2010 betekent dit een toename met 43,3%. In heel Vlaanderen kende het IWT in 2014 in totaal 30,8% meer projectsteun toe dan in 2010.
- Van alle projectsteun die het IWT in Vlaanderen toekende in 2014, was 12,8% bestemd voor West-Vlaanderen. Dit percentage ligt hoger dan in 2010 toen 11,7% van alle IWT-middelen naar West-Vlaanderen kwam.
- De overgrote meerderheid (82,9%) van de steun die het IWT in 2014 toekende aan West-Vlaanderen kan worden toegeschreven aan twee programma's, namelijk het programma voor Onderzoek & Ontwikkeling (O&O) (63,1%) en het Kmo-programma (19,8%).
- Tussen 2010 en 2014 was er een spectaculaire stijging van de IWT-steun die West-Vlaanderen via het Baekeland-programma ontving. In 2014 ontving West-Vlaanderen via dit programma 1,2 miljoen euro, wat meer dan negen keer zo veel is dan in 2010. In heel Vlaanderen kende het IWT in dezelfde periode 22,9% meer steun toe via het Baekeland-programma. Hierdoor steeg het West-Vlaamse aandeel in het Vlaamse cijfer van 2,8% in 2010 naar 21,1% in 2014. In 2014 ontving West-Vlaanderen 75,3% meer middelen uit

het TETRA-fonds dan in 2010. Aangezien de toename in het Vlaamse Gewest veel kleiner was (+10,5%), steeg het aandeel van West-Vlaanderen in het Vlaamse cijfer van 4,8% in 2010 naar 7,7% in 2014. Ook de steun die in West-Vlaanderen werd toegekend via het O&O-programma en via het Kmo-programma steeg aanzienlijk tussen 2010 en 2014 (respectievelijk +57,4% en +44,8%). Aangezien de relatieve toenames in Vlaanderen telkens kleiner waren, steeg zowel het West-Vlaamse aandeel in de O&O-middelen (van 16% in 2010 naar 20,3% in 2014) als het West-Vlaamse aandeel in de middelen uit het Kmo-programma (van 21,8% in 2010 naar 24,4% in 2014). De steun die het IWT toekende via het VIS-programma kende zowel in West-Vlaanderen (-89,5%) als in Vlaanderen (-58,1%) een sterke afname tussen 2010 en 2014. Het West-Vlaamse aandeel in de middelen die in dit programma werden toegekend liep terug van 10,6% in 2010 naar 2,6% in 2014.

- Van de ruim 8,8 miljoen euro die het IWT in 2014 in Vlaanderen toekende via het programma voor landbouwonderzoek kwam niets naar West-Vlaanderen. In 2010 was West-Vlaanderen wel goed voor 3,1% van de Vlaamse middelen die via dit programma werden toegekend. In 2014 werd in Vlaanderen geen steun toegekend via het programma Innovatieve Media; in 2010 vertegenwoordigde West-Vlaanderen 25,6% van de Vlaamse middelen die het IWT toekende via dit programma.
- Van de projecten die in 2010 nog niet in voege waren, springt vooral de steun binnen de Proeftuinen in het oog. Voor West-Vlaanderen werden via dit programma in absolute termen bijna evenveel middelen toegekend als via de Innovatieplatformen (1,8 miljoen euro), maar het West-Vlaamse aandeel in Vlaanderen was beduidend groter bij de Proeftuinen (22,3%) dan bij de Innovatieplatformen (5%).

Figuur 5.4.1: Aandeel van de tewerkstelling in hoogtechnologische sectoren en kennisintensieve diensten in de totale tewerkstelling, arrondissementen van West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 31 december 2013.

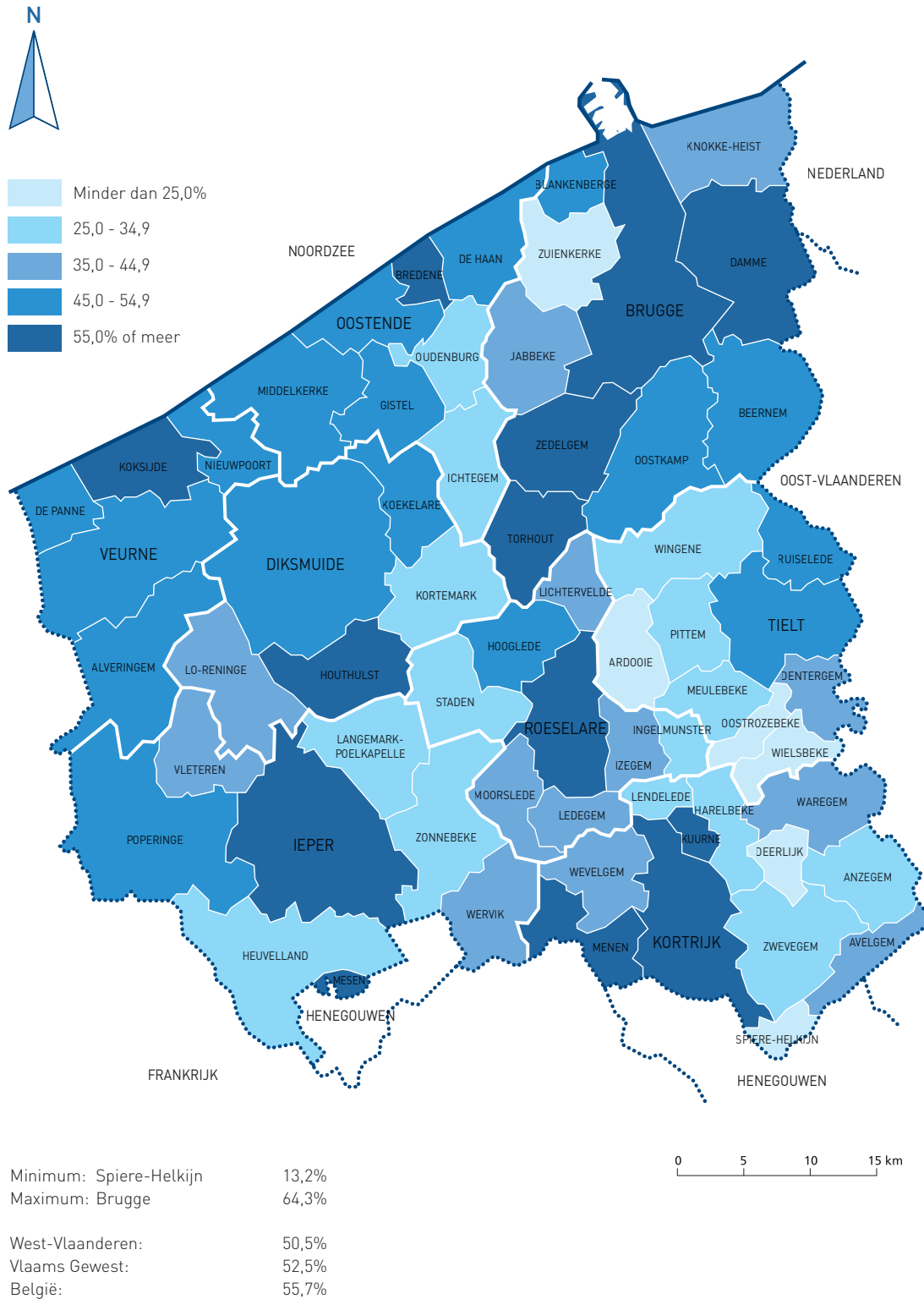

Bron: Gedecentraliseerde statistieken RSZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Eind 2013 was zowel in West-Vlaanderen als in Vlaanderen 0,9% van alle loontrekkenden actief in de **hoogtechnologische industrie**; in België was dat het geval voor 1% van alle werknemers. Met aandelen van respectievelijk 1,8% en 1,7% springen de arrondissementen Ieper en Kortrijk in het oog wat betreft het aandeel werknemers in de hoogtechnologische industrie.
- Het aandeel werknemers dat tewerkgesteld is in de **middelhoogtechnologische industrie** lag in West-Vlaanderen (4%) onder het Vlaamse (4,5%) maar boven het Belgische gemiddelde (3,5%). Er zijn twee West-Vlaamse arrondissementen die procentueel meer werknemers in de middelhoogtechnologische industrie telden dan Vlaanderen, namelijk Brugge (5,3%) en Ieper (5,1%).
- In West-Vlaanderen was 1,1% van alle bezoldigden aan de slag in **hoogtechnologische kennisintensieve diensten**. Dit is beduidend minder dan gemiddeld in Vlaanderen (2,4%) en België (2,7%). Binnen West-Vlaanderen was het aandeel werknemers in hoogtechnologische kennisintensieve diensten het grootst in de arrondissementen Brugge en Kortrijk (beiden 1,5%), maar ook deze aandelen lagen nog een eind onder het Vlaamse en Belgische cijfer.
- Het aandeel werknemers dat actief is in **andere kennisintensieve diensten** is in West-Vlaanderen (44,4%) nagenoeg even groot als in Vlaanderen (44,8%), maar in België ligt het aandeel werknemers in andere kennisintensieve diensten (48,5%) aanzienlijk hoger. Er zijn twee West-Vlaamse arrondissementen waar procentueel meer werknemers aan de slag waren in andere kennisintensieve diensten dan gemiddeld in België, namelijk Brugge (51,7%) en Veurne (49,4%). Tielt telt relatief weinig werknemers in andere kennisintensieve diensten (28,8%) in vergelijking met de andere West-Vlaamse arrondissementen.

Kaart 5.4.1: Aandeel van de tewerkstelling in hoogtechnologische sectoren en kennisintensieve diensten in de totale tewerkstelling, gemeenten van West-Vlaanderen, 31 december 2013.

Bron: Gedecentraliseerde statistieken RSZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Tabel 5.4.2: Evolutie van het aantal projecten en het projectbudget gesubsidieerd via de kmo-portefeuille optie technologieverkenning, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest (a), aanvraagdatum 2009-2014.

	West-Vlaanderen	Vlaams Gewest	Aandeel W-Vl. in Vl. Gewest
Aantal projecten (b)	438	1.574	27,8%
Projectbudget (in euro) (b)	3.052.053	11.715.862	26,1%

(a) Tot en met de aanvragen van 25 november 2014 werd de locatie bepaald op basis van het vestigingsadres waarvoor de subsidie werd aangevraagd, daarna is dit op basis van het zeteladres.

(b) Lopende en afgewerkte projecten. Geannuleerde of stopgezette projecten of projecten waarvan de stopzetting is aangevraagd, werden buiten beschouwing gelaten. De kans bestaat echter dat een aantal recent aangevraagde projectsubsidies in de statistiek in een later stadium alsnog stopgezet of geannuleerd worden.

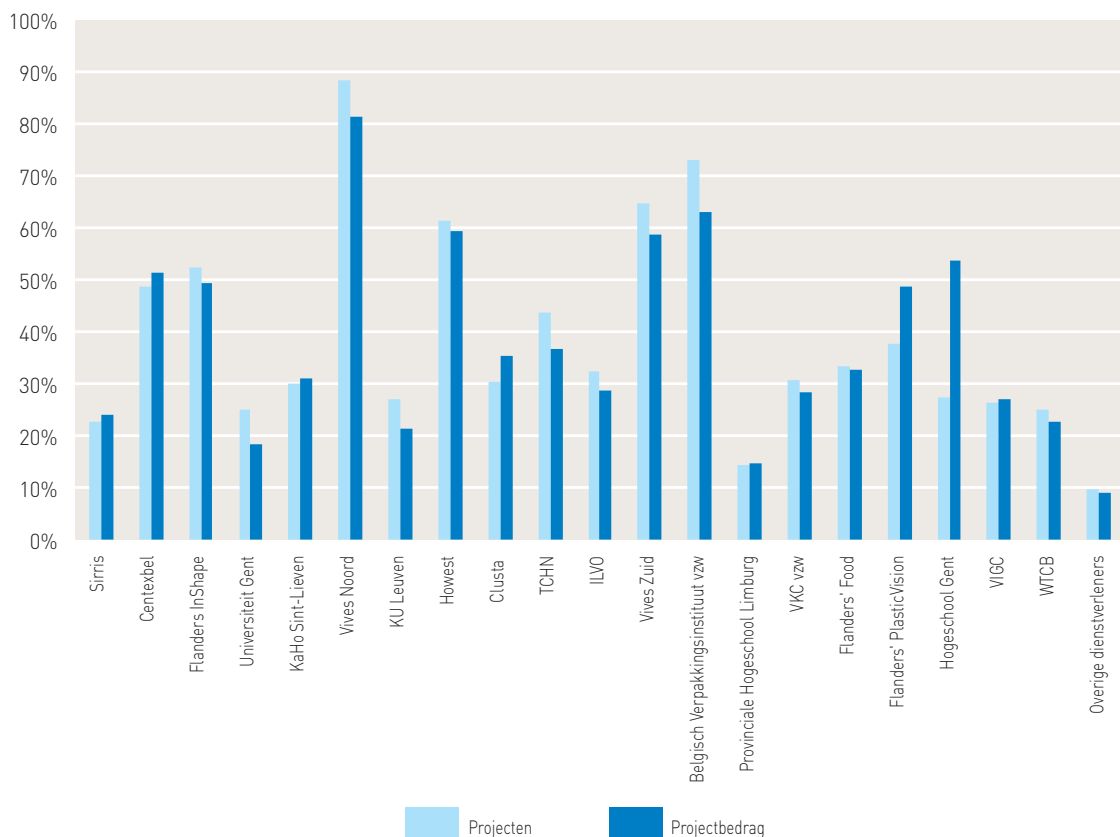
Bron: Agentschap Ondernemen, Afdeling Economisch Ondersteuningsbeleid, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In de periode 2009-2014 telde West-Vlaanderen 438 projecten die via de kmo-portefeuille optie technologieverkenning werden gesubsidieerd; dit is 27,8% van het Vlaamse totaal. Van alle Vlaamse kmo's kan 21,1% in West-Vlaanderen worden gesitueerd¹. De West-Vlaamse kmo's maakten dus proportioneel meer gebruik van deze subsidiemaatregel dan de andere Vlaamse provincies.
- De West-Vlaamse projecten waren in de periode 2009-2014 goed voor een totaal budget van bijna 3,1 miljoen euro. Dit is 26,1% van het totale Vlaamse projectbudget.
- Het aandeel van West-Vlaanderen in het totale projectbudget ligt lager dan inzake het aantal projecten. Dit betekent dat de West-Vlaamse projecten gemiddeld kleiner zijn in omvang dan in Vlaanderen (6.968,16 euro ten opzichte van 7.443,37 euro).

¹ Berekening op basis van Bel-First (Bureau van Dijk Electronic Publishing), jaarrekeningen 2012.

Figuur 5.4.2: Aandeel van de West-Vlaamse projecten en het projectbudget (a) gesubsidieerd via de kmo-portefeuille optie technologieverkenning, in het Vlaamse totaal, volgens dienstverlener (b), aanvraagdatum 2009-2014.

(a) Lopende en afgewerkte projecten. Geannuleerde of stopgezette projecten of projecten waarvan de stopzetting is aangevraagd, werden buiten beschouwing gelaten. De kans bestaat echter dat een aantal recent aangevraagde projectsubsidies in de statistiek in een later stadium alsnog stopgezet of geannuleerd worden.

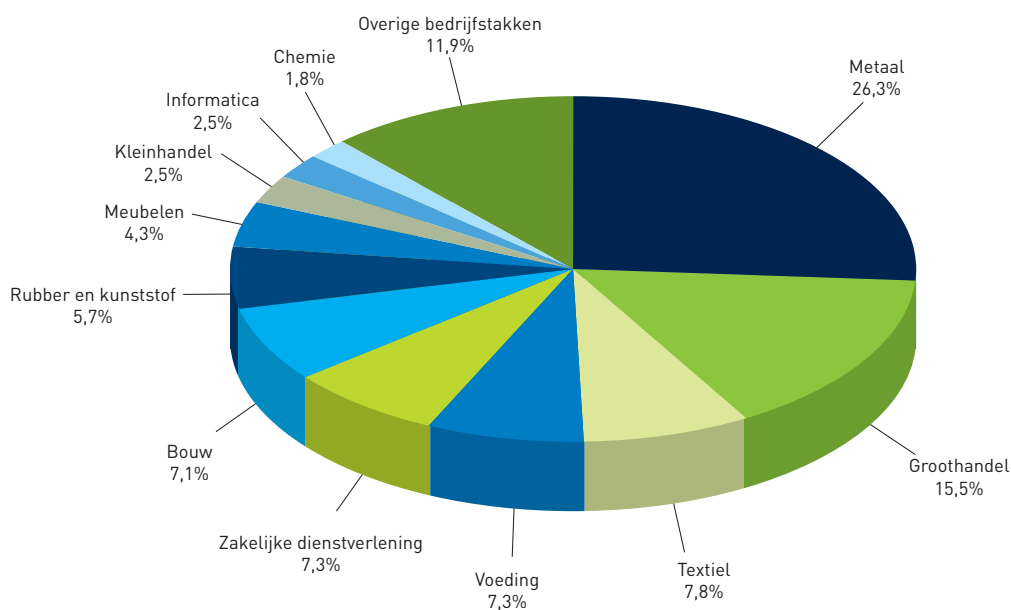
(b) De dienstverleners zijn van links naar rechts gerangschikt van het grootste naar het kleinste aantal begeleidde West-Vlaamse projecten.

Bron: Agentschap Ondernemen, Afdeling Economisch Ondersteuningsbeleid, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In de periode 2009-2014 werd in de subsidieaanvragen van West-Vlaamse kmo's beroep gedaan op in totaal 39 verschillende erkende dienstverleners. Sirris staat op kop met 88 begeleidde projecten of 20,1% van het totale aantal West-Vlaamse projecten. Centexbel en Flanders InShape vervolledigen de top drie met respectievelijk 11,4% en 10,5% van alle West-Vlaamse projecten. Deze drie dienstverleners vertegenwoordigden samen iets meer dan de helft van het totale West-Vlaamse projectbudget (respectievelijk 27%, 11,8% en 11,9%) in deze periode.
- Van alle projecten die Vives Noord begeleidde in de periode 2009-2014, was 88% voor rekening van West-Vlaamse kmo-vestigingen. Ook bij het Belgisch Verpakkingsinstituut, Vives Zuid en Howest was het aandeel West-Vlaamse projecten groot (respectievelijk 72,7%, 64,7% en 61,3%).
- Voor Vives Noord, het Belgisch Verpakkingsinstituut, Vives Zuid en Howest geldt dat het West-Vlaamse aandeel in het totale Vlaamse budget kleiner is dan hun aandeel inzake aantal projecten bij West-Vlaamse kmo's. Deze dienstverleners begeleidde dus veeleer kleinschalige projecten. De Hogeschool Gent, Flanders' PlasticVision en Clusta zijn uitschieters in de omgekeerde richting: hun aandeel in het totale projectbudget is duidelijk groter dan hun aandeel in het totale aantal projecten.

Figuur 5.4.3: Verdeling van de West-Vlaamse projecten (a) gesubsidieerd via de kmo-portefeuille optie technologieverkenning, volgens bedrijfstak, aanvraagdatum 2009-2014.

(a) Lopende en afgewerkte projecten. Geannuleerde of stopgezette projecten of projecten waarvan de stopzetting is aangevraagd, werden buiten beschouwing gelaten. De kans bestaat echter dat een aantal recent aangevraagde projectsubsidies in de statistiek in een later stadium alsnog stopgezet of geannuleerd worden.

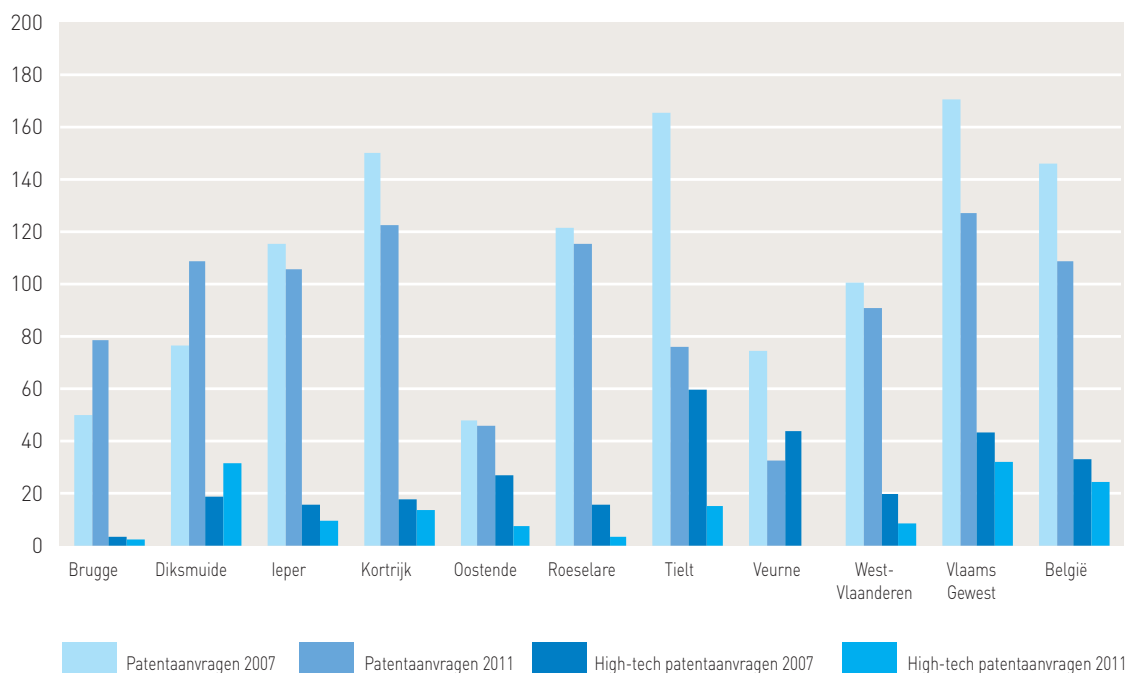
Bron: Agentschap Ondernemen, Afdeling Economisch Ondersteuningsbeleid, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Ruim een kwart (26,3%) van de lopende en afgewerkte West-Vlaamse projecten komt van bedrijven uit de metaalsector. Sirris begeleidde 48 van deze 115 West-Vlaamse projecten.
- De kmo's uit de groothandel² en de textielsector vervolledigen de top drie met respectievelijk 15,5% en 7,8% van de gesubsidieerde West-Vlaamse projecten. Wat betreft de begeleiding van West-Vlaamse kmo's uit de groothandel staat Flanders InShape op kop met 12 projecten, gevolgd door Centexbel en ILVO met respectievelijk acht en zeven projecten. Van de 34 West-Vlaamse projecten voor kmo's uit de textielsector werden er 24 begeleid door Centexbel.
- De voedingssector en de zakelijke dienstverlening vertegenwoordigen elk 7,3% van alle gesubsidieerde West-Vlaamse projecten. De Universiteit Gent is de belangrijkste dienstverlener voor de begeleiding van West-Vlaamse projecten in de voedingssector (13 van de 32 projecten). Bij de West-Vlaamse kmo's in de zakelijke dienstverlening zijn de projecten meer verspreid over de verschillende dienstverleners; Sirris en Clusta staan hierbij op kop met respectievelijk zeven en vier projecten.
- De kmo's uit de bouwsector zijn goed voor 7,1% van de gesubsidieerde projecten. Van de 31 West-Vlaamse projecten bij kmo's uit deze sector werden er zowel door Flanders InShape als TCHN telkens zeven begeleid.

² Uit verdere analyse bleek dat een aantal kmo's die in de databank als groothandel werden aangeduid, hun groothandelsactiviteit combineren met een industriële activiteit (bijvoorbeeld voeding, textiel, metaal...) waarvoor een projectaanvraag werd ingediend.

Figuur 5.4.4: Evolutie van patentaanvragen bij het EPO (per miljoen inwoners), arrondissementen van West-Vlaanderen (a), Vlaams Gewest en België, 2007-2011.

(a) Cijfers voor high-tech patentaanvragen voor Veurne (2011) niet beschikbaar.

Bron: Eurostat, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2011 telde West-Vlaanderen 91,6 patentaanvragen per miljoen inwoners. Dit cijfer ligt een eind onder het Belgische (109,7) en Vlaamse (128,3) gemiddelde. Binnen West-Vlaanderen was het aantal patentaanvragen per miljoen inwoners het grootst in Kortrijk (123,8) en Roeselare (116,3). Onderaan de rangschikking vinden we Veurne en Oostende met respectievelijk slechts 33 en 46,4 patentaanvragen per miljoen inwoners.
- In West-Vlaanderen waren er 8,8 high-tech patentaanvragen per miljoen inwoners in 2011. Ook dit cijfer ligt ver onder het Belgische (24,7) en Vlaamse (32,5) cijfer. Er was één West-Vlaams arrondissement dat in 2011 meer high-tech patentaanvragen per miljoen inwoners telde dan gemiddeld in België maar net iets minder dan gemiddeld in Vlaanderen, namelijk Diksmuide (31,6). In Brugge (2,5) en Roeselare (3,4) lag het aantal high-tech patentaanvragen per miljoen inwoners het verst onder het West-Vlaamse gemiddelde.
- De high-tech patentaanvragen vertegenwoordigden in 2011 in West-Vlaanderen 9,7% van alle patentaanvragen. In België en Vlaanderen lag het aandeel high-tech patentaanvragen aanzienlijk hoger (respectievelijk 22,5% en 25,3%). Diksmuide was het enige West-Vlaamse arrondissement waar het aandeel high-tech patentaanvragen (28,8%) groter was dan gemiddeld in België en Vlaanderen. In absolute cijfers ging het voor Diksmuide over een zeer beperkt aantal (high-tech) patentaanvragen. In Roeselare en Brugge kon respectievelijk slechts 2,9% en 3,2% van alle patentaanvragen bestempeld worden als high-tech.
- In 2011 telde West-Vlaanderen 9,4% minder patentaanvragen per miljoen inwoners dan in 2007. In Vlaanderen en België was de afname van het aantal patentaanvragen per miljoen inwoners in dezelfde periode beduidend groter (respectievelijk -25,5% en -25,6%). Binnen West-Vlaanderen was er in de arrondissementen Brugge en Diksmuide sprake van een aanzienlijke toename van het aantal patentaanvragen per miljoen inwoners. In absolute termen ging het in Diksmuide echter om een zeer beperkte toename. In de overige West-Vlaamse arrondissementen waren er in 2011 telkens

minder patentaanvragen per miljoen inwoners dan in 2007. In Tielt en Veurne was de relatieve afname (respectievelijk -53,9% en -56,2%) aanzienlijk groter dan in de andere West-Vlaamse arrondissementen. In Veurne ging het in absolute cijfers over een beperkte afname.

- Tussen 2007 en 2011 daalde het aantal high-tech patentaanvragen per miljoen inwoners in West-Vlaanderen met 55,4%. In Vlaanderen en België was de afname in dezelfde periode een stuk kleiner (respectievelijk -25,2% en -26,3%). Voor het arrondissement Veurne kon geen evolutie worden berekend. Bij de overige West-Vlaamse arrondissementen was er enkel in Diksmuide een toename van het aantal high-tech patentaanvragen per miljoen inwoners (+66,7%); in absolute termen bleef de toename van het aantal high-tech patentaanvragen echter zeer beperkt. In de overige West-Vlaamse arrondissementen was er in 2011 telkens een sterke afname van het aantal high-tech patentaanvragen per miljoen inwoners in vergelijking met 2007.

DEFINITIES EN METHODOLOGIE

Bruto Regionaal Product (BRP)

Som van de bruto toegevoegde waarden gerealiseerd door alle economische sectoren die gevestigd zijn binnen de regio.

Statistische reeksen over het bruto nationaal of regionaal product zijn terug te vinden in de nationale en regionale rekeningen die door de Nationale Bank van België worden opgemaakt. Deze bevatten cijfers over de bruto toegevoegde waarde van België in het geheel of van een specifieke regio (gewest, provincie, arrondissement). Sinds 1998 worden de reeksen opgemaakt volgens de definities van het "Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen 1995" (ESR 1995). Vanaf september 2014 is het ESR 2010-rekeningenstelsel van toepassing. Het is een update van het vorige ESR 1995-stelsel en stemt beter overeen met de huidige economische omgeving. Het is niet mogelijk om cijfers volgens beide methodologieën met elkaar te vergelijken.

Bruto toegevoegde waarde

Dit is het bedrag dat de productiefactoren aan de waarde van de verbruikte goederen en diensten toevoegen en is gelijk aan het verschil tussen de waarde van de geproduceerde goederen en diensten en de waarde van de in het productieproces verbruikte goederen en diensten. De bruto toegevoegde waarde kan ook beschouwd worden als de som van de vergoedingen voor de primaire productiefactoren die ingeschakeld zijn in het productieproces (lonen, wedden, kapitaalinkomen, winst, enz.).

De waardering van de bruto toegevoegde waarde gebeurt tegen basisprijzen. Dat wil zeggen dat de productie niet de door de producent in rekening gebrachte belasting over de toegevoegde waarde omvat en ook niet mogelijke andere productgebonden belastingen zoals accijnzen. Wel zijn productgebonden subsidies inbegrepen.

Voor de geografische subindelingen in bedrijfstakken worden de gegevens in lopende prijzen opgemaakt. Enkel voor de totale bruto toegevoegde waarde is er een berekening in vaste prijzen. De reeks in vaste prijzen - die gebruikt wordt om de economische groei te berekenen - wordt uitgedrukt in kettingeuro's met als referentiejaar 2012. Via deze nieuwe berekeningsmethode wordt de recente economische groei correcter berekend. Voor meer informatie verwijzen we naar: http://www.nbb.be/DOC/DQ/N/METHOD/B_OVERHN05.pdf.

Vanaf september 2014 is het ESR 2010-rekeningenstelsel van toepassing. Het is een update van het vorige ESR 1995-stelsel en stemt beter overeen met de huidige economische omgeving. Het is niet mogelijk om cijfers volgens beide methodologieën met elkaar te vergelijken. Voor meer informatie hieromtrent verwijzen we naar: <https://www.nbb.be/nl/statistieken/nationaleregionale-rekeningen>.

Conjunctuurcurven

De conjunctuurcurven van de Nationale Bank van België (NBB) worden samengesteld op basis van een enquête bij de bedrijfsleiders, met vragen over de facetten van de vraag, de activiteiten en de vooruitzichten. Men kan antwoorden met 'stijgend' (positief), 'dalend' (negatief) of 'gelijkblijvend'. De bruto-indicator is het saldo van de antwoorden op die vragen. Met enkele maanden vertraging wordt op basis van de brutogegevens een afgevlakte curve berekend.

Midden 2009 wijzigde de NBB de methodologie voor het samenstellen van de synthetische curven. Enerzijds omvat de globale curve naast de curven van de verwerkende nijverheid (industrie), ruwbouw en handel nu ook de dienstverlening aan bedrijven. Anderzijds baseren de synthetische curven van iedere activiteitstak en bijgevolg dus ook de globale curve zich nu op een selectie van vragen, dit in tegenstelling tot de vorige curven die alle vragen van de enquête omvatten.

De provinciale curven worden volgens eenzelfde methode berekend als de nationale synthetische curven. De basis wordt gevormd door de individuele antwoorden van de ondernemingen die in de provincie gevestigd zijn, maar ze worden ongewogen in de berekeningen opgenomen.

EPO

De voornaamste opdracht van het European Patent Office is het verstrekken van Europese patenten.

Hoogtechnologische industrie

Deze omvat volgende sectoren: vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten (Nace-Bel 21) en vervaardiging van informaticaproducten en elektronische en optische producten (Nace-Bel 26).

IWT

Instituut voor de Aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie in Vlaanderen. Voor meer informatie omtrent de verschillende steunprogramma's: <http://www.iwt.be>.

Kennisintensieve diensten

Deze omvatten de hoogtechnologische kennisintensieve diensten (productie van films en video- en televisieopnames, maken van geluidsopnames en uitgeverijen van muziekopnamen (Nace-Bel 59), programmeren en uitzenden van radio- en televisieprogramma's (Nace-Bel 60), telecommunicatie (Nace-Bel 61), informatica (Nace-Bel 62+63) en speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied (Nace-Bel 72)) en de andere kennisintensieve diensten (vervoer over water en luchtvaart (Nace-Bel 50+51), uitgeverijen (Nace-Bel 58), financiële activiteiten en verzekeringen (Nace-Bel 64 t/m 66), rechtskundige, boekhoudkundige, bedrijfskundige en technische dienstverlening (Nace-Bel 69 t/m 71), reclame en overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten (Nace-Bel 73 t/m 75), terbeschikkingstelling van personeel (Nace-Bel 78), beveiligings- en opsporingsdiensten (Nace-Bel 80), openbaar bestuur (Nace-Bel 84), onderwijs (Nace-Bel 85), menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening (Nace-Bel 86 t/m 88) en kunst, amusement en recreatie (Nace-Bel 90 t/m 93)).

Kmo-portefeuille optie technologieverkenning

De kmo-portefeuille is een laagdrempelige en interactieve webtoepassing bij het Agentschap Ondernemen waarlangs kmo's jaarlijks subsidies kunnen krijgen voor ondersteuning in hun processen van ondernemen, innoveren en internationaliseren.

Via de kmo-portefeuille zijn er subsidies mogelijk voor opleiding, advies 'ondernemen', strategisch advies, advies 'internationaal ondernemen' en technologieverkenning die worden ingekocht bij erkende dienstverleners.

Binnen de pijler technologieverkenning kunnen ondernemers financiële ondersteuning krijgen bij de aankoop van technologische adviezen rond een innovatievraagstelling. Het gaat om een studieactiviteit van een erkende dienstverlener van de kmo-portefeuille die tot doel heeft inzichten aan de onderneming te geven als antwoord op een specifieke technologische kennisvraag met betrekking tot een product, proces of dienst. Dit antwoord heeft als doel een kennisoverdracht te realiseren vanuit de dienstverlener naar de onderneming. De implementatie zelf wordt niet ondersteund via de kmo-portefeuille. De subsidie bedraagt 75% van de aanvaardbare advieskosten (exclusief btw) met een maximale subsidie van 10.000 euro op jaarbasis. De onderneming draagt zelf 25% van de kosten.

Middelhoogtechnologische industrie

Deze omvat volgende sectoren: vervaardiging van chemische producten (Nace-Bel 20), vervaardiging van elektrische apparatuur (Nace-Bel 27), vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen (Nace-Bel 28), vervaardiging van transportmiddelen (Nace-Bel 29+30).

Nettogroeiratio

Saldo van het aantal oprichtingen en het aantal stopzettingen en faillissementen in verhouding tot het aantal actieve ondernemingen. De nettogroeiratio drukt uit hoeveel ondernemingen er per saldo bijkwamen.

Oprichtingsratio

Aantal oprichtingen in verhouding tot het aantal actieve ondernemingen.

Overlevingspercentage van starters

Om het overlevingspercentage van starters te berekenen wordt gebruik gemaakt van de start- en stopzettingsdatum van ondernemingen in Lokovest, een extract van de Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO). Op basis hiervan kon de exacte leeftijd van de onderneming bij stopzetting worden berekend. De definiëring van starters en stopzettingen is in deze statistiek wel administratief. Zo vinden we onder de starters ook ondernemingen die worden omgevormd van "natuurlijk persoon" naar "rechtspersoon". Dit zorgt ervoor dat deze ondernemingen tweemaal worden geregistreerd, namelijk als een schrapping (van de natuurlijke persoon) en een inschrijving (als rechtspersoon). In werkelijkheid gaat het echter om dezelfde onderneming, zij het dan onder een andere juridische vorm. Het is niet mogelijk om dergelijke administratieve starters uit de statistiek te filteren. De redenen waarom een onderneming de activiteiten stopzet kunnen vrij divers zijn (vrijwillige stopzetting van de activiteiten, faillissement, het ontbreken van attesten of vergunningen, een fusie tussen twee of meer ondernemingen, een administratieve wijziging, enz.).

Turbulentieratio

Som van het aantal oprichtingen en het aantal stopzettingen en faillissementen in verhouding tot het aantal actieve ondernemingen. De turbulentieratio geeft weer in welke mate het economisch weefsel zich vernieuwde.

Uittredingsratio

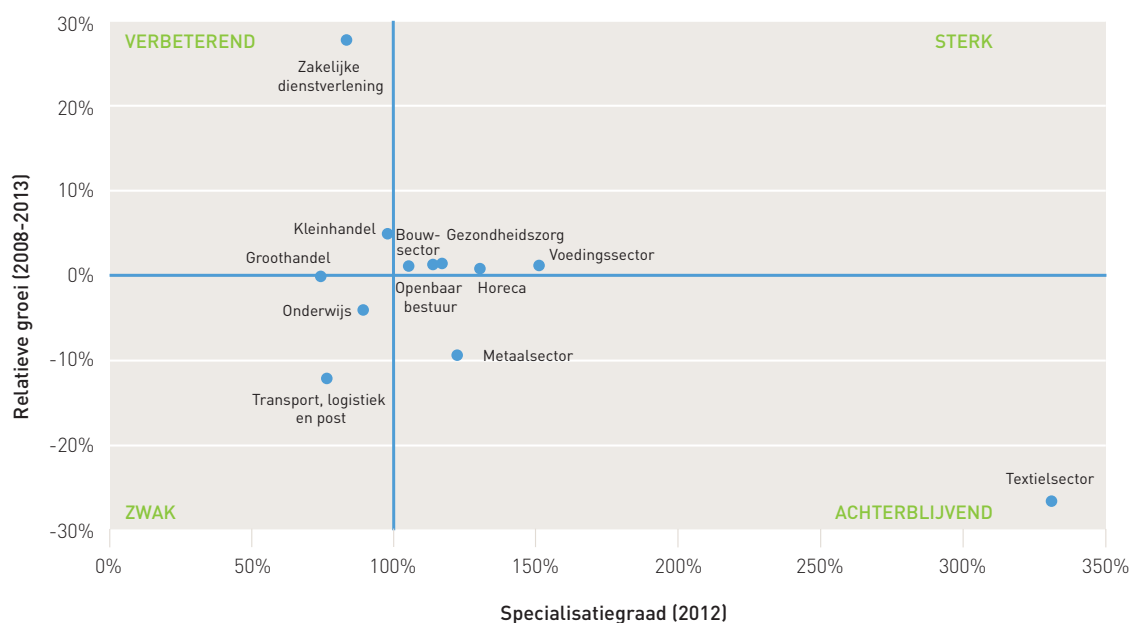
Aantal stopzettingen en faillissementen in verhouding tot het aantal actieve ondernemingen.

6 BLIK OP SECTOREN

0. INLEIDING

Van de grootste sectoren in West-Vlaanderen op basis van loontrekkende tewerkstelling zijn er vijf die een specialisatie ten opzichte van het Vlaamse Gewest combineren met een tewerkstellingsgroei in de periode 2008-2013. Deze sterke sectoren zijn de voedingssector, de horeca, de gezondheidszorg, de bouwsector en het openbaar bestuur.

Figuur 6.0.1: Specialisatiegraad (2013) en relatieve groei (2008-2013) in de grootste sectoren in West-Vlaanderen.

Bron: Gedecentraliseerde statistieken RSZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Wanneer we de specialisatiegraad en de relatieve groei van de tewerkstelling in de grootste sectoren in West-Vlaanderen combineren, kunnen we vier groepen van sectoren onderscheiden: sterke, verbeterende, zwakke en achterblijvende sectoren.
- **Sterke** sectoren zijn sectoren waarin West-Vlaanderen gespecialiseerd is ten opzichte van het Vlaamse Gewest en waarvan de tewerkstelling groeit. Dit is het geval voor vijf sectoren, namelijk de voedingssector, de horeca, de gezondheidszorg, de bouwsector en het openbaar bestuur. In dit kwadrant heeft de horeca de op één na grootste specialisatiegraad (130,2%), maar de kleinste relatieve groei (+1,1%).
- **Verbeterende** sectoren zijn sectoren waarin West-Vlaanderen niet gespecialiseerd is in vergelijking met het Vlaamse Gewest, maar die toch een groei van de tewerkstelling kennen. Drie grote sectoren uit de tertiaire sector kunnen als verbeterende sectoren worden bestempeld, namelijk de groot- en kleinhandel en de zakelijke dienstverlening. De zakelijke dienstverlening toonde in de periode 2008-2013 een opvallende tewerkstellingsgroei met 28,1%. In de groothandel bleef de loontrekkende tewerkstelling in dezelfde periode nagenoeg status quo (+0,1%).

- **Achterblijvende** sectoren zijn sectoren waarin West-Vlaanderen gespecialiseerd is ten opzichte van het Vlaamse Gewest, maar die een achteruitgang van de tewerkstelling kennen. Dit is het geval voor twee grote industriële sectoren, namelijk de metaal- en de textielsector. De specialisatiegraad van de textielsector is in West-Vlaanderen bijzonder groot (330,8%), maar de tewerkstelling in deze sector daalde in de periode 2008-2013 sterk met 26,4%.
- Tot slot combineren **zwakke** sectoren een tewerkstellingsafname met een specialisatiegraad kleiner dan 100%. In West-Vlaanderen is dit het geval voor twee sectoren, namelijk de sector transport, logistiek en post en het onderwijs. Van alle grote sectoren in West-Vlaanderen kende de sector transport, logistiek en post in de periode 2008-2013 de op één na grootste afname van de loontrekkende tewerkstelling en de op één na laagste specialisatiegraad (75,4%).

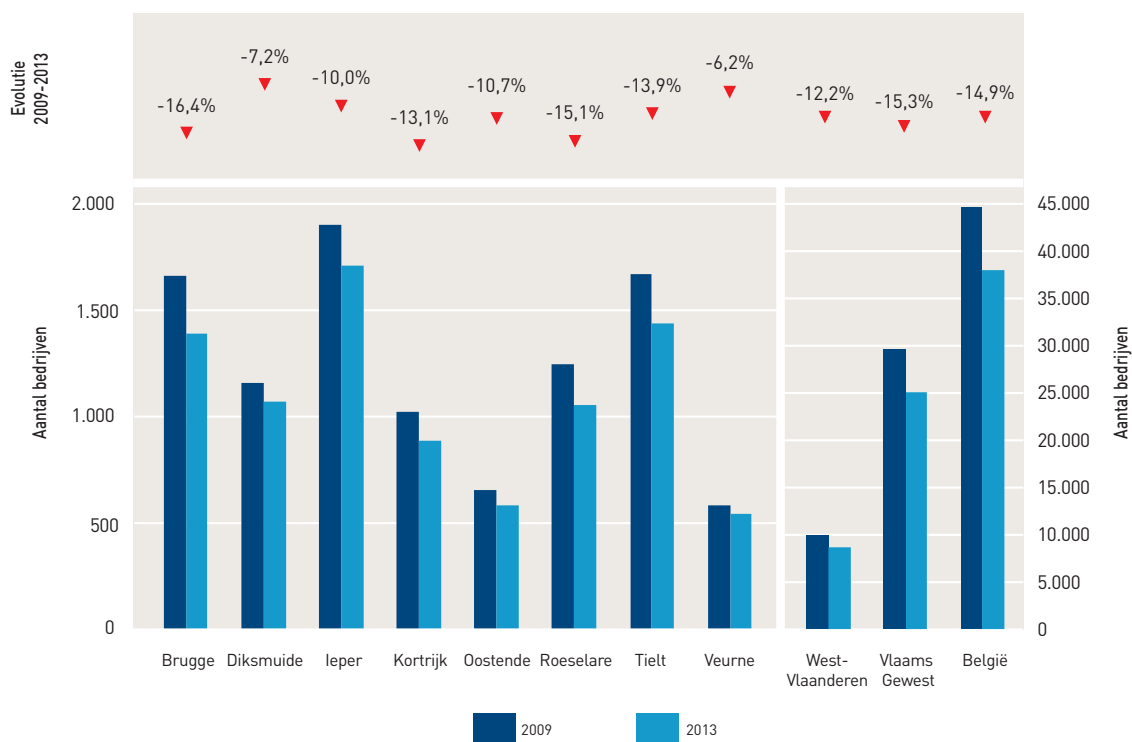
1. LAND- EN TUINBOUW

In mei 2013 werden in West-Vlaanderen 8.678 land- en tuinbouwbedrijven geteld; dit is 34,9% van het Vlaamse totaal. In de land- en tuinbouw is duidelijk een proces van schaalvergroting aan de gang: in mei 2009 had een land- en tuinbouwbedrijf in West-Vlaanderen gemiddeld 21,8 ha grond; in 2013 was dit toegenomen tot 24,6 ha. In West-Vlaanderen wordt 205.764 ha aangewend als cultuurgrond; dit is exact één derde van het Vlaamse totaal. Bijna drie kwart (74,1%) van de 15,1 miljoen dieren in de West-Vlaamse veestapel was pluimvee; varkens vertegenwoordigden 23%.

Als gevolg van een administratieve vereenvoudiging in 2011 is de teleenheid niet meer de vestiging maar de onderneming. Dit zorgde voor een extra daling van het aantal land- en tuinbouwbedrijven en een verschuiving van de tewerkstelling, het teeltpatroon en de veestapel tussen gemeenten onderling.

Cijfers omtrent het aantal tewerkgestelden in de land- en tuinbouw waren op arrondissementeel niveau niet beschikbaar in de landbouwenquête van mei 2013.

Figuur 6.1.1: Evolutie van het aantal land- en tuinbouwbedrijven, arrondissementen van West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, mei 2009 – mei 2013.

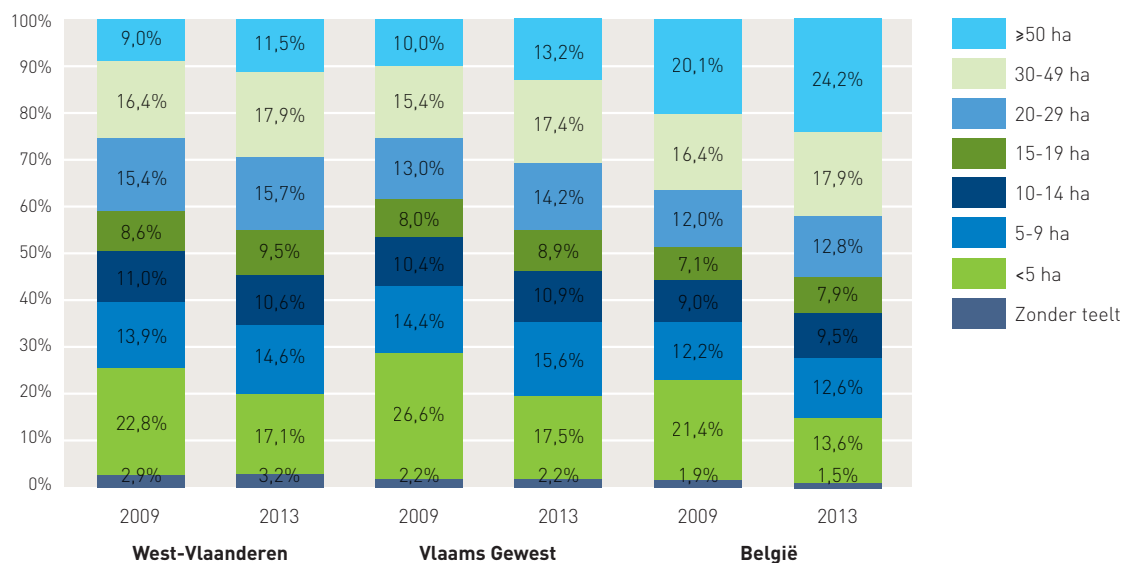
Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In mei 2013 telde West-Vlaanderen 8.678 land- en tuinbouwbedrijven. Dit is 34,9% van het totale aantal land- en tuinbouwbedrijven in het Vlaamse Gewest.
- Binnen West-Vlaanderen is 19,7% van de land- en tuinbouwbedrijven in Ieper gevestigd. De arrondissementen Tielt (16,5%) en Brugge (16%) vervulden de top drie. Onderaan de rangschikking vinden we Veurne en Oostende met respectievelijk 6,3% en 6,7% van alle West-Vlaamse land- en tuinbouwbedrijven in 2013.

- West-Vlaanderen telde 1.205 land- en tuinbouwbedrijven minder in mei 2013 in vergelijking met mei 2009. In België en Vlaanderen was de relatieve afname van het aantal land- en tuinbouwbedrijven in de periode 2009-2013 nog groter dan in West-Vlaanderen (respectievelijk -14,9% en -15,3% ten opzichte van -12,2%).
- In alle West-Vlaamse arrondissementen lag het aantal land- en tuinbouwbedrijven in 2013 lager dan in 2009. In Brugge was de afname van het aantal land- en tuinbouwbedrijven in de periode 2009-2013 zowel in absolute als in relatieve termen het grootst (-273 bedrijven of -16,4%). Ook in Tielt (-232 bedrijven of -13,9%), Ieper (-190 bedrijven of -10%) en Roeselare (-187 bedrijven of -15,1%) waren er in deze periode aanzienlijke afnames van het aantal land- en tuinbouwbedrijven.

Figuur 6.1.2: Evolutie van het aantal land- en tuinbouwbedrijven naar grootteklasse, West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, mei 2009 – mei 2013.

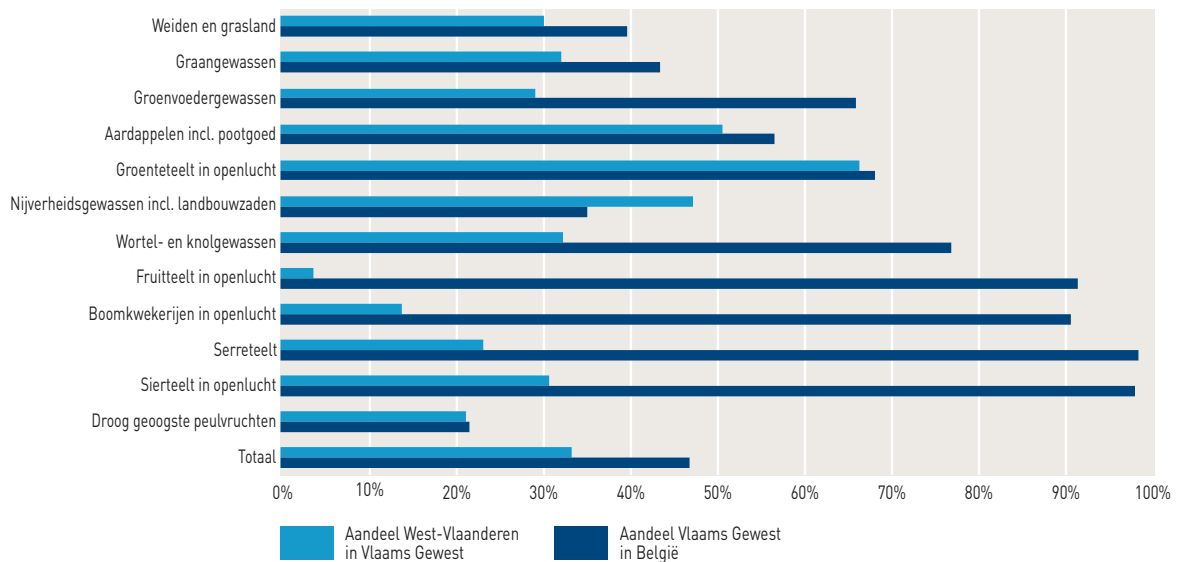

Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In West-Vlaanderen telde 55% van de land- en tuinbouwbedrijven in mei 2013 minder dan 20 ha cultuurgrond. De West-Vlaamse land- en tuinbouwbedrijven met 30 tot 49 ha en 20 tot 29 ha cultuurgrond vertegenwoordigden respectievelijk 17,9% en 15,7% van alle West-Vlaamse land- en tuinbouwbedrijven. In West-Vlaanderen had 11,5% van de land- en tuinbouwbedrijven meer dan 50 ha cultuurgrond. In Vlaanderen was de verdeling van de land- en tuinbouwbedrijven naar grootteklasse vrij gelijkaardig als in West-Vlaanderen. In België waren er daarentegen enkele opmerkelijke verschillen. Zo was het aandeel kleine land- en tuinbouwbedrijven in België beduidend kleiner (45,1%) en het aandeel grote land- en tuinbouwbedrijven aanzienlijk groter (24,2%) dan gemiddeld in West-Vlaanderen en Vlaanderen.
- In mei 2013 lag het aantal land- en tuinbouwbedrijven in zowel West-Vlaanderen, Vlaanderen als België in alle grootteklassen lager dan in mei 2009. De enige uitzondering hierop was de categorie van de land- en tuinbouwbedrijven met meer dan 50 ha cultuurgrond. In België bleef de relatieve toename van de land- en tuinbouwbedrijven met meer dan 50 ha cultuurgrond (+2,2%) beperkt in vergelijking met West-Vlaanderen (+11,2%) en het Vlaamse Gewest (+11,8%). Bij de categorie van land- en tuinbouwbedrijven met minder dan vijf ha cultuurgrond was de afname in absolute en relatieve termen het grootst, en dit in zowel West-Vlaanderen (-33,9%), Vlaanderen (-44,2%) als België (-45,7%).
- Dit proces van schaalvergroting blijkt ook uit de evolutie van de gemiddelde grootte van land- en tuinbouwbedrijven tussen 2009 en 2013. In mei 2013 was een land- en tuinbouwbedrijf in West-Vlaanderen gemiddeld 24,6 ha groot; in 2009 was dit nog 21,8 ha. In Vlaanderen steeg de gemiddelde grootte van land- en tuinbouwbedrijven van 21,6 ha in 2009 naar 25,6 ha in 2013. In België was de gemiddelde grootte van een land- en tuinbouwbedrijf zowel in 2009 (31,3 ha) als in 2013 (36 ha) beduidend groter dan in West-Vlaanderen en Vlaanderen.

Figuur 6.1.3: Aandeel van de teelten in West-Vlaanderen ten opzichte van de teelten in het Vlaamse Gewest en aandeel van de teelten in het Vlaamse Gewest ten opzichte van de teelten in België (gemeten in oppervlakte cultuurgrond), gemiddelde mei 2012 – mei 2013.

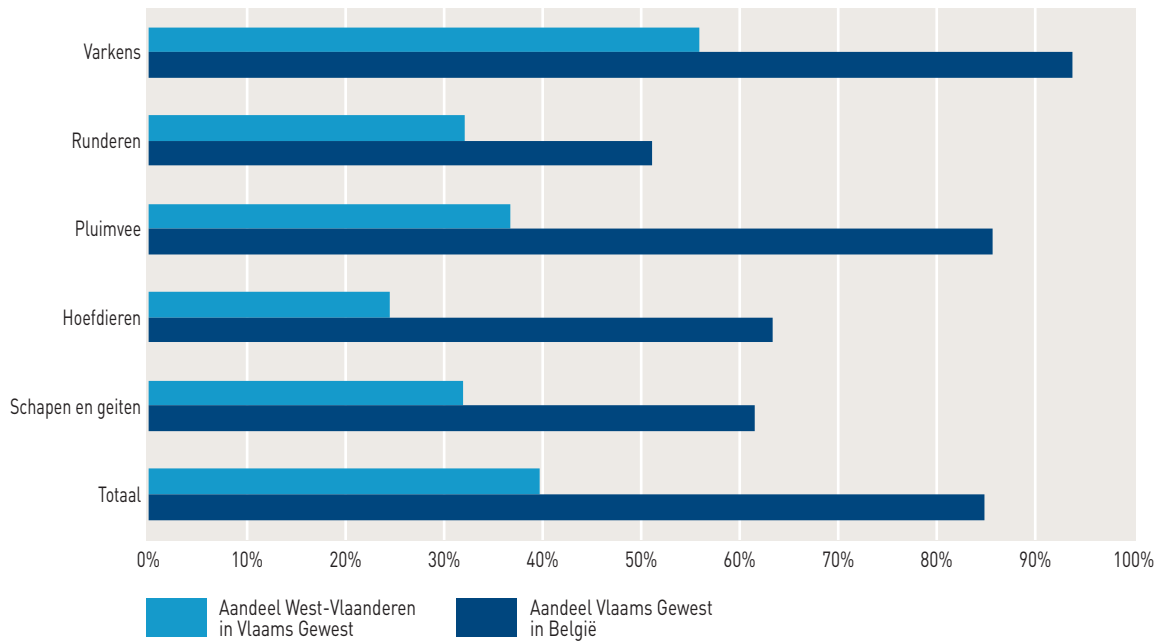

Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In West-Vlaanderen wordt 205.764 ha aangewend als cultuurgrond; dit is 65,4% van de totale kadastrale oppervlakte. In Vlaanderen en België neemt de oppervlakte die als cultuurgrond wordt aangewend een veel kleiner deel in van de totale kadastrale oppervlakte (respectievelijk 45,8% en 43,5%).
- Exact één derde van de totale oppervlakte die in Vlaanderen wordt gebruikt als cultuurgrond situeert zich in West-Vlaanderen. Voor drie teelten - groenteteelt in openlucht, aardappelen inclusief pootgoed en nijverheidsgewassen inclusief landbouwzaden - lag het aandeel van West-Vlaanderen in Vlaanderen boven dit gemiddelde.
- Van de 26.032 ha die in Vlaanderen wordt aangewend voor de groenteteelt in openlucht, is bijna twee derden (66,1%) in West-Vlaanderen gesitueerd. Vooral in de regio Roeselare-Tielt is er een grote concentratie; de aanwezigheid van de REO-veiling speelt hierbij een belangrijke rol. Iets meer dan de helft (50,4%) van de 40.079 ha die in Vlaanderen wordt gebruikt voor de aardappelteelt ligt in West-Vlaanderen. Met een oppervlakte van 15.262 ha die wordt aangewend voor de teelt van nijverheidsgewassen vertegenwoordigt West-Vlaanderen 47,1% van de totale oppervlakte die hiervoor in het Vlaamse Gewest wordt aangewend.
- In Vlaanderen vertegenwoordigen vier gewassen - serreteelt, sier- en fruitteelt in openlucht en boomkwekerijen in openlucht - meer dan 90% van de totale oppervlakte die in België wordt aangewend voor deze teelten. Het aandeel van West-Vlaanderen in de Vlaamse oppervlakte is voor deze teelten eerder laag.

Figuur 6.1.4: Aandeel van West-Vlaanderen in de Vlaamse veestapel en van het Vlaamse Gewest in de Belgische veestapel, gemiddelde mei 2012 - mei 2013.

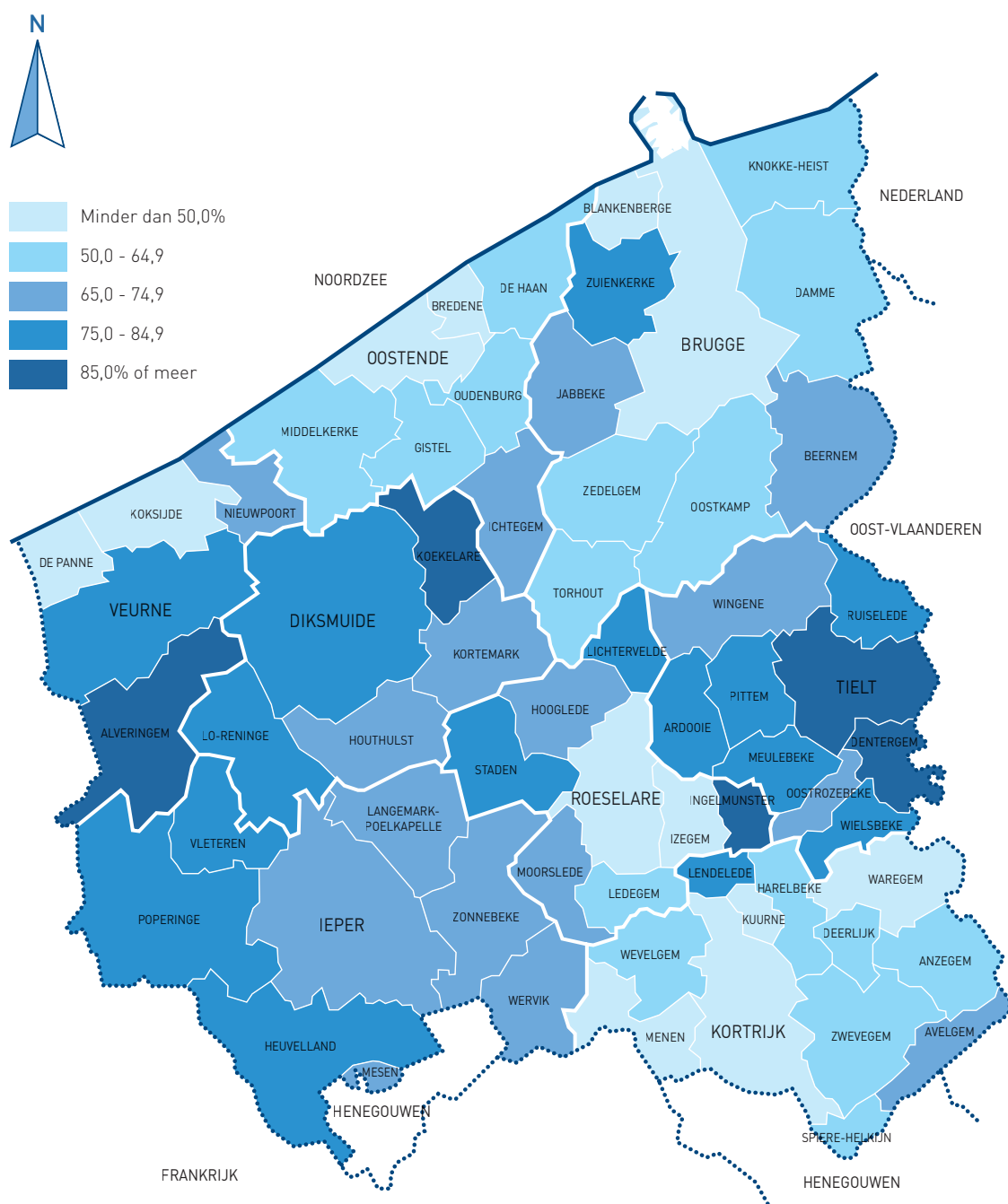

Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- De West-Vlaamse veestapel telde in 2012 en 2013 gemiddeld 15,1 miljoen dieren. Bijna drie kwart (74,1%) hiervan was pluimvee en 23% betrof varkens. In de Vlaamse en Belgische veestapel was het aandeel pluimvee een stuk groter (respectievelijk 80,1% en 79,3%) en het aandeel varkens een stuk kleiner (respectievelijk 16,3% en 14,7%) dan in de West-Vlaamse veestapel.
- Van de ruim 38 miljoen dieren in de Vlaamse veestapel, werd 39,8% gekweekt in West-Vlaanderen. Vooral de varkensteelt springt hierbij in het oog: van de 6,2 miljoen varkens die in Vlaanderen werden gekweekt, kon 56,2% in West-Vlaanderen worden gesitueerd. Met ruim 11,2 miljoen stuks pluimvee vertegenwoordigde ook de West-Vlaamse pluimveeteelt een aanzienlijk deel van het Vlaamse totaal (36,8%).
- De dieren in de Vlaamse veestapel vertegenwoordigden maar liefst 85,3% van alle dieren in de hele Belgische veestapel. De varkensteelt in België situeerde zich nagenoeg uitsluitend in Vlaamse bedrijven (94,4%). Ook het Vlaamse aandeel in de Belgische pluimveeteelt was bijzonder groot (86,1%). Van de 38.560 hoefdieren en 155.564 schape en geiten die in België werden gehouden, kon respectievelijk 63,7% en 61,9% in Vlaanderen worden gesitueerd. Ruim de helft (51,4%) van de bijna 2,5 miljoen runderen in België werd gekweekt in Vlaamse bedrijven.

Kaart 6.1.1: Aandeel oppervlakte cultuurgrond in de totale kadastrale oppervlakte, gemeenten van West-Vlaanderen, mei 2013 (a).

Minimum: Oostende 23,0%
 Maximum: Ingelmunster 108,0%

West-Vlaanderen: 65,8%
 Vlaams Gewest: 46,1%
 België: 43,8%

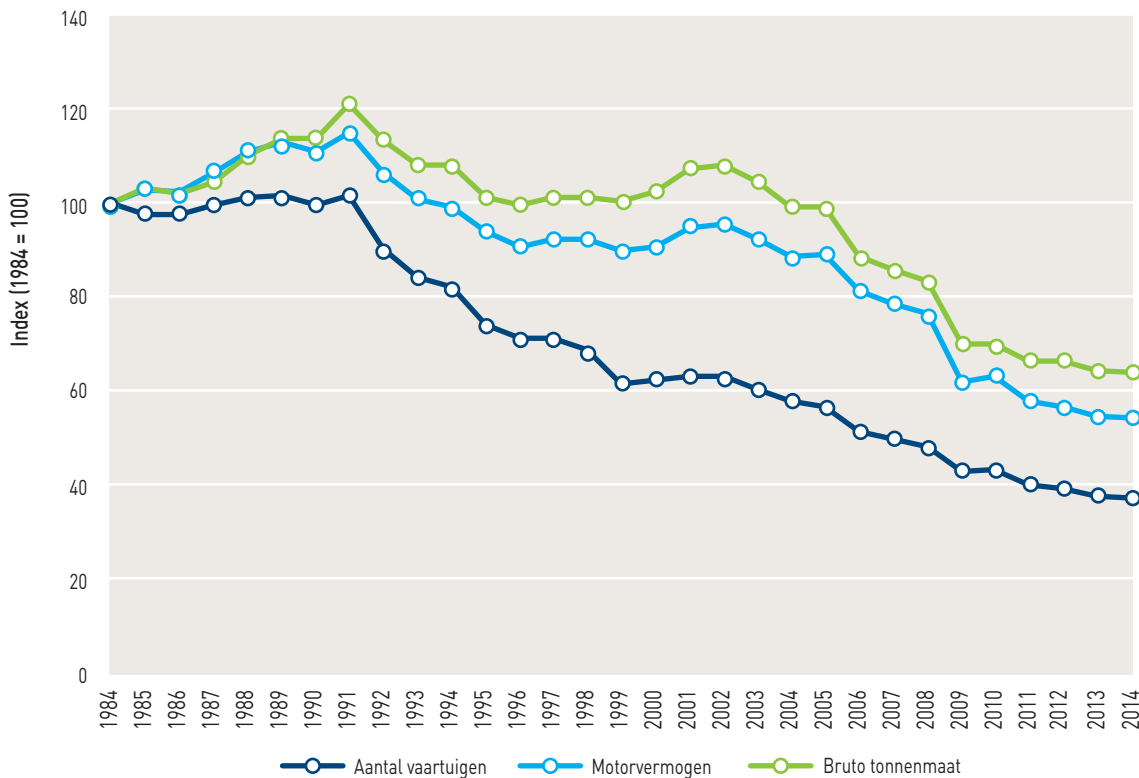
(a) De oppervlakte cultuurgrond wordt geteld bij de gemeente waar de landbouwer gevestigd is, ongeacht of die cultuurgrond in dezelfde gemeente ligt. Hierdoor wijken percentages soms af van de reële situatie.

Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

2. ZEEVISSERIJ

De Belgische zeevisserijvloot telde 76 vaartuigen in 2014; dat is er één minder dan in 2013. In 2014 voerden Belgische vaartuigen 24.268 ton vis aan met een totale waarde van 81,3 miljoen euro. Ten opzichte van 2013 werd 6,5% meer vis aangevoerd in 2014 en lag de totale besomming 11,2% hoger.

Figuur 6.2.1: Evolutie van de Belgische visserijvloot, 1984-2014.

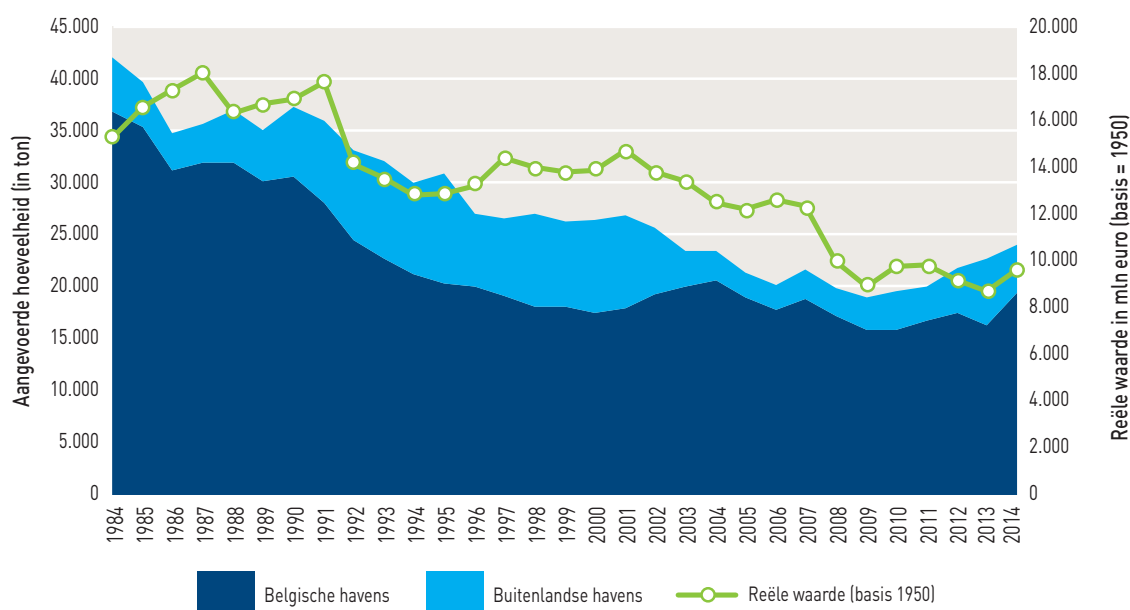

Bron: FOD Mobiliteit en Vervoer, Directoraat-generaal Maritiem Vervoer, Directie Scheepvaartbeleid, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2014 telde de Belgische zeevisserijvloot 76 vaartuigen, dat is er één minder dan in 2013. De haven van Zeebrugge zag in de periode 2013-2014 één vaartuig verdwijnen en telde in 2014 nog 41 vaartuigen. In Oostende (22), Nieuwpoort (negen) en Blankenberge (vier) bleef het aantal vaartuigen in dezelfde periode status quo. Samen met het verdwijnen van één vaartuig uit de Belgische visserijvloot was er een minieme afname van het motorvermogen (-0,3%) en een lichte afname van de capaciteit of bruto tonnenmaat (-0,6%).
- Uit de evolutie van de Belgische visserijvloot van de voorbije 30 jaar blijkt dat het aantal vaartuigen tot en met 1991 op ongeveer hetzelfde niveau bleef. Het motorvermogen en de capaciteit kenden daarentegen wel een duidelijke toename met respectievelijk 14,7% en 20,8% tussen 1984 en 1991. Vanaf 1992 volgde een sterke inkrimping van de visserijvloot die ook gepaard ging met een sterke afname van het motorvermogen en van de capaciteit. Over de volledige periode van 30 jaar liep het aantal vaartuigen terug van 202 tot 76 (of -62,4%), daalde het motorvermogen met 45,4% en nam de capaciteit af met 35,8%. In 2014 telde de Belgische zeevisserijvloot dus gemiddeld meer grote vaartuigen dan in 1984.

Figuur 6.2.2: Evolutie van de aanvoer door Belgische vaartuigen, aangevoerde hoeveelheid en totale besomming in reële waarde, 1984-2014.

Bron: Vlaamse overheid, Departement Landbouw en Visserij, Afdeling Landbouw- en Visserijbeleid, Zeevisserij, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

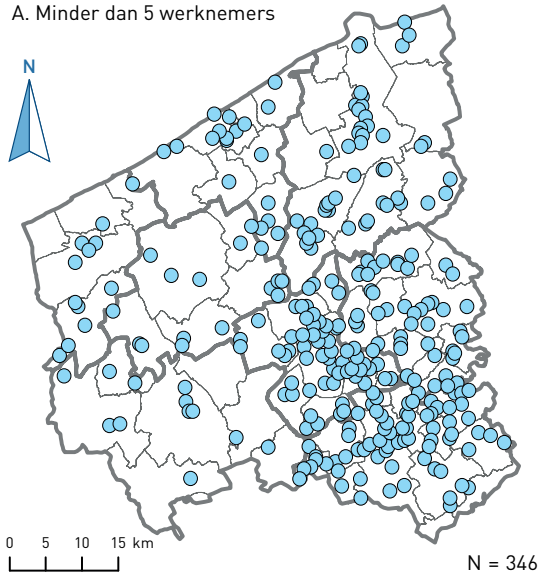
VASTSTELLINGEN

- In 2014 voerden de Belgische vaartuigen 24.268 ton vis aan. Hiervan werd 80,9% aangevoerd in Belgische havens en 19,1% in buitenlandse havens.
- De Belgische vaartuigen voerden 6,5% of 1.475 ton vis meer aan in 2014 dan in 2013. Deze toename kan volledig worden toegeschreven aan de sterke stijging van de aangevoerde hoeveelheid vis in Belgische havens (+3.264 ton of +20%). De aanzienlijke afname van de aanvoer in buitenlandse havens (-1.789 ton of -27,8%) werd hierdoor ruimschoots gecompenseerd.
- De aangevoerde hoeveelheid vis had in 2014 een waarde van 81,3 miljoen euro. In vergelijking met 2013 is dit een toename met 11,2%. De stijging van de hoeveelheid aangevoerde vis zorgde in de periode 2013-2014 dus voor een nog grotere procentuele stijging van de totale besomming.
- De voorbije 30 jaar daalde de aangevoerde hoeveelheid vis met 42,7% en nam de reële waarde van de aangevoerde vis af met 36,9%.

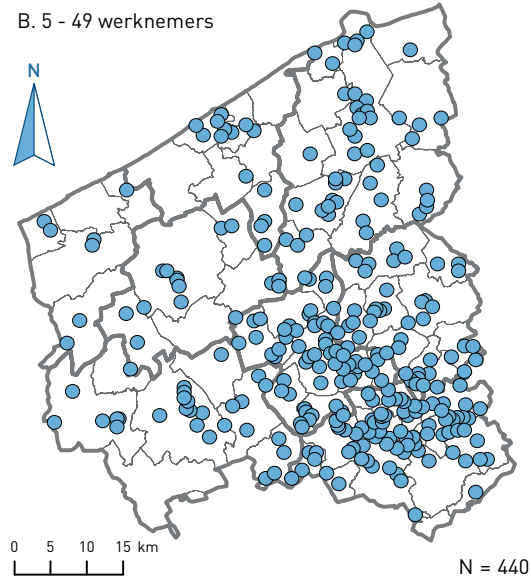
3. METAALSECTOR

Kaart 6.3.1: Geografische spreiding van de vestigingen naar grootteklasse in de metaalsector in West-Vlaanderen, 31 december 2012.

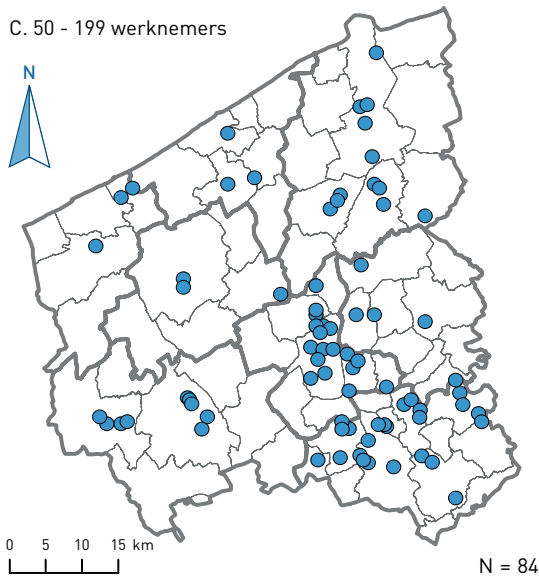
A. Minder dan 5 werknemers

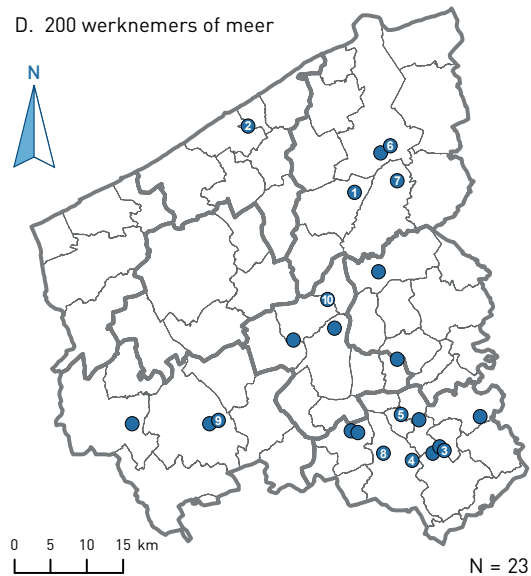
B. 5 - 49 werknemers

C. 50 - 199 werknemers

D. 200 werknemers of meer

Top 10

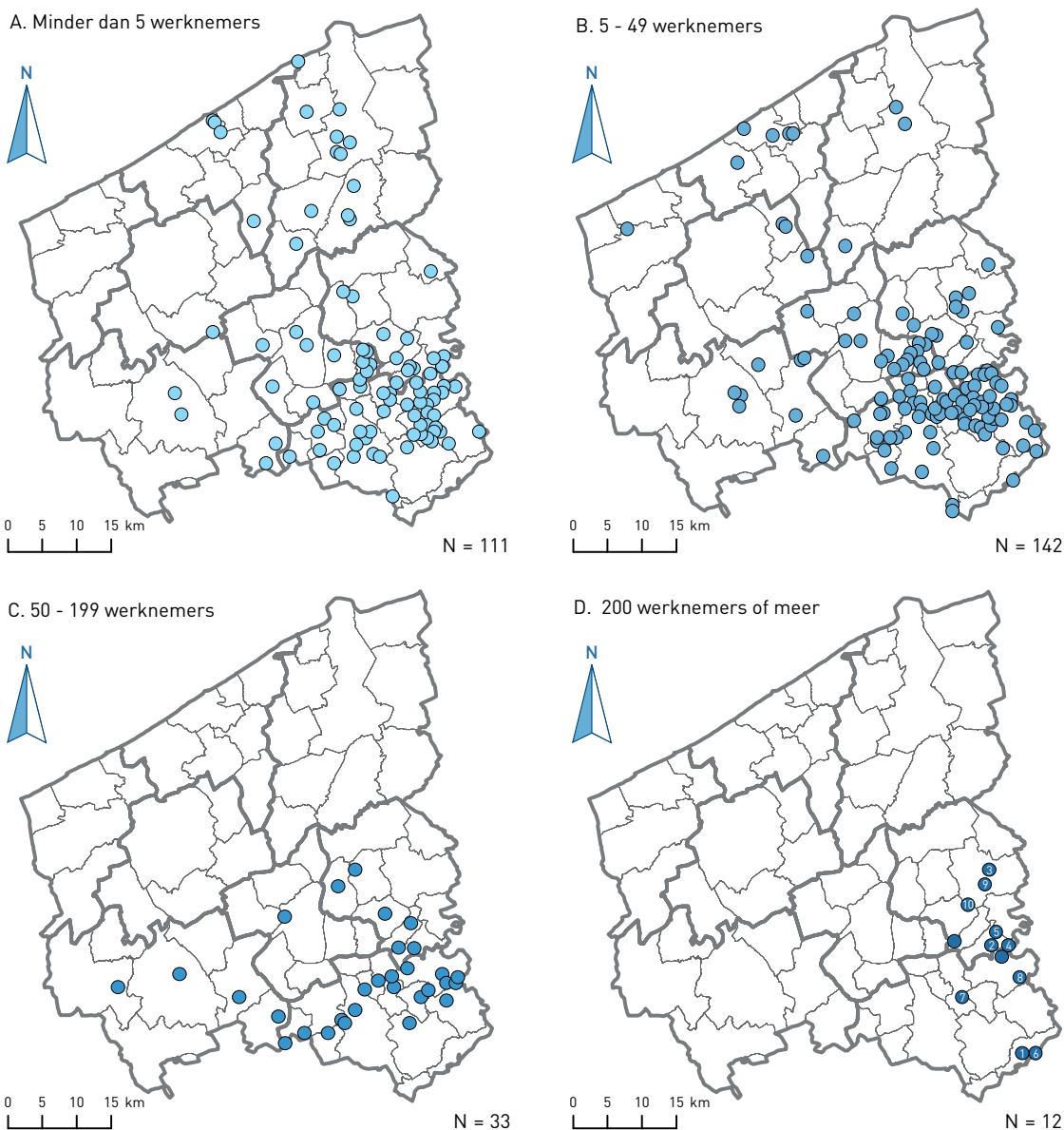
1. CNH BELGIUM NV, Zedelgem	6. BOMBARDIER TRANSPORTATION BELGIUM NV, Brugge
2. DAIKIN EUROPE NV, Oostende	7. TYCO ELECTRONICS BELGIUM EC NV, Oostkamp
3. BEKAERT NV, Zwevegem	8. MICHEL VAN DE WIELE NV, Kortrijk
4. BARCO NV, Kortrijk	9. PICANOL NV, Ieper
5. BARCO NV, Kuurne	10. SADEF NV, Hooglede

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen
o.b.v. RSZ en RSZPPO,
Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

West-Vl.	Vlaams G.
35,3% metaalsector in tewerkstelling industrie	35,2%
7,2% metaalsector in totale tewerkstelling	5,9%

4. TEXTIELSECTOR

Kaart 6.4.1: Geografische spreiding van de vestigingen naar grootteklasse in de textielsector in West-Vlaanderen, 31 december 2012.

Top 10

1. BALTA INDUSTRIES NV, Avelgem	6. IVC NV, Avelgem
2. BALTA INDUSTRIES NV, Wielsbeke	7. LANO NV, Harelbeke
3. BALTA INDUSTRIES NV DIVISIE I.T.C, Tielt	8. MC THREE CARPETS NV, Waregem
4. BALTA INDUSTRIES NV, Wielsbeke	9. GRANDECO WOLFASHION GROUP - BELGIUM NV, Tielt
5. B.I.G. FLOORCOVERINGS NV, Wielsbeke	10. LIBELTEX BVBA, Meulebeke

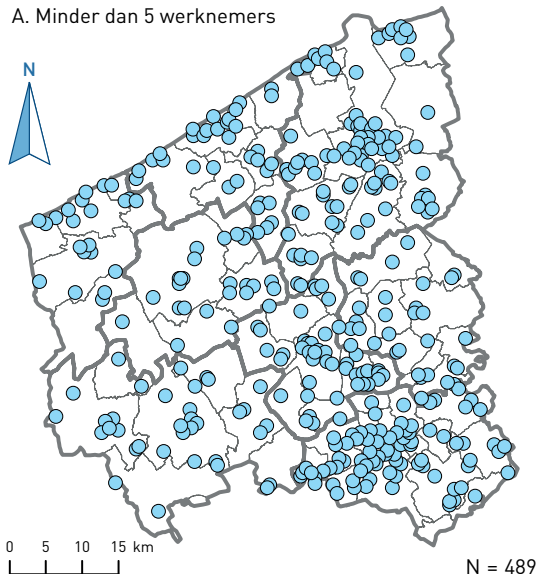
Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen
o.b.v. RSZ en RSZPP0,
Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

West-Vl.		Vlaams G.
12,1%	textielsector in tewerkstelling industrie	4,4%
2,5%	textielsector in totale tewerkstelling	0,7%

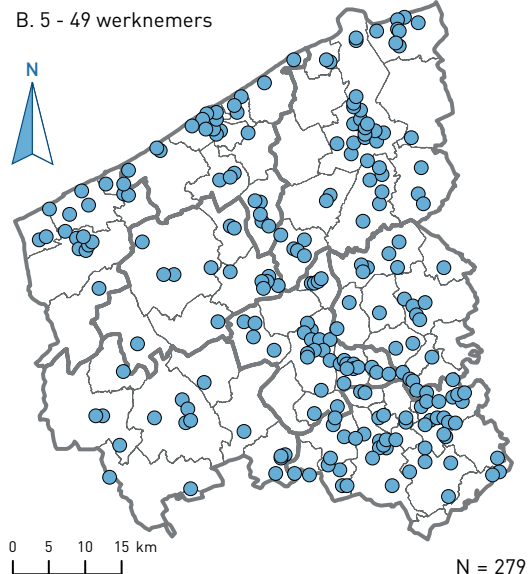
5. VOEDINGSSECTOR

Kaart 6.5.1: Geografische spreiding van de vestigingen naar grootteklasse in de voedingssector in West-Vlaanderen, 31 december 2012.

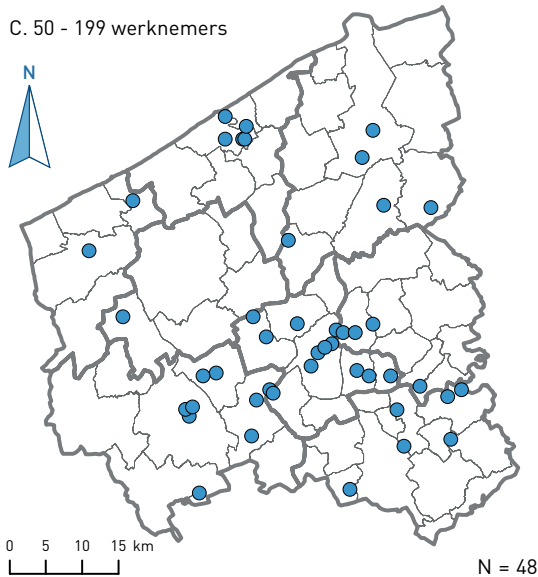
A. Minder dan 5 werknemers

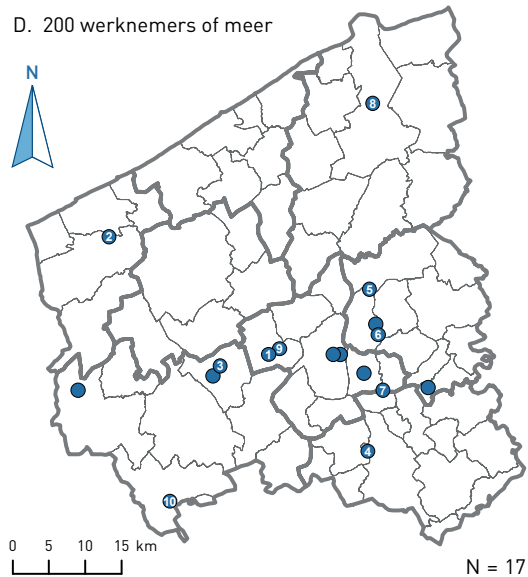
B. 5 - 49 werknemers

C. 50 - 199 werknemers

D. 200 werknemers of meer

Top 10

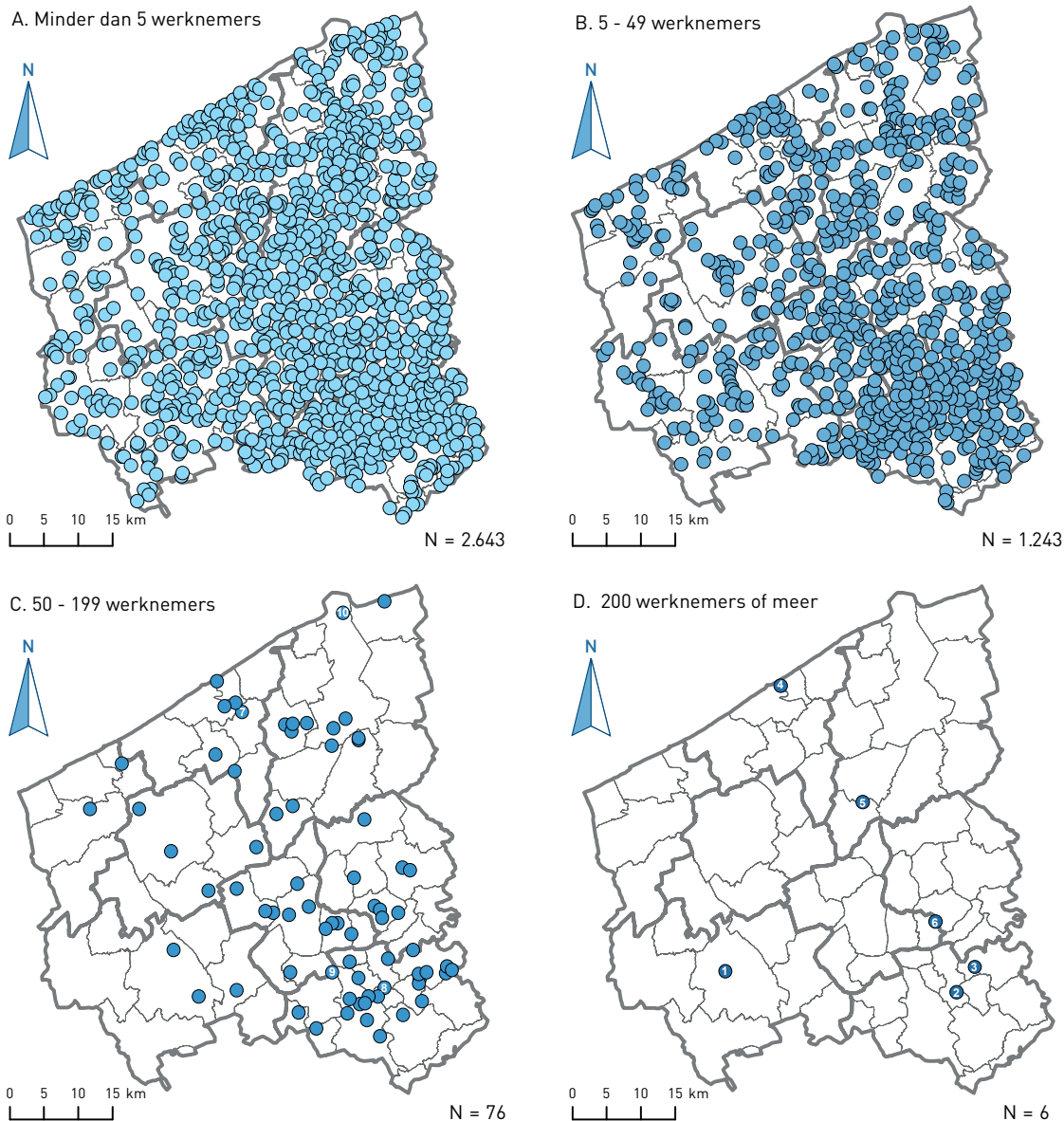
1. WESTVLEES NV, Staden	6. UNIFROST NV, Ardoorie
2. VEURNE SNACK FOODS BVBA, Veurne	7. VOLYS STAR NV, Lendelede
3. YSCO NV, Langemark-Poelkapelle	8. MARINE HARVEST PIETERS NV, Brugge
4. ALPRO CVA, Wevelgem	9. PINGUIN NV, Staden
5. ARDOVRIES NV, Ardoorie	10. CLAREBOUT-POTATOES NV, Heuvelland

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen o.b.v. RSZ en RSZPPO, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

West-Vl.	Vlaams G.
19,0% voedingssector in tewerkstelling industrie	15,3%
3,9% voedingssector in totale tewerkstelling	2,6%

6. BOUWSECTOR

Kaart 6.6.1: Geografische spreiding van de vestigingen naar grootteklasse in de bouwsector in West-Vlaanderen, 31 december 2012.

Top 10

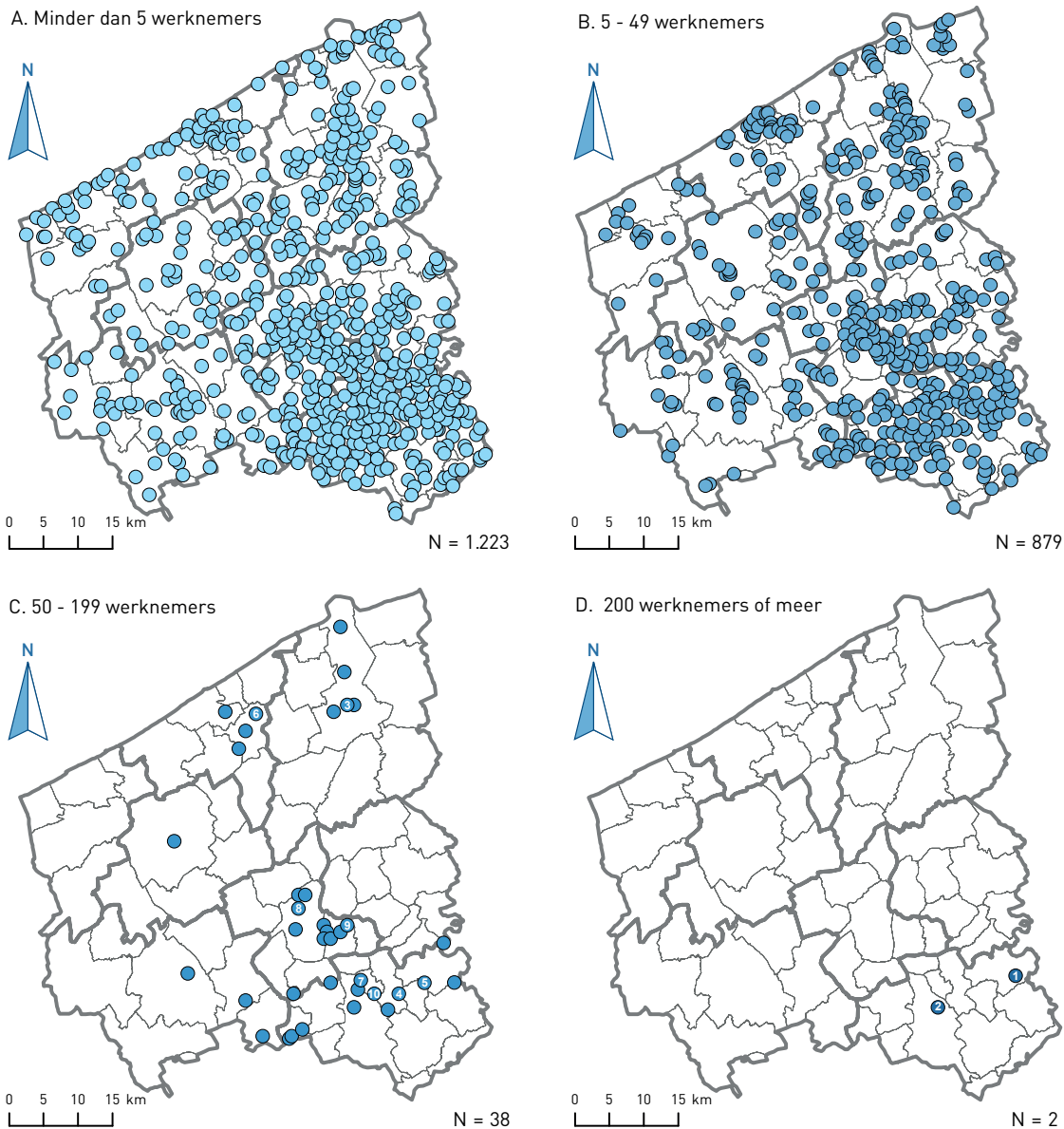
1. VALCKE PREFAB BETON NV, Ieper	6. MONUMENT-VANDEKERCKHOVE NV, Ingelmunster
2. STADSBADER NV, Harelbeke	7. VERHELST AANNEMINGEN NV, Oudenburg
3. WONINGBOUW HUYZENTRUYT NV, Waregem	8. VEREECKE NV, Harelbeke
4. BAGGERWERKEN DECLOEDT & ZOON NV, Oostende	9. ELECTRO ONDERNEMING NV, Wevelgem
5. INFRA WEST, Torhout	10. ARTES DEPRET NV, Brugge

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen
o.b.v. RSZ en RSZPPO,
Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

West-Vl.	Vlaams G.
24,8% bouwsector in tewerkstelling secundaire sector	26,2%
6,8% bouwsector in totale tewerkstelling	6,0%

7. GROOTHANDEL

Kaart 6.7.1: Geografische spreiding van de vestigingen naar grootteklasse in de groothandel in West-Vlaanderen, 31 december 2012.

Top 10

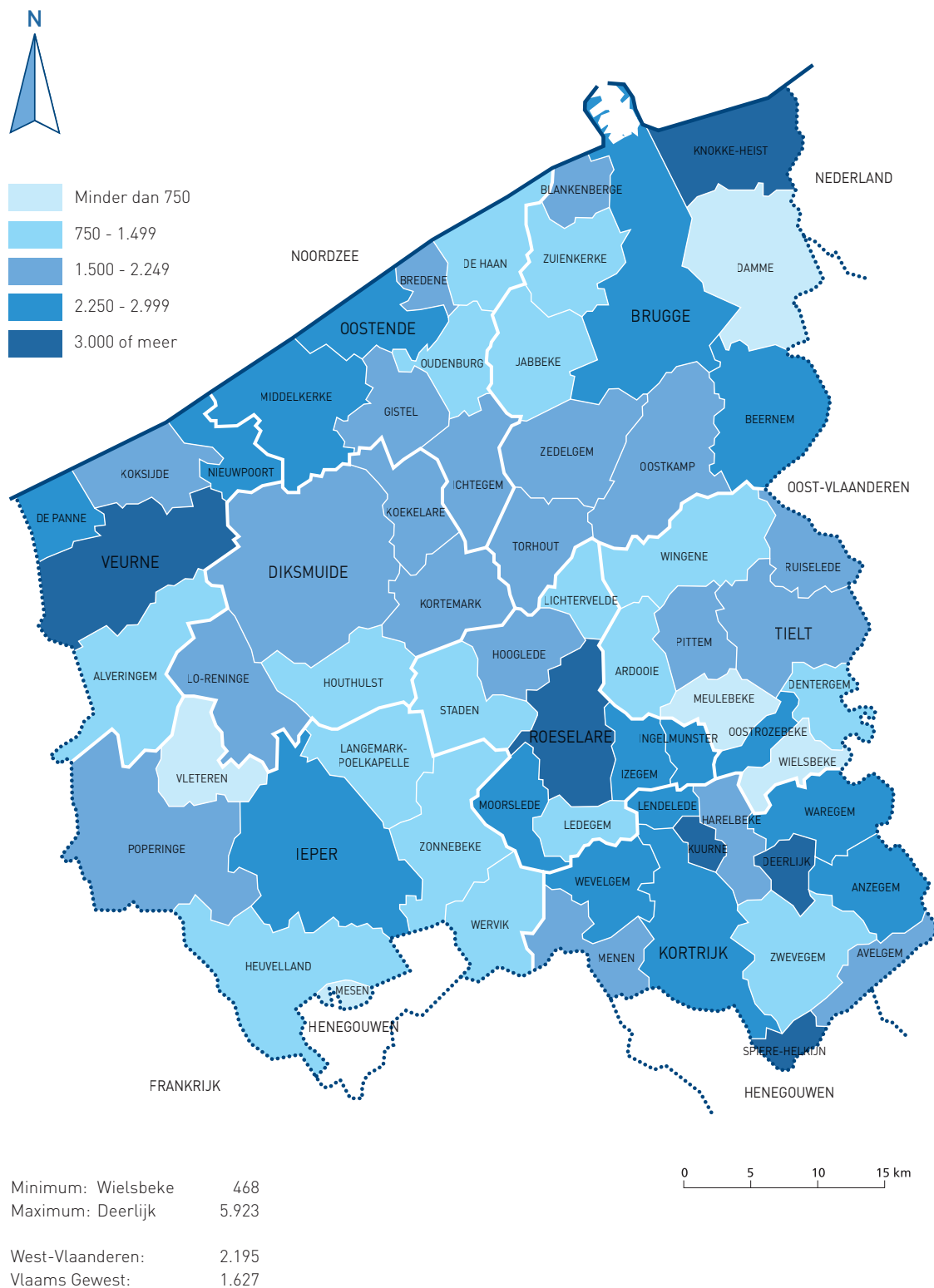
1. TVH PARTS NV, Waregem	6. VERHELST BOUWMATERIALEN NV, Oudenburg
2. VAN MARCKE LOGISTICS NV, Kortrijk	7. LECOT NV, Kortrijk
3. KAASIMPORT JAN DUPONT NV, Brugge	8. COÖPERATIEVE VEILING ROESELARE CVBA, Roeselare
4. RANSON NV, Harelbeke	9. FEBELCO CVBA, Izegem
5. BRENNTAG NV, Deerlijk	10. CEBEO NV, Kuurne

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen
o.b.v. RSZ en RSZPPO,
Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

West-Vl.		Vlaams G.
12,2%	groothandel in tewerkstelling tertiaire sector	14,1%
4,4%	groothandel in totale tewerkstelling	5,9%

8. KLEINHANDEL

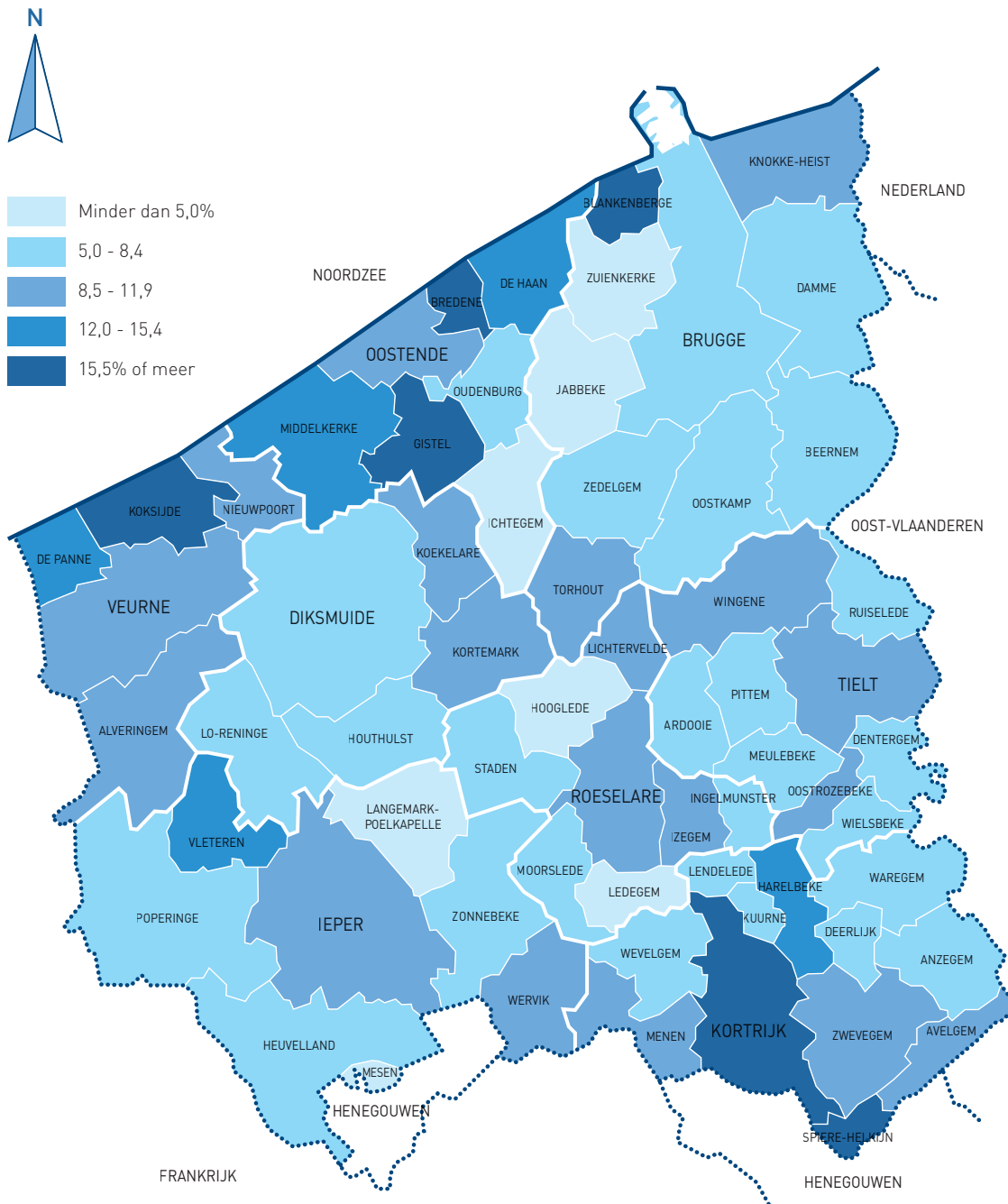
Kaart 6.8.1: Winkelvloeroppervlakte (in m²) van detailhandelszaken (a) per 1.000 inwoners, gemeenten van West-Vlaanderen, maart 2015.

(a) Exclusief horeca, commerciële dienstverlening en leegstand.

Bron: Locatus Online (31/03/2015), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Kaart 6.8.2: Leegstand bij detailhandelspanden (in%) (a), gemeenten van West-Vlaanderen, maart 2015.

Minimum: Zuienkerke en Mesen 0,0%
 Maximum: Koksijde 20,9%

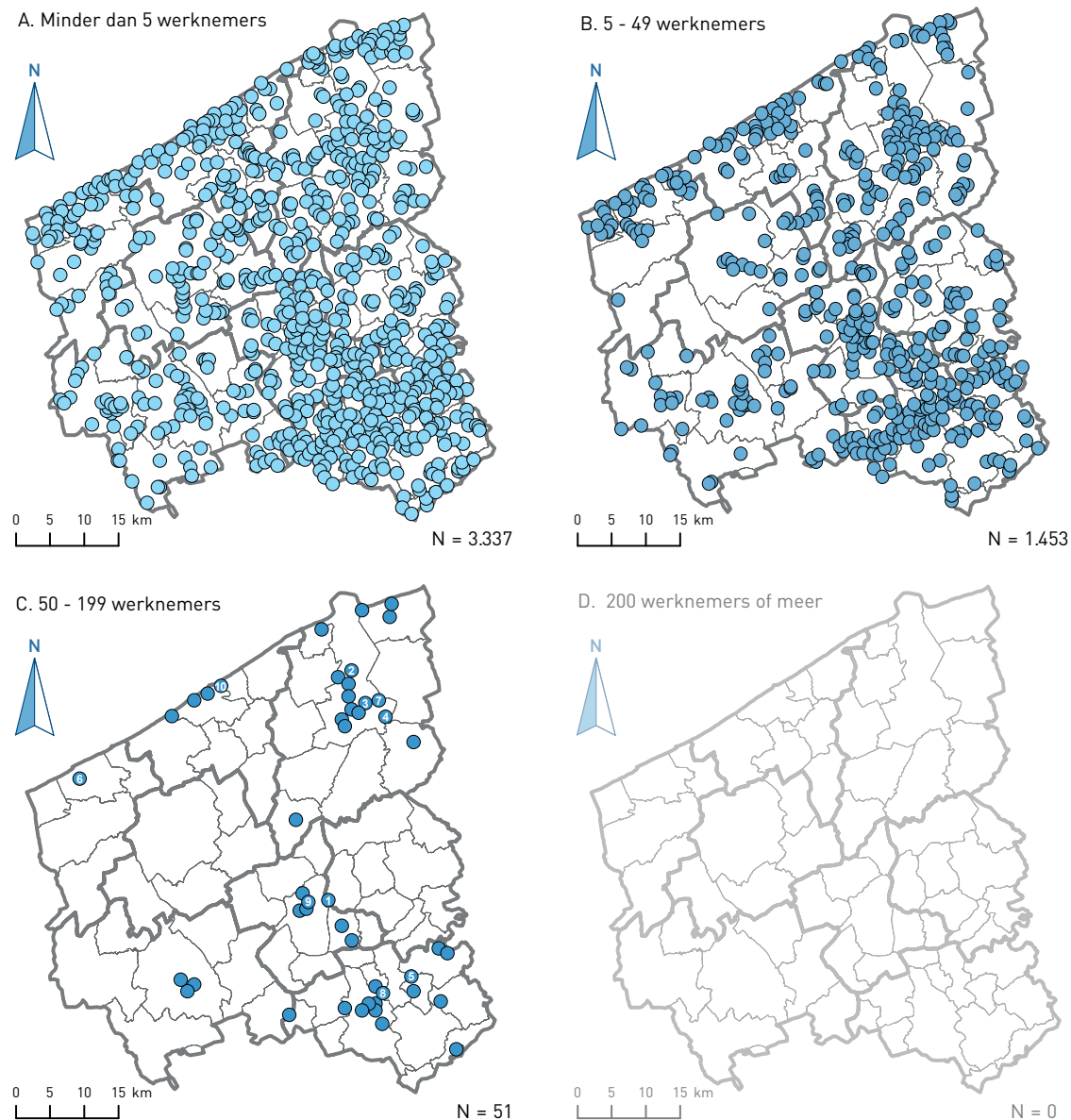
West-Vlaanderen: 10,7%
 Vlaams Gewest: 13,4%

0 5 10 15 km

[a] Gemeten in aantal panden.

Bron: Locatus Online (31/03/2015), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Kaart 6.8.3: Geografische spreiding van de vestigingen naar grootteklasse in de kleinhandel in West-Vlaanderen, 31 december 2012.

Top 10

1. ALDI MARKT NV, Roeselare	6. CARREFOUR BELGIUM NV, Koksijde
2. BRUGGE RETAIL NV, Brugge	7. DELHAIZE GROEP NV, Brugge
3. NEW LOOK BELGIUM NV, Brugge	8. SPORTSDIRECT.COM BELGIUM NV, Kortrijk
4. CARREFOUR BELGIUM NV, Brugge	9. DELHAIZE GROEP NV, Roeselare
5. BEL&BO NV, Deerlijk	10. DELHAIZE GROEP NV, Oostende

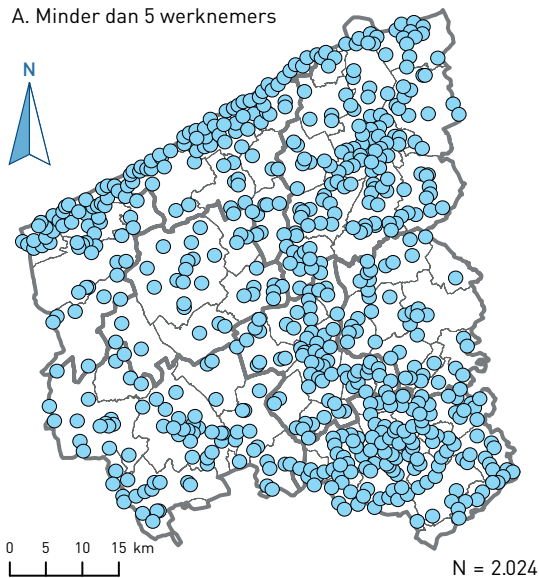
Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen o.b.v. RSZ en RSZPPO,
Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

West-Vl.	Vlaams G.
17,7% kleinhandel in tewerkstelling tertiaire sector	15,4%
6,4% kleinhandel in totale tewerkstelling	6,5%

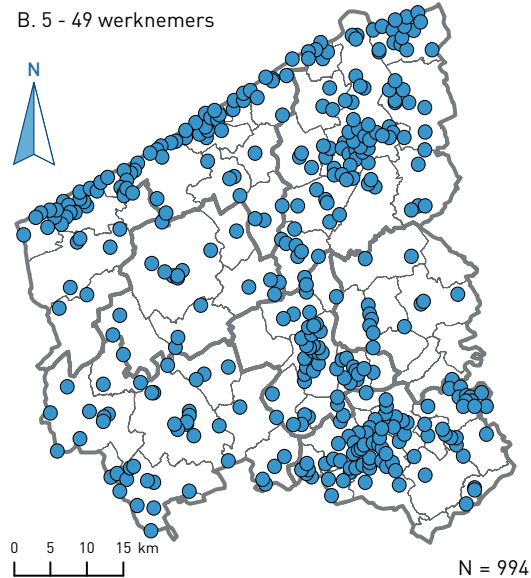
9. HORECA

Kaart 6.9.1: Geografische spreiding van de vestigingen naar grootteklasse in de horeca in West-Vlaanderen, 31 december 2012.

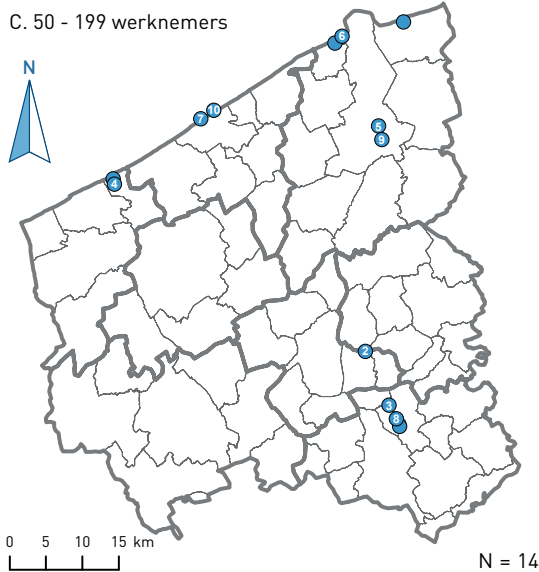
A. Minder dan 5 werknemers

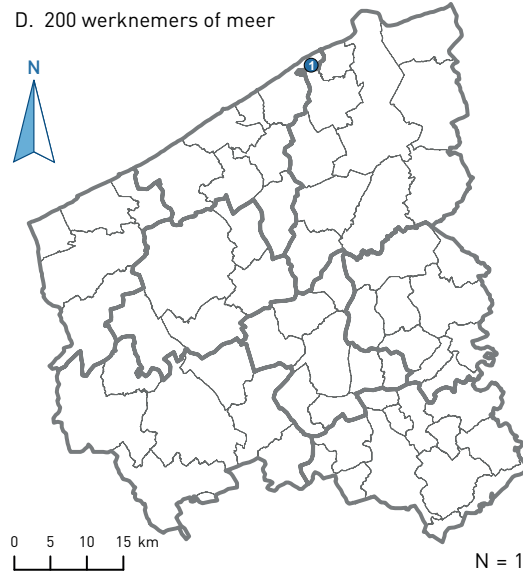
B. 5 - 49 werknemers

C. 50 - 199 werknemers

D. 200 werknemers of meer

Top 10

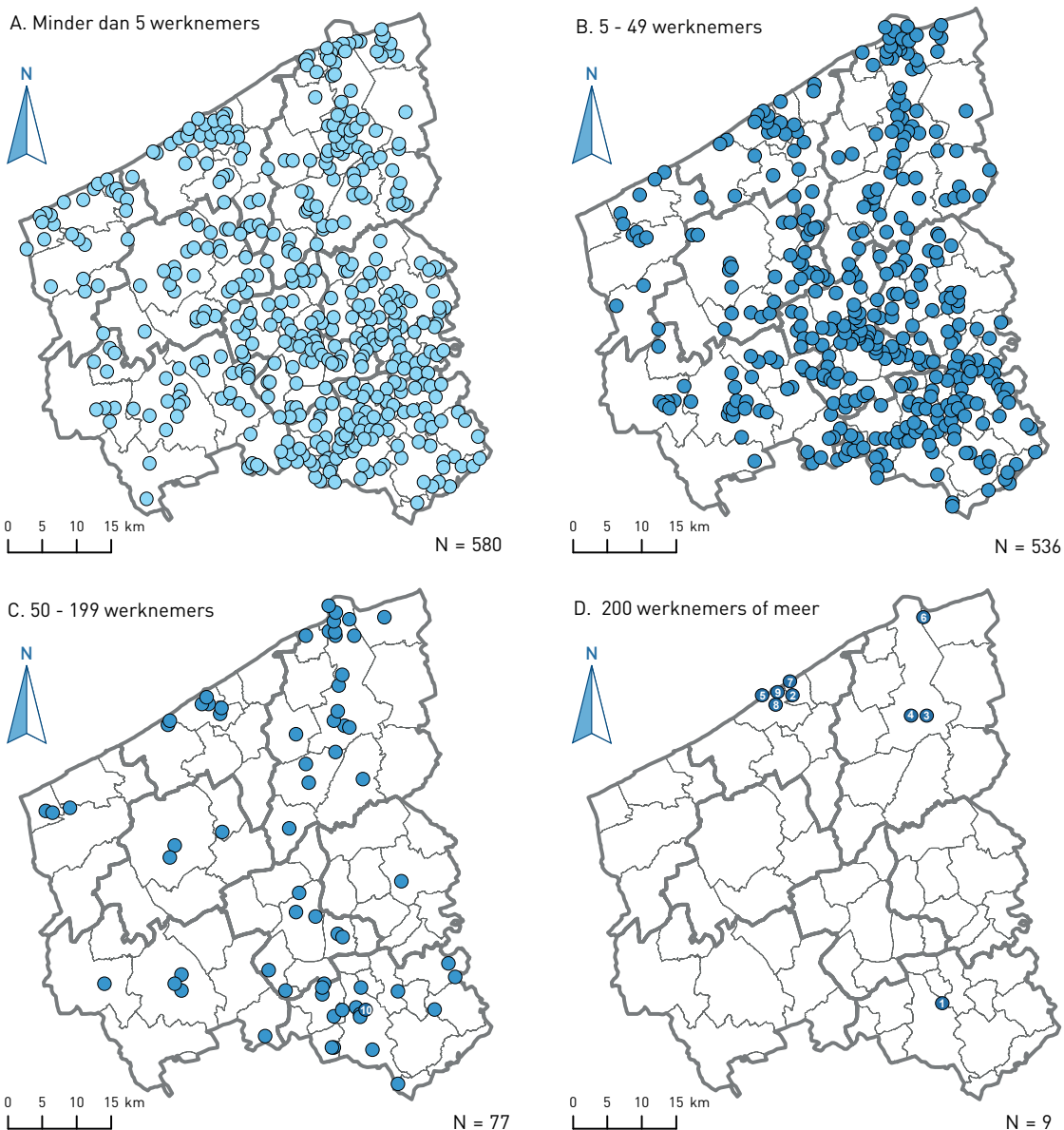
1. SUNPARKS DE HAAN NV, De Haan	6. FLOREAL CLUB BLANKENBERGE VZW, Blankenberge
2. VERKINDERE BVBA, Izegem	7. RAVELINGEN VZW, Oostende
3. DE CAPELLERIE DE COMMANDERIE NV, Kuurne	8. FEESTIVAL BVBA, Kuurne
4. SUNPARKS OOSTDUINKERKE NV, Koksijde	9. HOTEL CROWNE PLAZA NV, Brugge
5. KEMPINSKI HOTEL DUKES' PALACE NV, Brugge	10. THERMAE PALACE NV, Oostende

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen o.b.v.
RSZ en RSZPPO, Verwerking:
Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

West-Vl.	Vlaams G.
10,9% horeca in tewerkstelling tertiaire sector	7,1%
3,9% horeca in totale tewerkstelling	3,0%

10. TRANSPORT, LOGISTIEK EN POST

Kaart 6.10.1: Geografische spreiding van de vestigingen naar grootteklasse in transport, logistiek en post in West-Vlaanderen, 31 december 2012.

Top 10

1. NMBS HOLDING NV, Kortrijk	6. INTERNATIONAL CAR OPERATORS NV, Brugge
2. NMBS HOLDING NV, Oostende	7. DE LIJN, Oostende
3. DE LIJN, Brugge	8. DE LIJN, Oostende
4. NMBS HOLDING NV, Brugge	9. BPOST NV, Oostende
5. MVG ZEEVISSERIJ, Oostende	10. BPOST NV, Kortrijk

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen
o.b.v. RSZ en RSZPPO, Verwerking:
Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

West-Vl.

12,8%

4,6%

transport, logistiek en post in tewerkstelling
tertiaire sector

transport, logistiek en post in totale tewerkstelling

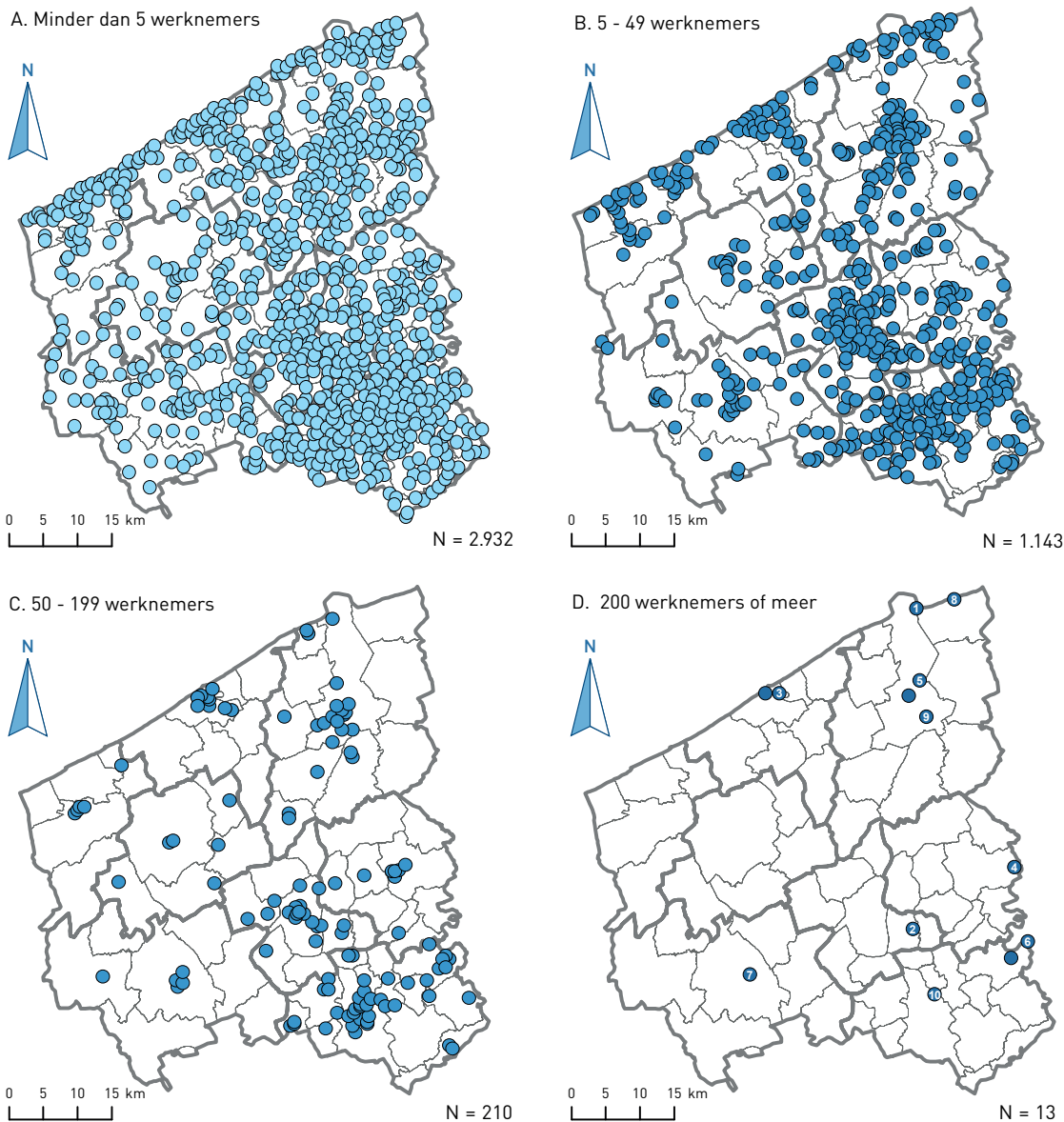
Vlaams G.

14,5%

6,1%

11. ZAKELIJKE DIENSTVERLENING

Kaart 6.11.1: Geografische spreiding van de vestigingen naar grootteklasse in de zakelijke dienstverlening in West-Vlaanderen, 31 december 2012.

Top 10

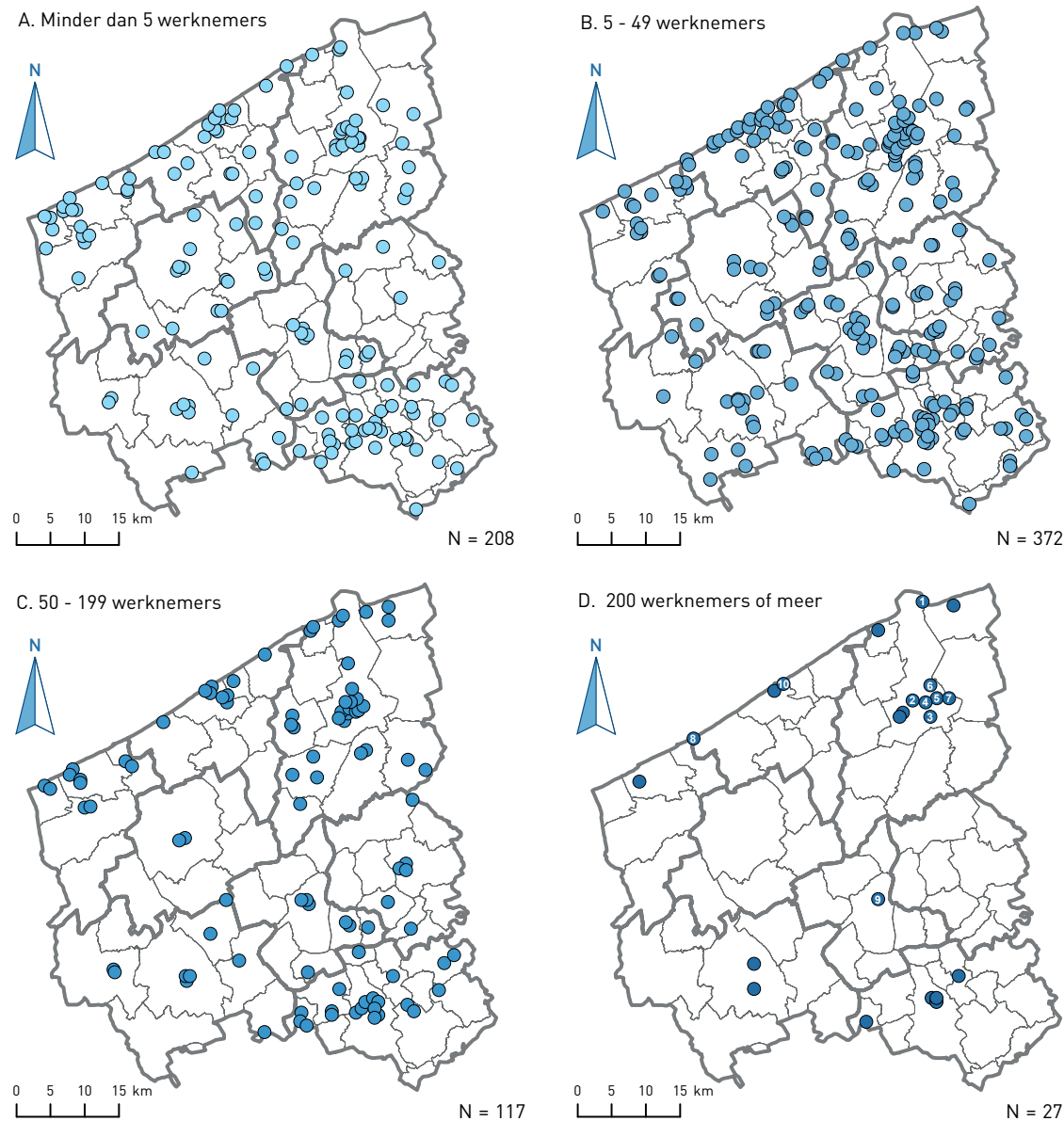
1. CEWEZ VZW, Brugge	6. GREENHOUSE NV, Waregem
2. QUALITY 4U BVBA, Izegem	7. ADECCO NV, Ieper
3. JETAIR NV, Oostende	8. DAOUST NV, Knokke-Heist
4. SECURITAS NV, Tielt	9. DIENSTEN-AAN-HUIS CVBA, Brugge
5. TP VISION BELGIUM NV, Brugge	10. FORUM INTERIM NV, Kortrijk

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen o.b.v. RSZ en RSZPPO,
Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

West-Vl.		Vlaams G.
31,8%	zakelijke dienstverlening in tewerkstelling tertiaire sector	32,7%
11,5%	zakelijke dienstverlening in totale tewerkstelling	13,5%

12. OPENBAAR BESTUUR

Kaart 6.12.1: Geografische spreiding van de vestigingen naar grootteklasse in openbaar bestuur in West-Vlaanderen, 31 december 2012.

Top 10

1. MINISTERIE VAN LANDSVERDEDIGING, Brugge	6. POLITIEZONE VAN BRUGGE, Brugge
2. FOD JUSTITIE, Brugge	7. MINISTERIE VAN LANDSVERDEDIGING, Brugge
3. STADSBESTUUR VAN BRUGGE, Brugge	8. MINISTERIE VAN LANDSVERDEDIGING, Nieuwpoort
4. MINISTERIES VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP, Brugge	9. STADSBESTUUR VAN ROESELARE, Roeselare
5. FOD JUSTITIE, Brugge	10. STADSBESTUUR VAN OOSTENDE, Oostende

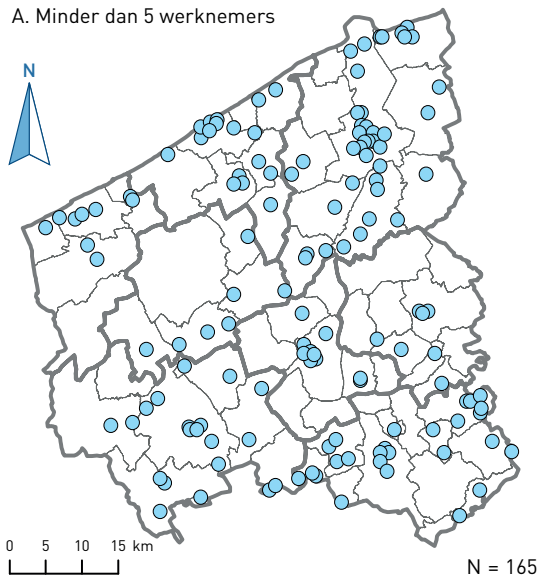
Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen o.b.v.
RSZ en RSZPPO,
Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

West-Vl.	Vlaams G.
20,4%	20,2%
openbaar bestuur in tewerkstelling quartaire sector	
7,4%	7,0%
openbaar bestuur in totale tewerkstelling	

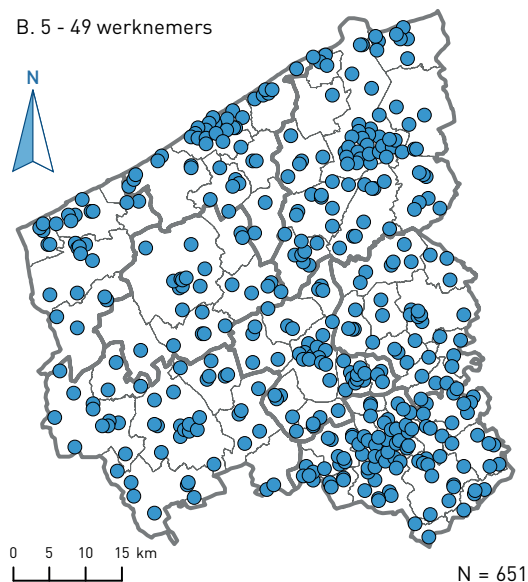
13. ONDERWIJS

Kaart 6.13.1: Geografische spreiding van de vestigingen naar grootteklasse in het onderwijs in West-Vlaanderen, 31 december 2012.

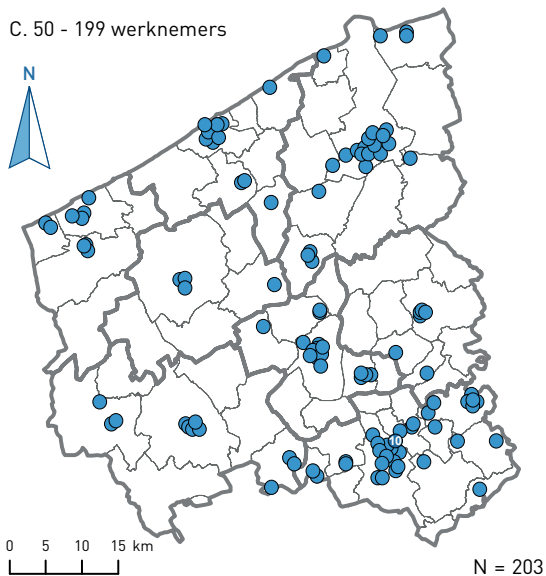
A. Minder dan 5 werknemers

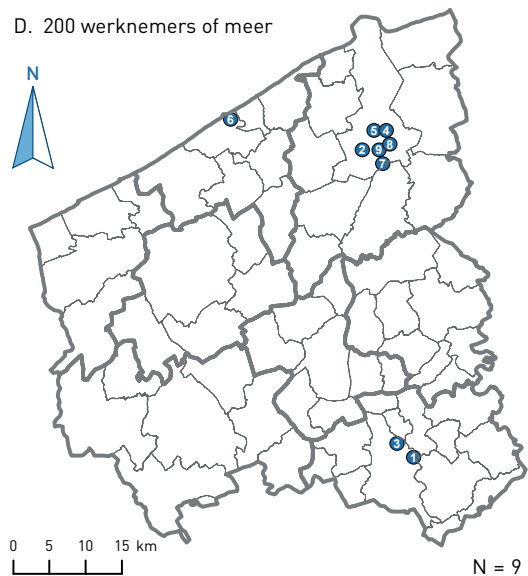
B. 5 - 49 werknemers

C. 50 - 199 werknemers

D. 200 werknemers of meer

Top 10

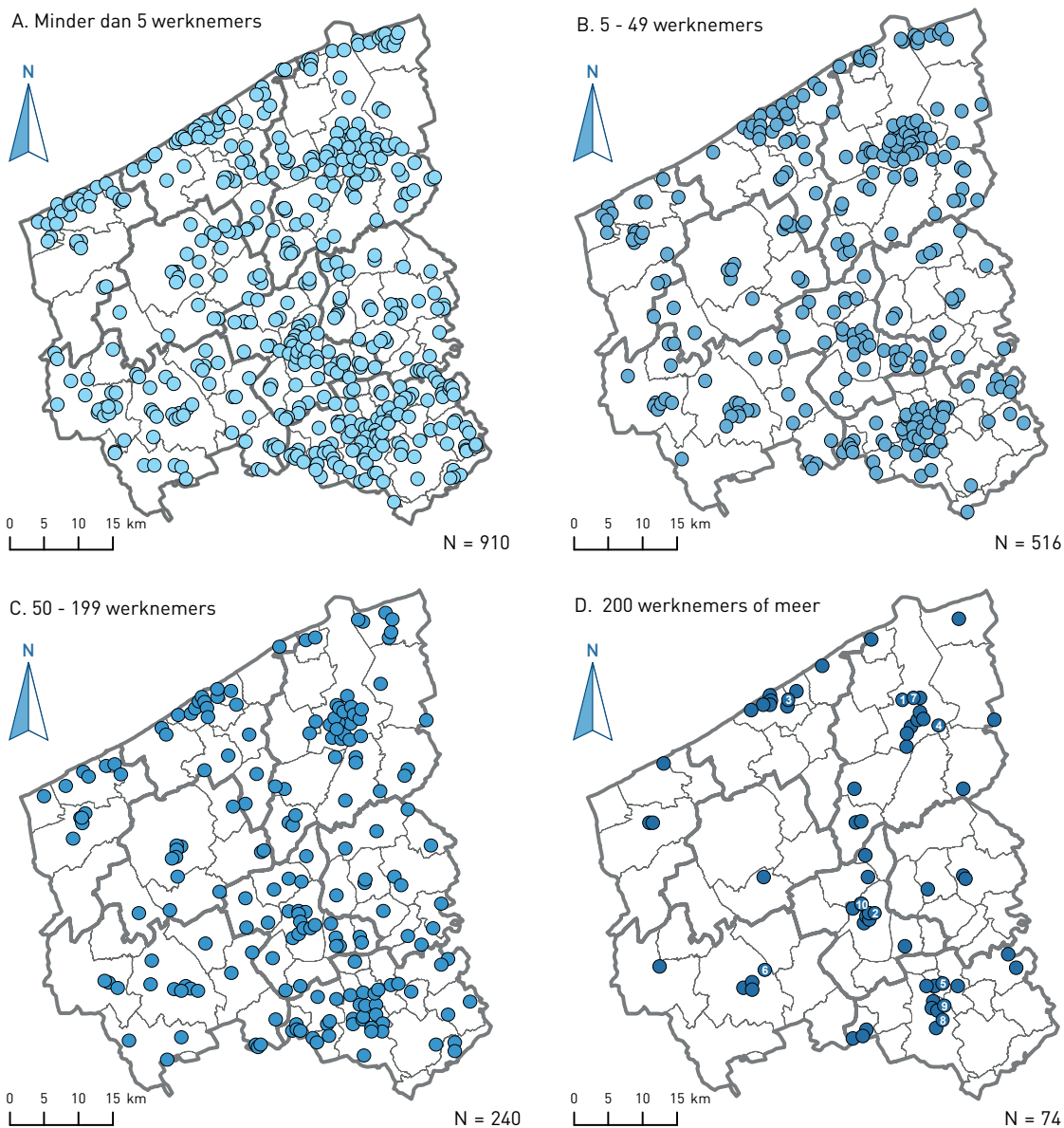
1. KH VIVES ZUID CAMPUS KORTRIJK, Kortrijk	7. KONINKLIJK TECHNISCH ATHENEUM AV, Brugge
2. KH VIVES NOORD CAMPUS BRUGGE, Brugge	8. VRIJ TECHNISCH INSTITUUT VZW, Brugge
3. HOWEST AV, Kortrijk	9. KU LEUVEN - CAMPUS BRUGGE - WETENSCHAP & TECHNOLOGIE AV, Brugge
4. GROEP INTRO VZW, Brugge	10. LEIELANDSCHOLEN CAMPUS SINT-NIKLAAS, Kortrijk
5. TECHNISCH INSTITUUT HEILIGE FAMILIE VZW, Brugge	
6. KONINKLIJK TECHNISCH ATHENEUM VESALIUSINSTITUUT AV, Oostende	

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen
o.b.v. RSZ en RSZPPO,
Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

West-Vl.		Vlaams G.
24,7%	onderwijs in tewerkstelling quartaire sector	29,1%
8,9%	onderwijs in totale tewerkstelling	10,0%

14. GEZONDHEIDSZORG

Kaart 6.14.1: Geografische spreiding van de vestigingen naar grootteklasse in de gezondheidszorg (a) in West-Vlaanderen, 31 december 2012.

(a) Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening.

Top 10

1. AZ ST-JAN BRUGGE-OOSTENDE AV, Brugge	7. OCMW BRUGGE, Brugge
2. H.-HARTZIEKENHUIS ROESELARE-MENEN VZW, Roeselare	8. AZ GROENINGE CAMPUS KENNEDYLAAN, Kortrijk
3. AZ DAMIAAN VZW, Oostende	9. AZ GROENINGE CAMPUS MARIA'S VOORZIENIGHEID, Kortrijk
4. AZ SINT-LUCAS BRUGGE VZW, Brugge	10. OCMW ROESELARE STEDELIJK ZIEKENHUIS, Roeselare
5. WAAK VZW, Kuurne	
6. JAN YPERMAN ZIEKENHUIS VZW CAMPUS ONZE LIEVE VROUW, Ieper	

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen
o.b.v. RSZ en RSZPPO,
Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

West-Vl.		Vlaams G.
49,0%	gezondheidszorg in tewerkstelling quartaire sector	43,9%
17,7%	gezondheidszorg in totale tewerkstelling	15,2%

DEFINITIES EN METHODOLOGIE

Kubus Provincie West-Vlaanderen o.b.v. RSZ en RSZPPO

De kubus van de Provincie West-Vlaanderen bestaat uit RSZ- en RSZPPO-data (PPO: Plaatselijke en Provinciale Overheden).

Op de kaartjes in het thema 'Blik op sectoren' kan het aantal vestigingen afwijken van het aantal vestigingen (N) dat rechts onderaan wordt vermeld. Dit omwille van het feit dat vestigingen met hetzelfde adres of vestigingen waarvan de adressen dicht bij mekaar liggen, niet steeds afzonderlijk zichtbaar zijn.

Landbouwenquête

Tot en met 2007 was de analyse van de land- en tuinbouw in West-Vlaanderen gebaseerd op de resultaten van de land- en tuinbouw telling die elk jaar in mei wordt uitgevoerd door de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie van de FOD Economie. Om de administratieve lasten voor de land- en tuinbouwers tot een minimum te herleiden werd de landbouw telling in 2008 en 2009 vervangen door een enquête bij 75% van alle land- en tuinbouwbedrijven. In 2010 was er een land- en tuinbouw telling, maar vanaf 2011 wordt opnieuw een enquête gehouden. Voor 2013 werden de resultaten van de landbouwenquête gecombineerd met administratieve data. Op arrondissementeel en gemeentelijk niveau was echter geen info beschikbaar omtrent de tewerkstelling in de land- en tuinbouwsector.

Als gevolg van een administratieve vereenvoudiging in 2011 is de teleenheid niet meer de vestiging maar de onderneming. Dit zorgt voor een extra daling van het aantal land- en tuinbouwbedrijven en een verschuiving van de tewerkstelling, het teeltpatroon en de veestapel tussen gemeenten onderling.

Specialisatiegraad

De specialisatiegraad wordt berekend door het aandeel van de loontrekkende tewerkstelling in een bepaalde sector in de West-Vlaamse totale tewerkstelling te delen door het aandeel van de loontrekkende tewerkstelling in diezelfde sector in de Vlaamse totale tewerkstelling.

AFKORTINGEN

ADSEI	Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie
AG	Autonoom Gemeentebedrijf
ASO	Algemeen secundair onderwijs
BBP	Bruto Binnenlands Product
BLO	Buitengewoon lager onderwijs
BRP	Bruto Regionaal Product
BSO	Beroepssecundair onderwijs
BuSO	Buitengewoon secundair onderwijs
DBSO	Deeltijds beroepssecundair onderwijs
DIMONA	Déclaration Immédiate / Onmiddellijke Aangifte
DSA	Data, Studie en Advies
EPO	European Patent Office
ESR	Europees Systeem van Rekeningen
FEBIAC	Belgische Federatie van de Automobiel- en Tweewielerindustrie
FOD	Federale Overheidsdienst
GSO	Gemeenschappelijk secundair onderwijs
IWT	Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie
KBO	Kruispuntbank van Ondernemingen
KMO	Kleine en middelgrote ondernemingen
KSO	Kunstsecundair onderwijs
NACE	Nomenclature statistique des activités économiques dans la Communauté européenne (Statistische nomenclatuur van de economische activiteiten in de Europese Gemeenschap)
NBB	Nationale Bank van België
NECzU	Normaal Economisch Circuit zonder uitzendopdrachten
NWWZ	Niet-werkende werkzoekenden
O&O	Onderzoek en ontwikkeling
OKAN	Onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers
POM	Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij
RESOC	Regionaal Sociaaleconomisch Overlegcomité
RIZIV	Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering
RSZ	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
RSZPPO	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid van de Provinciale en Plaatselijke Overheidsdiensten
RSVZ	Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen
RVA	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening
SVR	Studiedienst Vlaamse Regering
TSO	Technisch secundair onderwijs
VAR	Vlaamse Arbeidsrekening
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VESOC	Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité
WIV	West-Vlaamse Intercommunale Vliegveld Wevelgem-Bissegem
WVO	Winkelvloeroppervlakte
WZUA	Werkzoekenden met werkloosheidsuitkeringsaanvraag

ANDERE PUBLICATIES

Naast “West-Vlaanderen Ontcijferd – Sociaaleconomisch profiel van de provincie” maakt de afdeling DSA van de POM West-Vlaanderen periodiek ook nog een aantal andere publicaties op die eveneens beschikbaar zijn via www.pomwvl.be/data-studie-en-advies.

Gemeentelijke steekkaarten

De gemeentelijke steekkaarten - die jaarlijks worden geactualiseerd - zijn een aanvulling op de publicatie “West-Vlaanderen Ontcijferd - Sociaaleconomisch profiel van de provincie”, waar de analyse vooral op bovenlokaal niveau gebeurt (arrondissementen, provincie) en waarin overzichtstabellen en -kaarten voor alle West-Vlaamse gemeenten samen zijn opgenomen.

De steekkaarten van de 64 West-Vlaamse gemeenten bevatten kenmerkende getallen voor de gemeente, het arrondissement, West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest. Daarbij krijgt u een tabel met bijkomende uitleg over de datum waarop de cijfers betrekking hebben, de gegevensbron en toelichting over de gehanteerde definities.

Onderwerpen die in de steekkaarten aan bod komen zijn: demografie, huisvesting en ruimtelijke ordening, welvaart, arbeidsmarkt en opleiding, indicatoren van economische activiteit en land- en tuinbouw.

Dataset voor de Regionaal Sociaaleconomische Overlegcomités (RESOC's)

Vanuit de afdeling DSA werd, in samenspraak met de RESOC's, een selectie gemaakt van sociaaleconomische gegevens die relevant zijn voor de dagelijkse RESOC-werking. Deze dataset wordt digitaal ter beschikking gesteld van de RESOC's en wordt jaarlijks geactualiseerd.

De statistieken worden op arrondissementeel en op RESOC-niveau weergegeven en waar mogelijk ook op gemeentelijk niveau. Telkens wordt ook het West-Vlaamse en Vlaamse cijfer vermeld. Waar nodig wordt ook bijkomende toelichting verstrekt over de gebruikte definities.

Onderwerpen die in de RESOC-dataset aan bod komen zijn: demografie, huisvesting en ruimtelijke ordening, welvaart, arbeidsmarkt en opleiding, indicatoren van economische activiteit en land- en tuinbouw.

Conjunctuuranalyses

De afdeling DSA maakt trimestrieel conjunctuuranalyses voor West-Vlaanderen. Aan de hand van een aantal arbeidsmarktindicatoren en indicatoren die het producenten- en consumentenvertrouwen weerspiegelen, wordt de recente economische evolutie in West-Vlaanderen onderzocht.

Publicatie “Tewerkstellingsinitiatieven voor kansengroepen in West-Vlaanderen”

De publicatie “Tewerkstellingsinitiatieven voor kansengroepen in West-Vlaanderen” biedt een overzicht van Vlaamse en federale maatregelen om moeilijk te plaatsen werkzoekenden (opnieuw) in te schakelen op de arbeidsmarkt. Aan elke maatregel wordt de gecreëerde tewerkstelling voor kansengroepen gekoppeld. Deze tewerkstellingscreatie wordt telkens weergegeven voor West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest. Waar mogelijk worden ook cijfers weergegeven op arrondissementeel en/of gemeentelijk niveau.

De studie gaat na hoeveel personen uit de kansengroepen worden tewerkgesteld in de sociale economie in West-Vlaanderen.

COLOFON

'West-Vlaanderen Ontcijferd – Sociaaleconomisch profiel van de provincie - editie 2015' werd samengesteld en uitgegeven door de POM West-Vlaanderen, Koning Leopold III-laan 66, 8200 Brugge.

Gegevens uit deze publicatie mogen gebruikt worden mits uitdrukkelijke vermelding van de bron.

De studie (in pdf-versie) is ook terug te vinden op de website van de POM West-Vlaanderen (www.pomwvl.be).

Coördinatie en eindredactie

Afdeling Data, Studie en Advies

T 050 40 33 56

E sabine.traen@pomwvl.be

www.pomwvl.be

Ontwerp en grafische vormgeving

Hannibal, Roeselare

www.hannibal.be

Wettelijk depot

D/2015/0248/14

Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij | Koning Leopold III-laan 66 | 8200 Brugge

T 050 40 31 66 | F 050 71 94 06 | E info@pomwvl.be

—
www.pomwvl.be